

ISBN 978-93-340-7110-8 (Book)

ISSN 2229-547X (online)

रररर ३९७ म अंक ०९ जून २०२४ (ररर ९१ मरर ९९६ ँक
३९७)

[रररर (since 2000) ISSN 2229-547X VIDEHA (since 2004) www.videha.co.in]

रररर ढैररररर मरररर अरररररर: मरररररररर मरररर ररर

रररर- रररर ढैररररर रररररर र-ररररर

मररररर: रररररर ररररर

এ পাঠ্যক য়াধিকাৰ মৰ্ষিতা ঞ্চি। কাপীৰাণ্ট (©) ধাৰকক নিযিত ঞ্শুমতিক িনা পাঠ্যক কোনা ঞ্শক ছায়া প্ৰতি িৰিকাৰ্টিং য়হিত ঞ্লেব্টিমিক ঞ্খৰা য়াঠিক, কোনা মাধ্যম্য, ঞ্খৰা ডানাক য়গ্ৰহণ রা পুনৰ্ণ্যাক প্ৰণালী দ্বাৰা কোনা ৰূপে পুনৰ্ণ-পাদন ঞ্খৰা য়ঠাৰন-প্ৰযাৰণ ি কএল জা য়কৈত ঞ্চি।

(c) ২০০০- ২০২৪. য়াধিকাৰ মৰ্ষিতা ভান্যমিক গাছ জে মন ২০০০ য় য়াচুটিয়ীজপৰ ছল <http://www.geocities.com/.../bhalsarik-gachh.html> , <http://www.geocities.com/ggajendra> ঞ্দি িকপৰ ঞ্া ঞ্খনা ৯ জনাগ ২০০৪ ক পোয়ত <http://gajendrathakur.blogspot.com/2004/07/bhalsarik-gachh.html> কৰ ৰূপে ঞ্ন্টৰনেটপৰ িথিলীক প্ৰাঠীনতম ঔপমিতক ৰূপে িছমান ঞ্চি (কিছু িন নে <http://videha.com/2004/07/bhalsarik-gachh.html> িকপৰ, ঞ্য়ত wayback machine of https://web.archive.org/web/*videha 258 capture(s) from 2004 to 2016- <http://videha.com/> ভান্যমিক গাছ-প্ৰথম িথিলী ি্কাগ / িথিলী ি্কাগক এগীণ্টেৰ।

গ্ৰ িথিলীক পহিলে ঞ্টৰনেট পত্ৰিকা থিক জকৰ নাম িদমে ১ জনৰী ২০০২ য় "বিদেহ" পড়িলে। ঞ্টৰনেটপৰ িথিলীক প্ৰথম ঔপমিতক য়াচা িদেহ- প্ৰথম িথিলী পাঠিক গ্ৰ পত্ৰিকা ধৰি পড়িলে ঞ্চি, জে <http://www.videha.co.in/> পৰ গ্ৰ প্ৰকাশিত ঞ্গেত ঞ্চি। ঞ্দি "ভান্যমিক গাছ" ভান্যবৃত্ত "বিদেহ" গ্ৰ-পত্ৰিকাক প্ৰবজাক য়গ িথিলী ভান্যক ভান্যবৃত্তক এগীণ্টেৰক ৰূপে প্ৰযুক্ত ভই বহলে ঞ্চি।

(c)২০০০- ২০২৪. বিদেহ- প্ৰথম িথিলী পাঠিক গ্ৰ-পত্ৰিকা (since 2000) ISSN 2229-547X VIDEHA (since 2004). য়মাদক: গজেন্দ্ৰ ঠাকুৰ। Editor: Gajendra Thakur. In respect of materials e-published in Videha, the Editor, Videha holds the right to create the web archives/ theme-based web archives, right to translate/ transliterate those archives and create translated/ transliterated web-archives; and the right to e-publish/ print-publish all these archives. বচনাকার/ য়গ্ৰহকৰ্কা ঞ্শন িথিক ঞ্া ঞ্প্ৰকাশিত বচনা/ য়গ্ৰহ (মৈপূৰ্ণ ঔত্ৰদায়িক বচনাকার/ য়গ্ৰহকৰ্কা মধ্য) editorial.staff.videha@gmail.com কৈ মেব ঞ্টেনমেন্ষ্টক ৰূপে পঠা য়কৈত ছাথি, য়গমে ও ঞ্শন য়গ্ৰহ িথি ঞ্া ঞ্শন ি্লে কএল ঞ্লে ফোটা য়োহা পঠাঠাঠা এতই প্ৰকাশিত বচনা/ য়গ্ৰহ য়ভক কাপীৰাণ্ট বচনাকার/ য়গ্ৰহকৰ্কা লগমে ছাথি ঞ্া জতই বচনাকার/ য়গ্ৰহকৰ্কা নাম িে ঞ্চি জতই গ্ৰ য়পাদকাঠীন ঞ্চি। য়মাদক: বিদেহ গ্ৰ-প্ৰকাশিত বচনাক রেৰ- ঞ্কাগের/ থাম-ঞ্ধাৰিত রেৰ-ঞ্কাগেরক িম্মাণক ঞ্ধিকাৰ, ঐ য়ভ ঞ্কাগেরক ঞ্শনাদ ঞ্া িপাতৰণ ঞ্া তক ঞ্া রেৰ- ঞ্কাগেরক িম্মাণক ঞ্ধিকাৰ, ঞ্া ঐ য়ভ ঞ্কাগেরক গ্ৰ-প্ৰকাশন/ প্ৰিট-প্ৰকাশনক ঞ্ধিকাৰ ৰয়েত ছাথি ঐ য়ভ নে কোনা ৰায়ল্টি/ পাৰিশ্ৰমিকক প্ৰাধান িে িে, যে ৰায়ল্টি/ পাৰিশ্ৰমিকক গ্ৰহক বচনাকার/ য়গ্ৰহকৰ্কা িদেহমৈ িে জতথি। বিদেহ গ্ৰ পত্ৰিকাক মাযমে দু ঐ ঞ্কা িকলৈত ঞ্চি জে মাযক ০১ ঞ্া ১৯ িথিকৈ www.videha.co.in পৰ গ্ৰ প্ৰকাশিত কএল ঞ্গেত ঞ্চি।

Videha eJournal (link www.videha.co.in) is a multidisciplinary online journal dedicated to the promotion and preservation of the Maithili language, literature and culture. It is a platform for scholars, researchers, writers and poets to publish their works and share their knowledge about Maithili language, literature, and culture. The journal is published online to promote and preserve Maithili language and culture. The journal publishes articles, research papers, book reviews, and poetry in Maithili and English languages. It also features translations of literary works from other languages into Maithili. It is a peer-reviewed journal, which means that articles and papers are reviewed by experts in the field before they are accepted for publication.

Font/ Keyboard Source: <https://fonts.google.com/> , <https://github.com/virtualvinodh/aksharamukha-fonts> , <https://keyman.com/>

These are print-on-demand books, send your queries to editorial.staff.videha@gmail.com. The eBooks of some of these are available for sale on Google Play [(c) Preeti Thakur, sales.videha@gmail.com], send your queries to sales.videha@gmail.com. The contents and documents e-published by Videha (since 2000) ISSN 2229-547X VIDEHA (since 2004) are periodically being checked for accessibility issues. People with disabilities should not have difficulty accessing these contents/ documents.

© Preeti Thakur (sales.videha@gmail.com)

Cover designed by AUM GAJENDRA THAKUR

Videha e-Journal: Issue No. 395 at www.videha.co.in

সমানান্তৰ পৰম্বৰাক বিদ্যাপতি- চিত্ৰ বিদেহ সম্মান্য সম্মানিত ৰী পনকলাত মণ্ডন দ্বাৰা

দৌখিনী ভাষা জগজ্জননী মীতায়ঃ ভাষা শ্ৰামীণী। হনুমন্তঃ ঔজৱান- মানুষ্যমিহ মঙ্কৃতাম্।

অনুগ্ৰহ

ঐ অংকমে অষ্টি:-

নৰেন্দ্ৰ মা বিশেষাংক

১.১.গজেন্দ্ৰ চাণুৰ- নৃতন অংক সম্বাদকীয়- নৰেন্দ্ৰ মা-
চপন চৰন চিত চঁচন ভান

২.১.প্ৰস্তুত বিশেষাংকক মঁদৰ্ভমে

২.২.নৰেন্দ্ৰ মাজীক মঁফিগু পৰিচয়

২.৩.কল্পনা মা- "অনুশীতন"ক অনুশীতন আৱশ্যক

২.৪.মুন্সী কামত- মিথিলা-মৈথিল কেৰ চাৰিকা ক
শ্বভঠিতক শ্ৰী নৰেন্দ্ৰ মা

২.৬.হিতনাথ মা- খাৰ্ভেমিৰিশ্বামক প্ৰবণাস্মোত ডা.
প্ৰো. পল্লা মা

২.৩.খজিত কুমাৰ মা- মিথিলাক অৰ্থশাস্ত্ৰী: শ্ৰী
নৰেন্দ্ৰ মা

২.৭.ডা. ধনাকৰ চাকুৰ- শ্ৰী নৰেন্দ্ৰ মা-মিথিলাক আৰ্থিক
পক্ষ বখনিহাৰ কিন্তু ঐতিহাসিক ৰিভম ৩৯পল
কেনিহাৰ নেখক

২.৮.খশোক- মিথিলা মৈথিলী আ নৰেন্দ্ৰ রাঁৱ

২.৯.নখমণ মা মাগৰ- শ্ৰী নৰেন্দ্ৰ মাজী: হম া
নজাৰিমে

২.১০.জগদীশ চন্দ্ৰ চাকুৰ 'অনিন'- কী থিক মি িনা
কী ছথি মৈথিল

২.১১.জীৱন মিশ্ৰ- অদ্ভুত দেশ মিথিলা (মিথিলা
বাগজিঙা: প্ৰকাশনম্ এখন ধৰি, হুম্বা নজৰিমাঁ মৰ
মূঠনা মহিত)

২.১২.প্ৰণৱ মা- নৰেন্দ্ৰ মা: মীএ, মৌথিত আৰ্ িক-
মামাজিক লেখক আ মিথিলা অভিযানী

২.১৩.বল্লেশ- মিথিনাক অৰ্থব্যৱস্থাক বিবন ব্যাখ্যা
কৰিত লেখক: নৰেন্দ্ৰ মা, মী.এ.

২.১৪.মধুকান্ত মা- নৰেন্দ্ৰ মা লিখিত মিথিনাক আৰ্থিক
মৰ্চনাপৰ প্ৰকাশিত পুস্তক-এক ঐতিহাসিক দস্তাবেজ

২.১৫.শৌনেন্দ মিশ্ৰ- শ্ৰী নৰেন্দ্ৰ মা : মিথিনাক অৰ্থতন্ত্ৰক
জানকাৰী বখনিহাৰ একটা বিশেষজ্ঞ অৰ্থশাস্ত্ৰী

২.১৬.ডা কৈলাশ কুমাৰ মিশ্ৰ- অৰ্থতন্ত্ৰ ও ভ্ৰষ্টাচাৰ:
নৰেন্দ্ৰ মা কেৰ পোখী মাঁ বিষয় বস্তু আ ব্যক্তি কেৰ ব্যক্তিত্ব
পৰ চিত্তন

২.১৭.ঋণীষ ঋনঠিহাৰ- কুপোষিত ঙৈথিলী ভাষ -মাহিৰ
নেন ংকণা ঋনিৰাৰ্য পৌষ্টিক তল্প: নৰেন্দ্ৰ মা

১.১.গজেন্দ্র ঠাকুর- নূতন ঋক সম্পাদকীয়

নরেন্দ্র মা

চপন চবন চিত চঁচন ভান

সৈসর জৌরন দবসন ভেন । দৃহ্ দন-রঁনহি
দন্দ-পবি গেন । ।

করঁহুঁ রাঁধএ কচ করঁহুঁ রিঁথাব । করঁহুঁ মাঁপএ
ঋঁগ করঁহুঁ উঁঘাব । ।

খীব নয়ান ঋখিব কিছু ভেন । উঁবজ উঁদয-
খন নানিম দেন । ।

চপন চবন, চিত চঁচন ভান । জাগন মনসিজ
ঋদিত নয়ান । ।

রিদ্যাপতি কহ কব ঋরধান । রাঁনা ঋঁগ নাগন
পঁচরান । ।

[সৈসর ঋ জৌরনক ভেঁঠ ভেন । দৃনূক দন-
রঁনমে দ্বন্দ্ব রঁজবি গেন ॥

কখনো ও ঋপন কচ (কেশে) রাঁন্থে ছুথি, কখনো
ফনকা (রিঁথাব) দগ ছুথি । কখনো ঋপন
ঋঁগকেঁ মাঁপেঁ ছুথি, কখনো উঁঘাবি দগ ছুথি ॥

খীব নয়ন ঋরঁ ঋখিব ভহ গেনহি । উঁরোজক
উঁদয-ঋখন ননৌন ভহ গেন ছুহি ॥

চবণ চপন ছুহি; ঋ চিত্ত চঁচন মন ভান ভহ
বহন ঋহি । মনসিজ (কামদের) ঋদিত নয়ন
(নয়ান) মে জাগন ছুথি ।

রিদ্যাপতি কই ছুথি- সঁযম (খরধান- বোকঠেক)
বাথু। রাঁনাক ঋগমে পাঁচু রাণ (মনসিজ মানে
কামদেবক) নাগন ছুহি।]

(জ্যাতিবীশ্বিব পূর্ন মহাকরি রিদ্যাপতি)

নবেন্দ্র না ঋপন ঋমেকথ্য 'চপন চবন চিত
চঁচন ভান' (ঋতিকা, জনরবী-জুন ২০০৯) নামসঁ
নিখনে ছুথি।

সন্ ১৯৩৪, ভূকম্প ভেনে মিথিনামে, মহেশ্বরাঁদনি
দেখাগ পড়ন বই কিছু রঁর্থ পহিনে, কিছু ঋনহোনী
হেতে, সে লোক ঋনদাজনে বই।

ঋ তহী ভূকম্পমে নবেন্দ্র না কেব রাঁরাক ঘব
ধবাশায়ী ভহ গেনহি ঋ ও সভ ঋপন নর-
ঘবাড়ী রঁনেনহি, পুবখাক খুনাযন পোখড়ি ক
দড়িনরাঁড়ী ভীড়পব। ঋ ওহী নর ঘবাড়ীপব
জন্ম ভেনহি নবেন্দ্র না কেব ২২ সিতম্বব ১৯৩৪
কেঁ। গাম তরৌনী।

হেব শির সিংহক সময়মে কবমহে মূনক শ্রাব্রিয়
ব্রাহ্মণক ও চর্চ কই ছুথি জে তখ্যামেক কপেঁ
গনত ঋছি জঁ ব্রাহ্মণক ঔপজাতিক কপমে
শ্রাব্রিয় কেঁ দেখী। হঁ রেদপাঠীকেঁ শ্রাব্রিয় কহন
জাগ ছে, ঋ সে সম্পূর্ণ ভাবত। নেপানমে ঋ
সে ঋখনো।

মহাবাজ হবসিংহদের- মিথিনাক কণাঠি রঁশিক।
জ্যাতিবীশ্বিব ঠাফবক রঁর্ণ-বনোকবমে হবসিংহদের

নাযক থাকি বাজা হুনাহ । ১২৯৪ গা. মে জন্ম
 থা ১৩০৭ গা. মে বাজসিংহামন । ঘিয়াস্বদীন
 তুগনকসঁ ১৩২৪-২৩ গা. মে হাবিক রাঁদ নেপান
 পনাযন । মিথিনাক পঞ্জী-প্রবন্ধক ব্রাহ্মণ, কাযস্থ
 থা ক্ষত্রিয় মধ্য আধিকারিক স্থাপক, মৈথিন
 ব্রাহ্মণক হেতু গুণাকব না, কর্ণ কাযস্থক নেন
 শীকবদত্ত, আ ক্ষত্রিয়ক হেতু রিজয়দত্ত ঐ হেতু
 প্রথমতয়া নিয়কত্ত ভেনাহ । হবসিংহদেরক
 প্রেবণাসঁ- থা গা হবসিংহদের নাগদেরক রংশীজ
 হুনাহ, জে নাগদের কাণ্ঠি রংশীক ১০০৯ শীকেমে
 স্থাপনা কেনে বহথি- নন্দদ শৃণ্ঠ শিশি শীক রর্ষে
 (১০১৯ শীকে)... মিথিনাক পল্লিত নোকনি শীকে
 ১২৪+ তদনুসাব ১৩২৬ গা. মে পঞ্জী-প্রবন্ধক
 রতমান স্বকপক প্রাবন্ধক নির্ণয় কেনহি । পুনঃ
 রতমান স্বকপমে থোডে বৃষ্টি বিনাসী নোকনি
 মিথিনেশী মহাবাজ মাধর সিংহসঁ ১৭৬০ গা. মে
 আদেশী কবরায় পঞ্জীকাবসঁ শীখা পুস্তকক প্রণয়ন
 কবরওনহি । ওকব রাঁদ পাঁজিমে (কখনো কান
 রপ্তি ১৬০০ শীকে মানে ১৬৭+ গা. রাস্তুরমে মাধর
 সিংহক রাঁদমে ১+০০ গা.ক আমপাস) শ্রীত্রিয় নামক
 একটা নর ব্রাহ্মণ উপজাতিক মিথিনামে উপেতি
 ভেন । [মিথিনাক পঞ্জী প্রবন্ধ খন্ড ১ আ ২
 দ্রষ্টব্য (জীনোম মৈপিংগ আ জীনিয়োনোজিকন
 মৈপিংগ, ২০০৯, ২০১২, গজেন্দ্র ঠাকুর, পঞ্জীকাব
 রিড্যানন্দ না, নাগেন্দ্র ক্রমাব না)]

ফেব বাধাপ্ৰস্তুক ভঙ হিনকব রাঁৱা পোখবিক
 ভীড়পব মন্দিব রাঁৱা২ চহে ছনা, হুদা বাঘোপবক
 পতুৱাবি ডাঙ ী (কাৰ্ণৱানিসক স্থায়ী রাঁদাৱস্তু
 দবভংগা বাজকে ভেঠন বহে, জে ৱাস্তৱমে
 জমীন্দাব ছনাহ, জিনকা নোক খন্তানতাৱশে
 বাজা, মহাবাজা গলাদি কহে ছহি; থা স্থায়ী
 রাঁদাৱস্তুক জমীন্দাবক খন্তাত মাৰিতে বাস
 ৱসূনী এজেস্ট। গুমাশতা সভ ৱহান ছন জকবা
 ডাঙ ী গলাদি কহন জাগত খছি ।) বোক
 নগেনকহি মে কেম-ফৌদাৰী ভেন জগমে
 হিনকব জেঠ পিত্তী ভগীবথ না থা ৱহিয়া
 গনৌবা নহে । গমে খগুখা বহথি । থা হিনকব
 ৱৈষ্ণৱ গুৱৰাৱা ককৰো পোখবিমে মাছু নে মাৱহ
 দ গ ছনথিন্হ, কিযো মনাহ চোৱা-বুকা কহ
 পেসি গেন তঁ গাহো পানিমে পেসি কহ ওকবা
 ভগৱৈত ছনাহ ।

নৰেন্দ্ৰ না দবভংগাসঁ ১৯৩৪ গা. মে খাগা কাম
 কেনহি, ফেব ৱী.কাম কেনহি । দবভংগামে
 কিছু দিন নক্ষ্মণ না (প্ৰসিহ্ন নখন না) সংগে
 মিথিনা-মৈথিনীক কাজ কেনহি । তহী ৱীচ
 সুনীতি ফুমাৱ চঠজী থা মিথিনা বিসৰ্চ
 গন্স্ঠীধূঠক চৰ্চা খৱৈত খছি, থা মিথিনাক
 সংস্কৃত পন্ডিত নোকনি সংগ সুনীতি ফুমাৱ

চৰ্ঠজীক অশৌভনীয ৱাৱহাৰ, নক্ষ্মণা না কেব
 উনহন আ স্মনীতি ৰুমাৰ চৰ্ঠজীক স্পষ্টীকৰণক
 চৰ্চ হোৱাত অছি। আ ফেব কনকতা (আৰি
 কৌনকাতা) মে বহি, অগস্ত ১১৩৬ সঁ মী.এ.
 কেব তৈয়াৰী শ্বক কেনহি আ ১১৩৬ ক জনৱৰীমে
 চাৰ্টিড অকাউণ্টাণ্ট (মী.এ.) ভ২ গেণা, ফেব
 কনকতা দিল্লী হোৱাত ১১৭৩ গা সঁ স্থায়ী কৰ্পেঁ
 পঠনাৱাসী ভ২ গেণা। তহী ৱীচ ৩ জুনাগা
 ১১৩৯ কেঁ পল্লা না সংগে ৱিৱাহ ভেনহি। ১১৩৪
 গা. মে পনৌ ৱিহাৰ ৱিশ্বৱিদ্ধ্যানয়সঁ মনোৱিদ্ভানমে
 ৱী.এ. (আঁনৰ্ম) কেনথিহ। ১১৩৩. গা. মে পনৌ
 মেহো কনকতা আৰি গেণথিহ। ১১৯৭-৯৮ মে
 দ্বদয ৰোগক আঁপৰেশন ভেনহি আ মিথিনা
 মেথিনী নেন সফ্ৰিয় কাজ নৈ কএন হেতহি মে
 ৱুমনা গেণহি। মে নেথ নিখৰি শ্বক কেনহি
 আ আকাশিৱাণী পঠনাক মেথিনী কাৰ্য্যদ্রম
 'ভাবতী' মে ভাগ নৈৰ শ্বক কেনহি। অখন
 ধৰি হিনকব আ হিনকব পনৌক নিম্ন পোখী সন্ত
 ভূপি গেণ ভুহি, জে হিনকব অন্মতিসঁ ৱিদেহ
 পেঠাবমে পী.ডী.এফ. ফাৰ্মেঠমে

<http://www.videha.co.in/pothi.htm>
 নিক পব উপনষ্ট অছি (Psycho Social
 Stress and Schizophrenia 2003 কেঁ
 ছোড়ি ক২ জে উপনষ্ট নৈ ভ২ সকন।)

नरेन्द्र मा

मिथिलाक आर्थिक विकास (२०००), मिथिलाक जनपदीय विकास (२००३), मिथिला मे जन-संसाधन ओ प्ररक्षण (२००७), विकास ओ अर्थतंत्र (२००४), परिवर्तन (२०१२), अर्थतंत्र ओ भ्रष्टाचार (२०१२), स्मृति (२०१३); Mi th i l a Ri s i n g (2014); चपन चबन चित चंचन भान (२०११) ।

पन्ना मा

Psycho Social Stress and Schizophrenia 2003; अन्वृत्ति (नमूना संग्रह) २००९, अन्वृत्ति (निराकरण संग्रह) २०१२, अभिनाया (नमूना संग्रह) (२०११) ।

पठनाक मैथिली संस्था 'चेतना समिति' केँ ओ 'अचेतना समिति' कहै छथि, ई संस्थाक काजे सभ तेहने छै । हुनका कनकता, जकवा ओ मिथिला-मैथिलीक कर्मभूमि कहै छथि, छुट्टाक दुख छन्हि, ओ प्ररोध राँवू, राँवू साहेरँ चौधरी, सुखदेरँ ठाकुर, श्रीकान्त मल्लिक केँ मोन पाड़ै छथि, ओ सभ आरँ नै छथि । रीरेन्द्र मल्लिक अपन प्रखनित मैथिली साहित्यक बचना छोट्टि कर्मकालमे ओम्बायन छथि । असगरे बामनोचन ठाकुर की-की कबताह (चपन चबन चित चंचन भान २००९ मे निखन गेन आरँ बामनोचन ठाकुर सेहो सुग्रीव भइ गेन छथि ।) । पनी पन्ना

মা আ অন্তৰ্জ্ঞ অগ্নিপুষ্প আ হৃদয়কৈ কনকতা
মঁ পঠনা নহ অননন্দি জতহ মেথিনীক কাজ
নহিয়ে সন হোঙত অস্তি । পল্লা মা সংঘক কাজ
মে নাগন বহু ছুথি (আৰু ওহো স্বৰ্গীয়), অগ্নিপুষ্প
পত্ৰিকা 'সংবাদ' হুহবি কহ নিকানি বহন ছুথি,
হৃদয় মেথিনী নাটক সীৰিয়ন নিকানেমে নাগন
বহু ছুথি । জিৱিত জী মিথিনা বাজ্য নহিয়ে
ৱনি সকতনি ।

টিপ্পণী: নৱেন্দ্ৰ মা জী কেব পোখীমে দেন
পৰিচয়মে হুনকব মাযক নাম নৈ ভেঠেন তেঁ
পৰিচয়মে নৈ দেন জা সকন ।

পুনশ্চ: ৱিদেহক নৱেন্দ্ৰ মা ৱিশেষাংক ঙ-
প্ৰকাশিত ভেনাক ৱাদ শ্ৰী হৃদয় জী নৱেন্দ্ৰ মা
জী কৈ ৱিশেষাংক হুদিত কবা কহ দেনখিন্হ ।
কেদাবনাথ চৌধৰী ৱিশেষাংক ৱেবমে সেহো শ্ৰী
অবৱিন্দ গুপ্তা জী ৱিদেহ ঙ-পত্ৰিকাক নিক
কেদাবনাথ চৌধৰী জী কৈ দেনে বহখিন্হ, আ
ঙ-পত্ৰিকাক ৱিশেষাংক হুদিত কবা কহ
সেহো । সন্ত গোটেক আভাব ।

অপন

মন্তৱ্য

editorial.staff.videha@gmail.com
পব পঠাউ ।

नरेन्द्र मा रलशैर्षाक

१.१.प्रसुत रलशैर्षाकक संदर्भमे

१.२.नरेन्द्र माजीक संक्षिप्त परिचय

१.३.कम्पना मा- "अनूशीनन"क अनूशीनन आरथक

१.४.अनूनी कामत- मिथिना-मैथिन केव
चहूरिकासक शुभचिंतक श्री नरेन्द्र मा

१.५.हितनाथ मा- आमेरिश्लिकासक प्रेषणास्रात डा.
प्रा. पन्ना मा

१.६.अजित हमाव मा- मिथिनाक अथशिक्षत्री: श्री
नरेन्द्र मा

১.৭.ডা. ধনাকব ঠাকুৰ- শ্ৰী নৱেন্দ্ৰ মা-
মিথিনাক আৰ্থিক পক্ষ বখনিহাব কিত্তু ঐতিহাসিক
ৰিভ্ৰম উপেন্ন কেনিহাব নেথক

১.৮.খশোক- মিথিনা মৈথিনী আ নৱেন্দ্ৰ ৱাঁৰু

১.৯.নক্ষ্মণ মা সাগব- শ্ৰী নৱেন্দ্ৰ মাজী: হমবা
নজবিমে

১.১০.জগদীশি চন্দ্ৰ ঠাকুৰ 'খনি' - কী থিক
মিথিনা কী ছুথি মৈথিন

১.১১.জীৱন মিশ্ৰ- খদ্ভুত দেশে মিথিনা (মিথিনা
বাগজিংগ: প্ৰকাশনসঁ এখন ধৰি, হমবা নজবিসঁ
হমব সূচনা সহিত)

১.১২.প্ৰণৱ মা- নৱেন্দ্ৰ মা: সীএ, মৈথিন আৰ্থিক-
সামাজিক নেথক আ মিথিনা অভিযানী

১.১৩.বমেশি- মিথিনাক অৰ্থৱ্যৱস্থাক ৰিবন ৰাখ্যা
কৰেত নেথক: নৱেন্দ্ৰ মা, সী.এ.

১.১৪.মধুকান্ত মা- নৱেন্দ্ৰ মা নিখিত মিথিনাক

आर्थिक संवचनापव प्रकाशित पुस्तक-एक
ऐतिहासिक दस्तारेज

१.१३. शीनेन्द्र मिश्र- श्री नरेन्द्र मा : मिथिनाक
अर्थतंत्रक जानकारी बखनिहाव एकठा रिशेषत
अर्थशास्त्री

१.१७. डाँ कैनाशि क्रमाव मिश्र- अर्थतंत्र ओ
भ्रष्टाचार: नरेन्द्र मा केव पोथी सँ रिषय रस्तु
आ र्याजि केव र्याजिह पव चिंतन

१.१९. आशीष अनचिन्हाव- क्रपोषित मैथिनी
भाषा-साहित नैन एकठा अनिरार्य पौष्टिक तहः
नरेन्द्र मा

नरेन्द्र झा रिशेर्षाक

१.१. प्रस्तुत रिशेर्षाकक संदर्भमे

प्रस्तुत रिशेर्षाकक संदर्भमे

1

2008 मँ एखन धरि विदेह <http://videha.co.in/> द्वारा जे रिशेर्षाक सभ आएन अछि तकरा तीन चरणमे बाँटि सकैत छी ।

पहिल चरण 2008 मँ जनवरि 2015 धरि जाहिमे विषय आधारित रिशेर्षाक सभ प्रकाशित

ভেন আ মধুপজীপব সেহো রিষেৰাঁক প্রকাশিত ভেন । একদম প্রাৰ্ণাভিক রিষেৰাঁক সভমে "রিশেৰাঁক" নাম নহি লীখন গেন ঠে ফ্দা ওহিমে ওহন বচনাক রৈসী স্থান দেন গেন ঠে সাযাস কৰ্পে (ফম-1 সঁ 12) ।

দোসব চবণ ভেন 2015 সঁ নহ কহ এখন ধবি জাহিমে মাত্ৰ জীৰিত নেখকপব রিশেৰাঁক প্রকাশিত কবৰাঁক নিৰ্ণয় নেন গেন আ গম্ভব পছিনা রঁর্থ এহিমে সংস্থা আ পত্ৰ-পত্ৰিকা পব রিশেৰাঁক প্রকাশিত কবৰাঁক সেহো নিৰ্ণয় নেন গেন ফম- 13 এৰঁ 14, 20 সঁ 30) ।

তেসব চবণ ভেন পছিনা মানমে রিদেহক সম্পাদক দ্বাৰা "নিত নরন সিৰীজ" প্রকাশিত কবৰাঁক (একব রিৰবণ খনগমঁ দেন গেন খছি) ।

রিদেহ দ্বাৰা 'জীৰেত নেখকপব রিশেৰাঁক শ্বক কএন গেন ভন 2015 সঁ জে রিভিন্ন নামসঁ হোগত আৰঁ "রিদেহক জীৰিত মেখিনকৰ্মী, সংগীতকৰ্মী, সাহিত্যকাব-সম্পাদক আ বংগমঁচকৰ্মী-বংগমঁচ-নির্দেশকপব রিশেৰাঁক শঁখনা" নামসঁ জানন জাগত খছি । মেখিনকৰ্মীসঁ হমব সভহক আশীয় জিনকব কাজ

মিথিলা-মৈথিলী-মৈথিলী নেন কোনো মাধ্যমসঁ
ভেন হো। ও সংগঠনকর্তা সেহো ভহ সকে
ছথি, খান ভাষাক লেখক সেহো। তহিলা
সংগীতকর্মী মনে গীত-সংগীতসঁ জুড়ন
লোক। নিচা এহি সভ চবণ কেব রিস্তৃত
সূচনা ফমরঁফ কর্পে দেন জাএত।

রিদেহক রিশেষাক সভ নেন হম ওহনো নোক
সভ নগ খানেখ নেন জাগত ছী, হুনকা সূচনা
দৈত ছী জে কি হমব, রিদেহ যা গজেন্দ্র
ঠাহবক ধুব রিরোধী ছথি। দু-চাবি নোক কহি
সকে ছথি জে হমবা সূচনা নহি ভেঠেন, তহ
হুনকাসঁ হমব খাগ্রহ জে কমসঁ কম ও খপন
ছাষ্টসএপ খা ফেসরঁক কেব মৈসেজ
রঁ াক্স (গনরঁ াক্স) দেখথি। হমব এহি
প্রযামক প্রতিফন রিদেহক খান রিশেষাক সংগে
এছমে দেখাগ পড়ত সে উন্মদ খছি।

20 দিসরঁব 2023 কেঁ রিদেহ নরেন্দ্র বা জীক
ঙুপব রিশেষাক প্রকাশিত কবরঁক সারঁজনিক
ঘোষণা কেনক খা প্রস্তুত খছি ঙা রিশেষাক।
এহি সূচনারেঁ এহি নিকপব দেখি সকেত ছী-
ঘোষণা। শ্রীমতী পন্না বা লেখিকা ছথি খা
শ্রী নরেন্দ্র বা জীক পনৌ সেহো। মৈথিলীমে
দংপতি লেখক কেব জে খরধাবণা ছৈ তাহিমে

গাহো একটা ছুথি। তহ খগ রিশেষাক কেব
 খরসবপব হমবা নোকনি শ্রীমতী পন্না জীক কিছ
 বচনাপব চর্চা সেহো বাথি বহন ছী। উদ্ভুথ
 খতরৈ জে রিদেহক পাঠক এহি ঋকমে
 নবেন্দ্রজীক সংগ পন্না জীকৈ জানি সকথি।

এহি রিশেষাকসঁ পহিনে রিদেহ 30 ঠা রিশেষাক
 প্রকাশিত কহ চুকন খছি আ এহিঠাম আর হম
 কহি সকৈত ছী জে গা একটা চুনৌতীপূর্ণ কাজ
 ছৈ। খনেক সংকঠ কেব সামনা কবএ পড়ত
 খছি নেখ একঠা কবএমে। স্ফদা সংগহি গাহো
 হম কহরৈ জে সংকঠসঁ রৈসী হমবা নগ সমর্থন
 খছি। হঁ, গা মানএমে হমবা কোনো দিক্কত নহি
 জে জতেক নেখ কেব উন্মদ কেনে বহত ছী
 হম ততেক নে আরৈএ, জতেক নোক নিখরাক
 নেন গছৈত ছুথি সে সভ খঁত- খঁত ধবি আরি
 চুপ্প ভহ জাগত ছুথি। আ একব কাবণো
 ছৈ, কিনকো গা নাগৈ ছুনি জে আনপব নিখরৈ
 সে হম খপনে বচনা কিএ নে নীথি নেরৈ, কিনকো
 নগ পোথিএ নে বহ ছুনি, জখন কি হম সভ
 যথাসম্ভর পাঠককৈ রিকপ্প কপমে পোথীক
 পী.ডী.এফ ফাগন সেহো দেরাক নেন তৈযাব
 বহত ছী। কিযো রিদেহক সমারেশী কপসঁ দুখী
 ছুথি, তঁ কিনকো মিত্রকৈ রিদেহসঁ দিক্কত ছুনি
 তঁগ ও নহি দেতা। একরো হম সংকঠে রুঁনৈ

ছিয়ে জে সভ ফেসবুকপৰ নঁৱা-নঁৱা নেথ ৰা
কমেণ্ট ঠাঙপ কহ নৈ ছুথি মেহো সভ ৰিদেহ
নেন হাথসঁ নিখন পঠাৱৈত ছুথি। জে সভ
কহিয়ো কান ফেসবুকপৰ ঠাঙপ কহ নীখে ছুথি
তিনকৰ আনেথ হম সভ ঠাঙপ কবিতৈ ছী।
খএব পহিনে কহনহুঁ জে সঁকঠসঁ ৱেসী সমৰ্থন
খুছি তঁগ খাগ পহিনসঁ নহ কহ তীসম (সংস্থা
সহিত) ৰিশেষাক ধৰি পহুঁচনহুঁ হম। আন
ৰিশেষাক নেন গএহ ৱাত মানু। 2008 সঁ নহ
কহ 2024 ক এখন ধৰি 31 ঠা ৰিশেষাক
প্ৰকাশিত ভেন মনে ৱৰ্থমে দু ঠাসঁ কনী কম।
নিশ্চিতৈ সমৰ্থন ৱেসী ভেঠেন হমবা। জখন কি
ৰিদেহক গা একতীমো ৰিশেষাক কেব খনাবে আন
খঁক হৰেক পঁদহ দিনপৰ (মাসমে দু
ৱেঁব) নগাতাব প্ৰকাশিত ভগএ বহন খুছি।
একৰ খতিবিজ্ঞ গাহো ৱাত সন্তোষদায়ক খুছি
জে ৰিদেহক হৰেক ৱাঙিপৰক ৰিশেষাক
খভিনন্দনগ্ৰন্থ হেঁৱাসঁ ৱাঁচি গেন খুছি। ক্ষুখাধাবা
জকাঁ ৰিদেহকেঁ খভিনন্দনগ্ৰন্থ নহি চাহী।
খভিনন্দনগ্ৰন্থ খছ দুখাবে নৈ চাহী জে ওহিসঁ
নেথক ৰা জিনকাপৰ নিকানন গেন ছনি
তিনকামে স্বধাবক গুঁজাগশী খমে ভহ জাগত
ছে। তঁগ ৰিদেহক ৰিশেষাকমে আনোচনা-
প্ৰসংশা সভ ভেঠৈত।

नरेन्द्र माजीक बचना रा हुनकब खरदानक डुपब कतहुँ किछु प्रकाशित भेल हो तकब संख्या रूहत कम हएत काबण कमसँ कम हम ओकबा खरनोकन कबरौसँ रूंचित छी । रूहत संभर नरेन्द्र माजीक डुपब निखन गेल हो झुदा हमही नै देख सकन होग, एहन स्थितिमे पाठक-खानोचक हमबा सूचित कबथि हम अपन सूचनारूँ सुधावि नैरँ । एहि संदर्भमे हम कहि सकै छी जे रिदेहक ओ प्रसूत रिशेयारूँक एहन पहिन प्रयास अछि जाहिमे ओ रूँमरूँक प्रयास कएन अछि जे नरेन्द्र माजीक बचना केहन छनि । ओ अनग रूँत जे हम सब कतेक सहन रा असहन भेलहुँ से पाठक कहता । एहि रिशेयारूँक केब शुकथात रिदेहक खाने रिशेयारूँक जकरूँ अछि । संगे-संग ओ एम नै तँ उमक रविष्ठाता केब पानन करैए ओ नै बचनारूँक गुरारूँतारूँक । हँ, एतेक धेखान जकरब बाखन गेल छै जे पाठकक बसभंग नहि होगन ओ से रिश्मास अछि जे बसभंग नै हेतनि । पहिने रिदेहक सब अंक नागरी, तिवहूँता ओ ब्रैल निपिमे प्रकाशित होगत छन ओरूँ एहिमे कैथी, नेराडूँ ी, एरूँ ओगनिपि सेहो .ए.पी. अछि गेल जोडूँन, मने एखन रिदेह करूँन छह निपिमे प्रकाशित होगए । एकब अतिविज

ৰিদেহক কিছু ঠংক বংজনা নেৱাৰী কেব এক)
(খাব ৰূপ, ব্ৰাহ্মী, খৰোষ্ঠী, উৰ্দু, তিব্বতী এৰ
তিব্বতী উমে নিপিমৈ সেহো ছপন খছি । ফন-
মিনা কহ দেখী তঁ ৰিদেহ ৰাবহ নিপি খপনা
নেন বখনে খছি জাহিমেষঁ ফন ছহ ঠা নিপিমৈ
ৰিদেহ নগাতাব প্ৰকাশিত ভহ বহন খছি ।

2

পাঠক জখন এহি ৰিশেষাংককৈ পঢ়তাহ তঁ
হুনকা ৰত্নী ও মানকতাক খভাৰ নগতনি ।
ৰত্নীক গনতী জে থিক সে সোমেন-সোম হমব
সভহক গনতী থিক জে হম সভ সন্মোখন লৈ
কহ সকনহঁ ফদা ঙা ধেখান বখৰাক ৰাত জে
ৰিদেহ শ্বৰএসঁ হৰেক ৰত্নী ৰনা নেখককৈ স্নীকাব
কৰিত এলৈএ । তঁও মানকতা খভাৰ
স্বাভাৱিক । একব ৰাদো ৰহুত ৰত্নীক গনতী
বহন গেন খছি জে কি হমৰে সভহক গনতী
খছি । মৈথিলীমে কিছুএ এহন পত্ৰিকা খছি
জকব ৰত্নী একবংগক বহুত খছি আ ঙা হুনক
খুৰী ছনি ফদা জখন ওহো সভ কোনো ৰিশেষাংক
নিকালৈ ছথি তখন ৰত্নী তঁ ঠীক বহুত ছনি
ফদা সামগ্ৰী খধিকশিতঃ ৰসিয়ে বহুত ছনি ।
ঐতিহাসিকতাক দৃষ্টিসঁ কোনো প্ৰবান সামগ্ৰীক
উপযোগ ৰজিত লৈ ছৈ ফদা সোচিয়ৌ

জে 72-80 পল্লক কোনো প্ৰিষ্ট পত্ৰিকা হোঙত
 ঠৈ তাহিমে নগভগ খাধা সামগ্ৰী সাভাব বহৈত
 ছনি, তেসব ভাগমে নেথক কেব কিছু বচনা
 বহৈত ছনি আ চাৰিম ভাগমে কিছু নৱ সামগ্ৰী
 বহৈত ছনি। হ্ৰদা হমবা নোকনি নৱ সামগ্ৰীপব
 ৱেসী জোব দৈত ছিয়ে। একব মতনৰ ঙ নহি
 জে ৱৰ্তনীমে গনতী হোঙত বহৈ। হমব কহৰাক
 মতনৰ ঙ জে সঁপাদক-সঁযোজককেঁ কোনো নে
 কোনো স্তবপব সমমৌতা কবহে পড়ত ঠৈ
 সে চাহে ৱৰ্তনীক হো কি, হ্ৰদাক হো কি
 ৱিচাবধাবক হো কি সামগ্ৰীক হো। হমবা
 নোকনি ৱৰ্তনীক স্তবপব সমমৌতা কহ বহন ছী
 হ্ৰদা কাৰণ সহিত। প্ৰিষ্ট পত্ৰিকা এক ৱেব
 প্ৰকাশিত ভহ গেনাক ৱাদ দোৱাবা নে ভহ
 সকৈএ (ভহ তঁ সকৈএ হ্ৰদা ফেব পাগ নাগি
 জেতে) তঁগ ওকব ৱৰ্তনী যথাশিজি সলী বহৈত
 ঠৈ। গঁঠবনেঠপব স্বৰিধা ঠৈ জে
 ৱীচমে (গঁঠবনেঠসঁ প্ৰিষ্ট হেৰাক খৰধি) ওকবা
 সলী কহ সকৈত ছী হ্ৰদা সামগ্ৰীএ ৱসিয়া বহত
 তঁ সলী ৱৰ্তনী বহিতো নৱ খধ্যায নে খ্ৰজি
 সকত তঁগ হমবা নোকনি ৱৰ্তনী ৱনা হ্ৰদাপব
 সমমৌতা কেনহুঁ। হমবা নোকনি
 কএননি, কযননি ও কেননি তীনু শ্বহু মানৈত
 ছী, এতেক শ্বহু মানৈত ছী একৈ বচনামে তীনু

কপ ভেটি জাএত। খান শিষ্টক নেন এহনে
বুঁমু।

উন্মদ খিষ্টি জে পাঠক রিদেহক খানে বিশেষাংক
জকাঁ একবা পঠতাহ আ পঠাি একব নীক-
রৈজাএপব খপন স্বমার দেতাহ। জঁ খহাঁ খগ
বিশেষাংক কেব PDF পঠাি বহন ছী তঁ কোনো
শিষ্ট রা পাঁতি খঁডবনাগনমে রা বিনা
খঁডবনাগনকেঁ নীনা রা কোনো বংগক দেখাএ তঁ
বুঁমি নিখ জে ওহিমে নিক দেন গেন ছে
বেফরেন্স নেন আ তকবা বিনক কবরৈ তঁ ও
নিক খুজি জাএত। কোনো-কোনো ফোটেমে
সেহো নিক দেন গেন ছে। পাঠক এহি মাধ্যমসঁ
কম সময়মে বেফরেন্স সভহক খধ্যান কহ সকে
ছথি। ফুদা খিষ্টমে প্রকাশিত পোখীমে গা
স্বরীধা নে বহত। খগ কাবণসঁ ভহ সকেএ জে
পাঠককেঁ এহি পোখীক কিছু পাঁতি প্রচনিত নে
বুঁমেতনি। জাহি ঠাম নিক দেন গেন ছে তাহি
ঠামক পাঁতিক কিছু শিষ্টক বীচ বৈসী স্থান ছুঠন
ছে। ওকবা এক পাঁতি বঁনা পঠাি সে
খাগ্রহ। হম চাহিতহুঁ তঁ সভ নিক রা চিত্রকেঁ
একঠাম দহ সকে ছনহুঁ ফুদা হমব সোচ খিষ্টি
জে পাঠককেঁ একে ঠাম তর্ক আ সবুত ভেটনি।

রিদেহক দ্বা জীরিত নেখক ও সংস্রাক বিশেষাংক

শূৰ্খনামে প্ৰকাশিত ভেন আন বিশেষাৰ্ক সন্তহক
নিষ্টি এনা খ্ৰিষ্টি (এহিঠাম জে ঋকক নিষ্টি দেন
গেন খ্ৰিষ্টি তাহি ঋকপব বিনক কবৰৈ তঁ ও
ঋক খ্ৰুজি জাএত)। জে বিশেষাৰ্ক কেব
বিদেহক নিক ঠৈ ঠাক তকব নিচা এহি কিছু
বিশেষাৰ্কক পোখী.কম কেব প্ৰিষ্ট আন ডিমাণ্ড
নিক খ্ৰিষ্টি জাহি ঠাম পাঠক একবা আননাগন
কানি সকে ছথি-

(1) হাগক বিশেষাৰ্ক ম ঋক 12, 2008 জুন 15

(2) গজন বিশেষাৰ্ক ম ঋক 21, নৱম্বৰ 1
2008

(3) বিহনি কথা বিশেষাৰ্ক ম ঋক 67, 1
2010 খকটুৱৰ

(4) বান সাহিব বিশেষাৰ্ক ম ঋক 70, নৱম্বৰ 15
2010

(5) নাঠক বিশেষাৰ্ক দিসম্বৰ 2010 15 ম ঋক 72

(6) সমীক্ষা বিশেষাৰ্ক

(7) নাৰী বিশেষাৰ্ক 2011 মাৰ্চ 01 77ম ঋক

(8) খন্সুৱাদ ৱিশেষাংক 97 (পদ্য ভাবতী-গদ্য)ম
থংক

(9) ৱাঁন গজন ৱিশেষাংক ৱিদেহক থংক ম 111
থংক, 2012 থগস্ত 1

(10) ভক্তি গজন ৱিশেষাংক ম থংক 126, 15
2013 মাৰ্চ

(11) গজন খানোচনাসমীক্ষা -সমানোচনা-
ম 142 ৱিশেষাংক, থংক 2013 নৱম্বৰ 15

(12) কাশীকান্ত মিশ্ৰ মধুপ ৱিশেষাংক ম 169
2015 জনৱৰী 1 থংক

13(খবৱিন্দ ঠাফব ৱিশেষাংক 2015 নৱম্বৰ 01
189 থংক

[https://store.pothi.com/book/গজে
ন্দ-ঠাফব-সম্পাদক-ৱিদেহ-খবৱিন্দ-ঠাফব-
ৱিশেষাংক/](https://store.pothi.com/book/গজে
ন্দ-ঠাফব-সম্পাদক-ৱিদেহ-খবৱিন্দ-ঠাফব-
ৱিশেষাংক/)

ৱিদেহক খবৱিন্দ ঠাফব ৱিশেষাংক কেব পোখী
কপ "স্বতংচেতা-ৰাজিহ্ন :খবৱিন্দ ঠাফব -
"হুতিহ্নকেব নামসঁ প্ৰকাশিত ভেন।

14(জগদীশ চন্দ্র ঠাফব খনি ৱিশেষাংক 01
191 থংক 2015 দিসম্বৰ

[https://store.pothi.com/search/
? q=गजेन्द्र%20ठाकुर](https://store.pothi.com/search/?q=गजेन्द्र%20ठाकुर)

15(रिदेह सम्मान रिशेषाक- 200म, भाग-1,
15 अश्विन 2016

16) रिदेह सम्मान रिशेषाक- 205म, भाग-
2, 1 जूनाइ 2016

17(मेथिनी सीखन्म गीत संगीत I.डी.
217 -रिशेषाकम अंक 2017 जनरवी 01

18(मेथिनी रेर पत्रकाविता रिशेषाक313-म
अंक 2021 जनरवी 1

19(मेथिनी रीहनि कथा रिशेषाक2-, म 317
2021 मार्च 1 अंक

20(बामनोचन ठाकुर रिशेषाक अश्विन 01
319 अंक 2021

[https://store.pothi.com/book/gaje
ndra-thakur-editor-रिदेह-
बामनोचन-ठाकुर-रिशेषाक/](https://store.pothi.com/book/gajendra-thakur-editor-रिदेह-बामनोचन-ठाकुर-रिशेषाक/)

21(बाजनन्दन नान दास रिशेषाक नरस्वव 01
333 अंक 2021

<https://store.pothi.com/book/gajendra-thakur-রিদেহ-বাজনন্দন-নাথ-দাস-রিশেষাংক/>

22(বরীন্দ নাথ ঠাকুর বিশেষাংক জুন 15
348 খঁক 2022

<https://store.pothi.com/book/gajendra-thakur-রিদেহ-বরীন্দনাথ-ঠাকুর-রিশেষাংক/>

23(কেদাবনাথ চৌধুরী বিশেষাংক খগন্ত 15
352 খঁক 2022

<https://store.pothi.com/book/gajendra-thakur-editor-রিদেহ-কেদাবনাথ-চৌধুরী-রিশেষাংক/>

24(প্রেমনতা মিশ্র 'প্রেম' বিশেষাংক নৱম্বৰ 01
357 খঁক 2022

<https://store.pothi.com/book/gajendra-thakur-editor-রিদেহ-প্রেমনতা-মিশ্র-প্রেম-রিশেষাংক/>

25(শিবদিন্দু চৌধুরী বিশেষাংক 2022 নৱম্বৰ 15
358 খঁক

<https://store.pothi.com/book/gajendra-thakur-editor-রিদেহ-শিবদিন্দু-চৌধুরী-রিশেষাক/>

26) "কন্যা-রিমর্শী রিশেষাক (সন্দর্ভ- সঞ্জু দাস, প্রফুল্ল কুমার কণ্ঠপ, শিশিরানা, এস.সী.স্বমন্থা হিতা ন্যা চৌধুরী)"
15 খণ্ড 2023 খণ্ড 368

<https://store.pothi.com/book/gajendra-thakur-editor-রিদেহ-কন্যা-রিমর্শী-রিশেষাক-সন্দর্ভ-সঞ্জু-দাস-প্রফুল্ল-কুমার-কণ্ঠপ-শিশিরানা-এস-/>

27) [খশৌক রিশেষাক 369 খণ্ড 2023 মগ 1](#)

<https://store.pothi.com/book/gajendra-thakur-editor-রিদেহ-বচনাকাব-খশৌক-রিশেষাক/>

28) [বামভরোম](#)
কাপড়ি 'ভ্রমব' রিশেষাক 15 মগ 2023
খণ্ড 370

<https://store.pothi.com/book/gajendra-thakur-editor-রিদেহ-বাম-ভরোম-কাপড়ি-ভ্রমব-রিশেষাক/>

29) মিথিলা স্টুডেন্ট
যুনিয়ন (MSU) বিশেষাংক 1 জুন 2023 খংক
371

<https://store.pothi.com/book/gajendra-thakur-editor-রিদেহ-মিথিলা-স্টুডেন্ট-যুনিয়ন-এম-এস-যু-বিশেষাংক/>

30) নক্ষত্রা মা মাগব
বিশেষাংক (15 নৱম্বৰ 2023 খংক 382)

<https://store.pothi.com/book/gajendra-thakur-editor-রিদেহ-৩+২-ম-খংক-১৯-নৱম্বৰ-২০২৩-নক্ষত্রা-মা-মাগব-বিশেষাংক/>

3

বিদেহক জীৱিত বিশেষাংক শূঁখনামে কিনকব
চয়ন হো তাহি নেন মোঠামোঠা নিচাক কিঙ -
-ৰিদুক পানন কএন জাগত খঙি

1) নগভগ পাঁচ-ছহ মাস পহিনেসঁ বিদেহ খপন
পাঠককেঁ স্বম্মাৰ দেৱা নেন নেন সূচনা দৈত
খঙি ।

2) খাএন স্বম্মাৰমেসঁ বিদেহ মাত্ৰ জীৱিত
নেখককেঁ চয়ন কৰৈত খঙি । সংস্থা সেহো

रतमिनमे जीरंत हेरौक चाही ।

3) सभ जीरित
मैथिनकर्मी, संगीतकर्मी, साहित्यकार-सम्पादक आ
बंगमंचकर्मी-बंगमंच-निर्देशिक रीचमे हुनकर
लेखन/ काज एरं आचरणक साम्यता देखन
जागत अछि । जाहि लेखकक लेखन/ काज ओ
आचरणमे रैसी साम्यता (कम हाँक) भेटैए
तेहन छह ठाँ नाम चयनित होगत अछि ।

4) छह नाम एनापब आ तुनना कएन जागत
छै जे आ छहो
मैथिनकर्मी, संगीतकर्मी, साहित्यकार-सम्पादक आ
बंगमंचकर्मी-बंगमंच-निर्देशिक अथवा संस्थाकेँ बचना
निखरौक रा समाजिक काज केनाक एरजमे
समाजसँ की भेटैनि ।

5) जिनका सभसँ कम भेटैनि बुझागत अछि
ताहि तीन मैथिनकर्मी, संगीतकर्मी, साहित्यकार-
सम्पादक आ बंगमंचकर्मी-बंगमंच-निर्देशिक,-
संस्थाकेँ अगिला चरण नैन बाधि नैत छी ।

6) एहि तीन चयनित जीरित
मैथिनकर्मी, संगीतकर्मी, साहित्यकार-सम्पादक आ
बंगमंचकर्मी-बंगमंच-निर्देशिक रा संस्थाक
बचना, काज, हुनक उद्द्योग आदिक रीचमे

পবস্পব তুননা কএন জাগত খ্ৰিষ্টি খা,

৭) খ্ৰীতিম কপসঁ রিদেহ দ্বাবা নাম চুনি মানক
খ্ৰীতমে ঘোষণা কএন জাগত খ্ৰিষ্টি খা নিযত
সমযপব ঙা রিশেষাঁক নিকানরাঁক প্রযাস কৰেত
হুী । একব মতনরঁ ঙা ভেন জে পাঠককেঁ স্বম্মার
দেৱাঁক সূচনা হৰেক রঁর্থক খ্ৰিশ্চীন-মগ ধৰিমে
চনি জাগত হুনি ।

প্রশ্ন উঠি সকেএ জে কি উপবক নিযম এহন হুৈ
জাহিমে খ্ৰীতিম কপসঁ সভ স্বযোগ্য জীৱিত
নেখক কেব চযন সমযপব ভুং
জেতনি ? তহ একব উত্তব হুৈ- নে ।
রিদেহক পাঠক নগ সেহো খপন সীমা হুনি ।
হুদা খহী সীমাক সংগে হমবা সভকেঁ খপন
যথাসাধ্য শ্ৰেষ্ঠ দেৱাঁক হুৈ খা মেখিনী নেন একঠা
এহন বস্তা রঁনা দেৱাঁক হুৈ জাহিসঁ খাৱএ
রঁনা 500-600 রঁর্থক সাহিব রিদেহক নীকসঁ
প্ৰেবণা পাৱএ । খহী রিচাবক সংগ রিদেহ ওহন
জীৱিত নেখকপব খপন ধেখান সেহো কেঁদ্রিত
কহ বহন খ্ৰিষ্টি জে কি স্বযোগ্য হুখি হুদা
জিনকাপব রিদেহক রিশেষাঁক কোনো কাবণরশি
নহি প্রকাশিত ভহ সকন । একব নাম ভেন
রিদেহক । এহি নর "নিত নরন সিবীজ"
-রিচাবক হুখ্য রিদ্ এনা খ্ৰিষ্টি

1) रिदेहक संपादक गजेन्द्र ठाकुर एकठा कोनो जीरित लेखक रा कनाकावपव एकाग्र आनोचना कबता मने ओहि लेखक केव उपन्र्ध सभ साहित्यपव । एहि पौथीक भाषा मैथिली अथवा अंग्रेजी कोनो एक भाषामे बहत । एहि पौथीक पहिन कप अ रूक केव कपमे आएत-आ प्रयास बहत जे एकव प्रिंठ सेहो आरैए जे कि पबिस्थितिपव निर्भव कबते ।

2) लेखक रा कनाकाव केव चुनार संपादक अपन कचि रा रिदेह ठीमक कचि केव हिसारै कबता ।

3) एहिमे ओहने लेखक रा कनाकाव केव चयन संभर हएत जिनकव उपन्र्ध हरेक पौथीक PDF कपमे रिदेहक माध्यमसँ सारजनिक भेन छनि । कनाकाव नेन यूट्यूब एरँ आन सागठ सेहो मान्य हेते ।

4) एहि पबियोजनाक नेन चयनित लेखक रा कनाकावपव काज संपादक केव समय केव अनुसारे हेते । तँए एकव समय सीमा कहँ संभर नहि ।

नित नरन सिबीजमे एखन धरि प्रकाशित पौथीक सूची एना अछि-

(1 Rajdeo Mandal - Maithili Writer (ঔ প্ৰিষ্ঠ কপমে সেহো প্ৰকাশিত ভেন
খ্ৰিষ্টি)

(2 নিত নৱন স্ৱভাষ চন্দ্ৰ যাদৱ ঔ প্ৰিষ্ঠ)
কপমে সেহো প্ৰকাশিত ভেন খ্ৰিষ্টি, সংগে-সংগ ঔ
প্ৰিষ্ঠ ঔ ান ডিমাণ্ড কপমে সেহো খ্ৰিষ্টি)

[https://store.pothi.com/book/গজে
ন্দ্ৰ-ঠাফব-নিত-নৱন-স্ৱভাষ-চন্দ্ৰ-যাদৱ/](https://store.pothi.com/book/গজে
ন্দ্ৰ-ঠাফব-নিত-নৱন-স্ৱভাষ-চন্দ্ৰ-যাদৱ/)

একৰ খ্ৰিষ্টিবিজ্ঞ ৱিদ্দেহক ৱৰ্তমান খ্ৰিষ্টি সন্তমে
ধাৱাৱাহিক কৰ্পে "নিত নৱন স্ৱশীল" ঔ "নিত
নৱন দিনেশি মিশ্ৰিসেহো প্ৰকাশিত ভহ বহন "
খ্ৰিষ্টি ঔ দূনূক পোখী কপ জন্দিযে ঔএত ।

4

ঔ ত ভেন জে কাজ হম সন্ত কহ সকনহঁ
তকৰ ৱিৱৰণ ঋদা কিছু এহনো ঘোষণা হৈ জে
কি হম সন্ত নৈ কহ সকনহঁ জেনা মে 2016
হম সন্ত পৰমেশ্বৰ কাপডা, কমনা চৌধৰী ঔ
ৱীৰেন্দ্ৰ মল্লিক ৱিশেষাংক কেব ঘোষণা কৰায়ো
কহ নহি প্ৰকাশিত কহ সকনহঁ । পাঠক এহি
ঘোষণাকৈ এহি নিকপৰ দেখি সকৈ
ভুখি- সূচনা ৱাদমে ৱিদ্দেহক ৱীৰেন্দ্ৰ মল্লিক "
(জে কি প্ৰকাশিত নৈ ভহ সকন) "ৱিশেষাংক

নেত্ৰ ৰীবেন্দ্ৰ মল্লিক জীক সাক্ষাৎকাৰ জে
337ম খঁকমে নৰোঁনাৰাষণ মিশ্ৰেজী সে ৰিদেহক
প্ৰকাশিত ভেন পাঠক একবা এহি নিকপব
ভুথি সকে পঠাি - 337 খঁক 2022 জনৱৰী 1

2017 মে ৰিদেহ "নেপানক ৰতমান মেথিলা
সাহিত্য" ৰিষয়ক ৰিশেষাক নিকানৱাক নেযাব কে
নে ভন জে এখন ধৰি পূবা নহি ভ২ সকন থ
ছি ।

তেনাহিতে ৰিদেহক সাহিত্যিক ভ্ৰগ্ৰাচাব "
হমবা নোকনি এখন ধৰি নে প্ৰকাশিত "ৰিশেষাক
2019 ক২ সকনহুঁ খছি । একব ঘোষণা হম
মে কেনে বহী । এহি ঘোষণাক ফেসবুক নিক
দেখু ।

তেনাহিতে ৰিদেহক 'মিথিলা ৰিকাস
পৰিষদ' ৰিশেষাক কেব ঘোষণা কগযো ক২
নহি প্ৰকাশিত ক২ সকনহুঁ খছি । একব ঘোষণা
হম জুনাগ্ৰ 2023 মে কেনে বহী । এহি
ঘোষণাক ফেসবুক নিক দেখু ।

प्रविणिष्ठ-1

प्रविणिष्ठ-2

পৰিশিষ্ট-৩

ৰিদেহে আপন কোনো ঠকমে "সাহিত্যিক ভ্ৰষ্টাচাৰ
ৰিশেষক" নিকানত (নিংক কমেণ্টমে) তাহি নেন
আপনে সন্তসঁ নিম্ননিখিত বিষয়পৰ আনেথ আদি
চাহী।

১. সাহিত্য, কলা এৰং সবকাৰী ঠকাদমী: -

(ক) প্ৰবন্ধাবক বাজনীতি

(খ) সবকাৰী ঠকাদেমীমে পৈসৰাক গৌৰ-
নোকতাত্ৰিক ৰিধান

(গ) সন্তাগুষ্ঠ আ ঠকাদমী কেব কাজক তৌৰ-
তবীকা

ঘ) সবকাৰী সন্তাক ছদ্ম ৰিৰোধমে উপজেন
তাকোনিক সমানাতব সন্তাক কাৰ্যপদ্ধতি (১৯৮৫সঁ
এখন ধৰি)

ঙ) ঠকাদেমী প্ৰবন্ধাবমে পাণ্ডা ফৈকটব: মিথক
ৰা যথার্থ

২. ৰাজ্যিকত সাহিত্য সংস্থান আ প্ৰবন্ধাবক বাজনীতি

৩. প্ৰকাশিন জগতমে পসবন ভ্ৰষ্টাচাৰ আ নেথক

৪. মৌখিনীক ছদ্ম নেথক সংগঠন আ ওকব
পদাধিকাৰী সন্তাহঁক আচৰণ

৫. মৌখিনী ৰিভাগমে পসবন সাহিত্যিক ভ্ৰষ্টাচাৰক
ৰিৰিধ কপ: -

(ক) পাঠ্যক্ৰম

(খ) অধ্যয়ন-অধ্যাপন

(গ) নিযুক্তি

6. সাহিত্যিক পত্ৰকাৰিতা, বিৰূ, ম'চ, মানা, মাগক
আ নোকাপৰ্শক খেত-তমাশা

7. নেথক সন্তৰ্ক জন্ম-মৰণ শিতাঙ্গী কেব চুনাৰ,
কৈনে'ডবৰাদ আ তকবা পাছুক বাজনীতি

8. দনিত এৰ নেথিকা সন্তৰ্ক সংগে ভেদ-ভাৰ
আ ওকব শৌষণক বিৰিধ তৰীকা

উপবক বিষয়ক অতিবিজ্ঞ জঁ কিযো সাহিত্যিক
ভ্ৰষ্টাচাবক কোনো নৱ বিষয়পব নিখএ চাহখি তঁ
ওকৰো স্নাগত বহত।

পৰিশিষ্ট-4

Ashish Anchinhar

Jul 12 · ॐ

जौ कलकत्ता केर विद्वान सभ सहयोग करथि तैं निश्चित तौरपर हम 'मिथिला विकास परिषद्' केर काजक उपर विशेषांक प्रकाशित करब विदेहक माध्यमसँ।

विदेह अपन परिपाटीक अनुसार एहि संस्थाक गुण-दोष-कमी-प्रसंशा-आलोचना सभ लेख प्रकाशित करत।

संस्थाक जे सदस्य सभ एवं विद्वान सभ जौ एकर काजक डाटा बना टाइप कएल लेख देथि तैं ई एकटा नीक काज हैत।

ओना हम मात्र इच्छा कऽ सकैत छी..... पूरा करबाक भार कलकत्तापर सेहो टाइप कएल लेखपर निर्भरता रहैत।

Lakshman Jha Sagar Vijay Kr Issar

Ashok Jha Anjay Chaudhary भोली बाबा Amar

Nath Jha Nabo Narayan Mishra

अपन

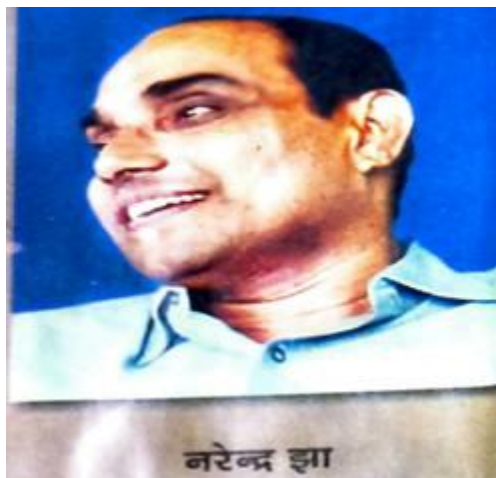
मंतरा

editorial.staff.videha@gmail.com पब पठाउ ।

१.१.नरेन्द्र साजीक संक्षिप्त पविचय

नरेन्द्र साजीक संक्षिप्त पविचय

एहिठाम प्रस्तुत अछि नरेन्द्र साजीक संक्षिप्त पविचय । एहि पविचय केब किछ तथ्य पहिनेसँ सार्वजनिक छै । अधिकशि तथ्य विदेह द्वारा जूठाउन गेन अछि ।

নাম- নরেন্দ্র झा

জন্ম তিথি: 22 সিংঁব 1934, খনন্ত চতুর্দশীক
দিন

পিতা: রিদ্ধারাচাম্পতি পং. ঔপেন্দ্র झा

জন্মস্থান: তরৌনী (দবভংগা)

স্থায়ী পতা: झा এল্ড এসোসিএট্ঁস, 406-407,
গ্রীল্ড প্লাজা ফ্রেজব রোড, পঠনা- 800001
(রিহাব)

শিক্ষা: CA (জনরবী-1966)

বৃত্তি: CA

नरेन्द्र मा जी केव परिवारक अन्त सदस्यः

पनीः पन्ना मा (विठायर्ड प्राफेसर एरं लेखिका)

छोठ भाएः अग्निसुष्प (मेथिनी लेखक)

पुत्रीः नीनिमा

पुत्र -1: बाजीर हमार मा

पुत्र -2: संजीर हमार मा

प्रकाशित प्रति मौनिकः कौनककुम्हँ चार्टर्ड एकाउण्टेण्टेक डिग्री आ ओतहि दस ररष अपन पेशोक संगहि मिथिना दर्शन, मिथिना मिहिर, समय-मान आ अन्त पत्रिकामे मिथिनाक उद्गाग-धन्दा आ अर्थरारस्थापन नियमित लेखन । मिथिना-मेथिनीक आन्दानन आ सांस्कृतिक गतिरिधिमे संलग्न । 1976 सँ पठनामे अपन पेशोसँ जुडन बहत मेथिनी पत्र-पत्रिका आ आकाशिराणी पठनासँ मिथिनाक अर्थरारस्था आ अर्थतन्त्र पन लेखन आ निम्न पोथीक प्रकाशन (पोथीमे निक देन गेन अछि, ताहिपन किनक कऽ पाठक पोथी धरि पहुँचि सकै छथि)-

1. मिथिनाक आर्थिक विकास (2000)

2. मिथिनाक जनपदीय विकास (2005)

3. মিথিলা মে জন সমাধন ও শ্রুধন (2006)
4. রিকাস ও ঋত্ৰিত্ৰ (2008)
5. ঋত্ৰিত্ৰ ও ভ্ৰুগ্ৰাচাব (2012)
6. পৰিভ্ৰমণ (2012)
7. স্মৃতি)2013)
8. Mithila Rising (2014)

একব ঋতিবিজ্ঞ নরেন্দ্র মা ঋপন ঋামেকথ্য 'চপন চবন চিত চচন ভান' শীৰ্ষকসঁ ঋতিকা পত্ৰিকা (জনরবী-জুন 2009) নেন নিখনে চুনাহ জে রাঁদমে ঋতিকে প্ৰকাশিন দ্বাবা "ঋপনা নজবি মে" নাম পোথীমে সঁকনিত ভেত্ৰে ।

সঁস্থাগত সেরা- ঋনেক সঁস্থাসঁ জুড্ৰন চুনাহ জাহিমে রাঁৰুঁ সাহেৰঁ চৌধবীক সঁগ সঁফ্ৰিয় সহযোগী বহনাহ । রাঁদমে পঠনা এনাপব সেহো ঋনেক সঁস্থাসঁ জুড্ৰনাহ । মেথিনী নেখক সঁঘক স্থাপনা কেনাহ ঋা ঋহী মেথিনী নেখক সঁঘক ঋধ্যক্ষ কপমে রেঁসী ঋ্যাত ভেনাহ । হিনকে কাবণসঁ গজেন্দ্র ঠাফ্ৰব মেথিনী নেখক সঁঘ কেব রেঁসাগঠ সেহো রেঁনেনাহ । কিছু রেঁঋ ঐ রেঁসাগঠ গজেন্দ্রজীক ঋচপব চনৈত বহনৈ রাঁদমে গজেন্দ্রজী এহি রেঁসাগঠকেঁ রেঁনাগ কপ দহ দেনাহ জকব নিক ঋচ্চি

<https://maithililekhaksangh.blo>

gspot.com/ नरेन्द्र माजीक सक्रिय सहयोगसँ मैथिनी निठरेचर फेस्टीभन केव शुकथात भेन जे जकर प्रथम संस्करण पठनामे भेन । रौदमे गएह निठरेचर फेस्टीभन केव थान-थान संस्करण सहनता पूर्वक रिभिन्न शैवमे भ२ बहन अछि । संगहि थानो संस्था सभ द्वावा थारि रिभिन्न निठरेचर फेस्टीभन भ२ बहन अछि ।

सम्मान आ प्रबन्धक:

1. शैखर सम्मान (2006)
2. रैद्यनाथ मिश्र 'यात्री' सम्मान (2019)

पन्ना झा

नाम: पन्ना झा

জন্ম তিথি: খ্ৰিষ্টন, 1946

মৃত্- 15 ফেব্ৰুৱাৰী 2024

পিতা: স্ন. শ্ৰীভনাবাৰ্ণ চৌধুৰী

জন্মস্থান: দুলাবপুৰ (দৰঙা)

স্থায়ী পতা: মা এল্ড এসোসিয়েটস, 406-407,
হীল্ড প্লাজা ফ্ৰেজৰ ৰোড, পটনা- 800001
(বিহাৰ)

শিক্ষা: বিহাৰ বিশ্ববিদ্যালয়, মজফ্ৰপুৰত
মনোৰিক্তানমে প্ৰতিষ্ঠাপক সংগ স্নাতক আৰু কনকত্তা
বিশ্ববিদ্যালয়ত বৰ্ষ 1967 মে এম.এ. পটনা
বিশ্ববিদ্যালয়ত মনোৰিক্তানমে পি.এচ.ডি.।

বৃত্তি: মগধ বিশ্ববিদ্যালয়ক জে.ডি. মহিলা
মহাবিদ্যালয়, পটনামে স্নাতকোত্তৰ মনোৰিক্তানক
প্ৰাধ্যাপিকা আৰু বিভাগাধ্যক্ষ। বৰ্ষ 2008 মে
মহাবিদ্যালয় সেৱাসম্পন্ন নিৰ্বৃত্ত।

প্ৰকাশিত প্ৰতি মৌনিক: 1965 সঁ খ্ৰীষ্টাব্দ
বিভিন্ন পত্ৰ- পত্ৰিকা, স্মাৰিকা, কথা-সংগ্ৰহ,
অভিনন্দন গ্ৰন্থ আদিয়ে মৌনিক, অনূদিত কথা,
আলেখ, নিৰ্ৰধ, সাক্ষাৎকাৰ, পোখী-সমীক্ষা আদি

प्रकाशित । पठना आकाशिकाणी आ दूरदर्शन सँ समय-समय पर कथा, निर्र्ध, साहित्य- चर्चाक प्रसारण, आ निम्न पौथीक प्रकाशिन (किछ पौथीमे निंक देन गेन अछि, ताहिपर किनक कह पाठक पौथी धरि पहुँचि सकै छथि)-

1. Psycho Social Stress and Schizophrenia (2003)

2. अन्नभूति (2009, कथा संग्रह)

3. अन्नशीतन (2012, निर्र्ध संग्रह)

4. अभिनाया (2021, कथा संग्रह)

संस्थागत सेरा- रिभिन्न साहित्यिक, सांस्कृतिक, सामाजिक संस्था मे सक्रिय सहयोगी ।

सम्मान आ प्रबस्कार-

1. श्री जानकी सम्मान (2014, मैथिली महिना संघ, पठना)

2. यात्री सम्मान (2016, मिथिलांचन विकास परिषद, नहेरियासबाय, दरभंगा)

3. मिथिना रिभूति सम्मान (2016, अथिन
भावतीय मिथिना संग, नग्रा दिल्ली)

ए वचनापव अपन मंतरा
editorial.staff.videha@gmail.com
पव पठाऊ ।

२.३.कम्पना ना- "अन्वशीतन"क अन्वशीतन आरथक

कम्पना मा

"अनुशीलन"क अनुशीलन आरथक

पन्ना जीक "अनुभूति" सँ प्राप्त भेल "अनुशीलन"
आ "अभिनाया" धरिक साहित्यिक यात्राक अनुरागक
करैत एक रातक अफसोस भ' बहल अछि,

এক্কাহি শিহব পঠনাক নিরাসী বহিতহুঁ হমবা হনকা
 সঁ ভেঁঠ, হনকব নেখনীক মাধ্যম সঁ ভ' বহন
 ঋষ্টি। সশেবীব ভেঁঠঘাঁঠ কহিয়ো নহি ভ'
 সকন। ভেঁঠঘাঁঠক ফ্রম মে গপ্প গপ্প মে
 রহুত কিছু রুমিতহুঁ। হনকব ব্যক্তিগ্নক সভ
 আযাম সঁ পবিচিত হোগতহুঁ। খেব জে-সে।
 এমহব রিদেহ ঠীম জখন "নরেন্দ্র না বিশেষাংক"
 নিকানরাক ঘোষণা কএননি, তখন নরেন্দ্র না
 জীক ঋক্ষাগিনী পল্লা নাক সাহিত্যিক ঋরদান পব
 নিখরাক রাত সেহো সুনরামে আএন। দেখনহুঁ,
 পল্লা নাক পোখী সভ রিদেহ সাগঠ পব ঊপনষ্ট
 ঋষ্টি। নষ্ট সঁ ডাউননোড কেনহুঁ।

সভ সঁ পহিনে পল্লা জীক "ঋভিনাষা" পহনহুঁ।
 নীক নাগন। বিশেষ প্রভারিত ভেনহুঁ এহি
 কাবণেঁ জে সভ ঠী মনোরৈত্তানিক ঋধাব পব
 নিখন কথা সভ ঋষ্টি ঊজ পোখী মে। ওনা
 তঁ কোনো কথা মে মনোরিত্তান বহিতে ঢে, হুদা
 মনোরৈত্তানিক ঋধাব পব নিখন কথা মে পাত্রক
 মনঃস্থিতিক চিত্রণ, ভারনামেক পক্ষ পব বিশেষ
 ফোকস, সামান্য কথা সঁ ভিন্ন তবহক নিশ্চিত।
 মনোরিত্তান চুঁকি হমব ঋপন বিষয় সেহো বহন
 ঋষ্টি, তঁ স্মাভারিকে রেসী মোন সঁ পহনহুঁ।
 পাত্রক মোন মে পেসরাক বচনাকাবক প্রযাস কেঁ
 ভাঁফি সকনহুঁ। ঋদবণীয ভীমনাথ না জী,

পোখীক 'ভূমিকা' মে থপন রাঁত বাখেত कहननि
 थछि "मनोरिज्ञानक शिक्षिका प्रा. पन्ना या र्याङ्गि
 ओ समाजक थन्याता सेहो बहनीह थछि । थन्याते
 ठा नहि निबीम्बिका सेहो । निबीम्बणक संग ङ
 ओकबा मे थरैत परिवर्तनक बेथान्कन करैत
 चनेत छथि-शेङ्गचित्र बचेत जागत छथि । आ
 ओहि मे प्राण हूकि दैत छथि । ओकब प्रलेक
 प्रिया-कनाप थहाँक मोन पब ठोकब मारैत
 थछि । " थम्बबशे: सन कहननि थछि
 थदवणीय । सभठा कथाक सभ पात्रक चयन
 पन्ना जी समाजक थधायन करैत, लोकक
 मानसिकताक निबीम्बण करैत कएने होएतीह,
 से स्पष्ट दृष्टिगोचर भेन पোखी पढ़ैत कान ।
 कोनो छोटे सन घटना, कोनो परिस्थिति कै
 कथाक रूप देरै, हिनकब लेखन कौशिक
 परिचायक थछि । जेना पोखीक पहिन कथा,
 "रहना"क नायक रैजूक संग भेन घटना । एहि
 तबहक घटना देखरानेन तँ रहैत लोक देखैत
 बहैत थछि, झुदा कतेक लोक देखनथि आ
 रिसबनथि, सएह हिसार बहैत छैक । आ ओएह
 घटना संवेदनशील लोक कै रहैत किछु सोचरा
 नेन रिरशे करैत छै । झुदा रहैत किछु
 सोचनाक राँदो, ओहि परिस्थितिक शेङ्ग-चित्र
 थिचरै सभक रूतक राँत नहि । संवेदनशील

হোএৰ কোনো বচনাকাবক মূন গুণ অছি, আ গুণ স্পষ্ট দেখাএন হমবা, হিনকব নিখন কথা সভ পছত কান ।

একটা বিশেষ ৰাত ধ্যান দেৱা যোগ্য গহো অছি, জে হিনকব পহিন কথাসংগ্ৰহ "অনুভূতি"ক ৰাত হুথএ কিঁৱা "অভিনাষা"ক ৰাত হুথএ । বিন্ধ প্ৰয়োজনক কোনো প্ৰসংগ ঘূমিয়া ক' কথা কেঁ নমহব কবৰাক প্ৰয়াস নহি কএন গেন অছি । কহৰাক মানে পাঠকক ৰহমূন্য সময় ৰেবৰাদ কবৰাক আৰোপ নহি নগা সকেত অছি কেও হিনকা পব । জখন কি মনোৱিত্তান আধাৰিত কথা সভ মে পাত্ৰক মানসিক স্থিতিক চিত্ৰণ কৰেত অন্ত্ৰান প্ৰনাপ কবৰাক স্বাপ ভবপূব বহেত ছে বচনাকাবক সমক্ষ ।

কথাসংগ্ৰহ "অনুভূতি" ৰাস্তৰ মে বচনাকাবক অনুভূতিএক সংগ্ৰহ থিক । জাহি মে আপন ৰিচাব, আপন ভাৱনাক অভিৰ্যাজি সহজ, সবন ভাষা মে দেখৱা নেন ভেঠন । চাহে ও "অনমোদ আনন্দ" মে আপন পাঁচ সঁ ৰাবহ ৰবখক নাতি-নাতিন আ পোতাক সংগ ৰিতাওন অনমোদ পন কেব অনমোদ অনুভূতি হোগন কিঁৱা "অসামান্য কে" মন সংৱেদনশীল কথা হুথএ । সভটা আপন অনুভূতিএক অভিৰ্যাজি ছনি । "অনুভূতি" নামকবণক পাছাক কাবণ

সেহো গএহ ছননি, জে হিনকা কথাক পাত্ৰ
 সভক সঁগ জীৱাক খৰসব ভেঠন ছনি । ঘটিত
 ঘটনা হিনকব দ্বদয় কেঁ প্ৰভাৱিত কএনকনি ।
 পল্লা জীক "ঋতুভূতি" পড়ই শব্দ কবিতাহি, নজবি
 গেন "সমৰ্পণ" পব । সামান্যতঃ জেনা হোগত
 ছে, সভ সঁ পহিনে নজবি জাগতে ছে "সমৰ্পণ"
 পব । সে নজবি পড়ি তহি, মোন মে ছপি গেন
 জেনা । "সমৰ্পণ-ওহি সভ ৰাজি ও পাত্ৰ কেঁ,
 জিনকা সঁ কথা নিখৰাক প্ৰেৰণা ভেঠন" ৰহুত
 নীক নাগন, ৰিশেষ নাগন, উচিত নাগন,
 দ্বদয়তন সঁ নিখন শিষ্ট নাগন । সামান্যতঃ
 বচনাকাৰ নোকনি ঋষ্পন খাস নোক কেঁ সমৰ্পিত
 কৰৈত ছথি, সে দেখন ছনএ, তেঁ খাব ৰিশেষ
 নাগন । ঋপন কথাক পাত্ৰ সভক প্ৰতি
 থৈকহুন হোএই, হিনকব ৰিনয়তাক দ্যাতক
 ছনি ।

ৰাস্তৰ মে হিনকব নেখনীক মাধ্যম সঁ হিনকব
 ৰাজিহ্ন সঁ পৰিচিত হোএই ৰঁহু মহজ ছনি পাঠকক
 নেন । জেনা হিনকব স্মীকাৰোজি "কছপ গতিএ
 নেখন চনৈত বহন । সঁগ নাগন গৃহণী খা
 প্ৰাধ্যাপিকাক ডুঠী ৰঁহু কড়গব ছন, তেঁ নেখন
 প্ৰক্ৰিয়া কে ঋৰাধ গতি নহি দ' সকনিযে" সঁ
 স্পৰ্শ, ঋষ্টি জে গা ঋপন সভ জিন্মদাৰী কতেক
 নিগ্ৰাক সঁগ নিভাৱৈত জীৱন ৰিতওননি । হমবা

নেখেঁ গাৱঁসী মহত্বপূৰ্ণ ৰাত ! অৱাধ গতিএ
সাহিত্যিক আৱদান দৈত জঁ দোমৰ জিম্মাদাৰীক
অৱহেলনা হোগতনি, সে অৱচিত্তে ৰাত
হোগতনি ।

দুনু কথাসংগ্ৰহ "অৱভূতি" আ "অভিনাষা" পঢ়না
উত্তৰ "অৱশীতন" পঢ়নহুঁ । গাৱঁসী উপযোগী
পোখী ৰুমাএন । গাৱঁসী নিৰ্ধ-সংগ্ৰহ অস্তি ।
সুদা নিৰ্ধ-সংগ্ৰহ ৰুনি একবা উৰাউ সন পোখী
নহি ৰুমাৰ কেও । কচিকব বিষয় সন্ত অস্তি
এহি পোখী মে । সংগ্ৰহ একেডমিক মহত্বক সেহো
অস্তি গাৱঁসী "অৱশীতন" জাহি মে নাৰী-লেখন
সঁ সংগ্ৰহিত সাহিত্য-বিমৰ্ষ সেহো ভেটত ।
মনোৱিত্তান সংগ্ৰহী আনেক সন্ত সেহো ভেটত ।
জেনা "আমেহলা:মানসিক ৱিত্ততি" আ "ৱান
অপবাধ:সামাজিক অভিশাপ" সন আনেক ।
পল্লা জীক এহি নিৰ্ধ সংগ্ৰহ "অৱশীতন"ক পহিন
নিৰ্ধক চৰ্চা মোহন ভাবদ্বাজ জী আপন আনেক
"সাহিত্য আ সাহিত্য দৃষ্টি"ক অস্তিত্ব কৰিত
ভুখি । হুকব কহৰ ভুনি-" সাহিত্য কিএক নিখন
জাহি"- গাৱঁসী ৱাক্য প্ৰশ্ন মূনক অস্তি । এহি ৱাক্য
সঁ অনেক ৱাক্য জনমিত অস্তি । সাহিত্য কিএক
আৱশ্যক অস্তি, সাহিত্য কী অস্তি, ককবা নেন অস্তি,
আদি আদি । "

আগাঁ ও কহননি অস্তি -- "সাহিত্য-লেখন চিপড়ী

पाथरँ नहि अछि । कहँरौक नेन साहिल निखा बहन अछि, किन्तु ओहि मे साहिल-दृष्टि नहि छैक । साहिलकाब नेन अँखिगब होएँ जकरा छैक । " एही स्थितिक प्रतिक्रिया थिक पन्ना माक ञ पौथी "अन्वशीनन" । एहि मे साहिल अछि । साहिल-दृष्टिक आरथकता पब जेब अछि । पन्ना मा जीक एक ठाँ रजुरा सेहो अरनोकनार्थ प्रस्तुत करैत छी, जाहि सँ "अन्वशीनन"क अन्वशीनन कवरौक गछा सभक मोन मे सहजहि जागृत होएत । "साहिल आ समाज मे अग्याग्याश्रिय संरंध छैक । एकक रिना दोसबक पबिकम्पना नहि कएन जा सकैत अछि । मनोरिज्ञान तँ साहिल आ समाज दूनूक अतिर्र अंग अछि । तेँ समाज, परिवार आ रज्जि केँ प्रभारित कबए रँना किछ मनोरैज्ञानिक तथा केँ हम "अन्वशीनन"क माध्यम सँ उपस्थित कवरौक प्रयास कएन अछि । " निरंध संग्रह "अन्वशीनन"मे संकनित सभठाँ आनेथ सार्थक आ उपयोगी रिषय सँ संरंधित अछि । एक दिस प्राचीन भावतीय संस्कृति मे नारी, समाजक मशेजिकवण मे मेथिन महिनाक योगदान, रैँठी:सृजन आ संघर्षक रूप, आधुनिक मेथिनी कथा मे नारी, सन अनेक रिषय पब साहिल-रिमर्श आधावित आनेथ अछि । ओतहि फैशन:एक आरथकता, धिया पृताक हूसि रँजरँ,

কামকাজী মহিলা:স্বরীধা-অস্বরীধা, রিড্যার্থী আ
অনুশীমনহীনতা, হীনতাক ভাৱনা এৰং তকব
নিদান, সন আনেখ সমাজোপযোগী বিষয় পব
আধাৰিত খন্ডি ।

ৰিনা কোনো নাগ-নপেঠ কেঁ হমব স্পষ্ট মত
খন্ডি,জে পল্লা জীক সাহিত্যিক যাত্ৰা ভনে ছোটে
বহননি ক্ষদা বহননি নিম্মন । তীনু পোখী অখনা
অখনা জগহ পব ৰহুত নীক । পঠনীয ও
সংগ্ৰহনীয । ক্ষদা জঁ সন্ত সঁ নীক পোখী
চুনৰাঁক গম্প কবী, তঁ হম "অনুশীলন" কেঁ
চুনৰঁ । ও পোখী সন্ত কেঁ পৰাঁক চাহী । চাহে
ও নিখনাহব হোগথ কি পৰ্ণনাহব, মানে
নেখক/পাঠক সন্ত নেত সমান ৰূপ সঁ উপযোগী
সিদ্ধ হেতনি ।

একটা গম্প আৰো কহিএ দেৱঁ ঠীক । মোনক
ৰাত মোন মে কিএক বাখী । ও তঁ সৰীৱিদি
খন্ডিএ, হৰেক ৰাজিক, হৰেক বচনাকাবক অখন
ফবাক দৃষ্টিকোণ হোগত ঠে । সমাজ মে ঘটিত
ঘটনাক অৱলোকন কবৰাঁক, ওহি পব মংখন
কবৰাঁক,অখন নজৰিয়া হোগত ঠে । ওহি বিষয়
পব কিছু নিখৰাঁক, অখন শিষ্প হোগত ঠে,
অখন শীলী হোগত ঠে । আ অখন অখন স্থান
পব সন্ত সলীএ বহুত খন্ডি, এহি ৰাত কেঁ সেহো
নকাবন নহি জা সকেত খন্ডি । হম অখন ৰাত

बाथि बहन छी । हमबा हिमरँ सँ "माता
 कूचिदपि..."क शिप्रा आ "एक ठाँ आव समिधा"क
 गायत्रीक थिम्मा (अभिनाया कथासंग्रह सँ) केँ
 एकठाँ भिन्न दिशा देन जा सकैत छनए ।
 निम्संदेह दूनु पात्रक जीरन मे घटित घटना
 नकनोबने हेतनि बचनकाब केँ, तखने एकबा
 अपन कथाक रिषय रँनउननि अछि । झुदा एहि
 रिषय केँ एकठाँ एहन संदेशे दैत कथा रँनरौक
 प्रयास समाजक नेन रँसी हितकर भ' सकैत
 छनए, जाहि मे मात्र समस्या सँ जूनेत आ फेब
 हारि मानि, जान देरँ ठाँ उपाए नहि देखाउन
 जागत । समस्या सँ जूनेत ओहि सँ रँहरेरौक
 उपाए कबितथि, कथाक झुथा पात्र । ओना रँष्टीक
 प्रति निष्ठुव समाजक चित्रण सेहो रँहूत किछ
 सोचरौ नेन रिरशी तँ कबिते अछि । संगहि
 स्थिति मे सुधार नेन जागकक सेहो करैत छै
 लोक केँ । तथापि हमबा रँनाएन जेना कथा
 केँ दोसर मोड़ सेहो देन जा सकैत छनैक ।
 ओना एहि ठाम हमबा गहो रँत स्पर्श कवरँ
 आरथक अछि जे, जेना अधिकतर महिना
 साहित्यकाबक बचना मात्र स्त्रीक शारीरिक-मानसिक
 पीड़ । केँ 'हागनागठ' कवरौ पब देखैत छी
 (जेकबा साहित्यिक भाषा मे स्त्री रिमर्शिक संज्ञा
 देन जागत अछि) तेना पन्ना जीक बरैया नहि

দেখাএন। কিছু কথা ছোড়ি, স্ত্রী কেঁ নিবীহ
প্রাণী দেখএরাক প্রয়াস কৰেত নহি দেখএনীহ
হমবা। সব কহী তঁ মাত্ৰ স্ত্ৰীক দৃথ পব
হোকস কবৰঁ নীক রাত খুছিও নহি। স্ত্ৰীক
জীৱনক খপন মহল্ল ঠৈ, অনেক স্বথ সেহো
ঠৈ। কখনো স্ত্ৰী হোএরা পব গৌবৰ-রৌধ
কএনিহাবি স্ত্ৰী-পাত্ৰক থিম্মা সেহো হুখএ। স্ত্ৰী
হোএৰ, মতনৰঁ মাত্ৰ দৃথ ভোগৰঁ, সে খৰিশ্বেসনীয
সন রাত ভেন থা প্বকথ মতনৰঁ মহিনা কে দৃথ
দেমএৰঁনা, প্রতাৰ্হি ত কবএৰঁনা, সেহো ওতৰে
খৰিশ্বেসনীয।

পল্লা জীক সাহিল মে রিৱিধ ৰিষযক সমাৱেশে
ভুনি। জে দেখি/পৰ্হি হম তঁ ৰঁড় খাল্লাদিত
ভেনহুঁ। হিনকব বচনা সংসাৱ নেন খংগেজীক
শেছ "remarkable" একদম উপহাজ বুমা
বহন খুছি হমবা। ৰেঁসী সঁ ৰেঁসী নোক পল্লা
জীক বচনা পৰ্হি, গুনখি, নাভান্নিত হোগথ,
হমব কামনা!

খপন

মন্তৱ্য

editorial.staff.videha@gmail.com
পব পঠাউ।

শ্রী কামত- সম্পর্ক-দিনী

মিথিনা-মৈথিন কেব চহ্ৰিকাসক শ্ৰুচিঁতক শ্রী
নরেন্দ্র না

দবভঁগা জিনাক তবৌনী গাম খপন রিভূতি সৰ
নেন খপন দেশে আ২ রিদেদৌ ম২ প্রসিদ্ধ খ্ৰিষ্টি ।
বৌ২ 'যাত্রী'ক গু জন্মভূমি খ্ৰিষ্টি জতএ মাঠিক
কণ-কণমে সাহিব বসিত খ্ৰিষ্টি । ওহি গামক
নোগক ক্ষেত্র চাহে জে হোএ খপন
মাতৃভাষা, খপন সমাজ, খপন ক্ষেত্র নেন
চিঁতন স্বভাৱিক খ্ৰিষ্টি । হমব খ্ৰিষ্টি বৌ২তক
উদাহৰণ দ্বেথ আদৰণীয় শ্রী নরেন্দ্র না আ২
হুনকব গু খনমোন প্রতি " মিথিনাক আর্থিক
রিকাস" হিনকব কর্ম ক্ষেত্র কনকত্তা বহন আ২
ব্যৱসায়িক ক্ষেত্র চাৰ্টেড একাউন্টেন্ট । খ্ৰিষ্টি
ব্যস্ততাক বৌ২দো খপন মাতৃভাষা সঁ প্রেম আ২

अपना समाज नेन चिंतनक परिणाम ङा पोथी
अछि ।

शिखा प्रकाशिन सँ प्रकाशित पोथी " मिथिनाक
आर्थिक विकास" कै माध्यम सँ पोथी संगे हमब
पहिन परिचय श्री नरेन्द्र मा सँ भेल । हुनकर
रिचाब सँ भेल । हुनका अनुभव " कोनो राज्य
छोट होए अथवा पैघ से महत्त्व ले
अछि, महत्त्वपूर्ण रीति ङा अछि जे ओ आर्थिक
रूपे सुदृढ होए" । हुनकर अहि तबहक
रिचाब मात्र सँ मिथिनाचनक रिभिन्न परिवेश
सोमाँ मे नाचि उठैत अछि । जखन आर्थिक
संपन्नताक रीति करैत छी तँ अहि क्षेत्रक लोग
सरसँ पाछाँ देखागत अछि । लोग अपन
शारीरिक रूढ़ि पब जिनगीक चाक घुमा बहन
अछि । आर्थिक स्वतंत्रताक रीति कियेक रिहाब
अथेन तक पछुआएन बहन । अहि पब चिन्तन
स्वभाविक अछि । " मैथिलीक
विकास" नामक ङा पोथी अपना मऽ समष्टि संगे
समाधानो समेठने अछि ।

पोथीक पहिन अध्यायमे नदी घाटी परियोजनाक
रीति रिसूत रूपेँ कैने गेल अछि । जकर
तहत रिहाबक त्रासदी कै कारण कहै रीति
अथे नदी सरँ अह ओहि नदी सरँपब रीति

গেনে রাঁহ। জে পানি কেঁ সদুপযোগে নেন
 বঁনাউন গেন, মানে ধ্রুষি আঁহে বঁজনী ঔপোদন
 হেতুে বঁভিন্ন পবঁয়োজনা শুক কৈন গেন।
 কৰোড়া। নাগত সঁ শুক
 কোশী, কমনা, গঁডক, মহানন্দা, নখনদেঙা আদি
 পবঁয়োজনা সন্ত শামিন খঁহি। কতেকো
 পবঁয়োজনা খঁখনো ফাগন মঁহে চৈন বহন খঁহি
 আঁহে কতেকো শুক ভঁহে খঁপ পড়ন খঁহি। খঁহি
 সঁ পবঁয়োজনাক নাভ বঁহাবক জনতা কেঁ
 কতেক ভেঁঠন আঁহে ভেঁঠ বহন খঁহি সে বঁহে
 জানত জকব ফসন খঁখনো বৌদীমে জেব
 জাগত খঁহি আঁহে খঁখাব মঁহে বঁহে জাগত
 খঁহি। পবঁয়োজনা কেঁ নাম পব বঁজনিতিক
 খেনক গরাহ খঁহি গা পোখী।

দোসব খঁধ্যায জনসংখ্যা এঁ আর্থিক বঁকাস খঁহি
 জকব তহত আর্থিক বঁকাসমে ধ্রুষিক
 যোগদান, কঁঠিব এঁ নঘু ঔধ্যাগ। ঔধ্যাগীকবণ
 মঁহে চীনী মিন, স্ৱতী রম্ৰ ঔধ্যাগ, কাগজ
 মিন, বঁবৌনী খাঔ কাবখানা আদি কেঁ বঁস্তুত
 বঁপন কৈন গেন খঁহি। সম্পূর্ণ পোখী কঁহে
 মঁখিনাচন ক্ষেত্রে কেঁ দশা আঁহে দিশাক বঁপোষ্ট
 কহি সকেত ছী। কি ভেন, কি হেঁরাক চাহি
 আঁহে কি ভঁহে বহন খঁহি খঁকব পূর্ণ বঁবণ খঁহি
 পোখী মঁহে সমাহিত খঁহি। শ্রী নরেন্দ্র বা কেঁ

ঐ পোখী মিথিলাচনক সজীৰ চিত্ৰণ খ্ৰুটি ।
 নেথক কেঁ নেথনী মননগ্ৰু সংগে কতেকো প্রশ্ন
 ঠাব কৰৈত ওহি পব মংখন নেন বোকেত খ্ৰুটি ।

শিখা প্ৰকাশন সঁ প্ৰকাশিত হিনকব দোসব
 পোখী " মিথিলা মে জন সঁসাধন ও
 প্ৰৱন্ধক" খ্ৰুটি । খ্ৰুটি পোখী মং পহিনে গঁডক
 নদীকেঁ উদ্ভৱ, ৰিকাস খ্ৰুটি খ্ৰুটি কছাগবমে ৰাঁস
 কেনিহাব লোগক ৰণ্ণি কৈন গেন খ্ৰুটি । গ্ৰামীন
 সৰকেঁ নদী সঁ হোএ ৰনা হাভ -হানিয়ক বৃত্তান্ত
 খ্ৰুটি ঐ পোখী । ঐনা নেঁ জে নেপান সঁ ৰিহাব
 খ্ৰুটিএ ৰনা নদী সৰ ৰিহাব নেন খ্ৰুটিশাপ
 খ্ৰুটি, নদী খ্ৰুটি পানি তঁ হগো -হগ সঁ জীৱনক
 ৰবদান ৰৈন কনকন ৰৈত বৈত খ্ৰুটি । নদীক
 মাটি পানি সঁ সিঁচিত মানৱ জীৱন পোমাএত
 খ্ৰুটি বহন খ্ৰুটি । জখন হম কোনো নদী সংগে
 মশীনীকৰণ কৰৈত ছী, ওকব ৰৈত ধাব কেঁ
 ৰৈত ছী তঁ ওহো খ্ৰুটি মযদি নাঁঘি দৈত
 খ্ৰুটি । জকব পৰিণাম ৰিনাশিক হোগত খ্ৰুটি ।
 গামক গাম ভাসি জৈত খ্ৰুটি খ্ৰুটি নদী জীৱন
 দাযিনী কনকন ৰৈন জাগত খ্ৰুটি । মানৱ খ্ৰুটি
 কৈন গ্ৰতি কেঁ স্বয়ং খ্ৰুটি ৰাণী সঁ মাঁপি দৈত
 খ্ৰুটি । গঁডক নদী কহিযো মিথিলাচনক জীৱন
 দাযিনী ছন । জখন খ্ৰুটি ছন হবিযানী নৰৈত
 ছন, খ্ৰুটি জৈত খন খ্ৰুটি উপজাউ মাটি সৰঠাম

উন্নয়ন জাগত ছন। পব গহো নদী সংগে নীত
পৰিযোজনাক খেন হোগত বহন। রৌব -রৌব
থকবা রাঁহন সমঠন গেন। কাজ সার্থক কর্পে
নে ভেন। কতহ চুক ভেন কি হেরোক চাহি
আহ কী ভেন অহি সর রাঁতক এগো বিপোর্ট
কর্পে শ্রী নরেন্দ্র না অখন পোখী মহ নিখনে
দৈখ। অহি পোখী মহ রিহাবক প্রাচীন আহ
বর্তমান দূন নদীক চর্চা কৈন গেন অছি।
কেতেকো নাম হমবা পহিন রৌব স্বনন। কতেকো
নদী মহল্লহীন ভহ গেন, কতেকো অখনো অখন
ছোর্ট আহ সিফরৈত ধাবা কেঁ চুপচাপ দেখ বহন
অছি। ও পোখী অহাঁ কেঁ চিত্তন নেন মজরুব
করৈত অছি। নেখক মিথিনাচন মে পানিক
অস্কাবক রাঁচ জন রিহৃতক চর্চা করৈত দ্ধি।
অহি ক্ষেত্রমে জন রিহৃতক রিশান সম্ভারনা আহ
সাধন অছি ক্ষুদা নিযতি নে অছি। সবকাব সঁ
সর রৌব মাত্র আশ্রাসন ভেঠেত অছি কার্য অখনো
ধবাতনে পব ওঁঘবাএন অছি।

শ্রী নরেন্দ্র না জী অখন অহি পোখীমে নদীক
পানি কেঁ সম্ভচিত উপযোগ কোনা কহ হম অকবা
ববদান রঁনা সকেত ছী আহ অহি পব অখনা
ক্ষেত্র মে কতেক কাজ ভেন তকব স্বন্দব
রাস্থান প্রস্তুত কেনে দৈখ। মেথিনী মহ অহি
তবহক পহিন পোখী হমবা পটরাঁক অরসব

मिनन । अहि पब रिहाव सबकाव द्वावा कतेको पबियोजना सरँ एन झुदा रात रेह भेन - " एन पानि, गेन पानि, हाठन दरेव हरेन पानि । " ज्यो आजादीक राद अथेन तक कोनो सबकाव अहि पब अपन निष्ठा आह प्रमानदारी सँ काज करैथ तँ अहि क्षेत्रक आर्थिक संकष्ट रहूत हद तक कम भऽ सकैत ।

हिनकर एगो ठुब पोथी अछि - " मिथिनाक जनपदीय विकास" अहो शिखा प्रकाशन सँ प्रकाशित अछि । ए पोथी राठाँ, स्वाड आह रैबोजगारी सँ नहानोठ मिथिना लोकक जीजीरिषा केँ समर्पित अछि । प्रत्येक व्यक्ति कोनो आर्थिक विकास भऽ सकैत अछि अहि रातक रिवर्णामेक एगो शोध पत्र अछि ए पोथी । अहिमे

पूर्विया, अवबिया, किमनगंज, कठिहाव, सहवसा, स्वपौन, मधेपुवा, खगडाँ या, रैगुसवाय, दब भंगा, मधुर्नी, समस्तीपुर, झुजहखुवपुर, रेशोली, चम्पारण आदि जिलाक सम्पूर्ण इतिहासक वर्णन लेखक केने छैथ । ओहि जिलामे बह रना लोगक आर्थिक स्थिति, गरी, शहब, सडकक स्थिति पब चर्चा केन गेन अछि ।

হিনকব এগো ঔব পোখী " রিকাস ও২
 ঋর্থতঁত্র" জে ঋতিকা প্রকাশিন সঁ প্রকাশিত
 ঋষ্টি। মৈথিনী ঋদোনন ঋ২ সাস্কৃতিক
 ঋনোডন সঁ সফ্রিয় কপ সঁ সর্ফ্র ঋদোনন
 কর্মী ও বংগকর্মী কঁ সমর্পণ কেব নিখন গেন
 ঋষ্টি। ওহি পোখী সর্ সঁ ঋনগ ঋহি পোখীমঁ
 মিথিনা বাজ ঋ২ বাজনীতিক চর্চা কঁন গেন
 ঋষ্টি। মৈথিনী ভাষা নেন একজুঠতাক ঋল্লান
 কঁন গেন ঋষ্টি। মৈথিনী সেরী সংস্থা সর্ সঁ
 মিথিনা বাজ্যক মাংগ ক২ রঁব -রঁব বখরাক
 মাংগ কঁন গেন ঋষ্টি। মিথিনাক রিকাস -
 মাস্সামে মিথিনাচনক সমন্নিত রিকাস, ঋর্থিক
 রিকাস, উদ্যোগ ঋদি কঁ চর্চা কঁরৈত ঙ্খি।
 নেখক ঋপন সর্ পোখী ম২ মিথিনাচনক সর্
 কপ ম২ পৃষ্ঠা ভূমি ঠাব কঁরৈযমে পূর্ণত: সমর্পিত
 দেখা বহন ঙ্খৈখ। ঋশ্চর্যক রাঁত তঁ গ ঋষ্টি
 জে গা সর্ পোখী নিখরাক এক দশেক সঁ রঁসী
 সময় রিতনাক রাঁদোঁ রিহাব ঋ২ মিথিনাচনক
 স্থিতি ঋখনো রঁহ ঋষ্টি জে গা পোখী নিখরাক
 সময় ঙ্খন। ঋখনো রিহাব সংগে বাজনেতা
 সর্হক রঁহ খেন চৈন বহন ঋষ্টি। ঋখনো
 ঋতএ কঁ জনতা ভূখন নাংগঠ ঋষ্টি। পনাযনক
 রাঁঠ পব রিহাব ঋ২ মিথিনাচনক ক্ষেত্র ঋপন
 মাত্ভূমি নেন নোব রঁহা বহন ঋষ্টি। ঋকব

कावण कि अछि तकव जरौरँ सेहो लेखक अपन
 एगो ठुब पोथी " अर्थतंत्र ओ२ भ्रष्टाचार" मं
 रिसुत कपसँ देने छैथ । मिथिनाक रचित
 समाजक लोकसभकेँ समर्पित ओ सरँ पोथी
 संग्रहनीय अछि । लोकतंत्र आ२ राज्य तंत्र केँ
 रीच पिमागत मिथिनाक उल्लेख केन गेल अछि ।
 भ्रष्टाचार मं निपु उच्च पदाधिकारीक सरँहक
 परिणाम ओ लेन जे रिहाय मात्र अखनो धैव
 मजदूरक राज्य रैन बेह गेल । हिनकव अहि
 रिधा केँ रैचारिक शोध पत्र कहि सकैत छी ।
 अहि मं कोनो कम्पना नै अछि । देखन, भोगन
 राधा केँ रिसुत विपोस्ट सौम्य मेँ बाखन गेल
 अछि । जे मेथिनी साहित लेन अखनो नीधि
 सारित छैत । भविष्य मं जखन मिथिनाचनक
 अतिहासक रीत छैत त२ हमबा पूर्ण रिश्वास अछि
 जे अहि सरँ पोथी केँ जकव पनठन जेत ।
 भगवती हिनकव लेखनी केँ अहिना धवगव बथैत
 संगे स्वस्थ आ२ दीर्घायि बथैत अहि कामना संगे
 रिबाम दैत छी ।

अपन

मंतरा editorial.staff.videha@gmail.com पब पठाउ ।

१.३. हितनाथ सा- आमेरिश्लिसक प्रेवणास्रात डा.
प्रा. पन्ना सा

हितनाथ सा-संपर्क-09430743070

आमेरिश्लिसक प्रेवणास्रात डा. प्रा. पन्ना सा

साहित्य ओ समाज आ एहि दूनूक रिभिन्न खंग
मनोरिज्ञान अछि । मनोरिज्ञानक प्राथमिक लक्ष्य

होगत अछि, आचाव-रिचावक रर्णन, आआआ, भरिआरणी तथा पवररतनक आहठ । मून कपसँ मनोरैतानिक प्राणीक मानसिक एरं शारीरिक क्रियाक अध्ययन करैत अछि । एहिमे जीरन वस्त्रा सम्वन्धी भिन्न-भिन्न प्रकारक अरयरक वचना एरं कार्यक मनन अति आरथक अछि । एकवा जँ आर रिसुआर क' कही तँ मनोरैतानिकक नस्त्रा मानसिक असन्तुनन अथरा भारनामेक कठिनतासँ अस्मित नोकक सोचक अध्ययन आ ओकव निदानक पवामर्श देरँ । हम एतय उपर्यज रात एहि हेतुएँ कहन जे मैथिनी साहित्यमे, मिथिला समाजमे आ रिस्रिद्यानयक शिक्षणमे हमवा नोकनिक रीच एक एहन महिना छनीह, जे मनोरैतानिकक दृष्टिँ साहित्यमे अपन स्थान रँनोननि, सामाजिक संस्थामे रँढी-चढी क 'हिम्मा नोननि आ रिस्रिद्यानयमे मनोरित्तानक प्राध्यापिका रँननीह आ रिभागाध्यक्क पदसँ सेरा निरृतु भेनीह ।

डा. पन्ना आक जन्म दवभंगा जिलाक द्नावपुव गाममे वामनरमी दिन 1946 मे भेननि ।

कनकता रिस्रिद्यानयसँ एम.ए., पठना रिस्रिद्यानयसँ पीएच.डी. एरं मगध रिस्रिद्यानयक जे. डी. महिना महारिद्यानयमे प्राध्यापिका छनीह । हिनक पति श्री नरेन्द्र आ एफ.सी.ए.

জে মৈথিলী লেখক সংঘক অধ্যক্ষ ছুথি আ আর্থিক
 বিষয়ক পৌখিক লেখক ছুথি। ডা. পল্লী না
 পতি সংগ মীনি সাহিত্যিক সামাজিক গতিবিধিমে
 আ স্বতন্ত্র রূপসঁ মেহো সামাজিক, সাংস্কৃতিক সংস্থা
 'মৈথিলী মহিলা সংঘ' পঠনাক প্রাবন্ধহিসঁ সদস্য,
 সচিব, উপাধ্যক্ষ, অধ্যক্ষ এং পবামর্শ দাতীক
 পদকেঁ স্বশোভিত কৰৈত ওহি সংস্থাকেঁ সকাবামেক
 গতি প্রদান কয়ননি।

'অনুভূতি' (2010) আ 'অভিনায়া' (2021) হিনক
 দু গোষ্ঠী কথা সংগ্রহ আ এক নিরঙ্ক সংগ্রহ
 'অনুশীলন' (2012) প্রকাশিত হুতি ছনি।

1965সঁ ও নিখর প্রাবন্ধ কয়ননি আ বিভিন্ন
 পত্র-পত্রিকা (মিথিলা দর্শন, মিথিলা মিহিব,
 শিখা, কথা প্রস্প, কণামৃত, ঘব-রাহব), স্মাবিকা,
 অভিনন্দন গ্রন্থ আদিমে প্রকাশিত হোরয় নগননি
 আ আকাশিরাণী পঠনাসঁ কথা, আলেখ আদি
 প্রসারিত হোগত ছননি, কিন্তু পহিন পৌখিক
 প্রকাশিন লেখন প্রাবন্ধক পৈতানীস রষক রাঁদ
 ভেননি।

এতেক দীর্ঘ অরধিক লেখনমে জে দূ পৌখীমে
 কথা সংকনিত ছনি, ওকব সংখ্যা মাত্র তেঁতীস
 অছি। কথা-লেখিকাক ও স্লীকারোজি, কিছু কথা
 জে পত্র-পত্রিকামে প্রকাশিত ছননি, ভেটি নহি
 সকননি। স্ফদা জতরাঁ ছনি, মনোরিত্তানক

कथाक रूपमे मैथिली साहित्यक विशिष्ठतम प्रतिमे हिनकहुँ प्रतिक स्थान स्वबलित बहत से अग्रिम पंक्ति कथा लेखिकाक रूपमे ।

डा.प्रा.भीमनाथ या हिनक कथा सभक सहनताक विषयमे कहैत छथि - 'डा.पन्ना याक कथाक सहनताक एक प्रधान कारण थिक संतुनन । एको ठाँ घटना आ एको ठाँ उक्ति संदर्भहीन नहि, रोगनी नहि । मनोवैज्ञानिक कथामे एहि चूकक आशंका रैसी छैक । हमरा से कतहुँ नहि अनुभव लेन । जेँ से नहि छैक, तेँ सभ कथा मागजमे छैक । ... 'हिनका अपन शिंप छनि, अपन पात्र छनि, अपन भाषा छनि, अपन रातारवण छनि आ तकवा संग अपना टंगे घुनै-मिनै छथि । पात्रक मनमे पैसि ओकब डुहापोह, ओकब राखा-कथा, न' लेत छथि आ पाठकक सोमाँ ध' दैत छथि । "

हिनक कथा प्रेम आधारित मानसिक असंतुननपब अछि, असहाय नारीक कर्तव्य चेतनाक निरहनमे अरैत राधाक तोड़राक प्रयास तँ अछि, अदा समाजक हृदयिक विमर्श अछि, पैनल रेंडक सकावामेक पक्षक सेहो कथा अछि, पुरान पीढ़ीक जे समाजमे रिदूपता पसबन छलैक, ओकवा नर पीढ़ी कोना पुनर्वावृत्ति करैत अपन पूर्वजक केन गनत काजकेँ चेतैरक संग अपन

জীৱাক স্মৰ্য রাষ্ট তকৈত কথা খ্ৰিষ্টি । ("রাঁৱু !
 হম কোনো নৱ কাজ ত 'নহি ক 'বহন ছী
 ? নোক কহৈত ছৈ নেনাপব ৰাতাৱৰণা খা
 আনুৱাণিকতাক প্ৰভাৱ পৰিত ছৈ । মন্তৱতঃ
 এহী দুখাৱে হম খহাঁক ৰশী পবম্পৰাক পুনৰাবৃত্তি
 ক' বহন ছী । ভৱিষ্যমে হম খহাঁক ভাৱনা খা
 প্ৰতিষ্ঠাক ধ্যান বাখৰ । (জঁ মানী তঁ) খহাঁক
 ৱেঁঠী- স্বধা পৃষ্ঠা 35), দনিত নাৰীক সাহসক
 কথা খ্ৰিষ্টি, মধ্যমৱজ্জক আপসক খৰিশ্মাসক ৰুঁত
 কাৰণক কথা খ্ৰিষ্টি, হিনক কথামে স্ত্ৰী পাত্ৰ
 প্ৰক্ৰথ হোগত খ্ৰিষ্টি খা ও পিতৃমত্তামেক
 পবম্পৰাসঁ প্ৰলক্ষ খা পৰোক্ষ দুষ্প্ৰভাৱক
 আশীকাসঁ জুমেত খ্ৰিষ্টি, আমেহলাক মূন কাৰণক
 তহমে জা কথাক সৃজন মহত্বপূৰ্ণ ছনি,
 খন্তজাতীয় ৱিৱাহ খা পুনৰিৱাহপব স্ত্ৰীক পক্ষক
 নেন ওতৰেঁ জকৰী, জতৰী প্ৰকষ পক্ষক নেন
 আদি তেঁতীমো কথামে মনোৱৈত্তানিকক জে
 দাযিত্ব ঠৈক সমাজক নেন ও কথাক ৰপমে
 আপন সমাজ নগ বাখি দেননি খ্ৰিষ্টি,
 সাহিবানুবাগীক নেন কথাক ৱিশিষ্টতা তঁ খ্ৰিষ্টিএ,
 সংগহি মনোৱৈত্তানিক মোচ সমাজকেঁ
 প্ৰগতিশীলতা দিস ন' জাগত খ্ৰিষ্টি । হিনক
 কথাক ৱিষয়মে খননকাঁতক কখনকেঁ সেহো
 ৰেখাকিত কৰৈত আপনে নোকনিক সমক্ষ বাখি

बहन छी- 'हमबा रिश्नास अछि जे मैथिली कथा प्रेमी लोकनिक रीच निश्चये पन्ना न्याक 'अन्नभूति'क समस्त कथाक व्यापक स्वागत हेतनि । मैथिल स्त्रीक संघर्षक जे रूतान्त एत' भेटैत अछि, ए पछिना चानीस-पचास सानक पवम्पवित मैथिल जड़ताकेँ तोड़ैत, सम्वन्धक नकली मर्यादाकेँ भंग करैत, अपन पहिचान गढ़क संगहि स्त्रीक आमेनिर्भवताक श्वकथातक शिनानेथ थिक । "

डा. पन्ना न्याक तेसब पोथी आ निरन्तर संग्रहक एक मात्र पोथी छनि "अन्नशीतन", जाहिमे सत्रह गोष्ठि रिरिध रिषयक निरन्तर अछि । जेना स्वयं लेखिका अपन आमेकथामे कहननि अछि 'अन्नशीतनक आनेथ सभ रिभिन्न पत्रिकामे प्रकाशित, आकाशिराणी, दूरदर्शनसँ प्रसारित आ गोष्ठीमे पविचर्चित अछि । " स्वाभारिक अछि, जाहि रिषय आधाबित निरन्तर माँग भेल हेतनि, ओकरे प्रस्तुताकाब रूपमे एकब प्रकाशिन कयननि । आकाशिराणी हो रा दूरदर्शन, पत्रिका हो रा पविचर्चा, हिनक आनेथ मनोरिञ्जन आधाबित माँगन गेल हेतनि, आ से छनिहे एहि संग्रहमे । " "साहिब कियेक निखन जाय" एहि संग्रहक पहिल निरन्तर अछि । एहि निरन्तरपब अपन टिप्पणी करैत प्रसिद्ध आनोचक मोहन

ভাবদ্বাজ কহননি খুঁটি- "ঐ রাক্য প্রশ্নমূনক
 খুঁটি । এহি এক রাক্যসঁ খনেক প্রশ্ন জনমৈত
 খুঁটি । সাহিব কিযৌক আৱশ্যক খুঁটি, সাহিব কী
 খুঁটি, ককবা নেন খুঁটি, আদি-আদি । মৈথিনীমে
 এক ঠা শিষ্ট খুঁটি ঐখিগব । ৱিষয়কৈ
 পকড়ি নিহাবকৈ ঐখিগব কহন জাগত ঠেক ।
 সাহিবকাবক নেন ঐখিগব হোয়রঁ জকবী খুঁটি ।
 মৈথিনী সাহিবকাবমে ঙ্গহিক খভার সন্ত দিন
 বহন খুঁটি, আগ কিছু ৱেসিএ ভ' গেন খুঁটি ।
 সাহিব-নেখন ঙ্গদা চিপড়ী পাথরঁ নহি খুঁটি ।
 কহরঁক নেন সাহিব নিখা বহন খুঁটি, কিন্তু
 এহিমে সাহিব দৃষ্টি নহি ঠেক । তেঁ আগ ঐনুব
 নোকক ৱৌক সাহিবক ভবমাব খুঁটি । এহী
 স্থিতিক প্ৰতিক্ৰিয়া থিক পল্লা মাক ঐ প্ৰতি । "
 এহি সংগ্ৰহক বচনাকৈ মোঠা-মোঠী দু কোঠীমে
 মোহন ভাবদ্বাজ বখননি খুঁটি- পহিন, সাহিব
 ৱিমর্শি ঐ দোসব, জ্ঞান-ৱিজ্ঞান তক ওকব
 ৱিস্তাবক সংকেত । "

নারী ৱিষয় কেন্দ্ৰিত হিনক এহি সংগ্ৰহমে প্ৰাচীন
 ভাৱতীয় সংস্কৃতিমে নারী, সামাজিক সশৈল্পিকবশমে
 মৈথিন মহিনাক যোগদান, ঐধুনিক মৈথিনী
 কথামে নারী, কামকাজী মহিনা: স্মৃতিধা-ঐস্মৃতিধা,
 নারী নেখনক কথা-দিশী আদি । দোসব প্ৰকাবক
 নিৰ্ভৰমে ফৈশিন: এক আৱশ্যকতা, ধীয়া-পূতাক

ফুসি ৰাঁজৰঁ, হীনতাক ভাৱনা আ তকব নিদান,
আমেহলা: মানসিক ৰিগ্ৰতি আদি ।

হম হিনক এহি সংগ্ৰহক এক -এক নিৰঁহক
ৰিস্তাবমে নহি জায, হিনক সভ নিৰঁহমে
তকোৱীন সমাজমে স্ত্ৰীক শৌষণক ৰিদ্ৰতাপূৰ্ণ
ৰিম্নেষণ কৰেত, উদাবৰাদী দৃষ্টিকোণক সকাবামেক
পহনূপব আৰি আনেথকেঁ সমাপ্ত কযননি আছি,
জে এহি পোখীকেঁ পঠনীয আ সংগ্ৰহণীয ৰনৰেঁত
আছি । হিনক কথা হো ৰা নিৰঁহ, শিচ্ছ ওতৰেঁ
ভেঠেত, জতেক জকবী । নিবৰ্থক শিচ্ছ একো ঠা
নহি । "ৰেঁঠী: সৃজন আ সংঘৰ্ষক ৰপ"মে জে
হিনক নিষ্কৰ্ষ ছনি, হিনকহি শিচ্ছমে দেখন জায
- "ৰেঁঠী হো যা ৰেঁঠী দুনুক সৰ্গীণ ৰিকাস
নেন পাৰিৱাৰিক সংৰক্ষণ আ সহযোগ আৱণ্ঠক
হোগত ঠেক । আৱণ্ঠকতা ঠেক ৰেঁঠীকেঁ
সামাজিক, শাৰীৰিক আ মানসিক দংশিঁ
ৰচেৱাক । স্ত্ৰীকেঁ দেৱীক ৰপসঁ ফ্ৰজি দ' জঁ
এক মাত্ৰ মানৱীয ৰপ দেন জায আ সৰ্গীণ
ৰপেঁ ৰিকসিত হোৱয দেন জায ত' ও সৃষ্টিক,
সৃজনকতী, সংৰক্ষিকা আ ধবতীকেঁ স্বা
ৰনৰঁযৱানী স্বয়ংসিচ্ছা সাৱিত হেতীহ । "

সে গা মাত্ৰ কথা আ নিৰঁধে ঠা মে নহি, আপন
সামাজিক জীৱনমে সেহো নাৰীকেব মহত্ৰ
সমাজমে আপন ৰিদ্দা, আমেৰিশ্বাস, সংঘৰ্ষ আ

স্বতন্ত্র কর্পে সোচক সভাদিন রকানত করেত
 বহনীহ, ওকব এক ঠা মাত্র উদাহরণ দৈত হিনক
 সহভাগিতাসঁ মেথিনী মহিনা সংঘ, পঠনাক সংস্থা
 ঋপন নক্ষ্য প্রাপ্ত কবক দিস ঋগ্রসব ভ'
 সমাজমে ঋপন স্বতন্ত্র ঋস্তিত্ব রঁনযরঁমে সক্ষম
 ভেন ঋষ্টি । হিনক রিচাব এহি কপমে ঋষ্টি-
 "মেথিনী মহিনা সংঘক স্থাপনাসঁ মেথিন মহিনা
 নোকনিমে ঋমেরিশ্রাস ঋযন । ও স্বচন্দ-স্বতন্ত্র
 ভেনীহ । কার্যক্রম কযননি ঋপনা দমপব-ভাষা,
 রিচাব ঋ গীত-নাদ সরঁ কিছু । নচনীহ-
 গওনীহ ঋ রঁকাব ফুঠননি । ফগুঋ-মিনন,
 সারন মিনন, স্থাপনা দিরস, জানকী ঋরতবণ
 দিরস ঋযোজিত কযনীহ । মেথিনী ভাষী
 নেনা- ভুঠকা নেন চিত্রকনা ঋ মেথিনী রঁজরঁক
 প্রতিযোগিতা হোগএ । মেথিনী মহিনা সংঘক
 রঁসাবমে মেথিনী রঁজরঁ ঋনিরার্য কযন গেন,
 মেথিনী রঁজরঁ শ্বক ভেন । ঋভিযান জারী
 ঋষ্টি । "হিনক সাহিত্যক সৃজন ঋ সামাজিক
 সংস্থামে সক্রিয়তা দেখেত, মেথিনী মহিনা সংঘ,
 পঠনা দ্বাবা "শ্রী জানকী সম্মান", মিথিনাচন
 রিকাস পবিষদ, নহেবিযাসবায়, দবভংগা দ্বাবা
 'যাত্রী সম্মান' ঋওব ঋথিন ভাবতীয় মিথিনা
 সংঘ, নঙা দিল্লী দ্বাবা 'মিথিনা রিভূতি সম্মান' সঁ
 রিভূষিত কৈন গেন ঙনি । চেতনা সমিতি,
 পঠনা হিনকা 'চেতনা সমিতিক তাম্রপত্রসঁ

সম্মানিত কৰেত 2022মে জে ৰাচন কখনে ছন
ও এতয উছৃত কয বহন ছী- "মৈথিলী ভাষা
-সাহিত্যক ৰিকাস এৰং সংৰক্ষণক নেন সদা
আন্দানিত বহনিহাবি, মহিলা সমাজক সামাজিক
সক্ৰিয়তা আ আমেৰিশ্বাসক প্ৰেৰণা-স্নাত, সহজ-
সবন ৰাজিত্বক ধনী, প্ৰৱন গছা শিজিক
সমাজসেৱী, মনোৰিক্তানক যশস্বী প্ৰাধ্যাপিকা,
পৰম উপকাৰী, উদাবমনা, মৃদুভাষী, 'অন্বশীলন',
'অন্বভূতি' আ 'অভিনাষা' সংগ্ৰহক যশস্বী নেথিকা
ডা. প্ৰা. পল্লা নাক কব-কমনমে গা তাম্ৰপত্ৰ
সাদৰ সম্মান সমৰ্পিত । "

মনোৰিক্তান বিষয়ক অংগ্ৰেজীমে হিনক এক পোখী
'Psycho -Social -Stress and
Schizophrenia' প্ৰকাশিত ছনি জে
ৰেছৰ্চৰ্চিভ ভেননি । সবস্বতীক আবাধিকা-
সাধিকা ডা. পল্লা নাকে এহি ৰষ্য(2024)ক
সবস্বতী পূজেক বাতি(অংগ্ৰেজী তাৰীখ
15.02.2024) ৰিড্যাদাযিনী অঠহত্তবি ৰষ্যক
আহমে আপনে নগ ৰজা নেনখিন ।

অপন

মন্তৱ্য

editorial.staff.videha@gmail.com
পব পঠাউ ।

১.৬. অজিত কুমাৰ না- মিথিনাক অৰ্থশাস্ত্ৰী: শ্ৰী
নৱেন্দ্ৰ না

অজিত কুমাৰ না, সঁপৰ্ক-যজুখাব-
9472834926

মিথিনাক অৰ্থশাস্ত্ৰী: শ্ৰী নৱেন্দ্ৰ না

বিদেহ অঁপন বিশেষাংক নেন নামক চুনাৰ কবযমে
ৰুহুত সাক্ষাৎ বহন অছি । মিথিনা-মৈথিনী নেন
সমৰ্পিত জীৱিত ব্যক্তিৰ জেনা কি সাহিত্যকাব-
সম্পাদক, সংগীত কৰ্মী, বংগকৰ্মী, সংস্থা ও অন্য়
ক্ষেত্ৰক মৈথিন কৰ্মীকে সম্মানিত কবৰাক এহন
অন্বপম প্ৰযাস নিস্শদেহ সবাহনীয কাজ অছি ।
মৈথিনীমে সাহিত্যকাবক কমী কহিযো নহি বহন
অছি । সাহিত্যক বিভিন্ন ৰিধামে খুঁৱি নিখন গেন
অছি হুদা জাহি ৰিধাপব সৰসঁ কম নিখন গেন

अछि ताहिमे आजीवन ध्वन्याव निथेत बहननि
 अछि श्री नरेन्द्र मा जी । हँ, आर्थिक विषयपब
 निथय राना केव संख्या आंग्रवपब गनन जा
 सकैत अछि । करिता, कथा-कहानी, उपन्यास,
 संस्मरण, यात्रा एवं अन्य सरँ विधापब त' प्रचुर
 साहित्य भेटैत अछि आ विषय नहि जानि किअक
 उपेक्षित बहि गेन ? वर्तमान अन्तर्बनेटकेँ
 हागमे सेहो अपना देशेमे दैनिक अखराब रँड्ड
 चारसँ पठन जागत अछि । अछि पठ्य
 रँनामे किछु बाजनीतिक खरँबि पठेत छथि,
 त' किछु मात्र खेनसँ जुडन समाचार । किछु
 फिल्मसँ जुडन पठेत छथि, त' किछु शैयब
 रँजावसँ जुडन । कहँक तापेर्य जे सरँहक
 पसन्द अलग-अलग छन्हि । ओना एक रँब
 रँनीरुड केव महा नायक अमिताभ रँचन अपन
 पिता हविरंश बाय रँचनसँ पृष्ठने बहथि जे ओ
 कथन समनताह जे आरँ हुनका आओब किछु
 पठरँक आरंभकता नहि छन्हि अर्थात् ओ
 पूर्णकपेण शिक्षित भ' गेन छथि । जरारँमे
 हविरंश बाय रँचन राजन बहथि जे कोनो एकठा
 दैनिक अखराब उठाड आ पहिन पन्नासँ शुरु
 करैत अन्तिम पन्ना धरि पूरा पठि जाड आ
 जौँ सरँ समनमे आरि जाय त' रँमरँ जे आरँ

পট্া গ্ৰ পূৰ্ণ ভেন। ৱাস্তৱমে গ্ৰ সঁভৱ নহি
জে কোনো ভী ৱ্যক্তি সৰ্ৱ ৱিষয় কেব জানকাব
হোগথ। স্বগমতাপূৰ্ৱক জে সমনমমে আৱি গেন
তাহিমে ৰুচি ৱেঁসী বহৈত ঠেক আ অৰ্থশাস্ত্ৰ
সমনময় নেন ওহি ৱিষয় কেব অধ্যয়ন ৱহুত
জবৰী ঠেক। হম গ্ৰ কিন্নহু নহি কহি বহন
ঠী জে অন্য ৱিধা নেন অধ্যয়ন জবৰী নহি।

মিথিনামে মহাপ্ৰনয় কেব সান 1934কেঁ 22
সিতঁৱব তৰৌনী গামমে হিনকব জন্ম ভেন
ভুননি। ম. ম.পবমেশ্বৈব ন্মা কেব ৱশীজ ৱিদ্ধ্যা
ৱাচস্পতি পং ঔপেন্দ্ৰ ন্মা কেব পুত্ৰ নৰেন্দ্ৰ ন্মা
জী কেব প্ৰাৰ্ভিক পট্া গ্ৰ গামক স্কুলমে ভেন
ভুননি আ পাঁচম কক্ষাসঁ দবভংগামে অখন পিতাক
আশ্ৰিম অৰ্থাৎ গুৰুহনমে বহি পট্াননি। সন্
1954মে জখন আগ.কাম কেব পৰীক্ষা দেন
ভ' গেন ভুননি তখন ডাঃ নক্ষ্মণ ন্মা কেব
সংপৰ্কমে অযনাহ। ও দবভংগামে 'মিথিনা মণ্ডন'
সংস্থা কেব মাধ্যমসঁ মিথিনা মৈথিনী নেন কাজ
ক' বহন ভুনথি। হুনকাসঁ দীক্ষিত ভ' "পায়া
আন্দানন"সঁ জুড্া গেনাহ। মিথিনা মৈথিনী
আন্দানন নেন এত্তহিসঁ ৱীজাৰোপণ ভেননি।
হিনকা সংগ হিনকব অৰ্থশাস্ত্ৰ কেব গুৰু ডাঃ
নক্ষ্মী নাৰাযণ সিংহ সেহো ভুনথিন্হ। গ্ৰ মিথিনা
ভাত্ৰ সংঘক সচিৱ ৱনি গেন ভুনাহ। সন্

1956মে রী.কাম পৰীক্ষা পাস কৰি সী. এ. কেব পঠাঙা কবৰাক হেতু কনকত্তা বিদ্যা ভেনাহ। কনকত্তা পঠি ছাত্ৰাৱাসমে শিৰণ ভেনাহ আ এত্তহ অৱিতে প্ৰাফেসৰ প্ৰৱোধ নাৰাষণ সিংহম ভেঁঠ কেননি জে কি ওহি ছাত্ৰাৱাস কেব পাসেমে বহিত ছনথি। মিথিনা মেথিনীক জে ৰীজাৰোপণ দবভংগামে ভেন ছননি তকৰা অংকুৰিত হোৱয় ভেন এত্তহ অংকুৰ পৰিৱেশি ভেঁঠননি। প্ৰাফেসৰ সাহেৰ হিনকা 'মিথিনা সংঘ' কেব ৱৈসাবমে আৱয় ভেন কহনথিন আ ওহি ৱৈসাবম গু ৱড় প্ৰভাৱিত ভেনাহ। কনকত্তামে মিথিনা মেথিনী আন্দানন আ বাজেন্দ ছাত্ৰ নিৱাস এক দোসৰ কে পূবক অছি। হিনকৰ পৰিচয় ৱাৱু সাহেৰ চৌধৰী, হৰিশ্চন্দ্ৰ আ 'মিথিনেদু', বাজ নন্দন নান দাস এৰ অন্ম মিথিনা ৱিভূতি সৰম ভেননি। এক তবফ সী. এ. কেব পঠাঙা আ দোসৰ তবফ মিথিনা মেথিনী অভিযান। সী. এ. কেব আৰ্ঠিকনসিপ ভেন হিনকা দিল্লী জায় পডননি আ নগভগ অঠাঙা ৱবথ অহি সৰম দুব বহয় পডননি। সন্ 1962মে পুন: কনকত্তা অঘনাহ আ সী. এ. কেব তৈয়াৰীমে নাগি গেনাহ। কহৰাক প্ৰযোজন নহি জে মিথিনা মেথিনী ভেন অপন কৰ্তৱ্য সেহো নিৰ্মাহিত বহনাহ। অন্তত:

সন্ 1966মে সী. এ. বঁনি গেনাহ খা জাহি আঁডিষ্ট ফর্মমে কাজ সিথেত ছনখি ওহীমে পার্টনবশিপ ভেটি গেনন। সন্ 1975 ধবি কনকত্তামে বহনাক উপবান্তু সপবিরাব পঠনা চনি অযনাহ খা ' ন্যা এঁড এসোসিয়েটস ' কেব নামসঁ অখন ফর্ম খোনি কাজ কবয নগনাহ।

রিদ্যার্থী জীরনসঁ জে মিথিনা মৈথিনী নেন সমর্পিত ভেন ছনখি সে খচানক কোনা স্থিব ভ' সকেত ছনাহ। পঠনা খারি চেতনা সমিতিক খাজীরন সদস্যতা নেননি ক্ষদা মাত্র রিদ্যাপতি পর্ সমারোহ, সাহিত্যিক গোষ্ঠী খা মিথিনা রিভূতি সর্হক জয়ন্তীসঁ হিনকা অখন উদ্ধৃথক প্রাপ্তি কেব নক্ষ্য ক্ষশিকন বঁমি পড়ননি। ডাঃ নক্ষ্মণ ন্যা কেব উদ্ধৃথ ছননি এক সমৃক্ষ মিথিনা বাজ্য খা হনকেসঁ প্রভারিত ভ' ও খহি সমবমে কূদন ছনখি। মোনমে নিবাশী ভেনাগ স্নাভারিক ছননি কিএক ত' মিথিনা মৈথিনীক কোনো ভী সংস্থাকৈ পাস মিথিনাক আর্থিক রিকাস রিষযপব নে ত' কোনো রিজন ছন খা নে খহিসঁ সর্ধিত কোনো কার্যক্রম। গা রাত হিনকা সঁদৈর ঠীস মারেত ছননি ক্ষদা অখন উদ্ধৃথ হেত্তু সমর্পিত বহনাহ খা কোনা মিথিনা পহিনে জঁকা আর্থিক কপসঁ সমৃক্ষ হোখয তাহি নেন শৌধপবক খানেখ নিথেত বহননি। পঠনা আকাশীরাণীসঁ 'ভাবতী'

কাৰ্যক্ষমমে ভাগ নৈত বহনাহ । সন্ 1997-98মে দ্বাদয ৰোগসঁ গ্ৰসিত ভেনাহ থা আপৰেশন কেব ৰাঁদ সফ্ৰিয় ৰূপসঁ মিথিনা-মৈথিনীক ঞ্চিভিয়ানমে জুড্ৰন বহনাগ হিনকা নেন সঁভৰ নহি ছননি । তখন জা ক' নেখন কেব মাধ্যমসঁ মিথিনা মৈথিনীক সেরা মোন প্ৰাণসঁ কবয নগনাহ । মৈথিনীক ৰিভিন্ন পত্ৰিকা সৰঁ নেন ত' নিখিতে ছনখি থাৰঁ প্ৰস্তুক নিখৰাঁক কাজমে নাগি গেনাহ ।

দিল্লীসঁ প্ৰকাশিত 'ঞ্চতিকা' পত্ৰিকামে একঠা স্তুঁভ বহৈত ছনৈ 'ঞপনা নজৰিমে' । ঞ্চহিমে ৰিভিন্ন সাহিত্যকাব সৰহক সঁক্ষিপ্ত ঞ্চামেকথা বহৈত ছনৈ । জনৱৰী-জুন 2009 কেব ঞ্চকমে 'চপন চৰণ চিত চঁচন ভান' নামসঁ নৰেন্দ্ৰ ঞ্চা জী কেব ঞ্চামেকথা ছপন ছননি । ঞ্চতিকামে ছপন চযনিত ঞ্চামেকথাক সঁকনন কেদাব কানন জী কেব সঁপাদনমে সন্ 2021মে প্ৰকাশিত ভেন ছন । ঞ্চহিমে সেহো হিনকব সঁক্ষিপ্ত ঞ্চামেকথা সঁকনিত ছন । ঞ্চহিকৈ পঠ্ৰনাসঁ হিনকব ৰ্যাজিহ্ন ঞ্চা জীৱন সঁঘৰ্ষসঁ পৰিচিত ভেনাঙা সহজ ভ' জাগত ঞ্চি । সন্ 2000মে 'মিথিনাক ঞ্চাৰ্থিক ৰিকাস', সন্ 2005মে 'মিথিনাক জনপদীয ৰিকাস', সন্ 2006মে 'মিথিনামে জন সঁসাধন ও

প্রবন্ধন', সন্ 2008মে 'রিকাস ও অর্থ তত্ত্ব' সন্ 2012মে দৃষ্টা পোখী 'পৰিভ্ৰমণ' এৰং 'অর্থতত্ত্ব ও ভ্ৰষ্টাচাৰ', সন্ 2013মে 'স্মৃতি' এৰং সন্ 2014মে 'Mi th i l a R i s i n g' প্রকাশিত ভেন ছননি ।

সৰসঁ খুশী কেব গম্প জে উপহ্যজ সৰ প্ৰস্তুক পাঠক সৰহক নেন 'বিদেহক পেঠাব'মে স্ববক্ষিত থ্ছি ।

বিদ্যার্থী জীৱনসঁ মিথিলা-মৈথিলী আন্দানন নেন এক সমৰ্পিত সেনানীকেঁ কপমে আপন অত্তননীয যোগদান দৈত বহননি ।

ডাঃ নক্ষ্মণা না জী কেব সঁগ মিথিলা ৰাজ্যক জে সপনা দেখনাহ সে এখন ধৰি মূৰ্ত কপ নহি ন' সকন থ্ছি হুদা জহিয়া কহিয়ো ঙা স্বপ্ন সাকাব হেতৈক ত' আপন সৰহক মিথিলা ৰাজ্য পূৰ্ণকপেণ সমূহ ৰাজ্য কোনা ৰনি সকেত থ্ছি তকব সঁপূৰ্ণ 'বিজন' আপন নেখনী কেব মাধ্যমসঁ প্ৰস্তুকাকাব স্বকপমে আৰঁয ৰানা পীঠীকেঁ মাত্ৰাদৰ্শন কবত তাহিমে নেশী মাত্ৰ সঁদেহ নহি ।

আৰ্থিক দৃষ্টিসঁ মিথিলা পুনঃ স্মারনঁৰী ৰনি সকয তাহি নেন সতত্ অধ্যয়নশীল বহননি ।

পেশাসঁ চাৰ্টেড একাউণ্টেণ্ট আ অংশীমত্ৰ কেব গহন অধ্যয়ন কেব কাৰণ হিনক শৌধপবক আনেথ সৰহক সঁকনন মিথিলাক এক অমূন্য নিধি থ্ছি ।

জেনা কি হিনকব এক পোখীক শীৰ্ষক 'স্মৃতি' আ দোসব কেব শীৰ্ষক 'পৰিভ্ৰমণ'সঁ স্পষ্ট পৰিবক্ষিত

হোওত খুছি জে ও দুব্ব খনগ ক্লব কেব গতি
ভুছি। 'স্মৃতি'মে কন খাঠ মিথিনা মেথিনীক
স্বপ্ন কেব বিষয়মে খপন সম্ভবণ নিখনে ভুথি
আ 'পৰিভ্ৰমণ'মে যাত্ৰা বৃত্তান্ত। খপন রংক
পৰংপৰা কেব ধ্বজ ও সঁদৈৰ ফহবাইত বহননি
খুছি। মাত্ৰ ওএহ নহি খপিত্ত হিনক খফ্ৰাগিনী
স্বপ্ন পল্লা বা আ খব্বজ খল্লি পুষ্প সেহো মাঁ
মেথিনী কেব সেলামে সমৰ্পিত বহননি। ওশ্ববসঁ
ওএহ প্ৰাৰ্থনা খুছি জে ও স্বস্থ বহথি আ ডাও
নক্ষ্মণ বা জী কেব সান্নিধ্যমে দেখন হিনকব
সমৃদ্ধ মিথিনা বাজ্য বানা স্বপ্ন সেহো সাকাব
হোউক।

খপন

মন্তব্য

editorial.staff.videha@gmail.com
পৰ পঠাউ।

২.৭.ডা. ধনাকব ঠাকুৰ- শ্ৰী নৰেন্দ্ৰ বা-
মিথিনাক আৰ্থিক পক্ষ বখনিহাব কিন্তু ঐতিহাসিক
ৰিভ্ৰম উপেন্ন কেনিহাব নেখক

ডা. ধনাকব ঠাকুর

শ্রী নরেন্দ্র মা-মিথিনাক আর্থিক পক্ষ বখনিহাব
কিন্তু ঐতিহাসিক রিভ্রম উপেন্ন কেনিহাব নেথক

দাদা ভাণ্ডা নৌরোজী ভাবতক আজাদী নেন
আরথক আর্থিক পক্ষ বখনিহাব ছনথি তহ
নরেন্দ্র মাকৈ হম ওহিনা মিথিনাক বাজ্য রঁনক
নেন আর্থিক পক্ষ বখনিহাব কহরঁ। হমবা
হুনকাসঁ ভেঁঠ কহিয়ো ভেন হো তহ মোন বাখয
নেন কোনহঁ চর্চা স্ববণীয নহি নহি কিন্তু হম
হুনক অধিকশি পোথী সভ পটনে ছী।

জখন নরেন্দ্র মাক কোনকাতাসঁ 'মিথিনা চৈম্ব্ব
আঁফ কামর্স' ওব পত্রিকা 'শ্রীমিথিনা' আঁরয
নাগন সে হমবা নীক নাগন। কঠিহাবমে এক
প্রাধ্যাপক ডা. এস.কে মা (প্রসিদ্ধ নেথক
'রাসজী' ক পুত্র) ক পোথী 'জকানামিক
হেবিটেজ আঁফ মিথিনা' দেখনহঁ তহ রেসী
প্রসন্নতা ভেন ছন কিন্তু ওগসঁ অধিক প্রসন্নতা

नरेन्द्र माक मिथिना बाज्य निर्माणिक आर्थिक पम्फ देथि भेन जे हम रँहूत जन्दी में कतहँ उँनठौनहँ । रौदमे नरेन्द्र मा जीक आनेथ सभ प्रसुक रूपमे सेहो आएन, साधूराद एहि सावस्त्रत कार्य नैन ।

मिथिना राषिज्य छत्र परिषद (स्थापित 26.1.2001, कौनकाता बाजेन्द्र छत्राराममे) रा मिथिना राषिज्य परिषद जे रौदमे भेन झुदा अपन स्वरूप नहि नह सकन । हमही सभ नहि कह सकैत छी भनहि गछा हो जाहि नैन । एहि रिधा नैन नरेन्द्र मा मन अनेकानेक र्याजिह्र चाही । रौदमे मिथिनामे आर्थिक मंचक गठन दनसिंहसबायमे अर्थशिक्षिनी डा. बामभबत ठाकुरक ओतहँ हम 31.12.2022 क केनहँ ।

2000 में छपन नरेन्द्रजीक पोथी 'मिथिनाक आर्थिक विकास' हम नहि पठ्ा पयनहँ ।

'मिथिनाक जनपदीय विकास' 2005 मे छपन नगैत अछि लेखक तारत कौनकातासँ पठना आरि गेन हेताह कावण एहिमे रैह जिना सभ अछि जाहिके पं. ताबार्कात मा स्वीकार केनाह । नरेन्द्र माजीक सावस्त्रत अरदान पब केन्द्रित केरन अन्वमान नगाउन कावण मिथिना बाज्य अभियान नैन मिथिनाक नक्शा हमबहि द्वावा

মেকন, বাঁচীক রৈত্তানিক ডা. থশৌক ফ্রমাব
 ঘোঘবডীহা রাসী দ্বাবা রঁনরাঁওন গেন ছন ।
 তাবা রাঁরু গংগাক দক্ষিণ মিথিনাক ভাগ কিন্নহুঁ
 নহি মাননাহ তহ রঁনরাঁ দেন কিন্তু হম থপন
 পহিন রঁনাওন থ্রিয়সনক সরেক্ষণ থাধাবিত নকশা
 দেরঘব তক মানৈত-চনরৈত বহনহুঁ জে কহিয়ো
 রিহাব-সাবখডক নকশা কাঠি-জোডা মাঠি
 রঁনোনে ছনহুঁ জে থার রঁহুপ্রচাবিত থছি ।
 তথাপি মিথিনাক জনপদীয় গতিহাসমে সামগ্রী
 থনেক স্রাতস জুঠায়ন গেন থছি থাওব
 ঐতিহাসিক মহত্বক সংগহি থার্থিক রিরেচনাক সং
 উন্নয়নক মান্না সেহো রঁতাওন গেন থছি ।
 পৌখীক নাম জকব গনত থছি । মহাজনপদীয়
 থরধাবণা রৌহ্র জাতক কথাক সোনহ
 মহাজনপদসঁ থায়ন কিন্তু মিথিনা তহিয়ো কোনহুঁ
 সোনহমক থনেক জনপদমে এক নহি স্কন্দ-
 পুরাণক সময়সঁ ভাবতরষক এক রিশিষ্ট ভূ-
 ভৌতিক ক্ষেত্র থছি জে কহিয়ো মহাজনপদ
 কিছু জনপদক জোডসঁ ভেন । নাম ভনহি
 রিদেহ রা মিথিনাসঁ নিছুরী-রুজ্জি ভেন কিন্তু
 সঁদৈর মগধসঁ ফবাক কিন্তু সাংস্কৃতিক জীরনমে
 থংগকৈ সমেঠনে এতেক জে ও নিকটতম মগধসঁ
 ওহিনা থনগ-থনগ বহন জেনা সংগমমে গংগা-
 যক্ষনাক পানি জে ভনহি কিছুএ দূবমে এক ভয

জাএ। ঋগ মিথিনাক সংগহি সন্দিৰ বহন ও 1774 সঁ বাজনীতিক ৰূপসঁ পঠনা ৰা 1912সঁ ৰিহাবমে বহিতহুঁ মৈথিন, নে ৰিহাবী ভেন নহিএ কহিযো হোযত জে একদম সঠীক বাজ্যক মাংগক ঋধাব ঋষ্টি। একব সংগহি ৰিদ্দান নেথক মিথিনাচন ও মিথিনাক সমানার্থী উপযোগ কেনাহ জে কেরন শৃঙ্খ মিথিনা হেরাঁক চাহী।

2006 মে ছপন হিনক পোখী 'মিথিনা মে জনে সঁসাধন ও শ্ৰুঁধন' মে দিনেশি মিশ্ৰজীক সঁদৰ্ভ যদি ঠীকসঁ নেন গেন হোযত তহ তকব নিষ্কৰ্ষ ৰহবাএত জে ৰাঁঠাঁক সঁগ জীনাগ শ্ৰেয়স্কব ঋষ্টি, পেঘ ৰাঁধ ৰিনাশীক কাবণ।

2008 ক ছপন 'ৰিকাস ও ঋর্থতঁত্ৰ'ক শীৰ্ষক ঋপূৰ্ণ ঋষ্টি। ঙ 'মিথিনাক ৰিকাস ও ঋর্থতঁত্ৰ'ক ৰূপমে ঋপূৰ্ণ হোগত। এক-দু নেথ উকন ঋদিক মিথিনা পব শ্ৰভাৰ জঁ নিখন জাগত কিন্তু নেথক মেহনতিসঁ ৰাঁচেত কিছু ৰেঁতবতীৰ নেথসভক সঁগ্ৰহ পোখীকে ৰনা দেনাহ জাহিমে একসঁ এক ঐতিহাসিক মৈথিনী কাৰ্যকৰ্তা (উপেন্দ্ৰ না, ডা. নক্ষ্মণ না, ৰাঁৰু সাহেৰ চৌধৰী, ডা. শ্ৰৌধ নাবাণ সিংহ) পব নীক সঁস্বৰণামেক নেথ ভাষা ও সঁগঠন নেন কিন্তু উকন জকাঁ পোখীক শীৰ্ষকসঁ ঋপচ। ওনা মথানসঁ জুঠ তক, সূৰ্য্যসঁখীসঁ ৰুসিযাব তক (এত গন্না ৰা ঙাথ পব

হমব আপত্তি খ্ৰিষ্টি; খববিয়া জিনা তকমে
ফমিয়াবগাঁৱ স্টেশন ঠেক জতক ৰংগতক স্টেশন
ৰেণ্ডক গাম সিমবাহা জে খ্ৰাচনিক হিন্দী নহি
মৈথিলী লীখি হিন্দীক ভাষাগ সাম্রাজ্যবাদকেঁ
ৰঠা নাহ। একবা জয়কাঁত মিশ্ৰ
prostitution of language ঠীকহি
হমবা কহনে ছনাহ জহিয়া 14.12.1994ক ও
হমবা সংগে ফাবৰিসগঁজমঁ পূৰ্ণিয়া ৰসমঁ জাগত
ছনাহ)।

নরেন্দ্র মাক জনপদীয় পোখীমে জে খববিয়া,
স্বপোন, পূৰ্ণিয়া কঠিহাব খাদিক জে সঠীক ৰণি
খ্ৰিষ্টি সে মধুৰনীক নহি। সেপন মিশনবীসঁ
স্বপোন জকাঁ মেবীগঁজ, বানীগঁজ বা পূমা
ফিনিপ্স খাফ যুএসএ ক নহি তাকি পযনহুঁ কিন্তু
এ জী ফোৰ্মক ৰিবৰণ নীক নাগন। কোশী
220 সানমে 110 কিনোমীঠব পূৰ গেলীহ।

1731মে হমব জন্মস্থলী ফাবৰিসগঁজমে ৰহিত
ছলীহ, কী কহিয়ো মধুৰনী ঠপতীহ সে তহ
দিনে মিশ্ৰজীক সন্দৰ্ভমে সেহো নহি তহ
খ্ৰীষ্টাম্ৰী নরেন্দ্র মাজীকমে নহিএ ভেঠত। হুঁ,
পনাখন পব লেখ খ্ৰিষ্টি কিন্তু নিযোজনমে ও
কতহুঁ দূব দেশে বা প্রান্ত কি খ্ৰম্ব সেনক
'পৌৰ্ণী একানামিক্স' ক কানাহাডীক খাম
খকানমে কোনকাতাক জকাঁ কোশী-কমনা

ৰাঠা মে পজাৰঁসঁ আৰু কেবন ও দুৰ্গা তক
নহি জাগত ছুথি। 'ফ্লড গকানামিক্স' তহ
অর্থশাস্ত্ৰী নৰেন্দ্ৰ নাক নেখন হেৰাক ছন হম
তহ 'ফ্লড পানিষ্টিক্স'ক সংকেত দেৱে ৰঁৱখা
পৰিৱাৰকে কমনা ও আৰু 'কমন' পনাযন ?

হিনক পোখী 'অর্থশাস্ত্ৰ ও ভূগ্ৰাচাৰ' (2012
মে প্ৰকাশিত) মে আশান্বকপ একব চৰ্চা অছি
জে 2008 ক ফশিহা ঠুঠক ৰাদহু কহিয়ো ও
চুনাৰী ফুদা নহী ৰনন। 'ফ্লড স্কিম' কেনা
ভেন ৰা কোশী প্ৰাজেকটক 'স্কিম গাথা' জকব
দিনেশি মিশ্ৰিক মেহনতি নেখনক অর্থশাস্ত্ৰীয
উপেক্ষাক আৰোপ হমব বহত চিকিসেকীয নিদান
জকাঁ। জতয নেখ দুখী ছুথি নদী জোড
পৰিযোজনা নহি ভেন দিনেশি মিশ্ৰ একবা
অৱাৰহাবিক মানৈত ৰাঠা ক সংগ জিসকে ৰাত
কহতাহ।

নৰেন্দ্ৰ ৰাৰু সেহো ৰিনু ৰাবিস ৰাঠা মাননাহ
অছি জাযা হম কহিয়ো এক কৰিতামে হোনে
ছী, এহি ৰেব ৰঁৰ্ষা নহি ভী দী গাম গাম ভাসি
গেন। 2008-11 ৰীচ নিখন অনেক নেখক
সংকনন ৰহুনাশি মিথিনাক ৰাঠা গ্ৰষি প্ৰধান
বাজ্য অছি জতয দু তিহাঙ কখনহু গ্ৰষি
আধাবিত। উদ্যাগ মবণাসন্ন।

কিছু নেথ বৈশ্বিক স্থিতি দেখুৱৈত। অমেৰিকা
ৰাষ্ট্ৰপতি ৰঁবাক ওৱামাক চুনাৰ ও ভাৰতমে
মনমোহনী চুনাৰ জতয সূচনা অধিকাৰ বহিতহুঁ
ভ্ৰষ্টাচাৰ জে সদাচাৰ মানি নেন গেন সংশ্ৰাগত
ভএ গেন। নোকপান ধোখাপান সনাহ।

আশীৱাদী নেখনীমে পূৰ্ণিয়া বৈসিনক তেন
সংভাৱনাসঁ পৰ্যটন, চৌবক, ঔদ্যাগক ৰিৱৰণামেক
ৰিৱিষণ অঙ্কি কিন্তু দোসৰ ঔদ্যাগিক বৈগ্ৰসৰায
কত? গ্ৰামি, নদী, ৰিজনী, পনাযনসঁ আগাঁ
সডক, বেন পৰ চৰ্চা নীক কিন্তু প্ৰবান ভেন
জাহি পৰ হাৰা পীঠীক অৰ্থশাস্ত্ৰী আগাঁ
আৱিথি।

1934 ক জন্মন নৱেন্দ্ৰ মা সেহো কোনকাতা
নক্ষ্মণৱাদী তহঁত নে কহতাহ জিনক 'মিথিনা
ৰিন বাগজ' ক ছাপ হিনক 2014ক 'বাগজিংগ
মিথিনা' পোখী জে ৰহুত স্বন্দৰ প্ৰস্তুতি কিন্তু
কী 22.1.1954 ক আমনসোন গিবথতাৰীক ৰাঁদ
সীধে হুনকহি, ' ' 'আগ এন্ড ডিমাণ্ড..' গা
নহি কেৱন গনত অগ্ৰেজী ('আগ' ৰাঁদমে নিখন
জাগত ষ্টেক) গনতৰয়ানী 2014 মে প্ৰকাশিত
পোখী নেন সেহো।

সে কি ঠীকে ওহি কে ৰাঁদ মিথিনা নেন কোনো
আন্দনোন কিনকো দ্বাৰা নহি ভেনে?

1992 सँ हम अंपने मिथिनाक बाज्य नेन कार्यबत छी । डा. नरमण माजरीकेँ 1956 में आंदोनन छोटनाक राँद ओहि पमाएन आगिकेँ सुनगेनिहाब छी (रौचक भाषाक आंदोनन रा दबभंगा समसुतीपुव रँड्ी बेन रँनेरौक आंदोनन बाज्य नेन आंदोनन नहि छन जेना कि कतिपय नेथक मानि नेनाह) । हमबा ओहि 1992क समय बाज्य आंदोननकाबी कोनहू संगठन नहि भेठन रँक्कि रिना नाम नेने डा. सुबेश्वर मा एक पोथीमे हमब एहि कार्य को रिरोध में निखनन्हि किन्तु स्वयं सेहो राँदमे एहि कार्य में मनोयोगसँ रुदनाह । 20.9.1992क बाँची एक्लप्रेसमे हमब दीर्घ नेथ 'छोट बाज्य रिकाम नेन आरथक' संभरतः 1956 क राँद मिथिना बाज्य रिषयक पहिन नेथ होयत आओब 1994 क सांगकन यात्राक राँद 35.10.1994क हिन्दुस्तान दैनिकमे दू कार्यक "मिथिना बाज्य की माँग के निए सांगकिन यात्रा पूबी", फेब चाबि कार्यक 2.11.1994 क 24 जिनो राने पृथक् मिथिना बाज्य के निए आन्दानन की सुगरूगाहठआओब 8.1.1995 में हमबहि द्वाबा रँनायन मिथिना बाज्य संघर्ष समिति दराबा 27.3 1995क डाक-रँगना

চৌবাহা পৰ চুনচুন মিশ্ৰী, উদযশাঁকৰ মিশ্ৰী আদি দ্বাৰা ধবনা ংকৰ ফোটে সমাচাৰ আযাৰিত্তি দৈনিক মে 28.3.1995 ক ত্তপন এহন কোনহু 1956 উপৰাত অধুনা সংগঠনক কাৰ্য জকৰ অধ্যক্ষ নাতে ঘোষণা ডা. জযকাঁত মিশ্ৰীক হমবহি দ্বাৰা 8.1.1996ক মধুৰীনে হমবহি জমীন পৰ ভেন দোসৰ অন্তৰবাহিষ্ট্ৰয় মেথিনী সম্মননক অন্তিম সত্ৰমে ভেন ত্তন ।

হম প্ৰাৰ্ভহিসঁ আৰ্থিক ৰিকাস নেন মিথিনাক ৰাজ্য নেন মাঁগি কৰেত বহনহু জে অন্তৰবাহিষ্ট্ৰয় মেথিনী পৰিষদ ক 1993সঁ নগাতাৰ প্ৰস্তাৱসঁ স্পষ্ট হৈত ।

(পঁ. তাৰাকাত্ৰ না মিথিনাক গৌবৰ, মেথিনীক উল্লাযক কিত্তু মিথিনাক ৰাজ্য আঁদোননমে হমবহি দ্বাৰা 2000 ঙস্মীমে আনন গেনাহ জেনা ও স্বৰ্য 7 অগস্ত 2000 ক পত্ৰমে লিখনাহ, "অহাঁক পত্ৰ পাৰি , মিথিনা ৰাজ্য সঁৰধী ঘোষণা-প্ৰেস কাঁফ্ৰেস মাধ্যমসঁ কৰ দেন."

ডা. জযকাঁত মিশ্ৰী সেহো 20.11.1994 ক হমবহিসঁ সহমত ভহ পওনাহ জখন হম কহনিযন্থি জঁ ৰাজ্য নহি হৈত তহ মেথিনী ভাষা নহি ৰাঁচত) । কিনকহু ঙ হমব আমেপ্ৰশাঁসা নাগি সকেত অছি কিত্তু ঙ কেরন এক সব অছি ।

বিদেহক 15 অগস্ত 2024 বিশেষাকমে তাৰা
ৱাৰুক স্ননিখিত পত্ৰ সেহো এহি বিষযমে
ভেঠত ।

1992 তক সে বহন হো তকব ৱাদ কিছু জকব
ভেন তে 2000 সঁ এহন নীক পোখী সভ হিনক
কনমসঁ নগাতাব নিকনন জকব স্নীকবণ হোযৱাক
ডুন সে নহি ভেন তে হমবা 'পেনী তীত' নাগন
ওনা সৌসে স্নাদিষ্ঠ ।

অপন মন্তৰ্য
editorial.staff.videha@gmail.com
পব পঠাউ ।

২.+.অশোক- মিথিনা মৈথিনী আ নবেন্দ ৱাৰু

অশোক-সংস্পর্ক-8986269001

মিথিনা মৈথিনী আ নরেন্দ্র রাঁরু

মিথিনা-মৈথিনীক চৰ্চ-ৰচ আ জাগৰণ তহ
উল্লসম শিতাঙ্কীক অঁতমে শ্বক ভহ গেন ছন
হুদা মিথিনা বাজ্য আ মৈথিনী ভাষা আন্দানন
দেশীক স্বাধীনতাক রাঁদক পৰিঘটনা থিক।
যদ্যপি একব চৰ্চ-ৰচ স্বাধীনতাসঁ কিছু পূৰ্হিসঁ
শ্বক ভহ গেন ছন। নরেন্দ্র রাঁরু নিখৈত ছুথি
" ২৭ জুনাগ ১৯৩২কৈ ডা. নক্ষ্মণ মাক
অধ্যক্ষতামে দবভঁগা নগব ভরনমে আযোজিত
দবভঁগা মজদূব সম্মানন দু গোষ্ঠ প্রস্তার
মৈথিনীমে স্নীপ্তত কএন। প্রথম প্রস্তার ছন
ভাষাক আধাবপব মিথিনা তথা অন্য প্রাঁতক
নির্মণি। এতহিসঁ প্রাৰ্ভ হোঙছ মিথিনা বাজ্যক
আন্দানন এৰ মিথিনা-মৈথিনীক সৰ্গীণ রিকাসক
হেত্ত প্রথম বাজনেতিক প্রয়াস" ও ঙাহো নিখনে
ছুথি জে " মৈথিন মহাসভা ১৯৩১ মে সৰ্প্রথম
মিথিনা বাজ্যক মাঁগ কেনক- মহাবাজা দবভঁগাক
নেত্ৰমে জে স্নত: প্রস্তারক সংগে মবি গেন।

জমীদারী প্ৰথাৰ খঁতৰ আঁশীকাসঁ চিঁতিত ভৱ
 আপন নেত্ৰৰ বঁকবাব বখৰীক হেতু গ্ৰ মহৰাজী
 প্ৰস্তাৱ দ্ৰন। আপন নেত্ৰৰ বখৰীক হেতু ১৯৩২
 কেব মঁসদীয চুনাৰমে দবভঁগা মহৰাজ ঠাট
 সেহো ভেন বহথি দ্ৰদা জমানত জৰ্ত ভৱ
 গেননি। "

নৰেন্দ্ৰ মা ৰৰ্ষ ১৯৩৪ গ্ৰ. মে জখন ও
 দবভঁগামে গঁঠৰ কামৰ্ক দ্ৰাৱ বহথি, মিথিনা-
 ৰাজ্যক প্ৰথম উঁদ্বাষক ডা. নক্ষ্মণ মাৰ সঁপৰ্কমে
 এনাহ। মিথিনা আ মেথিনী কাজক প্ৰতি হুঁকা
 ডা. নক্ষ্মণ মা আ ডা. নক্ষ্মী নাৰাযণ সিঁহসঁ
 প্ৰেৰণা ভেঠেননি। পহিন কাজ পাযা আন্দানমে
 ভাগ নেননি। স্ববসঁডসঁ জযনগব তক নেপান
 ৰিঁহাবক সীমা-ৰেখাসঁ সঠেন দূনু ৰঁগনক গামক
 জনমানসসঁ পাযাক ওঁচিল্পব চৰ্চা কেননি। সাত
 গোঠেক ঠেনী দ্ৰন জকব নেত্ৰৰ ডা. নক্ষ্মণ মা
 ক২ বহন দ্ৰনাহ। ও দবভঁগামে দ্ৰাৱ নোকনিক
 ৰীচ মিথিনা-মেথিনীক কাজমে তপেব বহৈত
 দ্ৰনাহ। ১৯৩৬ মে সী.এ পটৰীক হেতু
 কৌনকাতা (ওহি সময় কনকত্তা) চনি গেনাহ।
 ওত২ প্ৰা. প্ৰৰৌধ নাৰাযণ সিঁহক নিকঠ সঁপৰ্কমে
 এনাহ। ওতহু মিথিনা-মেথিনীক ৰিভিন্ন কাজমে
 আপন সক্ষিয় যোগদান দেননি। এহী সঁগ ৰিভিন্ন

পত্ৰ-পত্ৰিকামে নেথ সভা লীখত নগনাহ ।
 ১৯৭৯ মে সী. এ কেব ৱাৰসায়মে পঠনা এনাহ ।
 ন্যা এণ্ড এসোশিয়েট কেব নামসঁ হিনক প্ৰসিদ্ধ ফৰ্ম
 ছনি । থা এখন ধৰি গা পঠনেমে ছথি । পহিনে
 হম হিনকা মেথিলীক কৰি থল্লিপ্পুস্পক জেঠ
 ভাগকেঁ ৰূপমে জনৈত ছনিয়নি । ভেঁঠ-ঘাঠ
 বিভিন্ন থাযোজন সভমে হোগত ছন । ক্ষুদা
 জখন হম ১৯৯১ গা. মে পঠনাক 'পাঠনিপুত্ৰ
 সেন্দ্ৰন কো-থাপৰেঠিভ ৱেঁক'ক প্ৰৱৰ্ধ নিদেশক
 ৰূপমে পদস্থাপিত ভেনহুঁ তহ নৱেন্দ্ৰ নাজীসঁ
 সঁপৰ্ক ৱেঁটা গেন । একব কাৰণ গা ভেন জে
 ৱেঁকক ক্ষুথানয় এস.পী ৱমা ৰোডমে 'মদনধাৰী
 ভৱন'মে বহক থা ওহী ভৱনমে হিনকব আফিস
 সেহো বহনি । ওহীঠাম 'সমকালীন জনমত' কেব
 কাৰ্যনিয় সেহো বহএ জাহিমে থল্লিপ্পুস্প কাৰ্যবত
 বহথি । দূনু ভাগসঁ এহি কাৰণে নিকটতা
 ৱেঁটা গেন । ওকব ৱাদসঁ হম সভা বিভিন্ন
 সাহিত্যিক-সংস্কৃতিক গতিৰিধিমে সংগ-সংগ বহত
 নগনহুঁ । ২০০৬ গা. মে জখন প্ৰসিদ্ধ সাহিত্যকাৰ
 বমানাথ ন্যা, কাশীকাঁত মিশ্ৰ 'মধুপ' থা কাথনীনাথ
 ন্যা 'কিবণ'ক জন্ম শীতালীক থৱসবপৰ বিশেষ
 সমাৰোহ কবৱাক নিৰ্ণয় ভেন তহ এহি হেতু এক
 সংস্থা ৱনন 'প্ৰতিমান' নামসঁ বাজমোহন ন্যা ওকব
 থধ্যক্ষ নৱেন্দ্ৰ ন্যা কোষাধ্যক্ষ থা হম সচিব

ভেনেই। আযোজন সফলতা পূৰ্ক সপ্ন
ভেন। নৰেন্দ ৰাঁৰু আ অগ্নিপুষ্পজীক ওহিমে
ৰঁহুত সহযোগ বহন। জখন মেথিনী নেথক
সংঘ ৰঁনন তহ নৰেন্দ না ওকব অধ্যক্ষ ভেনাহ
আ ৰিনোদ ফমাব না মহাসচিব। নেথক সংঘ
কাৰ্য্যক্রম সভ কবহ নাগন। আৰ নৰেন্দ ৰাঁৰুক
'না এণ্ড এসোশিয়েট কেব কাৰ্য্যনিয ফ্ৰেজব ৰোডক
গ্ৰাণ্ড প্লাজামে আৰি গেন বহএ। নেথক সংঘক
ও কাৰ্য্যনিয সেহো ৰঁনি গেন। ওতহি মাসমে
এক ৰেঁব বচনা গোষ্ঠীক আযোজন হুখহ নাগন
বহ। ৰষ ২০১৪ মে জখন পঠনাক সাহিত্যকাব
সভক দ্বাৰা মেথিনী নিঠৰেচব ফ্ৰেস্তীভন
আযোজিত কবৰাক নিৰ্ণয় ভেন তহ এহি হেত্ত
সংস্থাক কপমে সহযোগ কবৰাক নেন মেথিনী
নেথক সংঘ সহৰ্ষ তৈয়াব ভেন। পঠনামে গ্ৰ
ফ্ৰেস্তীভন ১২ দিসম্বৰসঁ ১৪ দিসম্বৰ ধবি ৰষ
২০১৪ আ ১২ ফবৰবীসঁ ১৪ ফবৰবী ধবি ৰষ ২০১৬
মে আযোজিত ভেন বহএ। আযোজন সমিতিক
অধ্যক্ষ কপমে নৰেন্দ ৰাঁৰুক সহভাগিতা আ
পৰিশ্ৰম ৰিসবএ ৰঁনা নহি অছি। হুনকব সম্পূৰ্ণ
পৰিৱাক সহযোগ এহিমে প্ৰসংশনীয বহন।
নৰেন্দ ৰাঁৰুক পনৌ প্ৰসিদ্ধ কথাকাব ডা. পল্লা
না কনা, শিপ্প ও ৰাজন মেনা নেন মহিনা

সংঘক সদস্য সভাকৈঁ ঔসোহিত কেননি । দোসব
ৰেঁব স্মাবিকাক সঁপাদন কেননি ।

নৰেন্দ্ৰ ৰাঁৱুঁক মিথিলা-মৈথিলীক কাজমে খাজীৰন
সঁনগ্নতা ও সফ্ৰিয়তাক সঁগ দোসব মহত্বপূৰ্ণ পক্ষ
খ্ৰিষ্টি হুনক মিথিলা ৰাজ্যক ঔচিৎ নেন সাহিত্যেতব
নেখন । এহি সঁদৰ্ভমে হুনক পোখী 'মিথিলাক
আৰ্থিক ৰিকাস', 'মিথিলাক জনপদীয় ৰিকাস',
'মিথিলামে জন সঁসাধন', 'ৰিকাস ও খৰ্থতঁব' এৰঁ
'Mi th i l a R i s i n g' কৈঁ দেখন জা সকেঁত
খ্ৰিষ্টি । একব খতিবিঙ হুনক 'খৰ্থশাস্ত্ৰ ও
ভ্ৰষ্টাচাব', 'পৰিভ্ৰমণ' এৰঁ 'স্মৃতি' পোখী সেহো
প্ৰকাশিত খ্ৰিষ্টি । মিথিলা ৰাজ্য আন্দাননকৈঁ
সঁফ্ৰাণিক আধাব দেৱীক নেন জেনা ডা. নক্ষ্মণ
মা, ডা. নক্ষ্মীনাৰাষণ সিংহ, প্ৰা. ৰিহ্যাপতি সিংহ
ৰিভিন্ন পোখী সভ নিখননি, ওহী কড়ীমে
ওকব ৰাঁদ হমবা জনেঁত নৰেন্দ্ৰ মা খৰ্বেঁত
ছুথি । নৰেন্দ্ৰ ৰাঁৱুঁ মানৈঁত ছুথি জে জে এহি
ক্ষেত্ৰক ৰিকাস নেন মিথিলা ৰাজ্য ৰঁনৰঁ আৰণ্থক
খ্ৰিষ্টি । ৰৰ্ষ ২০০৩. মে নিখন নিৰঁধমে ও কহৈঁত
ছুথি ' ৰিকাসক পঠৰীসঁ মিথিলা পূৰ্ণিত: নীচা
ঔতবি চুকন খ্ৰিষ্টি । জাতীয় জোড্-তোড্,
খপৰাধ, খপহৰণ, ফিৰৌতী, বঁগদাবী ৰিকসিত
ভেন । তখন ৰিকাসক দব ২.৭৩. খ্ৰিষ্টি জে
ৰাষ্ট্ৰীয় ঔসতসক আধাসঁ কম । ঔদ্যাগিক

रिकाम नगभग शून्य । एहि बाज्यमे ७३.०००
 उद्योग रीमाव । रोजगावक खरसवमे रूझिदव
 एक ह्रीसदी । एहए प्रति र्याङ्गि प्रतिरर्ष रिजनी
 खपत ३.० यूनिष्ट, जे पंजारमे ३.०० यूनिष्ट
 तथा बाष्प्रीय ठुसत ३३.० यूनिष्ट । भूमि सुधावमे
 खसहनता पिछुड् पनक पैघ कावण । १०
 प्रतिशत मजदूबकेँ कोनो काज नहि । बाज्य
 सबकाव मात्र केँद्र सबकावपव निर्भव । उद्यमिता
 रिकाम नवादद । राँठा निर्यंत्रणपव
 भाखड् १-नांगन पवियोजनासँ रैसी खर्च भ२
 चुकन तथापि सप्रुकोशिकी यजना नठकने ।
 रिकामक झुदापव नावखड् खनग बाज्य रँनन ।
 मिथिनाक रिकाम सेहो तखनहि संभर । ' खागसँ
 कबीर रूस रर्ष पूरक स्थितिँ खाजूक मिथिनाक
 तुनना कबी त२ ङा देखरौमे खाओत जे किछ
 स्केत्रमे जेना रिजनी, सड्क ओ रिधि रारस्था
 स्केत्रमे सुधाव त२ भेन खड्ति झुदा नर-नर
 समझा उपेन्न सेहो भेन खड्ति । शीवारँरँदीक
 कावण ओकव खरैध र्यापाव खा ताहि कावणे
 उपेन्न गाम सभमे रँठेत खपवाधिक गतिरिधि,
 प्रुषि स्केत्रमे मजदूबक खभार, रोजगाव नेन
 अधिकशिक पनायन खादि स्थितिँकेँ फ्रमशेः गंभीर
 रँना बहन खड्ति । खार्थिक उदावीकवण क ह्रगमे
 प्रुषि स्केत्रमेक उपेष्काक प्रति नरेन्द्र राँरू

চিন্তা ব্যক্তি কৰিত ছথি । ও কহিত ছথি জে 'মিথিনাক আর্থিক বিকাশ গামক বিকাশসঁ সাক্ষাত জুড়ন থছি । গ্রামীণ বিকাশ গ্রামি পশুপালন, মতৃপালন, কৃষি এং নঘ্ উদ্যোগক বিকাশপব নিৰ্ভৰ ঠেক । ওতএ এহি কাৰ্যক নেন আধাবভূত সমাধনক উপনষ্টতা তথা গ্রামীণ বোজগাব সেহো আৱশ্যক । এহিসঁ গ্রামক নিৰ্ধনতা দূৰ হএত এং কাৰ্য্যকৰণ হএত । ও ভূ-ভাগ গ্রামি প্ৰধান ক্ষেত্ৰ থছি । গ্রামি আধাবিত উদ্যোগক বিকাশ-বিস্তাৰসঁ গ্রামীণ বিকাশ হএত । কাৰণ গ্রামীণ বৈবৰ্জগাবীকৈ দূৰ কবৰ এং অৰ্থবিস্থামে স্বাধাৰ অনৱাক ক্ষমতা গ্রামি আধাবিত উদ্যোগমে সমাহিত থছি । '

নরেন্দ্র রাঁক পনৌ ডা. পনৌ মা মনোৱিত্তানক প্ৰাফেসৰ বহথি । কিছু দিন পূৰ্ হুনক দেহাৱমান ভেননি থছি । হুনক দূ ঠা কথা সংগ্ৰহ 'অনুভূতি' আ 'অভিনাষা' প্ৰকাশিত থছি । 'অনুশীলন' নামসঁ নিৰ্ধ সংগ্ৰহ সেহো ছনি । অপন কথা সভমে ও এহি প্ৰকৰতন্ত্ৰী সমাজমে স্ত্ৰীক উপেক্ষাকৈ মনোৱিত্তাষামেক ঠংগসঁ কথামেক অতিৰ্যক্তি কেনে ছথি ।

হমবা নগৈত থছি জে বৰ্তমানমে অথবা ভৱিষ্যমে জে ব্যক্তি মিথিনা বাজ্যক নেন মোচ

রিচাব কবতা হুনকা নবেন্দ্র রাঁবুঁক পোখী সভকৈঁ
পঠৰৈঁ খাৰথক হেতনি । সে নহি কেবন হুনক
দৃষ্টিকৈঁ ফড়াঁ হু কবতনি অপিহু বাজনীতিক-
অর্থশাস্ত্রক দৃষ্টিসঁ সম্পূৰ্ণ দেশিক এহি ক্ষেত্ৰক
রিভিন্ন রিচাবধাবাকৈঁ বুঁমরাঁমে সেহো মদতি
ভেঠতনি ।

অপন

মন্তব্য

editorial.staff.videha@gmail.com
পব পঠাউ ।

১.৯.নক্ষ্মণ না সাগব- শ্ৰী নবেন্দ্র মাজী: হমবা
নজবিমে

নক্ষ্মণ না সাগব, সঁপৰ্ক-9903879117

শ্ৰী নবেন্দ্র মাজী: হমবা নজবিমে

হম হিনকব নামসঁ পবিচিত বহী সত্তবিক দশেকসঁ
মিথিনা মিহিবক মাধ্যমে । হিনক আর্থিক
সম্বন্ধিত নেথ রেসী কান মিহিবমে ছপেত
বহনি । হম রাশিজ্যক ছাত্র বহী তেঁ হমবা
হিনকব নেথ পঠ্যমে নীক নাগন কবয ।
প্রভারিত হোগত বহী । উপগত হোগত বহী ।
হিনকা রাঁবেমে ও রুম্নন ছন জে চাষ্ট্ট
একাউন্টেন্ট ছথি । তহিয়া মিথিনা ভবিমে
আঁগুব পব গিনন সী এ বহথি । স্বনিযে জে সী
এ রঁনরঁ তহিয়া রঁব দূকহ কাজ বহ । তেঁ
হিনকা প্রতি নীক ধাবণা রঁনন ছন মোনমে ।

ওহো রুম্নন ছন জে হিনকব গাম তরৌনী ছনি
আ সাসুব দূনাবপুব ছনি । ও নে রুম্নন ছন
জে হিনক রিঁযাহ স্ন. রাঁরুঁসাহেরঁ চৌধবী জী
অপনা গামমে করেনে ছনথিন । সে রাঁদমে পতা
চনন । ওহো রুম্নন ছন জে শ্রীমতী পন্না ন্না
হিনক পনৌ ছথিন আ শ্রী অগ্নিপুষ্প হিনক অন্ন
ছথিন । পন্না ন্নাজী মেথিনী সাহিবক একঠা নীক
কথাকাব ছথি আ হিনক বচনা আ আনেথ সেহো
হমবা মিহিবমে পঠন ছন । অগ্নিপুষ্প মেথিনীক
একঠা নীক করি ছথি । অগ্নিপীঠীক এক
অন্যতম স্তম্ভ ছথি ।

श्री नरेन्द्र माजीसँ हमब पहिन भेंट आ परिचय 9/1, खेनात घोष नेन, मैथिनी आर्ट प्रेस, कनकता 700006 अर्थात् श्री राँसुसारेँ चौधरी जीक प्रेसमे भेन छन । अरसब छन नरेन्द्र माजीक रिदाग गोष्ठी । ओ अपन रारसाय (सी एक प्रिन्टर्स) कनकतासँ पठना नय गेन छनाह । पठनामे हिनकासँ पूर् श्री वामेश्वर ठाकुर जीक ओहिम मेमर्स ठाकुर रैद्यनाथ एयर्स एंड कम्पनी छन । हिनक कम्पनीक नाम छन मा एंड एसोसियेटेड, फ्रेजब रोड, पठना जे एखनो अछि ।

ओहि गोष्ठीमे अखिन भारतीय मिथिना संघ, कनकताक किछ गणमान्य लोक सब नरेन्द्र माजीक रजिस्टर आ प्रतिस्पर्ध पब अपन रिचाब बखे जाग गेनाह । अंतमे चौधरी जी भार रिहिन होगत अपन राँत बखनि । पन्ना माजी सेहो उपस्थित छनीह । हम हुनके नग रैसन बही । हम सब गोष्ठेक रज्रसँ एहि निष्कर्ष पब आयन बही जे नरेन्द्र राँसु मिथिना मैथिनीक नेन समर्पित रजिस्टर छथि । मिथिना संघक मेकदंड बहथि । रँड सज्जन आ नीक लोक छथि । संघके आर्थिक सहयोग अपनो करैत छनथि आ दोसरोसँ कबारैत बहथि ।

একো পাগ ঙা ঘমঁড নৈ জে হম সী এ ছী ।
 সন্ত গোঠেঁকে আদব সম্মান দৈত বহুত ছুথি ।
 ও ঞপন সঁৰোধনমে সন্ত গোঠেঁকে ভাৰুকু ৰঁনা
 দেননি । কহননি জে কনকত্তা হমবা জীৱনকে
 নৱ দিশা নিৰ্দেশী দেনক ঞছি । হম মৈথিন
 ছী । হমব মাতৃভাষা মৈথিনী থিক । হম ঞপন
 পহিচান মৈথিনী ৰাজি কহ কাযম বাথি সকেত
 ছী । হমবা জীৱন ভবি ঞপন ভূ ভাষাক প্ৰতি
 প্ৰেম ঞা সেৱা কবৰাক প্ৰেবণা কনকত্তমঁ প্ৰাপ্ত
 ভেন ঞছি । ৰহুত দেব ধবি ৰজৈত বহনাহ ।
 সৰঁ ৰাত মোন নৈ ঞছি । ঙা সময় ছন 1974
 ঙা ।

হুনকাসঁ দোসব ৰেঁব হমব ভেঁঠ হোঙত ঞছি
 মৈথিনী নিঠৰেচব ফেস্টীভন, পঠনামে । ও
 পঠনা জা কহ মিথিনা মৈথিনীক ৰিকাসক
 কাজমে নাগি গেন বহথি । পঠনাক মৈথিনী
 সেৱী সংস্থা সন্তক ঞপন মৈথিনীক সাহিৎকাবক
 প্ৰতি ঔপেক্ষা ভাৱ হিনকা ৰঁডু ঞখবননি । ও
 শ্ৰী ৰিনোদ ফমাৰ ঞা (সবকাব)ক সঁগ মিনিকে
 মৈথিনী লেখক সঁঘক স্থাপনা কেননি । এহি
 মহত্বপূৰ্ণ কাজমে হিনকা দুনু গোঠেক সঁগ দেৱঁয
 ৰানা পঠনাক কিছু নামচীন সাহিৎকাব নোকনি
 সেহো বহথি । ৰিচাব ভেনে জে ঞানে ভাষাক
 পৰ্ৱ জেকাঁ মৈথিনী সাহিৎক পৰ্ৱ সেহো মনাযন

জায । সংগমে বহথিন পন্না মাজী খা
 ঋগ্নিপুষ্প । ঋগ্নিপুষ্পজীক চেহবা রিপ্তত দেখি
 হমবা চিন্হযমে ভাংগিঠ ভেন ছন । ঋপনে
 কহননি ঐ ঋংশী ছথি । দেখেত নে ছিযনি জে
 ঋপন শেবীব কেহন রঁনা নেনে ছথি পী-পী কহ ।
 হমবা সলীমে হ্নকা দেখিকে রঁড্‌ দ্থ ভেন ।
 এক রঁব হিনকাসঁ দিল্লীক এম এন একমে সেহো
 ভেঁটে ঋছি । পৰ্ক ঐ তেমব ঋযোজন ছন
 দিল্লীমে । নবেন্দ্র জী হমবা দেখননি । রঁড্‌
 প্রসন্ন ভেন বহথি । ভবি ঋযোজন জখন
 তখন ভেটি জাথি । ঋ পুছি নেন কবথি জে
 জনপান ভেনে ? ভোজন ভেনে ? এহন
 ঋপকতা দেখন নহি ।

পন্না জী সেহো ঋঁথি নহ কহ পরেশান ছনীহ ।
 পঠনাক মেথিনী মহিনা মঁচসঁ জুড্‌নে ঠা নে
 রঁহুত সক্রিয় কপেঁ স্থাপিত ভয গেন ছনীহ ।
 নবেন্দ্র রাঁরু ঋপনে সেহো খুঁর রঁসী স্নস্ন নে
 নগনাহ । হমবা পুছননি স্ন. রাঁরুসাহেঁ চৌধবী
 জীক পুত্র রিছাপতি চৌধবীক রাঁরেমে । হ্নক
 রঁচিয়া সভক কন্ডাদানক রাঁরেমে । হ্নক রঁঠা
 সভক নোকবীক রাঁরেমে । হম কহনযনি জে
 কন্ডাদান সভ তহ ভয গেন ছে । রঁঠা একঠা
 ছে নোকবী তকেত । ঋপনে যদি কতহ্‌ নগরাঁ

দিত্যিনি তহ নীক বহিতে । স্পষ্ট জৱাৰ দেননি
 জে চৌধৰী জী ককবা ককবা নে নোকৰীমে
 নগেননি ফুদা, খপন ৰেঁঠাক নেন কিছু নে
 কেননি । হম কে হোগত ছী হুনকব ৰেঁঠাকে
 নোকৰী নগেনিহাব । কহত ছুথি জে খহাঁ খবাৰ
 নে মানৰ খসনমে চৌধৰী জী মন্বকথ নে মহা
 মানৰ ছুনাহ । দধিচি ছুনাহ । হুনকা সন নোক
 হৈৰ ৰ'ড কঠিন কাজ খছি । হমব মানৰ খছি
 জে মিথিনাক কোনো ভাষা খভিয়ানীকে এতেক
 নিশ্চব নে হেৰাক চাহী । মেথিন সমাজ প্ৰতঘ
 সমাজ খছি । খহাঁ ভূখে মবি জাযৰ তহ
 কিযো গ নে কহত জে খহা, ৰ'ড পেঘ লাগী
 ছুনাহ । ৰ'ডকা গমানদাব ছুনাহ । উলটে
 কহত জে ৰ'ড ৰেকুফ ছুনাহ । সঙ্কোচী
 ছুনাহ । খৰে, ভূখে কিযো মবি সকেত
 খছি ? খাৰ হমবা পব ৰ'বসয নগনাহ । কহননি
 জে হম খহাঁকে কহনে বহী জে চৌধৰী জীক
 ৰ'হকাৰীমে নে খাযৰ । খূৰ মোন নগা কহ
 পঠন কক । মিথিনা মেথিনীক ম'ডা উঠোনে
 গজব নে হৈত । সী এ ৰ'নি জাযৰ তহ নীক
 নোকৰী ভেঁটত । তকব ৰ'দ জে মোন হৈত সে
 কৰৈত বহৰ । ফুদা, খহাঁ হমব ৰ'ত নে
 মাননহ । খেব, খাৰ চিঁতে কয কে কী ?
 নাগন ছী ৰ'ড ৰ'ঠা যাঁ নাগন বহু । নৱেন্দ

ৱাঁৰু নিবপেক্ষ নোক ছথি। হমবা নাগন জে
 গা ৰাজি মহান ছথি। হমব শ্ৰুতিচিন্তক ছথি।
 এহন নোক আপনা সমাজমে কয় গোঠে ছথি ?
 অগাধ ৰিদ্ধান ছথি। হিনক ৰিদ্ধতা জানৱাক
 নেন আৱশ্যক অছি হিনক মিথিনাক আৰ্থিক স্থিতি
 পব নিখন গতগব মোঠগব পোখী সভ
 পটনাগ। ৱাঁটাক সমস্যা আ নিদান পব
 নিখন আ এহন আৰো কিছু মহত্বপূৰ্ণ বিষয় পব
 নিখন হিনক পোখী (গ্ৰন্থ) সভ পটৱাক
 ৱেগবতা অছি স্বধী পাঠক নোকনিক নেন।

একটা ঘটনাক সেহো হম চৰ্চা কবয় চাহিত ছী।
 মিথিনা দৰ্শন (নৱ পৰ্য্যায়)ক এক অঁকমে কাৰ্য্যকাৰী
 সম্পাদক শ্ৰী বামনোচন ঠাকুৰজী শ্ৰী নৱেন্দ্ৰ না,
 শ্ৰীমতী পল্লা না আ শ্ৰী অগ্নিপ্ৰস্পক বচনা ছাপি
 দেনে বহথি। হম একব প্ৰতিবাদমে শ্ৰী
 নচিকেতা জীকে একটা খানগী পত্ৰ দৰ্শনিক পতা
 পব দেনে বহথিনি জে মেথিনি সাহিত্য এতেক
 দৰিদ্ৰ ভয় গেন অছি কী জে এক অঁকমে এক
 পৰিৱাক তিন গোঠ সাহিত্যকাৰক বচনা ছাপন
 জাগযে। বামনোচন ঠাকুৰ জী ওহি পত্ৰকে
 দোসব অঁকমে ছাপি দেননি অৱিকন। জেনা কি
 ঠাকুৰ জী হমবা ৱাঁদমে কহননি জে নৱেন্দ্ৰ
 ৱাঁৰু হুনকা ফোন কেনথিন জে গা অহাঁক

সংবাদকীয় চুক ভেন খিষ্টি । আ তকব রাঁদ
ঠাফব জী ফেব কহিযো এহন ভূন নে কেননি ।
হমবা কচোষ্ট ভেন আ নৱেন্দ্ৰ রাঁবুক প্ৰতি খাদব
আ শ্ৰেফা রাঁটা গেন । আগ কান্হি তহ নোক
হমবা গাবি পটা কহ দবৰজ্জা নগা দিতথি ।

মতনৰ জে নৱেন্দ্ৰ মাজী একটা নীক সী এ,
একটা নীক নিৰফকাব, একটা নীক ঠিপ্পনীকাব,
একটা নীক মেথিনী খিভিয়ানী, একটা নীক সম্ভবণ
নিখনিহাৰে ঠা নে ছথি বন্ধি একটা নীক নোক
সেহো ছথি । মিথিনা মেথিনীক নেন সমৰ্পিত
এহন ৰাজিব্বক মেথিন সমাজক নোক কহিযো
কোনো মন্তান নে নেনকনি । নে কোনো সম্মান
নে কোনো পবস্কাব হিনকা দেন গেন । হমবা
পবম খুশী ভেন জে ৰিদেহ ঠীম হিনকা পব
কেন্দ্ৰিত একটা ৰিশেষ ঝক নিকানি বহন খিষ্টি ।
হম শ্ৰী নৱেন্দ্ৰ মাজীক স্বস্থ দীঘাঘি হেৰাক
কামনা কৰেত ছী ! ৰিদেহক ঠীমক প্ৰতি হাৰ্দিক
আভাব ৰাজ কৰেত ছী ! !

অপন

মন্তৱ্য

editorial .staff.videha@gmail.com
পব পঠাউ ।

२.१०.जगदीश चन्द्र ठाकुर 'अनिल'- की थिक मिथिना की छुथि मैथिन

जगदीश चन्द्र ठाकुर 'अनिल'-संपर्क-
8789616115

की थिक मिथिना की छुथि मैथिन

मैथिनीमे एहेन पौथीक संख्या नगण्य अछि जाहिमे मिथिना आ मैथिनक सञ्चलमे सब दृष्टिसँ जानकारी योग्य पर्याप्त सामग्री होए, एहि अन्तारक पूर्ति करैत अछि आदरणीय श्री नरेन्द्र मा जीक पौथी 'मिथिनाक आर्थिक विकास' । एहि पौथीमे निम्नलिखित बिन्दु आ बिषय सन्तुष्ट

ৰৈত বাস জানকাৰী উপনষ্ট কবাওন গেন খ্ৰিষ্টি:

1. নাম, ক্ষেত্ৰখন আ আৰ্থিক ৰিকাসক সম্ভাৰনা ।

2. পৰিযোজনা- জাহিমে সম্মিত খ্ৰিষ্টি কৌশী পৰিযোজনা, গল্ডক পৰিযোজনা, ৰাগমতী পৰিযোজনা, কমনা নদী পৰিযোজনা আদি ।

3. নদী- ৰুই ী গল্ডক, মহানন্দা নদী আদি ।

4. জনসংখ্যা এৰ আৰ্থিক ৰিকাস ।

5. জিনাৰাব জংগনক ৰিৰবণ: এহিমে কঠিহাব, খগড়ি যা, পূৰী-পশ্চিমী চম্পাবণ, পূৰ্ণিযাক জংগন ক্ষেত্ৰক জানকাৰী দেন গেন খ্ৰিষ্টি ।

6. উদ্যাগীকবণ এৰ আৰ্থিক ৰিকাস: একবা খঁতক্ষাত চানী উদ্যাগ, কাগজ উদ্যাগ, হস্তকবঘা উদ্যাগ,নঘ, কঠীৰ এৰ গ্ৰামোদ্যাগ, পৰ্যটন উদ্যাগ, কসীদা উদ্যাগ, গ্ৰষি আধাবিত উদ্যাগক ৰিৰবণ দেন গেন খ্ৰিষ্টি । পৰ্যটন উদ্যাগক খঁতক্ষাত সিংঘেশ্বৰ স্থান, ৰাঈকি আশ্ৰম, কুশেশ্বৰ মীন, মোঠী মীন আদিক ৰণি উপনষ্ট কবাওন গেন খ্ৰিষ্টি । গ্ৰষি আধাবিত উদ্যাগক খন্তক্ষাত মশীকম (ককবক্ষতা), নাৰিযন, কেবা, তমাফন, সূৰ্যক্ষী, জুঠ, চাহ আদিক খেতীক সম্বন্ধমে খৰসব, উপনষ্ট আ সম্ভাৰনাক ৰিৰবণ দেন গেন খ্ৰিষ্টি ।

7. মিথিনাচনমে ব্যাপাবক খন্তুজ্ঞাত যাতাযাতক সাধন, 246 মীন ধৰি স্থিত 18 ঠা সডকক আ 161 মীনমে স্থিত আঠঠা সডকক বিন্নবণ দেন গেন খুছি ।

8. 'উজ্জি' ক খন্তুজ্ঞাত 10478 গামমে বিন্ধ্যতিকবণক বিন্নবণ খুছি ।

9. মিথিনাক খন্তুজ্ঞাত শ্ৰেয় শৈজিক বিন্নবণ দেখন জা সকেত খুছি ।

10. পোখীমে সবকাবক অসন্তুন্নিত আর্থিক নীতি, ওকব দুস্পবিশাম,ওহিমে আৰথক সংশোধনক আৰথকতা, চৰ্চিত অর্থশাস্ত্ৰী অমৰ্ণ সেনক কন্যাণকাৰী অর্থব্যৱস্থামে যোগদানক বৰ্ণন আদি খুছি ।

11. মিথিনাচনমে সঁচাব সেরাক স্থিতিক বৰ্ণন খুছি ।

লেখক শ্ৰী নৱেন্দ্ৰ বা দবভংগা, দিনী আ কোনকাতামে অধ্যয়ন কেনে ছথি, কোনকাতাসঁ সী এ কেব ডিগ্ৰী প্ৰাপ্ত কেনে ছথি আ কিছু বৰ্ষ ওতহি অখন পেশীক সংগ 'মিথিনা দৰ্শন' আ 'মিথিনা মিহিব'মে মিথিনাক উদ্যোগ-ধঁধা আ অর্থ-ব্যৱস্থাপব নিযমিত লেখন কৰেত আএন ছথি, মেথিনী-আন্দানন আ সাংস্কৃতিক গতিবিধিমে বমন বহেত আএন ছথি, মিথিনাক অর্থব্যৱস্থাপব

আকাশীরাণী, পঠনাক নেন নেখন কৰৈত আএন
 ভুথি, তেঁ হিনক গ্ৰ পোখী সামান্য নোকক
 জানকাবীক নেন, ছাত্র-শিক্ষক, শৌধার্থী,
 আঁদোননকর্মী, বিভিন্ন যোজনা আ পৰিযোজনাসঁ
 সম্বন্ধিত কর্মচাৰী, অধিকাৰী, বাজনেতা আ
 সবকাবমে বিভিন্ন বপেঁ সংগ্ন বিভিন্ন কোঠিক
 নোক সৰহক নেন উপযোগী বঁনন অছি।
 পোখীমে কতেক তবহক আঁকড়। আ সাবণী দ্বাৰা
 বিন্নবণ প্রস্তুত ভেন অছি জে অদ্যতন স্থিতিক
 সমাৱেশিক অপেক্ষা কৰৈত অছি। বিন্নবক
 বিনাসক নেন মিথিনাচনক বিনাস আৱশ্যক অছি,
 আ মিথিনাচনক বিনাসক নেন এহি ঠামক শ্ৰম-
 শক্তি আ উপনষ্ট অন্য সমাধনক সন্মুচিত উপযোগ
 কৰৈত উপহাজ যোজনা-পৰিযোজনা দ্বাৰা বঁদ
 পডন মিন সভকে পুনর্জীৱিত কএ, নর-নর
 কন-কাবখানাক স্থাপনা কএ বোজগাবক পৰ্যাপ্তি
 অৱসবক সৃজন কএন জা সকেত অছি, জাহি
 অভিযানমে গ্ৰ পোখী পথ-প্রদর্শকিক কাজ ক'
 সকেত অছি।

অপন

মন্তৱ্য

editorial.staff.videha@gmail.com
 ম পব পঠাউ।

१.११.जीवन मित्र- खट्टत देशे मिथिला (मिथिला
बागजिंग: प्रकाशनसँ एखन धरि, हमबा नजबिसँ
हमर सूचना सहित)

জীৱন মিশ্ৰে (সংপৰ্ক-8830819713)

ঋদ্ধত দেশে মিথিনা (মিথিনা বাগজিংগ: শ্ৰকাশিনসঁ
এখন ধৰি, হমবা নজবিসঁ হমব সূচনা সহিত)

আগু ৰঁটৰাঁ সঁ পহিনে স্পাৰ্শ্ কহ দী জে নৰেন্দ্ৰ
ৰাজীক পোখী মিথিনা বাগজিংগ কেব কিছু ঋশি
নহ, ওকব মেথিনী ঋন্বৰাদ কহ ওহিমে জে কিছু
সূচনা ছুটন ভেটন সে হম জোড়া দেনহঁ
ঋষ্টি। পাঠক একব ঋন্বৰাদ মানথি ৰা কি
ঋনেথ সে হনকব গছা ছনি।

মিথিনা প্ৰাচীন ঋষ্টি কাৰণ একব সংৰ্ধ জনক-
দাৰ্শনিক ৰাজা, যাত্ৰৱল্যে-দাৰ্শনিক/কানুন
নিৰ্মাতা, মণ্ডন, ৰাচস্পতি, ঁদযন, গংগেশী, ৰৰ্ধমান

আ পক্ষধৰ, সদৃশে মহান নাম স খ্ৰিষ্টি ।
 ভাৰতীয় দৰ্শন কে নগভগ 5000 বৰ্ষক
 ঐতিহাস দ্বিন্যা কে সৰ সঁ পুৰান ঐতিহাস মে
 সে এক ঠে জৰকি একব ভূমি কে ভূৰৈজ্ঞানিক
 গঠন নগভগ ডেট নাথ সান পুৰান ঠে ।
 ঐ পৃথ্বী কে নৱীনতম স্তৰ সে এক ঠে । হুদা
 হম সৰ আৰ একটা গভীৰ সঁকট সঁ গুজব বহন
 ছী । আৰ 75 সান ভ গেন খ্ৰিষ্টি জে হম সৰ
 স্তত্ৰ ভ গেনহ, হুদা এখনো দিনী/পটনা সত্তা
 স কষ্ট, উঠা বহন ছী । হম সৰ পহিনে স
 ৰেমী কষ্ট, উঠা বহন ছী, কাৰণ জে হমব সৰহক
 আশী পূৰা নহি হোগত খ্ৰিষ্টি আ সৰ সবকাব
 সে অপমান ভেটএ জতয হমবা সৰ কে খ্ৰিস্তি
 মে গৰিমা এৰাক অপেক্ষা ছন । হম সৰ আগ
 পিছডন ছী -গবীৰ, খ্ৰিষ্টানী আ কমজোব,
 দ্বিন্যা কে তেজী স আগু ৰটত বাষ্ট্ৰ কে
 নেন দয়া কে বস্তু ৰনন ছী । হমবা কে
 পডা সী সভ নীচা দেখেত খ্ৰিষ্টি জে হমবা
 সভকে ৰেকাব আ কমজোব ৰুমেত খ্ৰিষ্টি ।
 মিথিনাক নোকক কোনো চিন্তা ককৰো নহি
 ৰুমাগত খ্ৰিষ্টি । জে কহত ছথি জে মিথিনা,
 বাজ্যক কপ মে আপন দম পব ঠাট নহি
 ভ' সকেত খ্ৰিষ্টি, হুনকা আপন এখন ধৰি
 খৰিকসিত আ উপেক্ষিত প্ৰাপ্তিক সমাধন মে

খপাব সঁভারিত ধন কেঁ ধান মে বাখ্য
 পডতনি । জে খপন নোক কেঁ খামেনিভব খা
 সমৃদ্ধ নহি রঁনা সকেত খ্ৰি হুনকা সে য়েহ
 সঁভর জে ও মিথিনা কে রিহাব বাজ্য খা
 ভাবতীয় সংঘ কএ একঠা খনাথ সঁপত্তি ঘোষিত
 কবখি । হম সঁ খপন রিশোন সঁভারিত ধন
 কে নানী মে জেরোক রাঁত তক সে সচেত নহি
 ছী । হমবা সঁ কে পঠনা খা দিনী কে "শীসক"
 কে সতমায ব্যৱহাব কে সামনা কবয পডা
 বহন খ্ৰি । মিথিনা কে রিহাব বাজ্য স খনগ
 খা ওকবা পূর্ণ বাজ্য রঁনা দেৱ ওকব খন্ন, স্বাস্থ্য,
 আৱাস, শিক্ষা খা গবীৰী সমস্যা কে একমাত্র
 সমাধান খ্ৰি । বাজ্য রঁনাক রাঁদ মিথিনাক
 নোক রিশোন নদী সে রঁবহমসিয়া নহব রঁনা
 সকেত ছখি খা সঁ মৌসম মে ফসিন নে
 উপযোগী রঁনা সকেত ছখি । গঁডক, রাঁগমতী,
 কমনা, রঁনান, কোসী, মহানন্দা খা ওকব সহায়ক
 নদী সঁ কে রশী মে কবনা সঁ রাঁট পব
 নিয়ন্ত্ৰণ, খনেক মহামাবী কে প্রসাব সঁ রঁচার,
 খাণ্ড ফসন মে বৃষ্টি, সঁচাব মে স্বধাব খা
 ঘৰেনু খা ব্যৱসায়িক উপযোগ কে নেন সন্তা
 জনৱিহৃত কে আপূৰ্তি হোযত । বাজ্যক ৰূপ
 মে মিথিনাক ব্যৱহাৰ্যতা পব কোনো সঁদেহ
 নহি । রঁহুতো নোক এখনো মানৈত ছখি খা

কহিত ছুথি জে ভাবতীয় সংঘক ভীতব স্নায়ত্ত
 বাজ্যক ৰূপ মে মিথিলা মে এতেক সংসাধন
 নহি খুছি জে খনগ বাজ্য ৰঁনী সকয় । মিথিলা
 মে এহন লোক ছুথি, হুনকা কম ৰুঁমন ছনি
 সে সঁভর ক্ষুদা হুনকব সংসাধন হুনকব খাকাবক
 কোনো খান বাজ্য সঁ কম নহি ছনি । হমব
 লোক খা হমব প্ৰাপ্ততিক সংসাধন- জমীন,
 পহাডী, জংগন খা নদী, জানরব হমব সঁহক
 ধন খুছি । হম দুৰ্ভাগ্যরশি এহি ৰিশোন সঁভারিত
 সংসাধনক ৰীচ গবীৰী খা খুত্ৰানতাক জীৱন
 জীৱিত ছী । ও একটা গঁভীৰ সমস্যা খুছি
 জাহি পব হমবা সঁ কে তকোন ধ্যান দেৱঁয়
 কে জকবত খুছি ।

পৰিচয়

মিথিলা কে উত্তৰ মে হিমানয়, দক্ষিণ মে গঁডক,
 পূৰ্ব মে কোসী খা পশ্চিম মে গঁডক দ্বাৰা সীমাৰক্ষ
 ভৌগোলিক ক্ষেত্ৰ কে ৰূপ মে জানন জাগত
 খুছি । ও পূৰ্ব স পশ্চিম তক নগভগ 180
 মীন খা উত্তৰ স দক্ষিণ তক 125 মীন খুছি,
 ক্ষেত্ৰফল মোঠা-মোঠা 22500 বৰ্গমীন খুছি ।
 এহি মে পশ্চিম চঁপাবণ, পূৰ্বী চঁপাবণ,
 ক্ষুজখৰবপব, হাজীপব, সীতামটী, মধুৱনী,

দবভংগা, সমস্তীপুব, রৈগুমবায়, খগড়া যা, কিশেনগজ, পূর্ণিয়া, মহবসা, খববিয়া, মধেপুবা আ নৌগাছিয়া (উত্তর ভাগনপুব) কে আধুনিক জিনা খ্ৰিষ্টি, জে নগভগ 18914 রক্স মীন কে খ্ৰিষ্টি। বিহাব মে আ নেপান মে 4853 রক্স মীন খ্ৰিষ্টি মোবংগ, সপ্তবী, মহোতবী, সনালী, রৌতহঠ, রাঁবা আ পর্মা জিনাক জিনা। গা খ্ৰিস্টি ২৩.৩০ উত্তর আ ২৭.৩০ আ দেশোঁতব +৩.৫০ পূর্ব আ ++' ৭ গা কে রাঁচ স্থিত ঠে। বৃহদ্‌ রিক্সপুবাণ (মিথিনা খল্ড) (+, ৩.০০ গা. পূর্ব মে) এহি ভূমিক রপ্নি খ্ৰিষ্টি। পর্মা, রাঁবা, রৌতহঠ, সনালী, মহোতবী, সপ্তবী আ মোবংগ মে গোবখা নোকনিক খপন জমীনক ক্ষেত্রফল নগভগ 5000 রক্স মীন হোযত। গা ব্যৱস্থা ঋগ্ৰেজ নোকনি দিসম্বব ১+১৬ মে স্বগৌনী মে সঁধি কএ গোবখা নোকনিক পক্ষ মে কেনে চুনাহ, কাবণ এহি কান মে ভাবত আ যুরোপ মে ঋগ্ৰেজ পব কঠিন দরৌর চুন। তহিয়া সঁ হমব ভূমি জে ঋরঁ তবাগা কে নাম সঁ জানন জাগত খ্ৰিষ্টি, জে হমব জীৱন বেখা খ্ৰিষ্টি, হুদা ঋরঁ নেপান দেশে ভেন। গা একঠা মূন্যৱান আ উপোদক সঁপত্তি ঠে জে নদীক কে শীর্ষ পব ঠে, হমব জন আ জন-ৱিদ্ভূত কে ঋপূর্তি নাগনক, গোবখা কে নীচা তবাগা গলাদি হমবা সঁ কে

পহাডী পৰ জেৰা স বোকেত খ্ৰিষ্টি জকব
 বিনা হম সৰৈ খপন নদী কে ঙুপব রাঁধ লৈ ক
 সকেত ছী যা পাখব স মডক কে মবম্মত লৈ
 ক সকেত ছী। মিথিনা মে খেতী বিনা নদী
 কে বশি মে কেনে লৈ স্বধবি সকেত খ্ৰিষ্টি জে
 সৰৈ হিমানয স উতৰৈত খ্ৰিষ্টি। হমব ঙুদ্যাগ
 কে বिकास হমব জনবিস্তৃত কে ভবিস্য পব
 নিৰ্ভব ছৈ। মিথিনা অনিৰ্য্য কপ স প্ৰযি
 ক্ষেত্ৰ খ্ৰিষ্টি, তগযো একব ঔদ্যাগিক সংবচনা পূৰ
 মে কাহী বিকসিত ছন। ঙ পূবা ক্ষেত্ৰ
 ঔদ্যাগিক পবিস্তৃত স পূৰ্ণ কপ স সমাপ্ত ভ গেন
 খ্ৰিষ্টি। জনসংখ্যা কে তেজী স বঁটাত্বী খা
 একব অধিক বোম পূবা ক্ষেত্ৰ ক ঔসত বাষ্টিয়
 স্তব স বঁহুত নীচা ধকেন দেনক। ত্ৰাসদী ঙ
 ছৈ কি এহি ক্ষেত্ৰ কে হমব বাষ্টিয় যোজনাকাব
 কহিযো সীধ নজব স লৈ দেখনক, ভনে হী
 একবা মে সমূহ আৰ্থিক ক্ষেত্ৰ হোয কে নগভগ
 সৰৈ আৰথক ক্ষমতা ছৈ, জেনা কি পূৰ মে
 ছনৈ। কেন্দ্ৰ খা বাজ্য সবকাব দ্ৰু দিস স
 সৰ্ঠা যোজনা খা পবযোজনা শ্বক ভেনাক
 বাদো ঙ ক্ষেত্ৰ কোনো বিশেষ ধ্যান আকৰ্ষিত
 কবৰা মে অসফল বহন খ্ৰিষ্টি। আজাদী স
 পহিনে নগভগ ওতহি খ্ৰিষ্টি জতয ছন। বঁহুতো
 লোক এখনো মানৈত ছথি খা কহৈত ছথি জে

ভাৰতীয় সংঘৰ ভীতৰ স্নায়ুত ৰাজ্যিক ৰূপ মে মিথিলা মে এতেক সংসাধন নহি আছে । মিথিলা মে হুমৰা সৰৈ কে এহন নোক ভেট্টেত আছে, ক্ষুদা হুনকা সৰৈ কে গ্ৰ কম ৰুম্বন ছনি জে মিথিলা কে সংসাধন কোনো খান সমখাকাৰী ৰাজ্য কে সংসাধন স কম নৈ ছৈ । 5 । 6 কৰোড্ ৰাষ্ট্ৰিক (জনগণনা 2011) খা 25000ৰক্ষা মীনক ৰিস্তাবক জমীনক ঠুকড্ । জে ঊপজাঙ গাদ সং টকন আছে জে সৰৈ সং নীক ফসন দেৱী মে সক্ষম । নিয়মিত খঁতৰান পৰ নদী সৰৈ মান ভবি হিমানয সং সক্ষুদ ধৰি পানি ন জাগত আছে জে পূৰা জমীন কে সিঁচাঙা খা হব ঘব কে নেন জনৰিহুত কে ৰাৱস্থা কবয নেন পৰ্যাপ্তি আছে, বেনৰে ট্ৰেন, ট্ৰাম কাব খা ৰাস কে সংগ-সংগ ছোষ্ট খা পৈঘ ঊদ্যাগ কে নেন সেহো পৰ্যাপ্তি আছে । মিথিলা মে ঊদ্যাগক খভাৰ ৰা গবীৰী কহিয়ো সংসাধনক খভাৰ মে নহি হোগতে । দিল্লী খা পঠনা মে শীমক নহি চাহিত ছুথি জে মিথিলা ৰিকসিত হো । তকনীকী ঊল্লতি সদিকন সামান্য শৈক্ষিক খা আৰ্থিক প্ৰগতি কে সংগ চনৈত আছে । মিথিলা গবীৰী আছে খা ওকব গবীৰীক কোনো সমানাতব নহি, প্ৰতি ৰাষ্ট্ৰি আয় খম্প আছে । জীৱন স্তব দূনিয়া কে সৰৈ স নিচনা স্তব মে আছে । কৌতুহল কে ৰাত

ঞা ঙ্টে কি ঞা ঞবধিক গবীৰী "ভবনপূবন সঁসাধন"
 কে রাঁচ মে ঙ্টে । একব ঞাৰ্থিক জীৱন কে
 বৈজ্ঞানিক ঞধ্যয়ন কবৰ জকবী ঙ্টে তাকি
 পৰিস্থিতি মে স্বধাব নেন ঙপায় স্বন্মাযন জায়
 । নগভগ নাথ বৰ্ষ পূৰ্ জাহি ক্ষেত্ৰ কে হম
 সৰ মিথিনা কে নাম স জনৈত ঙ্গী ও ওহিনা
 ঞস্তিৱ তক নহি ঙুন । ঞা সন্মদক ও ভাগ
 ঙুন জে হিমানযকেঁ বিন্ধ্যসঁ ঞনগ কএ ঞবৰ
 সাগবসঁ বঁগানক খাড়ীমে মিনৈত ঙুন ।
 তাহি সঁ পহিনে সেহো হিমানয স্বয় ঞস্তিৱহীন
 ঙুন, ঞা বিন্ধ্য সঁ বঁহুত বঁাদ মে ঞাযন ঙুন
 ঞা জখন কি একব ঙঁচাঞা বিন্ধ্য সঁ বঁেসী ঞষ্টি।
 গগৈঠিক মৈদান হিমানযসঁ ঙ্গোঠ ত ঞষ্টিএ সঁগহি
 এহিসঁ জন্মন সেহো ঞষ্টি । গঁগা, গঁডক, কোসী
 ঞাদি নদী হিমানয সঁ দক্ষিণ দিস বঁহুত ঙুন ।
 পহাড় সঁ গাদ ঞানি দক্ষিণ ঞা বঁাদ মে
 পূৰ্ দিস ঞপন বঁাঠ মে জমা ক' দেনক ।
 নদী মাঠি মে ঙঁৰবতা বঁহান কবৰী নেন গাদ
 ঞা ওকবা সিঁচাঞা নেন পানি ঞনৈত ঞষ্টি ।
 বঁাঠা ন' ক জাগত ঙ্খি জে জীৱন-
 সম্পত্তিকেঁ নষ্ট কৰৈত ঞষ্টি । মিথিনাক
 মৈদানক সামান্য ঠনান ঙ্তব সঁ দক্ষিণ ঞা ফেব
 দক্ষিণ-পূৰ্ দিস ঞষ্টি ঙ্তব মে জঁগন ঞা
 পহাড়ী ঞষ্টি । ঙ্তবী পহাড়ী পব

মহাভাবত আ চুবীয়া শ্ৰীংখনা খ্ৰিষ্টি । মহাভাবত সময় কে কতেকো স্থানক ঙ্গুচাঙা আ জনরাহ পূৰ্ণ মে দাৰ্জিলিং, কানিম্পাং, ফৰ্মেঙং আ পশ্চিম মে নৈনীতান, খাম্ভাডা, দেহবাদুন, মসৌৰী, শিমলা আদি সঁ তুননীয়া খ্ৰিষ্টি । জয়নগৰ সঁ ৩০ মীন উত্তৰ-পূৰ্ণ আ নিৰ্মলী সঁ ৪০ মীন উত্তৰ-পশ্চিম উদয়পুৰগটী নগভগ ৬০০০ ফীট ঙ্গুচ খ্ৰিষ্টি । একৰ তুননা দাৰ্জিলিং, মকরানপুৰগটী স কৈন জায সকে ঠৈ, আ খমেনেখগজ স ১৯ মীন দূৰ হৰিহৰপুৰগটী, বৈবগনিয়া স ৪৯ মীন, সিংধুনাগটী সীতামটী স ৩৯ মীন, ধবান ৰাজাব কে উত্তৰ মে পহাডী জোগৰনী স ৩০ মীন আ ফেব নকুনৰাৱী স ২৯ মীন দূৰ গা সৰ স্থান ঠৈ জে পৰ্যটন কেন্দ্ৰ, স্বাস্থ্য বিসাঁঠ আ ৰাজাব মে ৰিকসিত কৈন জেৱাক চাহী । মহাভাবত পষ্টী মকরানপুৰগটী কে তীন খনগ-খনগ মে ৰৈঠন খ্ৰিষ্টি-জেকবা চিসপানী গটী, সিংধুনা গটী আ উদয়পুৰগটী সেহো কহন জাগত খ্ৰিষ্টি ।

মিথিনাক মাটি যা ত ৰৈন্থখালী, ডোবাস, মতিয়াব, চিকিনী যা উসাব খ্ৰিষ্টি । ৰৈন্থখালী বেতীনা দোমঠ খ্ৰিষ্টি জাহি পব বৰী ফসন-গছম, জৌ,

দান, রীখা তেন ফসিন সৰ নীক ঊগৈত খছি ।
 মক্কা খা খন্য ভদাঙা ফসন জে রঁহুত রৈমী নমী
 মহন নহি ক সকৈত খছি, সেহো এহি পব
 পনপৈত খছি, কাবণ ঙা ফানতু পানি জন্দী
 মোখি নৈত খছি । ডোবাস মাঠি খা রাব্রসঁ
 রঁনন হক্কা দোমঠ খছি । ঙা জাডক চাউবক
 সং-সং ভদাঙা খা বরী ফসনক নেন সেহো
 ঊপহাঙ খছি । এক মান মে দু-তীন রৈব
 রৌখাওন জাগত খছি । মঠিযাব একঠা "কল্লরী"
 মাঠি খছি জে নীক মাত্ৰা মে নমী রঁবকবাব
 বখেত খছি । জাডক চাউব নেন ঙা সৰসঁ
 নীক হোগত খছি, চিকনী মাঠী সেহো মঠিযাব
 সঁ মাঠিক হক্কা হোগত খছি এহি মে রাব্র কে
 মিশ্ৰণ হোগত খছি । ভদাঙা ফসন চিকনী মাঠী
 "খপনৈড" পব খা জাডক চাউব নীচাঁ পডন
 চিকনী মাঠী পব ঊপজৈত খছি । ঊসব মাঠি
 মে নমক'ক ফুন হোগত খছি জকবা বেথ
 (বেত) কহন জাগত খছি । ঙা পূবা ক্ষেত্র
 মে রিতবিত খছি । একব ব্যাৱহাৰিক ৰূপ
 স খেতীরাডী ক নেন কোনো ঊপযোগ নহি
 খছি । দক্ষিণ খা পূৰ্ব মে রঁব্রখাহীক প্রধানতা
 খছি । রঁব্রহী গডক কে দক্ষিণ মে ঙা ক্ষেত্র
 খপন রঁব্রখাহী মাঠী পব ঊগন রঁহুমূ্য বরী ফসন
 কে নেন স্বপ্ৰসিদ্ধ হৈ । কোমী পষ্টী মে

ৰন্ধাখালী মাটি উপজাঙ নহি হোগত খছি ।
 মাটিক একটা খাওব বৰ্গীকবণ খছি ধনহব খা
 ভীঠ মে । ধনহব নীচাক জমীন খছি জাহি
 পব ধানক খেতী হোগত খছি খা ভীঠ খৰ্থ
 হোগত খছি উভডন জমীন জাহি পব বৰী
 ফমন উপজেত খছি । গাঁঠ খা মাটিক ৰঁতন
 ৰঁনেৰী মে মাটি ক উপযোগ হোগত খছি ।
 নদীক তন মে সাধাবণ ৰানু খুৰ ভেট্টেত খছি
 । একব উপযোগ জোড় গা কাজ কবৰী মে
 হোগত খছি । ভূমি কে মানিকানা ছোট ৰিখডন
 স জমীন কে গুণৰতা সীমিত ভ জাগা ছে ফদা
 জ একব প্ৰৰ্ধন সহকাৰী যা সামূহিক আধাব পব
 কৈন জায ত খেতক কে আকাব ৰঁটতয ।
 মাটিক সংৰক্ষণ, সিঁচাণ, খাদ, ৰীজ খা গুজাব
 কে স্বধাব কে নেন সঁসাধন উপনষ্ট হোযত ।
 ফমন ক ৰেঁহতব যোজনা ৰঁনেৰীক গুজাগশি
 বহত । খেতী-ৰাঁডীক পৰ্যৱেক্ষণ আমান
 হোগত । কীঠ খা আৱাবা জানবব স ফমন
 কে স্ববক্ষা কে ৰ্যৱস্থা ৰেঁহতব হোযত ।

নদী এৰ নদী ঘাটী পৰিযোজনা

মিথিনা নদী স ভবন খছি ৰুঁন্ জে মছহব বনা
 জান জেনা এক দোসব স জুডন খছি । একব

कावणं ऽ स्फेत्रं के 'तीव्रभुजि' (नदी किनार के भूमि) कहन गेलै । गंडक, रूबही गंडक, रांगमती, कमना, रौनन, तिनजुगा, कोसी, कंकाङ्गा, मे ची, रौनसुन, महानदी (महानन्द) नदी आ ओकर सहायक नदी हिमानय मे उठि मिथिना आ आग्र रूहैत अछि । पश्चिम सँ आग्र रूहैत हमबा लोकनि केँ गंडक, रूबही गंडक, रांगमती, कमना, तिनजुगा (त्रिहंग) आ कोसी भेटैत अछि । एहि प्रमुख नदी सभ मे जुड़ि रूहैत अनेक छोट-छोट नदी अछि । ऽ सरँ हिमानय मे उठैत अछि आ एकन रा सहाज रूप सँ रिभिन्न रिन्दु पब गंगा मे खसैत अछि । गंडक (सदानिवा रा सानग्रामी), पश्चिम मे अंतिम आ कोसी, सरसँ पूर्वी, कोनो एक नदी नहि अछि । ऽ दुगु हिमानयी नदीक दृष्टि प्रणाली थिक । एहि मे सँ प्रत्येक मे एक संख्या-पारंपरिक रूप सँ सात-नदी होगत अछि जे पहाड सँ आग्र मैदान दक्षिण मे पहुँचराँ सँ पहिने एकन धारा रूनरैत अछि । दू रायस्था गंडक आ कोसी गठन मे एतेक समान अछि जे एकव धारण नाम सेहो एक समान अछि । गंडक रायस्था 'सुगुगंडकी' (सात गल्लक) के नाम सँ जानन जागत अछि आ मैदान मे पहुँचराँ सँ पहिने अंतिम संगम केँ 'त्रिरणी' (तीन प्रणाली)

কহন জাগত খ্ৰিষ্টি । কোমী প্রণালী কে
 'সপ্তকৌম্বী' (সাত কোমী) কে নাম স জানন
 জাগত খ্ৰিষ্টি থা একব খ্ৰীতিম সংম কে 'ব্রিহত্তী'
 কে নাম স সেহো জানন জাগত খ্ৰিষ্টি । ঙ
 দ্ধনু প্রণালী হিমানয় মে নেপান পব নগভগ
 ৪০০০ ফীট পব ঘাটী দ্বাবা এক দোসবা সঁ খনগ
 খ্ৰিষ্টি । গঁডক প্রাচীন কান মে সদানীবা কে
 নাম সঁ জানন জাগত ছন । বৈদিক আৰ্য দ্বাবা
 গঁডক উত্তব পূৰী ভাবত কে পুনপ্রাপ্তি কে সঁধ
 মে শিখপথ ব্রাহ্মণ (1000 ঙ। পূ।) মে
 এহি নদী কে সঁস প্ৰবান সঁদৰ্ভ ভেট্টেত খ্ৰিষ্টি ।
 মধ্যকান মে জখন শোনেগ্রাম শিনা (গোন কাবী
 পাথবক ঠঁকড়া) কে বিষ্ণু কে প্রতীক কে কপ
 মে পূজা হোঁয় নাগন ছন তখন গঁডক কে
 শোনগ্রামী কহন গেন ছন কিয়াক ত একব ধাব
 মে শোনগ্রাম শিনা প্রচুব মাত্রা মে ভেট্টেত
 খ্ৰিষ্টি। একবা শোনগ্রামী গঁডক সেহো কহন
 জাগত খ্ৰিষ্টি । গঁডক হিমানয় কে মধ্য ক্ষেত্র
 মে উট্টে ট্টে জেকব জনগ্রহণ ক্ষেত্র ১৪, ৩১২
 বক্ষা মীন কে ট্টে । সাত ধাবা একজুট ভ'
 পহাড়ী মে নদী বঁনরৈত খ্ৰিষ্টি । ঙ নদী
 তিব্বত কে ধৌনাগিবী পহাড়ী মে খপন
 উপেত্তি স 7620 মীটব কে ঙঁচাঙ স উতরৈত
 খ্ৰিষ্টি । ঙ স্থান স্বপ্রসিদ্ধ কিঁরদঁতী

গজেন্দ্রমোক্ষ সঁ জুড়ন খ্ৰিষ্টি ।

গঁডক নদী কে পূৰী ভাগ মে ব্ৰিৰেণী কে সামনে মিথিনা কে পশ্চিম চঁপাবণ জিনা মে রান্ধীকি নগব কস্ৰী স্থিত খ্ৰিষ্টি । ও মিথিনা থা নেপান কে রীচ নগভগ 18।5 কিমী । , রান্ধীকি নগব কে নীচা থা থাগু নগভগ 80 কিমী । , নদী মিথিনা থা উত্তৰ প্ৰদেশে কে রীচ সীমা রঁনরৈত খ্ৰিষ্টি । ব্ৰিৰেণী মে একব জনগ্ৰহণ ক্ষেত্ৰ ২৩,৪৭০ রক্স কিনিমীঠব থা ব্ৰিৰেণী থা সোনপুব কে রীচ নদী কে খতিবিজ জনগ্ৰহণ ক্ষেত্ৰ ৪১++ রক্স কিনিমীঠব ঠে । নদী কে ফন জনগ্ৰহণ ক্ষেত্ৰ কে মাত্ৰ ১২ প্ৰতিশীত ভাবত মে স্থিত ঠে । সংকেত ঠে কি নদী রঁহত হক্কা ঠনান স রঁহয ঠে ।

ৰুবহী গঁডক-সোমে শ্বেব পহাড়ী কে পশ্চিমী ছোব মে ৰুবহী গঁডক উভৰৈত খ্ৰিষ্টি জাহি মে পহাড়ী মে 900 রক্স মীন কে জনগ্ৰহণ ক্ষেত্ৰ খ্ৰিষ্টি । ও পশ্চিম চঁপাবণ জিনা কে রঁগহা মে গাম রিশ্বেমপুব কে নজদীক এক চৌব নগ খ্ৰৈ ঠে । ও পশ্চিম চঁপাবণ, পূৰী চঁপাবণ ক্ষজফবপুব, দবভঁগা, সমস্তীপুব, খগড়া যা থা রৈগুসবায জিনা হোগত দক্ষিণ থা দক্ষিণ

পূৰ্ণ মে ৰহিত খিষ্টি । একব মৈদান মে ২৭০
মীন নল্লী ঘুমারদাব ঠে । গা খগড়া যা
নগগাঁডক মে মিনি জাগএ আ মিথিনা কে সৰ
স নমহব নদী মে স এক খিষ্টি । এহি ক্ষেত্র
মে বেনরে ক রিকাস স পহিনে গা একঠা
মহত্বপূৰ্ণ ৰূপাৰিক মাছা ক কাজ কৰৈত ছন
। দহিনা কাত একব একমাত্র সহায়ক নদী
ধনৌতী খিষ্টি জে চঁপাবণক মীন মে উঠৈত
খিষ্টি । একব ৰায়াঁ কিনাব কে পহাডী স
ছোঠ-ছোঠ ধাবা ঠে । এহি গাঁডক নেন 'ৰুঁঠী'
(পুবান) উপনামক ৰাখ্যা কবৰ কঠিন খিষ্টি ।
নিম্মদেহ একব উদ্ভূত একবা সদানিবাসঁ খনগ
কবৰ ছন ।

ৰাগমতী-ৰাগমতী নেপান ঘাঠী কে উত্তব পূৰ্ণ
মে গোসাগনাথ ঙ্গচ পহাডী নগপহাড মে
উঠৈ ঠে জে সন্ধদ তন স ২৬২০৩ ফীঠ ঙ্গপব
ঠে আ একব জনগ্রহণ ক্ষেত্র ১৭০০ ৰুখা ঠে ।
একবা ৰাঘমতী (ৰাঘক ভবমাব) কে নাম সঁ
সেহো জানন জাগত খিষ্টি । হিমানয মে খলন্ত
খসমান ভূমি সতহ স ৰহিত গা আৰাজ জকব
কৰৈত ছন আ একব তঠ পব তবাগা জংগন মে
ৰাঘ কে ভবমাব ছন । পহিনে একব তঠ পব
দু ঠা বাজধানী শেহব ছন-নেপানক কাঠমাণ্ডু আ

मिथिलाक सिमबारन । सदियो रौद काठमांडू
 एखनो नेपाल के बाजधानी रैनन अछि जाहि मे
 घाँगी के आगू के रिशोन जमीन शोमिन अछि
 जखन कि सिमबारन गठ् सीमा पब खंडहर मे
 अछि, एकबा नेपाल मे परिव्र नदी के कप
 मे मानन जागत अछि जेना हम सँ एतय
 गंगा के बरहाव करैत छी । आ बाबहमासी
 नदी अछि जे सबना द्वारा पौसन जागत अछि
 । भारी रबखा के रौद आ जन्दी धाव करै
 छै, एकब तेज धावा डुपरी भाग मे मात
 मीन तक चले छै । आ तवांग क्षेत्र के
 जिना बौतहठ आ सनही के रीच के सीमा
 रैनारैत अछि आ सीतामठ्ी, झुजहबपुब आ
 दबभंगा जिना स ग्वजरेत अछि । एकब मिनन
 हशेश्वरस्थान के दक्षिण-पूर्व मे रैनानी मे
 कोसी स होय छै । आ सीतामठ्ी-बकौन
 बेन नागन के धेँग बेनरे स्टेशन नगसरसे
 पहिने प्रवेशी करै छै ।

कमना-कमना नदी हिमानय के महाभावत श्रृंखला
 मे उदयपुब जिना के सागवमाथा क्षेत्र स
 उपेन्न होगत अछि, जे सिन्धुनियागठ्ी के
 नजदीक 1200 मीठ्ब के डुँचांग पब, नेपाल
 मे अछि । धनुषा जिना के जनकपुब क्षेत्र

मे पहुँचि तवाञा मे 20 मीन रैहैत अछि । कमना समय समय पब अपन माआ रैदनि देनक आ चाबि अनग-अनग माआ'क अस्तित्व त्वात । संक्षिप्त रूपांन एहि तबहँ अछि : रैछुबाना धाव-कमना जयनगब'क पश्चिमक रैहैत नजदीक रैहैत छन । मधुरनी स पश्चिम सेहो रैहैत छन झुदा दबङ्गा मे नदी शैव स तीन किनोमीठव पूर स गजबैत छन ।

पठघाठ(पैठ घाठ) कमना-जयनगब के पूर स शुक भ क कमना के जयनगब- सकबी बेन माआ स बाजनगब स्टेशन तक चलेत छन आ हेब दक्षिण दिस मोड़ैत नौहना रोड बेनरे स्टेशन स पश्चिम मे सकबी-निर्मली बेन नागन पाव क तखन कमना रैनखवरा गामक समीप 'तिनुगा' मे झुड़ा गेन आ नदी' क आ 189 किनोमीठव नंरा माआ पठघाठ कमना के नाम सँ जानन जागत छन । सकबी कमना-पठघाठ कमना कहियो अपन स्थान पब नहि बहन ।

जीरछ कमना-कमना 1930 मे मोहनपुर गामक समीप अपन माआ रैदनि नेनक । 1896-97 के अछूतपूर रौदी मे दबङ्गा

মহাবাজ কমলা কে ওহি পাব 6 ঠা ঋস্থায়ী গেঠ
 নগা দেনখিন ঋ ওকব পানি কে নদী কে পুবান
 ঋ পবিলঙ চৈনন মে মোডা দেনখিন,
 জতয স কিসান সৰু কে খেতী নে জন
 ভেঠেন। এহি তবহে ও 9000 হেক্টযব ধানক
 ফসনক রঁচত কেননি। মঙা 1901 মে ও 3
 কিমী জোডননি। নহব মে রৈসী জোড় মে
 42 গাম মে ধান ক ফসন ক ফায়দা ভেন।
 ওহী রৰ্ষ ও কমলাক সম্পূৰ্ণ প্ৰৱাহ কে নদী ক
 ওহি পাব মাঠিক রাঁহ নগা কএ জীৱন্তক পুবান
 নদী মে মোডা দেননি ঋ নীক বরী স্ববক্ষিত
 কযননি। এহি পৰিযোজনা কএ বাজা নহব ক
 নাম স জানন জাগত খ্ৰি।

জীৱন্ত-জীৱন্ত কে ঔপেতি দ্বৈন কে পূৰ মে
 একঠা চৌব স হোগত খ্ৰি জে রৈনীপট্টী থানা
 কে দক্ষিণ মে খ্ৰি। একব পহিন ধাবা দ্বৈন
 স শ্বক ভ রিবখৌনী ঋ কাযমচক গাম কে পাব
 ক রৈনা মহন নগ দবভংগা শেহব তক পহুঁচেত
 খ্ৰি ঋ দবভংগা স ঔত্তব-পূৰ মে রৈত খ্ৰি
 । একঠা ঋব ধাবা ওহি চৌব স শ্বক হোগত
 খ্ৰি জে সিংঘিয়া (রৈনীপট্টী) হোগত চনৈত খ্ৰি,
 হনমাননগবক জনরাডা মে প্ৰৱেশী কৰৈত
 খ্ৰি। নদী সিংঘিয়া-রিবৌন দিস রৈত কমলা

সঁ মিনেত খ্ছি । ঙা থাগু হুহিয়া গামক পূৰ্ মে কৰেহ সঁ জুড়ৈত খ্ছি । কৰেহ-দবভংগা জিনা মে রাগমতী কে কৰেহ কহন জাগত খ্ছি । ঙা সিবনিয়া গাম কে পশ্চিম মে সমস্তীপুৰ-দবভংগা বেন নাগন কে নজদীক বৈহত খ্ছি । একবা ছোষ্ঠী রাগমতী কে নাম স জানন জাগত খ্ছি । ঙা খুঠৌনা গাম কে পশ্চিম মে জীৰঙ মে মিনেত খ্ছি থা থাগু বৈতৈত খ্ছি থা তিনকপুৰ গাম মে কমনা মে মিনেত খ্ছি ।

নদীক খধরাবা সমূহ-এহি সমূহ মে পন্দ্রহ ঠা ছোষ্ঠ-ছোষ্ঠ নদী খ্ছি ।

বানন থা ভূতলী বানন-উদয়পুৰ গটী কে দক্ষিণ-পশ্চিম পহাড়ী মে বানন উঠৈত খ্ছি থা ফুখসাৰী মে মৈদান মে পহুঁচৈত খ্ছি । পহাড়ী মে একবা গগন খোনা কে নাম সঁ জানন জাগত খ্ছি । নেপান মে পৈব পহাড়ী কে ঠীক নগ বৈতৈত ছোষ্ঠ-ছোষ্ঠ ধাব একবা জোড়া কএ নদীক আকাৰ দৈত খ্ছি ।

কোসী যা কমনা কে রিপবীত তিনহাগ শীত থা

নির্দোষ খিচি । বঁনৌনী-শ্রীনগৰ এষ্টাট দ্বাৰা
নিৰ্মিত 14 মীন নংৰা ৰাঠা স্ববক্ষা তঠৰঁধ,
জহিয়া সঁ ক্ষতিগ্রস্ত ভ গেন ছন থা থাৰঁ কোমী
ভ গেন খিচি ।

কোমী কে জনগ্রহণ ক্ষেত্র নগভগ ৭৪,৩০০ বখা
কিনোমীঠব ঠে । এহি মে স নগভগ ৪৫
প্রতিশেত তিব্বত মে থা শেষ ভাগ মিথিনা মে
খিচি । নদীক ফন নম্বাণ ৪৬+ কি । মী । জাহি
মে ২৪৪ কিমী মিথিনা মে ৰঁহত খিচি । গা
নেপান ঘাঠী কে পূৰ্ হিমানয মে থা দাৰ্জিনিং
কে পশ্চিম মে সিংগানিনা শ্রুংখনা কে পশ্চিম মে
পসবন কতেকো ধাবা মে উঠেত খিচি ।
পহাডী মে ক্ষুখা ধাবা সূৰ্য কোমী, থবণ থা
তামাব ঠে থা গা তীনা কোমী প্রণালী কে সৰঁসেঁ
মহব্রপূৰ্ নদী ঠে জেকবা সপ্তকৌসিকী, সাত কোমী
কে নাম সেন্ জানন জায ঠে । সূৰ্য, থবণ,
তামাব থপন সহায়িকাক পানি ন' ক' সক্ষদ
তন সঁ নগভগ ৩০০০ ফীট ঙুপব ব্রিৰেণী মে
থবঁগত খিচি থা একটা একন ধাবা বঁনৰেঁত খিচি
জকবা সপ্তকৌসিকী নাম সঁ জানন জাগত খিচি
জে দক্ষিণ দিস মিথিনাক মেদান মে ৰঁহত
খিচি । মহানদী (মহানন্দ)-মহানদী ফৰ্শেওংগ
(পশ্চিম বঁগান) কে পূৰ্ মে হিমানয কে মহাদীৰ্ম

পহাডী পব উঠেত খিছি । নদীক কে আপস
মে সঁপর্ক-ভাবত সবকাব কে জন সঁসাধন
রিভাগ 1980 মে , জন কে খঁতব-রৈসিন
স্থানাতবণ কে নেন বাষ্টিয় পবিপ্ৰেক্ষ্য যোজনা
তৈয়াব কেনক । 1982 মে ভাবত সবকাব
পবিপ্ৰেক্ষ্য যোজনা কে আধাব পব ব্যৱহাৰ্যতা
অধ্যয়ন তৈয়াব কবয় কে নেন বাষ্টিয় জন
ৱিকাস এজেন্সী (এনডৰ্‌ন্যুডীএ) কে স্থাপনা কৈনকৈ,
জেকবা মে ৱাঁঠ কে পানী কে নহব আ
ভঁডাবণ ৱৈসিন কে নেঠ ৱৰ্ক ৱঁনা ক, উপোদন
কে খনোৱা, কমী ৱানা ৱৈসিন মে স্থানাতবণ
কে কণ্পনা কৈন গেন ঠৈ ক্ষুদা এখন ধৰি এহি
পবিযোজনা পব কাজ নহি ভ সকন খিছি ।

খেতী

মিথিনা কে আৰ্থিক জীৱন মে গ্ৰষি কে মহন্ন
পব জোব দেৱঁয় কে জকবত নৈ হোযত । ঙ
আৰ্থিক ব্যৱস্থাক ক্ষুখ্য ৱীঠ থিক । অসন মে
গ্ৰষক সমৃদ্ধি মিথিনাক সমৃদ্ধিক পৰ্য্যথি থিক ।
ক্ষেত্ৰ কে অৰ্থব্যৱস্থা মে গ্ৰষি কে স্থান স্পষ্ট
কপ স সামনে ঠৈ : (i) ৱোজী-ৱোঠী কে স্ৰাত-
++ প্ৰতিশীত স অধিক কাজকাজী আৱাদী সীধা
খেতী মে জুবন ঠৈ আ জঁ ওহো জে অপ্রবক্ষ

কপ সঁ গ্ৰষি পব নিৰ্ভব ঠৈ, জোবন জায ত
 উপৰোক্ত প্ৰতিশেত খাব রৌমি ভ জাযত ।
 রিকসিত দেশেক মে গ্ৰষি পব নিৰ্ভব কাজকাজী
 আৱাদী কে খনুপাত মিথিনা কে খনুপাত মে
 ৰহুত কম ঠৈ, খসন মে জতেক রিকসিত
 দেশে খছি, বাৰ্ষ্ট্ৰীয় উপোদন মে গ্ৰষি ক হিম্মা
 ওতৰে ছোষ্ট খছি । (iii) খাছ কে
 আপূৰ্তিকৰ্তা-গ্ৰা গ্ৰষি ঠৈ জে ক্ষেত্ৰ কে আৱাদী
 কে পোষণ কৰেত ঠৈ । (iv) উদ্যাগক কে
 সমৰ্থন কৰেত ঠৈ- গ্ৰষি ন কেরন আৱাদী কে
 ৰন্ধি ওকব নিৰ্মাণি উদ্যাগক কে মেহো কচা মান
 সঁ পোষণ কৰেত ঠৈ । উপৰোক্ত কে খনারা
 মিথিনা মে গ্ৰষি কে কাহলী সামাজিক আ আৰ্থিক
 মহল্ল ঠৈ । গ্ৰষি কৰ্মী মজৰুত আ খামেনিৰ্ভব
 নোক হোগত ছথি । সমাজক বীঠ আ
 সামাজিক আ বাজনীতিক স্থিবতাক ঋগ থিক
 । এতৰে নৈ, উদ্যাগ রনা রোজগাব কে তুননা
 মে , জে ঔদ্যাগিক কেদ্র মে ভীড শ্ৰদূষণ
 কে কাৰণ, স্বাস্থ্য কে নুকমান পহুচাৱৈ ঠৈ, গ্ৰষি
 খুনা হরা রনা পেশা ঠৈ আ স্বাস্থ্য শ্ৰদান কবয
 ঠৈ । মিথিনা'ক ৰহুত উপজাঙ জমীন ৰহুত
 নীক স সম্পন্ন খছি আ এহি ক্ষেত্ৰ মে পেঘ
 সংখ্যা মে খনাজ'ক ফসন, তবকাৰী আ ফন
 ক খেতী হোগত খছি । একঠা শৌধকৰ্তা গ্ৰ

ক্ষেত্র মে উপজন জায় রনা ৩.৬ তবহ কে
 খনাজ, দনহন, ফন থা তবকাবী কে ফমন কে
 গিনতী ঠৈ ফদা সমূহ্য সঁভারনা'ক রাঁরজুদ
 কিসান ওকবা নেন উচিত দাম স্ববক্ষিত নৈ কবা
 সকে ঠৈ । একব কাবণ ঠৈ কি ক্ষেত্র কে
 ঐধিকশি গাম মান কে ঐধিকশি ভাগ দৃষ্টিম
 হোয ঠৈ । রাঁহুত বাস গাম এহন ঐচ্ছিত জতয
 রাঁবখা থা রাঁঠা কে কাবণ জুন সঁ দিসঁরাঁব
 তক জেনায সঁভর নহঁ ঐচ্ছিত । এহি গনাকা কে
 ঐর্থরাঁরস্থা কে একঠা পেঘ রাঁঠা রাঁ ভ সকেত
 ঐচ্ছিত যদি পবিরহন থা গাম-ঘব মে সঁচাবক
 স্বরিধা নীক ভ সকন । পবিরহন থা সঁচাব
 স্বরিধা কে কমী কে কাবণ রস্তু থা রাঁজি কে
 ঐগ ক্ষেত্র মে থা রাঁহব ঐরাগমন পব ভাবী
 দিক্কত ঠৈ থা একব পবিণামস্বকপ ঐর্থিক
 গতিরিধি রাঁহুত কম স্তব পব সঁচানিত হোযত
 ঠৈ । মিথিনা মে ফমনক রিস্তুত শ্রুঁখনাক
 উপোদন হোগত ঐচ্ছিত । এহি মে খাঢ় ফমন
 গৌব-খাঢ় ফমন পব প্রধানতা ঐচ্ছিত থা এহি
 ক্ষেত্রক ফন খেতী যোগ্য ক্ষেত্রক নগভগ
 চাবি-পাঁচম হিম্মা ঐচ্ছিত, ফমন কেঁ ভদৈ (শিবদ
 ঐতুক ফমন) ঐগহনী (জাডক ফমন)থা বরাঁ
 (রসঁত ফমন) মে রাঁগীপ্তত কযন গেন ঐচ্ছিত
 । চাউব হমব সরসঁ মহল্লপূর্ণ ফমন ঐচ্ছিত ।

ঙা ক্ষেত্ৰক অগ্ৰাণী ফসন অছি । গছম : ঙা
 অগিনা মহত্বপূৰ্ণ ফসন অছি আ আৰু ক্ষা
 ভোজন অছি । হৰিত দ্ৰাতি কে পৰিণামস্বৰূপ
 উপজ মে কাহী ঝট্ৰাতৰী ভেন অছি ।
 প্ৰতি একড্ৰ উপজ 62 পাউণ্ড অছি জে অণ্য
 দেশীক ক্ষাৰুনে সৰুস কম অছি । জৌ : ঙা
 খাণ্ড ফসন স বৈসী নগদী ফসন অছি কিয়াক
 ত একব উপযোগ বীৰব বৈনৰী মে হোগত
 অছি । একব খেতী 6 প্ৰতিশিত খেতী যোগ্য
 ক্ষেত্ৰ মে হোগত অছি । মক্কা : ঙা কম
 গনাকা মে ক্ষা ভোজন মেহো অছি । একব
 খেতী 12 প্ৰতিশিত খেতী যোগ্য ক্ষেত্ৰ মে
 হোগত অছি । প্ৰতি একড্ৰ উপজ 625 পাউণ্ড
 অছি অণ্য খাণ্ড ফসন অছি খেসাৰী, চনা, ক্ষাং,
 বহৰী, মসুৰী, উবাদ, কুখী, সৈম, চিন, কোডো,
 জনেব, মঠব আদি । মিথিনাক নোকক নেন
 দনহন বহুত মহত্বপূৰ্ণ খাণ্ড পদাৰ্থক গঠন কৰৈত
 অছি । ক্ষেত্ৰ কে শাকাহাৰী আৰুদী কে প্ৰাৰ্থীন
 কে সেৱন নেন দান পব নিৰ্ভৰতা ছৈ । জমীনী
 উৰ্বৰতা কে বহান বহৰীক নেন ফসন কে কপ
 মে দনহাঁ উগাএন জাযত ছৈ । গল্লা : মিথিনা
 গল্লা কে মূন ঘব ত অছি ক্ষাদা কহিয়ো একব
 সৰুস পৈঘ উপোদক ছন । জুঠ : জুঠ মিথিনাক
 বৈশীক ফসন থিক, উচ নকদ মূন্যক কাবৰোঁ

'গোডেন ফাগর'ক নাম সঁ জানন জাগত
 ঋষ্টি । কঠিহাব, ঋববিয়া, কিশিনগজ, পূর্ষিয়া,
 মধেপুবা ঋা সহবসা মহত্পূর্ণ ঔপোদন ক্ষেত্র ঋষ্টি
 । চাহ : 1992 স কিশিনগজ জিনা মে চাহ
 ক ঔপোদন ভ বহন ঋষ্টি । ঔপোদিত চাহ কে
 গুণরত্তা কে তুননা দার্জিনিংগ কে চায় সঁ ঋাসানী
 সঁ কএন জা সকেত ঋষ্টি । তিনরীজ : মিথিনা
 মে ঔগাওন সবসোঁ, ঋনসী, ঋদি । তম্বাকু :
 সমস্তীপুবা জিনা মিথিনা মে সরঁস পৈঘ তম্বাকু
 ঔপোদক ক্ষেত্র ঋষ্টি । এতয ঔপোদিত তম্বাকু
 কে পত্তা রঁহুত হদ তক ঋাগ রনা ঔে ঋা
 সিগরেঠ নির্মণি কে নেন ঔপহাজ নে ঔে ।
 মিথিনা তবকাবী স কাফী সমৃদ্ধ হেরাঁক দারা ক
 সকেত ঋষ্টি, ঔপজাওন তবকাবী ঋষ্টি রৈগন,
 মিম্বনী, ঋীবা, কবগনা, ফমহব, কদীমা,সজমণি
 (লৌকী), বামমিম্বনী, সীম, কোরী, রঁধকোরী,
 ঔমাঠব, গাজব ফুবজা, ফুনিগা ঋদি । ধল্লী, মে
 ঋী, মচজি ঋা নহস্বন সেহো ঋষ্টি । তেতেব,
 করোনা ফব, ধাত্রী, ফতকম ঋষ্টা মসানা কে কপ
 মে প্রযোগ হোগত ঋষ্টি । রীচ মে ঔষধীয
 পৌধা তুরী, গুবিচ, কঠেয়া, ব্রাঁলী ঋদি ঋষ্টি
 জনীয পৌধাক ঋাদ্য ঔপোদক মে মখান,
 সিংবা, ভেঁঠ, কেসৌব ঋদি ঋষ্টি । পান ঋা
 স্পাবী সেহো ঔগাওন জাগত ঋষ্টি । মে হদী
 কে পাত কে ঔপযোগ মহিনা সরঁ হাথ কে বংগ

देरैय नैन करैत छथि, घब के हूस के नैन कतेको तबहक खबह आ खबही के उपयोग करैत छथि । चष्ठांग रैनैरा मे मोथा आ पठव क उपयोग होगत अछि । एहि ठाम रिभिन्न प्रकारक बतानूक खेती होगत अछि आ ओ अछि अलूआ, सुथानी, ढुबी, खमहोब आदि दू तबहक खबरूजक खेती होगत अछि । एकठा के हबियब भेना पब कंकारी आ पाकन पब हूँठी कहन जागत छैक । दोसब के नाम तबरूज छै आ नदी के किनारे के बेतीना माँठी पब एकब खूर खेती होय छै । मिथिना मे आम, कठहब, केवा, खमकद, खजूब , सुपारी, कबंजा, संतवा, नीरू, खबरूजा, खीवा, खनाव, अंजीब, शीबीहा, पपीता, नीची, रैब आदि अनेक फल के उपोदन होगत अछि । 'फलक बाजा' के नाम सँ जानन जाय राना आम, भारी मात्रा मे आ नीक गुणरत्ता मे उगाउन जागत अछि । आम आ केवा एहि क्षेत्र नैन पैघ कारोराबी रस्तु रैन गेन अछि । मिथिना के गाम निश्चित रूप स गाछी स घेबन अछि । 2012 मे झजखखबपब जिना मे लगभग 2100 किसान मोतीपुब, मीनापुब आ काँठीक 76 गाम कए 1200 हेक्टरयब जमीन मे जैरिक नीची क खेती केनथि अछि । मिथिना

মে মাছ সরসঁ রৈসী মূন্যরান খায় যোগ্য রস্তু
 খুঁটি । একব মহরু খাওব রঁটা গেন খুঁটি
 কাবণ পবঁপবাগত কপ স মিথিনাক নোক মাছ
 ছোড়া কোনো খান শীকাহাবী ভোজন নহি
 নৈত ছুথি । নগভগ হব গাম মে এক স
 রৈসী পোখবি খুঁটি খা কতেকো এহন নোক খুঁটি
 জে খপন ঘবক খাগু রা পাছু মে পোখবি
 বাখি সকেত খুঁটি, খোদি সকেত খুঁটি । হমব
 প্ৰষি উঁপোদন কে এগো মহরুপূৰ্ণ বিশেষতা গা
 ট্ৰে কি গা পূৰ্ণ কপ স ফমন উঁপোদন স রঁনন
 খুঁটি । ফমন মে খাছ ফমনক প্ৰধানতা
 খুঁটি । হব পাঁচ খেতী হেক্ষেযব মে চাবিঠা
 খাছ ফমন মে পড়িত খুঁটি । হানাকি ফন
 রৌযন গেন ক্ষেত্ৰ কে চাবি-পাঁচম হিম্মা খাছ
 ফমনক কে তহত খাৰৈ ট্ৰে, ফুদা খাম তৌব
 পব গা খফসোস কে রাত ট্ৰে কি পিছনা 50
 মানক মে খাছান্ন ক্ষেত্ৰ কে খপন খপত কে
 নেন সেহো পযাপ্তি নহি ট্ৰে । মিথিনা মে ফমন
 উঁপোদন মে সরঁ স গঁভীব দোষ খুঁটি জে সরঁ
 ফমন ক প্ৰতি হেক্ষেযব এক সমান কপ স কম
 পৈদাৰাব ভেট্টেত খুঁটি । গা একে রৌব মে
 হমব সরঁহক কমী কে রাখ্যা কৰেত খুঁটি, হমব
 খেতী কে খক্ষমতা কে দৰ্শাইেত খুঁটি খা হমব
 প্ৰষি জনমানস কে গবীৰী কে নেন জিন্মদাব

খৃষ্টি । মিথিলা মে প্ৰাচীন ঔপোদন কম হেঁৰাক সমস্যা ৰহিত জটিল সমস্যা খৃষ্টি আ একবা কোনো এক কাৰণ সঁ নহি কহন জা সকেত খৃষ্টি । দোসব দিস গ্ৰা একন ৰা সংযোজন মে সঁচানিত অনেক কাৰণক পৰিণাম থিক । প্ৰাচীন ঔপোদন কে বৃষ্টি কে মঁদ কবয় ৰানা কাৰক হৈ: (i) মানৱীয় কাৰক - হমব কিসানক কে অশিক্ষা আ অজ্ঞানতা আ ওকব কঠা ৰাদী দৃষ্টিকোণ । গ্ৰা সৰ হুনকা খেতী কে আধুনিক তকনীক অপনাৰয় কে ৰাষ্ট মে ৰাধা পহঁচেত খৃষ্টি । (ii) তকনীকী-আৰ্থিক কাৰক-অতিবিজ্ঞ জনশক্তি হৈ; ৰেহতব ৰীজ, খাদ আ পৌধাক কে স্ববক্ষা কে অভাৱ; প্ৰবান ঔজাব; মিচাগ্ৰা কে স্বৰিধা কে কমী; পৰ্যাপ্তি ৰিতক অভাৱ; ঔপোদক নিৰেশিক অভাৱ; ৰিপণন স্বৰিধাক অভাৱ; আ প্ৰাচীন অনুসন্ধানক উপেক্ষা । (iii) সংস্ৰাগত কমী-দু মিহ্ৰাতক পাঠ্যক্ৰম ছোট আকাৰ আ ৰিখডন মানিকানা আ দোষপূৰ্ণ ভূমি অধিগ্ৰহণ প্ৰণালী হৈ । মিথিলা মে প্ৰাচীন ঔপোদকতা ৰহিত ৰৈক নেন একটা ৰহিত ৰাপক উপায়ক আদান কয়ন গেন খৃষ্টি । মিথিলা মে উপৰোক্ত ৰিস্তাব সঁ ভূমি নীতিক তীব্ৰ উদ্ভূত মহত্বপূৰ্ণ খৃষ্টি । জমীন আ স্ববক্ষা পব কাজ কৰাক স্বতন্ত্ৰতা, অৰ্থন শ্ৰমিক ফল ভোগক

স্বতন্ত্রতা মহত্বপূর্ণ অস্তিত্ব । জাতীয় আয় মে তীব্র
 অসমানতা বহন অস্তিত্ব ওতয় সমানতা কে রহিত
 মহত্ব দেন জাগত অস্তিত্ব । প্রতি আদমী
 উপোদকতা জেনা সর্ব প্রতি একডা কম অস্তিত্ব
 আ ওকবা রটোরোক অস্তিত্ব । পৈষ সংখ্যা মে
 খণ্ডিত মানিকানা অস্তিত্ব । জমীদারী কে উন্নয়ন
 অপনে আপ মে মিথিলা কে খেতী কে নেন
 পর্যাপ্তি নে ঠে জে ওকবা ভোগ্য পড়িত ঠে ।
 গ স্বতঃ প্রাষি মে স্বধাব আ উপোদকতা মে
 বৃষ্টি নহি ক সক্য ঠে । উপরিভাজন আ
 রিখণ্ডন কে রুঁবাগা স এখন ধবি নিপষ্টযকে
 অস্তিত্ব । জমীদার কে কিবায়েদার কে মাত্র
 সবকার কে কিবায়েদার মে রদননা স হম সর্ব
 আধুনিক প্রাষি তকনীক কে শ্বকখাত নে ক সকেত
 ঠী । আরম্ভকতা অস্তিত্ব মিথিলা মে প্রাষি'ক
 সমস্ত সংগঠনামেক পৈঠর্নক পূর্ণ পুনর্নির্দেশন ।
 গ রুঁমনাগা জকবী ঠে কি জমীন্দারী ব্যৱস্থা কে
 উন্নয়ন সে প্রাষি শ্রুগতি আ সমৃদ্ধি নে ভেঠত
 ভূমিহীন প্রাষি মজদূব কে দৃদশা স রাখিত
 মহসূস কবী কে মহামো গান্ধী কে কবীরী সহযোগী
 আচার্য রিনোরা ভাৱে গ ভূমি-উপহাব আন্দানন
 শ্বক কবী কে একবা 'ভূদান যজ্ঞ' কহনকে ।
 এহি মে সমাজক দরন রত্নক প্রতি ওকব
 কর্তব্যরোধ কে অপীন কএ জমীন মানিক স

জমীনক ঊপহাব সংগ্ৰহ কবৰঁ হোগত ঙ্ঠেক ।
 এহি তবহেঁ একত্ৰিত জমীন ভূমিহীন মজদূব মে
 রাঁঠন জাগত খ্ৰিষ্টি । 1951 মে খ্ৰাচাৰ্য
 রিয়োনোৰা ভাৱে যন্ত্ৰ কে নেন জমীন কে চঁদা
 সংগ্ৰহ কে নেন খপন ভ্ৰমণ শ্বক কেনে ছনাহ ।
 খ্ৰান্দানন শ্বক মে কাহী উমোহ উপেন্ন কেনক
 । ভূদান সমিষ্ঠী কে গঠন ভেন খা কেঁদ্র খা
 বাজ্য সবকাব একবা খপন সফ্ৰিয় সমৰ্থন দেনক
 খ্ৰিষ্টি । তদন্বসাব ৰিঁহাব বাজ্য মে ভূদান
 খ্ৰধিনিযম পাৰিত ভেন জাহি স জমীন-ঊপহাব
 খা ভূমিহীন মজদূব মে ওকব ৰিতৰণ মে
 স্বৰিধা হোএ । ৰিঁহাব মে গা খ্ৰাদোনন সফ্ৰন
 বহন খ্ৰিষ্টি জে খ্ৰসগব 20 । 88 নাখ একড়
 জমীন দান মে খ্ৰিষ্টি । জাহি মে দবভংগাক
 মহাবাজ জমীনক পেঘ দাতা মে সঁ এক
 ছনাহ । এহি খ্ৰান্দাননক নৈতিক খা খ্ৰাৰ্থিক
 ৰহুত পেঘ মহন্ন খ্ৰিষ্টি । ক্ষুদা তখ্য গা ছন
 জে কিসানক ৰিশান ৰক্ষা কেঁ জমীন পব কঙ্কা
 নহি দেন গেন ছন ।

গ্ৰাষি শ্ৰৈম- মিথিনা মে গ্ৰাষি শ্ৰৈমক সমস্ৰা খ্ৰিষ্টি
 । গ্ৰাষি শ্ৰৈমিকক পঞ্জি তেজী সঁ ৰঁঠত বহন
 খ্ৰিষ্টি । দোসব দিস হুনকব খ্ৰাৰ্থিক স্থিতি
 নগাতাব ৰিঁগডত বহন খ্ৰিষ্টি । গা মিথিনা

মে সৰ'স রৌসী ঔপেক্ষিত রক্ষা ছুথি ।

প্রাচিক মশীনীকবণ-ঔ সৰ'রিত তথ্য ঔছিত জে
এহি মশীন যুগ মে সেহো মিথিনাক কিসান
ক্ষুখ্যত: ঔদিম ঔজাব ঔ যং পব নির্ভব
ছুথি । একব পবিণাম ঔরথ প্রাচি ঔক্ষমতা ঔছিত
। ঔ ত্রাত তথ্য ছে কি ক্ষুখ্য কপ স
মশীনীকবণ কে মাধ্যম স পশ্চিম কে দেশে মে
প্রাচি ঔতি নানন গেন ছে । দেশে মে র্তমান
মে পসবন 'হবিত ঔতি' মে যোগদান দেৰ'য
রানা কাবক ঔসন মে মশীনীকবণ বহন ঔছিত ।

ঔদ্যাগ

মিথিনাক ঔর্থব্যরস্থা পুবনা জমানা মে স্মারনয়ী
ছন । এহি ক্ষেত্র মে নগভগ হব ঔরথক
রস্তুক ঔপোদন হোগত ছন । সমাজক একঠা
রিশেষ রক্ষা এহি কাজ মে নাগন ছন ঔ এহি
রিশেষ রক্ষাক নিরহি সমাজক জিস্মদাবী ছন ।
এহি সৰ' রস্তুক রিঞী সঁ কমাঞা হুনকা নোকনিক
নেন পযাপ্তি ছননি, ক্ষুদা ব্রিটিশে রাণিজ্যিক
ঔপনিরেশিক ঔ হুনক মশীনী ঔপোদক ঔাগমন
সঁ এহি ক্ষেত্রক হস্তশিল্প রস্তু ঔ ঔদ্যাগ নাশি
হোময নাগন । মিথিনা ক্ষেত্র কে নোক কে কম
ঔামদনী কে একঠা মহত্পূর্ণ কাবণ খেতী পব

রেমী নির্ভৰতা খ্ৰিষ্টি । যদি খ্ৰীষ্টাদী কে কিছু
 হিম্মা কে খেতী সঁ গৌৰ-প্ৰমি কে কাজ মে
 বঁদনন জাএ ত নোক কে হানত মে স্বধাব
 হোএত । প্ৰমি আ খ্ৰিষ্টি খ্ৰামদনী স্ৰাত মে
 কোনো ঠকবার নৈ ঠৈ । খ্ৰমন মে এক দোসব
 কে সমৰ্থন কৰৈত খ্ৰিষ্টি । উদ্যাগ প্ৰমি ব্যৱসায়
 কে খাদ, কীৰ্তনশীল, প্ৰমি উপকৰণ আ
 উপকৰণক কে আপূৰ্তি কৰৈত ঠৈ আ প্ৰমি বঁদনা
 মে ঔদ্যাগিক ৰিকাস কে নেন শ্ৰেয় শীক্তি আ
 কচা মান কে আপূৰ্তি কৰৈত ঠৈ । একঠা
 বঁটত প্ৰমি অনেক বস্তুখক কে নেন ৰাজাব
 প্ৰদান কৰৈত ঠৈ, একব খনোৱা, জেনা জেনা
 কিসান সন্মুদায় কে খায় বঁটত, ওকব মাংগ
 তৃতীয়ক উদ্যাগক কে নেন বঁটত । কোনো
 ক্ষেত্ৰ মে ঔদ্যাগীকৰণ কে পৈঠৰ্ন আশিক ৰূপ
 সঁ সমাধন সম্পদা কে খ্ৰমসাব নিৰ্ধাৰিত কৈন
 জাযত ঠৈ । মিথিলা ক্ষেত্ৰ মে খনিজ ভঁডাব
 নহি খ্ৰিষ্টি তজ্যো প্ৰমি কচা মান কে আধাব
 পব ঔদ্যাগীকৰণ কে আগু বঁটত ওন জা সকেত
 হুন । এক ৰৌব প্ৰমি আধুনিক ভ গেনাক ৰাদ
 আ প্ৰমি উপোদন বঁটনা পব প্ৰমি উপোদক কে
 প্ৰসংস্কৰণ কে নেন পেঘ পৈমানা পব প্ৰসংস্কৰণ
 উদ্যাগক কে আৱশ্যকতা হোযত জেনা চীনী মিন,
 পেপব মিন, জুঠ মিন, সঙ্কী আ ফন কে

ডিম্বাইৰী, কোন্ড স্টাৰেজ, খাঠা, চাৱন, দানি, তেন, তয়্বাকু, চাহ খাদি। এহি ৰাত পৰ জোব দেৱঁয় কে জকবত নহি জে খাধুনিক প্ৰসংস্কৰণ উদ্যাগ কে খভাৱ মে খাধুনিক প্ৰযি কে কাযম নহি বাখন জা সকৈত খ্ৰি। ৰতমান মে কিসান ৰাজাব মে দাম ক পূবা নাভ নহি পাৰি বহন ছথি। এক ৰেঁব জখন ও এহি উপোদ ক প্ৰামেসিং ক আয়োজন কৰি নেতাহ ত হনকা ৰাজাব মূন্য ক পূবা নাভ ভেঠ সকৈত ছন। প্ৰযি ৱাৱসায় হমব নোক কে পূৰ্ণ কপ স সংগ্ন নৈ কবত ও প্ৰশৌতব খখতি ডেযবী, ফুৰ্গী, স্বখব পানন, ৰকবী পানন, ভেড পানন খাদি কে আয়োজন ক খপন খামদনী কে ঙুঁচ ক সকৈত ছন। মিথিনা ক্ষেত্ৰ মে খপন খসংখ্য পোখবি, নদী, চৌব, মোগন খা খন্য মে মত্ম পানন কে ৱিকাস কে পেঘ সম্ভাৱনা খ্ৰি। প্ৰযক খাম, নীচী, কেনা, খমকদ খা খন্য কতেকো উদ্যানিক উপোদ কে খেতী মে খপন খায় মে কাফী বৃষ্টি ক' সক্য ছৈ। ঙা ক্ষেত্ৰ মখানা কে খেতী কে নেন ৱিশিষ্ট কপ স উপহাজ ছৈ। একবা খাধুনিক ৱেনেৰাক জকবত খ্ৰি। পাবস্পৰিক উদ্যাগ মে মিথিনাক সৰসঁ প্ৰবান শিপ ৱটংগিৱী, ধাতু খাধূত উদ্যাগ, ৰুনাঙা, সিনাঙা, জুতা চম্পন উদ্যাগ,

চৰ্চা, গদী বঁনোৰা আছে । ঋতুৰেদে মে হিনকা
 নৌকনিক উল্লখ আছে । হাজুৰেদ একব খতিবিজ,
 ঠেকৰী বঁনে নিহাব, সোনাৰ, আভূষণ কনাকাৰ,
 হাখী বখনিহাব(মহখ), শিবাৰ বঁনে নিহাব কে
 মন্দৰ্ভিত কৰেত আছে । জাতক আ কৌটিনিয়াক
 অৰ্থশাস্ত্ৰ সংকেত কৰেত আছে জে চীনী আ গুব
 বঁনোৰাক কনা এতয 2500 বৰ্ষ পূৰ্ণ জানন
 জাগত ছন । এহি ক্ষেত্ৰক পাৰম্পৰিক উদ্যাগ
 অখেন পিছত্বন আছে । জন পবিরহন ব্যাপাৰী
 মৰ বঁনে নীক পবিরহন সাধন ছন । এতয বঁহুত
 প্ৰাৰম্ভিক কান মঁ নাৰ আ জহাজ বঁনেত ছন ।
 বৰ্ণবনোকব বিভিন্ন প্ৰকাৰক নাৰ আ ওকব
 বিভিন্ন ভাগক জানকাৰী দৈত আছে । কপডা
 উদ্যাগ : আপন ঘব মে মিখিনাক মহিনা এখনো
 চফী পব বঁহুতবীন সূত কে উপোদন ক বহন
 ছখি । সাধাবণ পহিয়া পব বঁসন আ মহিনা আ
 ছায়াদাব গাছক নীচা বঁনকব হমব জকবত কে
 কপডা উপনত্ব ছন আ কনে বঁসি নিযতি
 বঁনে তৈয়াৰ ছন । প্ৰাপ্ততিক ভূবা বঁগ কে
 কৌকঠী বঁগ জে পহিনে মাৰ্ভৌমিক কপ ম
 প্ৰয়োগ কয়ন গেন, আৰি গায়ৰি ভ গেন আছে
 । হব পবিরাব কে আপন চবখা মে পেঠ ভবয
 বঁনে আপন-আপন কপাস কে পৌধা (বঁগ)
 হোগত টেক । আ নূৰি মাৰি কএ হমবা মৰ

কে পশ্চিমী ভাবত ক মিন পব নির্ভব র্নেরাঁক
 হব মঁভর প্রযাস কৈন গেন খ্ৰিষ্টি । রঁর্তন
 উদ্ভাগ-মিথিনা মে পহিনে একঠা দেশী উদ্ভাগ
 ছন, জে রঁর্তন খা খ্ৰিষ্টি ঘবেনু সামান তৈযাব
 কৰৈত ছন । ঙা রস্তু সৰঁ 'রিদাবী' নামক ধাতু
 রিশেষ সঁ রঁনন ছন । ঙা ধাতু তাঁরা খা ফ্ৰু
 খ্ৰিষ্টি স্থানীয় সামগ্রী কে সাথ জস্তা মিনা কে
 তৈযাব কৈন জায় ছনৈ । ঙা উদ্ভাগ ক্ষুখ্যত:
 'কাসেবা' কনাকাবক হাথ মে কৈদ্রিত ছন ।
 'ফ্ৰুম্ভাব' নামক জাতি রিশেষ ছন জে নীক
 গ্ৰন্থরত্নাক মাঠিক রঁর্তন তৈযাব কৰৈত ছন, খা
 খ্ৰিষ্টিগণি গবীরঁ খা এতয ধবি জে কম মধ্যম
 খ্যায় সমূহক পবিরাব এহি মাঠিক রঁর্তনক
 উপযোগ নিব উপযোগক নেন কৰৈত ছন ।
 মোসনাঙা খা ছুপাঙা উদ্ভাগ-রঁকানন মিথিনাক
 ফ্ৰুঠীব উদ্ভাগ মে তৈযাব নিম্ননিখিত বংগক
 রিরবণ দেননি খ্ৰিষ্টি জে নিম্ননিখিত খ্ৰিষ্টি-কদেজ
 (গহবে ভূবা), খ্ৰিষ্টিগবী (ভূবা), উড্ৰা (ব্রিঁজন),
 হরঁসী (খুন নান), শিতাবে (হক্কা ভূবা), খ্ৰিসমানী,
 ফ্ৰুখতা (রঁনু মিক্স ঐশী কনব) খা শিশীহা (ফ্ৰেযব
 রঁনু) । বংগ-রোগন উদ্ভাগ সমস্ত মিথিনা ক্ষেত্র
 মে ছিড্ৰা যাএন ছন খা জে এহি মে নাগন
 ব্যক্তিগ নেন কহিযো রোজী-রোঠীক ক্ষুখ্য স্রাত
 ছন । বেষীমী কপড্ৰা, সূতী কপড্ৰা খা

খান কতেকো বস্তু কেঁ বংগন গেন । এহি কশিন
 মজদুব সভকেঁ 'বংগবেজ' কহন জাগত ছন ।
 সিঁদুব যা সিঁদুব উঁদ্যাগ-রিরাহিত মেখিন/রঁগানী
 মহিনা খপন কপাব কে ঙুপব সিঁদুব কে প্রয়োগ
 কৰেত ছথি । ও স্বহাগ , দাম্পব কে স্বখদ
 খরস্থা কে রৌধ কবরৈঁ ছৈ । একব প্রয়োগ
 র্যাজি ক্ষুখ্য কপ স ধার্মিক মংস্কাব খা পূজা মে
 সেহো ছৈ । মিখিনা মে দূ তবহক সিঁদুব
 তৈযাব কযন গেন-একঠা পূর্ষিয়া মে খা দোসব
 দবভংগা ক্ষেত্র মে । ক্ষুদা ধীরে-ধীরে যুরোপীয়
 র্যাপারী রিদেহী সঁ সিঁদুব খায়াত কবয নগনাহ
 জাহি সঁ এহি উঁদ্যাগ কে পতন ভেন । 19ম
 শতাব্দী ধবি এহি ঠাম সিঁদুব তৈযাব হোগত ছন
 । জুঁঠ রৈঁগ উঁদ্যাগ-19রী সদী তক নগভগ
 পূবা পূর্ষিয়া খা কিশিনগঁজ জিনা মে রঁহুত
 বাস নোক ছন জে এহি জুঁঠ রৈঁগ (পঠক রৌবা)
 উঁদ্যাগ মে নাগন ছন । 'কচ', 'ভীম', খা
 'বাজরঁসী' জাতি কে নোক এহি উঁদ্যাগ মে
 রিশেষ কপ সঁ নাগন ছনাহ । কাগজ উঁদ্যাগ-
 কাগজ জুঁঠ-গুঁদা খা কিছু খন্য স্থানীয় সামগ্রী
 সঁ তৈযাব হোগা ছন । জুঁঠ কে গুণরত্তা কে
 খাধাব পব একব দূ কিস্ম ছন- 'ক্ষুদ্যাসী' খা
 'কোশী' । পহিনে কিশিনগঁজ জিনা মে
 'কগডিয়া' নামক নোক'ক একঠা রিশেষ রক্ষ

ছন। ঙা নোক উত্তম গুণৰত্নাক কাগজ বঁনোঁ
 মে বিশেষত্ব ছনাহ। 1877 ক খামপাস
 30 হজাব নোক এহি উদ্ভাগ মে নাগন ছনাহ।
 বঁনাঙা আ বঁনাঙা উদ্ভাগ-ঙা মিথিনাক বঁহুত প্ৰবান
 উদ্ভাগ খ্ৰিষ্টি। এহি ক্ষেত্ৰক নগভগ খ্ৰিস্টি
 প্ৰতিশীত মহিনা নোকনি 'তফৰী' 'চবখা'ক
 মহাযতা সঁ কপডা ক ধাগা তৈয়াৰ কৰেত
 ছনীহ, জোন্হা' জাতি ছন জে সূতক কপডা
 তৈয়াৰ কৰেত ছন। মিথিনা মে ফুঠীৰ উদ্ভাগ
 বঁহুত বিকসিত ছন আ মিথিনা উক্ৰেষ্ঠ কপডা
 কে নেন প্ৰসিদ্ধ ছন। বিশ্বে প্ৰসিদ্ধ 'মনমন' কে
 কেন্দ্ৰ মধুৰীনা জিনা মে উপেন্ন ভেন ছন।
 এহি ক্ষেত্ৰ'ক এহি ভাগক মাটি কপাসক খেতী
 নেন বঁহুত খন্বকুন ছন আ এতয ভাবী মাত্ৰা
 মে 'কোকঠী' কপাসক খেতী হোগত ছন।
 ভৌবা, কপসিয়া আ পঁড়োন পহিনে একব পৈঘ
 কেন্দ্ৰ ছন। প্ৰবান পূৰ্ণিয়া জিনা মে সেহো
 ঙা খবৰা, নেহনগব, উংবখোবা আ গৌগুবিৰা
 সন গামক কেন্দ্ৰ মে তৈয়াৰ হোগত ছন।
 গুণ ওতেক মহীন নহি ছন আ একবা 'খস'
 কহন জাগত ছন। দবভংগা, ফুজখফবপব,
 চঁপাবণ, বৈগুসবায আ পূৰ্ণিয়া মে কচা আ
 মোঠ গুণৰত্না বানা কপডা ক উপোদন হোগত
 ছন। কবঠেয়া আ মহানন্দ কে উপবী ক্ষেত্ৰ

মে পহিনে 'চাপন' নামক জাতি বিশেষ ছন, এহি জাতি কে নগভগ খম্মী পবিরাব একটা বিশেষ প্রকাব কে কপডা। বুনৈত ছন জেকবা 'চেক' কহন জাগত ছন, স্নদেশে খা চবখা খান্দানেন এহি গৌবর কে কিছু গতি দেনক। খাজাদী বাদ'ক কান মে সবকাব এহি সৰ উছাগ কে উথোন কে কোশিশি নৈ কেনক। সত্ৰজী খা কস্মন বুনৰ -মিথিনা মে সত্ৰজী খা কস্মন বুনৰাক প্রাচীন পৰম্পৰা খছি। চম্পাবণ জিনা সত্ৰজী কে উত্তম গুণরত্তা কে নেন প্রসিছ ছন। গবেবী জাতি কে নোক কে ক্ষুখ্য বারমায বঁবদ পানন খা কস্মন বুনৰী মে ছন। চম্পাবণ, ক্ষুজখফবপব, দবভংগা খা কঠিহাব কস্মন নেন প্রসিছ ছন। নকডীক কাজ-কমব জাতি কে নোক কে বোজী-বোঠী কে ক্ষুখ্য স্রাত বঁটংগীবী ছন। ঠেবুন, ফসী, খাঠ, দীরান খা প্রষি খা ঘবক সমান এতয বুনৈ ছন। মিথিনা মে গা উছাগ চাক কাত ছিডা যাএন ছন ক্ষুদা বিশেষ কপ সঁ ক্ষুজখফবপব খানীশান সৌন্দর্য সঁ নিৰ্মিত পানকী খা খবখবিযাক নেন প্রসিছ ছন। বঁসক কাজ-ভরন নিৰ্মাণ, ঠেকবী, পখা, সবকী, চটাগা খাদি মে বঁসক প্রয়োগ হোজত ছন। ঘবক ছোঠ-ছোঠ সামান জেনা ছিষ্টা, স্বপ, কোনিয়া, পৈনা,

টাকী, চংগেবা খাদি সেহো তেয়াব কখন জাগত
 খ্ৰিষ্টি। এহি পেশী মে ৰেমীতব সমাজ কএ
 গবীৰ জাতি সৰ্ন নাগন বহিত ছন। ঋখ্য কচা
 মান, ৰাঁস এতয প্ৰচুৰ মাত্ৰা মে ভেঠেত ছন।
 ৰহুত বাস ৰাঁসক হথিয়াব সেহো কে একঠা
 বিশেষ ৰক্ষা গোধি দ্বাৰা ৰনাওন জাগত ছন।
 গোধীক ঋখ্য পেশী ছন মাছু মাৰৰ্ন খা এহি
 নেন ও নোকনি খনেক প্ৰকাৰক ৰাঁস জনিত
 হথিয়াব খা ৰাঁস হথজান ৰনৰৈত ছনাহ।
 মিথিনা মোঠী সঁ ৰনন পেন(নেখ) নেন প্ৰসিহ্ন
 ছন। স্বন্দব পঠিয়া খা সীতনপঠী সৰিনা-ঘাস
 খা মোঠী দ্বাৰা তেয়াব হোগত ছন। এহি ৰস্তু
 সভকে তেয়াব কবৰাঁক খসনী বিশেষত্ব তিৰান
 খা গগোষ্ঠ ছনাহ। নোহাব- গ্ৰ এহি ক্ষেত্ৰক
 সৰসঁ প্ৰবান পেশী মে সঁ এক ছন। প্ৰাচীন
 কান মে সেহো গাম মে নোহাক উপযোগ
 ৰস্তু খৰ্খতি ছুৰী, তনৰাব, কেঁচী, ভানা, গুপ্তী,
 খজব, ৰবছা, ভানা,গৰাঁস, হস্বখা খাদি ৰনৈত
 ছন। এহি পেশী মে নাগন ৰ্যক্তি ৰেমীতব
 নোহাব নামক জাতি কে ছন। গ্ৰ ৰশান্নগত
 পেশী ছন খা একব নিৰ্মাণি পবিৰাব মে সভক
 মে ন সে হোগত ছন। সবিসোপাহী খা
 পডৌন সৰোষ্ঠা খা চাকু নেন প্ৰসিহ্ন ছন।
 হাজীপুব জিনা কে নাপাব উচ্চ শ্ৰেণী কে নোহা
 কে হথিয়াব কে নেন প্ৰসিহ্ন ছন। বাজনগব

আ খজৌনী সেহো নোহা-উপোদক নেন শ্ৰমিহ
 ছন। নাহ আ চুড়ী উদ্ভাগ-এতয খনগ-খনগ
 মাগজ আ ডিজাগন কে স্বন্দব আ মজারঠী
 চুড়ী আ কংগন বঁনে ছন। মিথিনাক নড়কী
 আ মহিনা নোকক নেন চুড়ী সৰসঁ পৈঘ
 আভূষণ খন্ডি। মিথিনা মে বিন্নাহিত মহিনাক
 চুড়ী পহিবরাক শ্ৰথা খন্ডি। নহেবিয়াগজ
 আ নবহন খপন উচ্চতম গুণরত্তা 'নহঠী' নেন
 শ্ৰমিহ ছনাহ। ক্ষুখ্য কপ স এহি পেশী স
 জুড়ন নোক "নহবী" নাম দেন গেন।
 চমড়। বঁনেবাক দেশী বিন্ধি আ সাধাবণ
 চমড়। ক বঁতন ক উপযোগ পূবা মিথিনা
 ক্ষেত্র মে মোচী দ্বাবা পবিরাব ক গকাগ ক
 কপ মে জুতা চম্পন উদ্ভাগ কে খতিবিত্ত
 তোন, মিবদং, পখারাজ, নগাঃ, তরঁনা, ডমক,
 তোনক খাদি রাঘ্যং মে সেহো চমড়। ক
 শ্ৰযোগ হোগত ছন। সকবী নগ সগবপুব
 চমড়। ক কাজ নেন শ্ৰমিহ ছন। পুৰ্ণিয়া,
 সমস্তীপুব, দনসিংসবায, সীতামঠী আ পঁডোন
 সেহো চমড়। উদ্ভাগ কে বঁহুত মহল্পূৰ্ণ কেন্দ্র
 ছন। । চাউব আ তেন মিন- ধান মিথিনাক
 ক্ষুখ্য ফসন বহন খন্ডি আ তাহি নেন ধান মিন
 এহি ক্ষেত্রক পাৰ্বপবিক উদ্ভাগ বহন খন্ডি।

পহিনে ধান-ফুঠরী হাথক শ্রম সঁ হোগত ছন ।
 চাউব-ফুঠরীক ফুখা উপকরণ তাকৌ খা
 উখারী-সমাথক উপযোগ হোগত ছন । রঁহুত
 দিন স এহি ক্ষেত্র মে তীসী, খাঁড়ী, তিন খা
 মহুখা কে কপ মে পূবা ক্ষেত্র মে পসবন
 তেন মিন কে ভবমাব ছন । পহিনে 'কোন্সু' কে
 উপযোগ তেন নিকানয নেন হোগত ছন, একব
 উপ উপোদ কে উপযোগ পশু-ভোজন কে নেন
 কখন জাগত খিছি । ফুঠরী খাধাব পব এহি
 উদ্যাগ ক মহল্ল কম ভ গেন খিছি খা
 অপেক্ষাগ্রত পেঘ পৈমানা পব ধীরে-ধীরে একব
 মহল্ল রঁঠা গেন খিছি ফুদা ও মিথিনা সে
 রাঁহব খিছি । ধাতু নির্মণি উদ্যাগ-মিথিনা মে
 ধাতু নির্মণিক নরী গতিহাস খিছি । সরঁ রঁসী
 সরঁ পার্বপবিক খা ত্রাত ধাতু কে খপন নির্মণি
 খা রিপণন কেন্দ্র এহি ক্ষেত্র মে ছন । ওহি
 ঠাম 'ফুনহী' রা সোন/চানীক রঁনন ভোজনক
 খারী খা কপ রঁনৈত ছন । নোহা কে পিঘনরৈ
 খা ৬ ানি কে রঁহুত বংগ কে রস্তু রঁনৈরীক কনা
 নোহাব সরঁ কে নেন প্রাচীন কান স
 ত্রাত/স্বপ্রসিদ্ধ ছন । চাকু, তনরাব খা গ্রন্থিক
 ওজাব রঁনরৈত ছনাহ, সোনা, চানী খা মিথিত
 ধাতুক খাভূষণ তৈয়াব কবরী মে
 সোনাব/নোহাব ফুশন ছনাহ । এহি উদ্যাগ কএ

একব উচিত বিকাশ নেন হব তবহ ক মদদ ক
 জববত খ্ৰি। উপৰোক্ত উদ্যোগক খ্ৰিবিজ্ঞ
 বীডী নিৰ্মাণ, মকখন, ঘা আ ফীম উদ্যোগ,
 ঠাণ্ডা আ ঠাণ্ডা উদ্যোগ, মধুমক্খী পানন আ মধু
 উদ্যোগ, গুব খঁডসাৰী উদ্যোগ, বঁঠন উদ্যোগ আদি
 মিথিনাক সৰসঁ প্ৰবান শিপ্প আ বঁঠৰ উদ্যোগ
 ছন। এহি মে স অধিকতৰ উদ্যোগ বিন্ত আ
 বিপণন ক স্বৰিধা ক খ্ৰিভাৰ মে স্বস্ত খ্ৰি।
 বঁঠৰ উদ্যোগ স উপৰ ও উদ্যোগ আ শিপ্প খ্ৰি
 জে সামান্য তৌৰ পৰ কাৰীগৰ ক ঘৰ মে চনৈত
 খ্ৰি। হুকব কাজ মে প্ৰায়: পৰিৱাক
 সদস্য দ্বাৰা সহায়তা ভেট্টেত ছনি। ঙা মন্তৰ
 জে ঙা পূৰ্বা সময় কে কাজ নৈ হো যা ও
 কাৰীগৰ মূনত: খেতী বনা হো তs থানী সময়
 মে একবা সহায়ক ব্যৱসায় কে কপ মে খাগু
 বঁঠৰ কে কাজ ছে। বঁঠৰ উদ্যোগ মে
 বিজনী ক উপযোগ নহি হোগত খ্ৰি আ
 উপযোগ মে খ্ৰিৰৈত ঔজাব মেহো খামান খ্ৰি
 । মিথিনা কে বঁঠৰ উদ্যোগ কে অধ্যয়ন স
 পতা চনৈত খ্ৰি জে ঙা সৰ নীক হানত মে
 নৈ খ্ৰি। কিছু মৰি গেন খ্ৰি, কিছু স্বস্ত
 খ্ৰি আ তগযো কিছুএ গোটে খপনা কে জীৰৈত
 বখৰাক নেন সংঘৰ্ষবত ছেখ। বঁঠৰ উদ্যোগ
 সৰ কে কিছু দিক্কত খ্ৰি: (ক) আৰ্থিক স্বৰিধা

কে খভাৰ, কাবীগব কে গবীৰী আ ঋণ স্মৰিধা
 কে সমম্ভা (খ) মংগঠিত ৰিপণন কে খভাৰ জে
 কাবীগব কে পূৰ্ণত: ৰিচৌনিয়া কে দয়া পব
 হেঁক দৈত খ্ৰিষ্টি । (গ) খৰুশীন তবীকা আ
 ঔপোদন কে ঔচ নাগত জেকবা ম নাভ কে
 মামূনী খঁতব বহয় ঠৈ । (ঘ) কাবীগব কে
 খশিক্ষা, খত্তানতা এৰং খসংবক্ষণ জনিত খৰুশীন
 মানৰীয় কাবক । এহি দোষ কে দূৰ কবয় কে
 নেন একঠা ৰ্যাপক যোজনা আৰথক ঠৈ ।
 মিথিনা ক্ষেত্ৰ মে ঔদ্যাগিক ক্ষেত্ৰক কাজকাজ
 মন্তোষজনক নহি বহন খ্ৰিষ্টি । কাবণ ছন জে
 হুনকব ঔদ্যাগিক ক্ষেত্ৰ নীক ম চয়ন নহি কএন
 গেন । আৰ্থিক ৰিচাব ম ৰেঁসী বাজনীতিক
 প্ৰভাৰ স্থান নিৰ্ধাৰিত কৰৈত ছন । সৰঁ বাজ্য
 মে নঘ্ ঔদ্যাগ সেৱা মন্ত্ৰান ক স্থাপনা কৈন
 গেন খ্ৰিষ্টি । গ মন্ত্ৰান ছোষ্ট ঔদ্যাগক কে
 তকনীকী মনাহ দৈত ঠৈ । একব খনোৱা ৰুঠীব
 আ নঘ্ ঔদ্যাগ মে গ সৰঁ কে ৰীচ মহকাৰী
 সমিতি কে গঠন কে প্ৰামোহিত কৰৈ নে ঠৈ ।
 সবকাব দেশীক প্ৰলেক জিনা মে এক-একঠা
 জিনা ঔদ্যাগ কেন্দ্ৰ ৰৈনোঁক নিৰ্ণয় নেনক খ্ৰিষ্টি ।
 এহি যোজনা ক পাছ ৰিচাব খ্ৰিষ্টি জে জিনা ক
 ভীতব একঠা ছত ক নীচা একঠা কাৰ্যনিয়
 ঔপনষ্ট কৈন জাএ জে নৱ ঔদ্যাগিক গকাগ ক
 স্থাপনা নেন সৰঁঠা আৰথকতা কএ পূৰা কবত ।

एकब क्षेत्रीय विकास ने मन्दन कार्यालय, बैंक
 आ विशेष रितुसंस्थान यथा सिद्धि, नार्ड सं
 घनिष्ठा संरंध होयत । अदा रारस्था के रारजूद
 खगडा या, मधेपुवा, पुर्षिया आ सहवसा मे
 ने छै, जरकि चंपावण पूर/पश्चिम अजयपुरपुव
 आ रैगुसवाय औद्योगिक रुप स पिछुडन जिना
 छै ।

मिथिना क्षेत्र मे दू ठा औद्योगिक क्षेत्र विकास
 प्राधिकरण एकठा दवभंगा मे आ दोसव
 अजयपुरपुव मे छन । दवभंगा औद्योगिक
 क्षेत्र विकास प्राधिकरणक स्थापना 1976 मे
 भेन आ एकव संचालन क्षेत्र दवभंगा, मधुरनी,
 समस्तीपुर, रैगुसवाय, पुर्षिया, किशेनगंज, सुपौल,
 कठिहार, सहवसा, मधेपुवा आ अरविआ छन ।
 एहि यूनिट सरहक अन्ध्र उपादन कार्ड बोर्ड,
 दरांग, एन्मिनियम, खाद, दान, मैडा मिन, आ
 अन्य आरथक रस्तु छन । एकव अनारा
 बामनगव, रैतिया, बकौन, मोतिहारी,
 सीतामठ, अजयपुरपुव, हाजीपुर, मधुरनी,
 नंमारपुर, समस्तीपुर, रौनी, रैगुसवाय, सहवसा,
 पुर्षिया आ कठिहार मे औद्योगिक क्षेत्र अछि ।
 यद्यपि औद्योगिक क्षेत्र आ औद्योगिक क्षेत्र
 विकास प्राधिकरण के स्थापना योजनारह आ

ভৌগোলিক ৰূপ সঁ সন্তানিত তবীকা সঁ অংগ ক্ষেত্ৰ কে ঔদ্যোগিক ৰিকাস কে প্ৰস্তাৱিত উদ্ভূত সঁ কৈন গেনয আ ফ্ৰুদা ওকব উপনষ্টি নিম্ন স্তৰীয় বহন । সূতী হৈডনূম উদ্যোগ-হস্তকৰঘা বিশেষ প্ৰকাৰ মে কপড় । নিকনয ঠে জে পৈঘ স্তব পব উপোদন কে নেন উপহাজ নৈ ঠে । হাথ স ৰঁনন কপড় । কে ৰঁহুত নোক মিন মে ৰঁনন কপড় । স ৰঁহুত ৰেঁহতব মানৈ ঠে, গা গৰ্মী মে ঠঁডা, জাড় । মে গবম, আ পসীনা সোথৈ মে নীক মানন গেন । পূজী সহায়তা আ ফ্ৰুশেন নিৰ্দেশেন মে ৰঁনকব কে সংগঠন সঁ হুনকব কিছু দিক্ৰত দূব ভ সকেত অষ্টি । যদি হৈডনূম উদ্যোগ কে মদদ কে নেন সৰঁ সঁভাৱিত ডেগ নেন জায ত একব সঁভ'ক আৰ্থিক জীৱন মে সম্মানজনক স্থান কে আশ্বাসন দেন জা সকেত অষ্টি । ফ্ৰন মিনা ক' মিথিনা মে 36580 হস্তকৰঘা অষ্টি । ফ্ৰুখ্যতঃ ধোতী, চাদব, ব্ৰংগী, গমছা, পৰ্দা কপড় ।, সজাৱঠ কে নেন কপড় । আদি কে উপোদন কৰৈত ঙ্খি, ৰঁনকব কে সূত কে আপূৰ্তি কে নেন পঁডৌন সহকাৰী কতাগা মিন কে স্থাপনা ৰিঁহাব সবকাব কে তবফ সঁ ভেন ভন ফ্ৰুদা আৰঁ ও সঁচানিত নহি অষ্টি । মিথিনা পেৰ্টিং-মিথিনা কে অদ্বিতীয় যোগদান অষ্টি আ আধুনিক দ্ৰুনিয়া মে মিথিনা

পেণ্টিং কে নাম বিকসিত ভেন খ্ৰিষ্টি । ঙা বিশেষ
 প্ৰকাৰ কে চিত্ৰকলা কহিয়া থা কোনা খ্ৰিস্তি় মে
 আয়ন সে নিশ্চিত কপ স নৈ কহি সকেত ছী
 ক্ষদা এতেক নিশ্চিত খ্ৰিষ্টি জে ঙা কনা রঁহুত
 প্ৰাচীন মূন কে খ্ৰিষ্টি থা একব শ্বকখাত মিথিনা
 কে প্ৰাচীনতম সংস্কৃতি স' ভেন খ্ৰিষ্টি । তাব্ৰিক
 কপ সৰঁ সে একব সন্ন্থ একব প্ৰাচীনতাক সূচক
 খ্ৰিষ্টি । মিথিনাক ধাৰ্মিক মাণ্যতা থা নোক এহি
 চিত্ৰামেক নোক কনা কে বিভিন্ন মাধ্যম স জীৱিত
 বখনে খ্ৰিষ্টি । হব বিশিষ্ট চিত্ৰক একটা কথা
 হোগত ঠেক । ভনে মিথিনা সমস্ত পূৰী ভাবত
 মে সৰঁসে প্ৰাৰ্ভিক আৰ্য কেন্দ্ৰ মানন জায,
 ক্ষদা মিথিনা কে নোক শিৱ থা শিঙি কে (হুনকব
 সৰঁ কপ মে) সমৰ্পিত ঙপাসক বঁনন বহন
 খ্ৰিষ্টি । মিথিনা মে সৰঁ সম্প্ৰদায়ক সামাজিক
 কাৰ্য সঁ পহিনে এক প্ৰকাৰক চিত্ৰকলা হোগত
 খ্ৰিষ্টি জে খবিপন নাম সঁ জানন জাগত খ্ৰিষ্টি ।
 মিথিনা মে কোনা সামাজিক কাৰ্য, বিনা খবিপন
 পেণ্টিং কে সোচন নহি জা সকেত খ্ৰিষ্টি ।
 খবিপনক প্ৰকাৰ কাৰ্যক খন্বসাব ভিন্ন হোগত
 খ্ৰিষ্টি । খবিপন ধবতী, নকড়ীক তংতা,
 পূজা স্থন, কাগজ পব বেখাকিত কখন জাগত
 খ্ৰিষ্টি থা সৰঁ খরসব (জন্ম সঁ মূন্ ধবি) নেন
 কখন জাগত খ্ৰিষ্টি । কোহৰঁব মে সাত গোন

অবিপন রঁনেত অছি জাহি মে মাদু, রঁস, পোখবি আদিক চিত্রণ রিরাহ, চতুর্থা, দ্বিবাগমন, ফুঁডন, উপনয়ন আদি চিত্র মে কখন গেন অছি । মহুওকা কন্যা'রিরাহ কে নেন প্রফুথ চিত্রকনা অছি । মিথিনা মে চিত্রকনা মহিনা নোক দ্বাবা খনাদি কান স সংবক্ষিত অছি । অধিকশি তাত্ত্বিক বেথ স্বরূপ রঁনারঠ প্রতীকামেক অছি ফুঁদা অধিকশি প্রতিমান প্রাপ্তাতিক রস্তু জেনা ফুন, পাত, গাছ, মাদু, মোব, সাঁপ, সূর্য আ চন্দ্রমা, দেৱী-দেৱী, হনধব, মহাঙ্গকর্মী, ভবিয়া (রাহক) আদিক প্রতিনিধিহু কবযরনা প্রাপ্ততি অছি । মহিনা দ্বাবা রঁনাওন চিত্রক প্রেবণা ফুঁখাত: ধার্মিক অছি । খনাদি কান সঁ এহি ক্ষেত্র মে হিন্দু ধর্ম আ নোক-রৌহ ধর্ম সঁ ন' ক' নোকপ্রিয় নোক-কথা ধবি অনেক তবহক মাণ্যতা কে আমেসাত কখন গেন অছি । মাঠিক দেৱান পব রঁনন চিত্র পুস্তক জকাঁ অছি, দৃশ্য শিক্ষা জাহি সঁ প্রাচীন মহাকাব্য, সাম্প্রদায়িক মিথক আ কিঁরদন্তী সীখন জাগত অছি । নগভগ তিন হজাব বর্ষ স মিথিনাক মহিনা সঁ হিন্দু দেৱী-দেৱতা কে ভক্তি চিত্র রঁনা বহন ছুথি । তখন ঙ্গ কহরঁ কোনো অতিশয়োক্তি নহি জে ঙ্গ কনা ভাবতীয় সম্ভতাক সঁসঁ রাস্তরিক পক্ষক অভিৱ্যক্তি থিক । ভাবত আ রিদেশে মে ঙ্গ পের্টিং কে গহন মাঁগ ভ গেন ছে আ

খৰ্ৰঁ পশ্চিম কে নিজী সংগ্ৰহকৰ্তা আঁ সংগ্ৰহানয়
 ক্ষুখ্য কপ স জাপান মে একব বঁসী মহত্ব
 ছে । মিথিলা পেটিং কে পহিন বঁব ভাবত
 সবকাব দ্বাৰা 1970 মে মান্যতা ভেটন ছন
 জখন মধুৰ্ণনী জিনা কে জিতৰাবপুব গাম কে
 শ্ৰীমতি জগদম্মা দেৱী কে ভাবত কে বাহুদ্রপতি
 দ্বাৰা সম্মানিত কযন গেন ছন । এহী মে যুৰোপ
 আঁ খমে বিকা, জৰ্মনী, ফ্ৰান্স, পোলেণ্ড, ডেনমাৰ্ক,
 কানাডা, হংগাৰী আঁ খন্য মহত্বপূৰ্ণ জগহ পব
 প্ৰদৰ্শনী কে আয়োজন মন্তৰ ভেন । সিক্কী
 নোক কনা-মিথিলা ক্ষেত্ৰ সাংস্কৃতিক পুনৰ্জন্ম কে
 কেন্দ্ৰ ছন আঁ ভৱ্য আঁ স্বকচিপূৰ্ণ কনা আঁ শিপ্প
 নেন প্ৰসিদ্ধ ছন । নোক কনা কে বঁহুৰিধ প্ৰতি
 মে সিক্কী প্ৰতি বোচক পবপবা কে উজাগব
 কৰে ছে, বিভিন্ন ক্ষেত্ৰ কে প্ৰষি সমাজ মে
 গবীৰঁ মহিলা সৰঁ খনাজ কে ভঁডাবণ কে নেন
 মাগঠ সংগে গছুম আঁ চাৱন কে ভূমা মিনা ক
 খনাজ বখৰা নে গোদাম সৰঁ তৈয়াব কৰে
 ছেখ । ফুশে দ্বাৰা বঁনাওন গেন বংগীন আঁ স্বন্দব
 নেখ কে প্ৰয়োগ গামক নোক মে সামান্য প্ৰথা
 ছন । ওঁ ৰাঁত সৰঁ মানঙা ছন জে কন্যা কে
 ৱিৱাহ স পহিনে সিক্কী কে ওঁ কনা কে জনৰাঁক
 চাহী । ৱিৱাহ যোগ্য কন্যা সৰঁ খপন বঁজুআ
 স ওঁ কৌশিন প্ৰাপ্ত কৰেত খছি । ৱিৱাহক

রোদ কনিয়াঁ কেঁ স্বয়ং আ সংগহি আপন মায আ দাদী দ্বাৰা তৈয়াৰ কয়ন গেন বিভিন্ন বংগক রস্তু কেঁ সাম্ভব ন জেরোক পৰংপৰা ছন আ এহি সঁ ওহি পবিত্ৰাব মে হুনকব অংত সম্মান হোগত ছনি । আ ওকব গুণ-দোষক তুননা ওহী ঘবক আন প্ৰতহ্ সন্তক বচনা সঁ কয়ন জাগত অছি । এহি তবহেঁ সাম্ভব মে কনিয়াঁক পবিত্ৰাবক মান ওকবা দ্বাৰা আনন সিক্কী রস্তুক নিষ্পাদন, রাবীকী আ বংগক চষ্টক অনুসাব নাপন জাগত ছনগা । য়েহ কাবণ অছি জে গা শিপ্প রঁচি গেন অছি । সোনাক সিক্কী ঘাস জে মানসূন মে প্ৰচুব মাত্ৰা মে উগৈত অছি, ও এক তবহক নমহব তনা রঁনা ঘাস অছি জে মিথিনাক রঁজব ভূমি মে ভেঠেত অছি । রঁবসাত কে মৌসম মে গা আপন পূৰা রঁট্ ৱতী তক পহুঁচী জায় ঠৈ আ ঘাস কে ঙুপৰী ভাগ জেকবা মে ফুন হোয ঠৈ, ওকবা হঠা কে শেষ ভাগ কে পাতব-পাতব ঠুকড্ । মে রাঁটি কে সান ভব সংবন্ধিত ক'কে সিক্কী কে রস্তু রঁনাৰেঁ কে কাজ কৈন জায় ঠৈ । গামক মহিনা সৰঁ সামান্যতঃ একবা কিছু মহত্বপূৰ্ণ বংগ জেনা নান, কাবী, নীনা, হবযব আদি সঁ বংগেত ছথি, । প্ৰবান জমানা মে মহিনা প্ৰাপ্ততিক বনস্পতি স' বংগ তৈয়াৰ কৰৈত ছনীহ জেনা পাত সঁ হবযব বংগ, নান ফুন সঁ

নান খাদি। একব খতিবিজ পৌতী, মৌনী, ধৌফনী, ডগবা, চংগেবী, কোমিয়া, পনরুঁষ্টী, রিবহবা মেহো রনৈত ছন। মিথিনাক সিক্কী বচনা নোক নাবীক ভারনা'ক খতিবিজি থিক। সিক্কী কার্য কে মিথিনা কে নোক কে জীরন স ঘনিষ্ঠা সঁরঁধ কতেকো পীঠী স র্যাপাব কে জীরিত বখনে খিচি। এক প্রযাস ভেন জে এহি স্বন্দব সিক্কী নোক-কনা কে একঠা উঁদ্যাগ কে কপ মে পুনর্নির্মণি খা রিকাস খা মহিনা সঁর কে র্যারসায়িকবণ নেন তৈযাব কযন জায। মণিগাছী (দবভংগা) খা স্ববসঁদ (মুজখফবপব) মে পহিনে সঁ এহী উঁদুগু সঁ একঠা কেন্দ্র স্থাপিত ভ'গেন ছন। পঠনা কে নোক-কনা খা শিপ্প সংগ্রহানয এহি মহান বাহুদ্রীয় ধবোহব (নোক-কনা) কে দুর্নভ খা খিচিতিয নমূনা কে পুনঃ সঁকনন খা সঁবক্ষিত কবয কে পূবা কোশিশি ক বহন খিচি। মিথিনা ক্ষেত্র কে উপজ সিক্কী ঘাস স রঁনন শিপ্প কে 26 জনরবী 2013 কে নঙা দিল্লী মে গণতঁত্র দিরস পরেড মে প্রদর্শিত কযন গেন। খাদী উঁদ্যাগ-খনাদ কান স খাদী উঁদ্যাগ কে প্রধান ফুটীব রঁনন ছন উঁদ্যাগ মিথিনা মে মধুরঁনী মনমন কপডা কে নির্মণি কে প্রসিফ্র কেন্দ্র ছন, খা ভাবত খা রিদেশে কে নোকপ্রিয় রাজাব মে একব কোজি

মনমন (খাদী-বেশম) কে খপন খনগ স্থান
 ছন। মিথিনাক এহি সরসঁ লোকপ্রিয় কপডা ক
 তুননা মে উচ গ্ণারতাক রিদেশী কপডা।
 সেহো তুচ্ছতা মে বাখন গেন। খাদী খা
 গাম উদ্যাগ কে তবহ-তবহ'ক সমস্যা'ক সামনা
 কবs পডা ঠৈ খা সদের সবকাব কে হাথ স
 সতমায ব্যরহাব ভেট্গা ঠৈ। রিহাব কে শাসন
 মিথিনা কে খাদী সংস্থান কে ছুট কে খনমতি নে
 দ'ক মিথিনা সহিত বাজ্য কে সর ঠা খাদী খা
 গাম উদ্যাগ কে নগ্ন ক দেনক। চীনী উদ্যাগ-
 মিথিনা ক্ষেত্র গন্না উপোদন নেন স্বপ্রসিদ্ধ খছি
 । এহি ক্ষেত্রক মাটি সেহো এহি নেন উপহাজ
 খছি। পূরী চঁপাবণ, পশ্চিম চঁপাবণ,
 ক্ষজহফবপুব, সীতামটা, দবভঁগা, মধুরী,
 সমস্তীপুব এর পুর্ষিয়া জিনা সর মে ভারী মাত্রা
 মে গন্না নিকনেত খছি। নীক রীয়া নহি
 ভেটেত খছি। জমীন গোরব'ক ভূখন খছি।
 রোটা খা বৌদীক রৌব-রৌব খারঁয সঁ হুনকব
 ক্ষনাফাক সংভারনা খবারঁ ভ জাগত ছনি।
 শ্বক মে গুব-খল্দসবী উদ্যাগ ছন। ক্ষদা
 মিথিনা ক্ষেত্র মে চীনী উদ্যাগ কে পুনস্ঠান খা
 পুনজীরিত কবরাক রাস্তরিক শ্রেয গাঁডিয়া
 ডেরনপমেঁঠ কঁপনী কে জেরাক চাহী জে 1900-
 01 মে গন্না কে খেতী কে নেন ক্ষজহফবপুব

মে খতাহব খা খহীন গাঁডিগো ফৈকদ্রী খবীদনে
 ছন। চীনী উদ্যাগ ক ক্ষেত্র মে একটা রহুত
 মহত্বপূৰ্ণ ৰিকাস 1937 ক কানুন ছন, জে ৰিহাব
 চীনী কাবখানা নিয়ন্ত্ৰণ খধিনিয়ম ক নাম স
 জানন জাগত খছি। এহি খধিনিয়ম ক খনুসাব
 প্ৰত্যেক কাবখানা ক চাক কাত কিছু ক্ষেত্র গল্লা
 ক খেতী নেন খাবক্ষিত খা খাবক্ষিত ছন,
 জেকবা সংৰ্ধিত কাবখানা নে খবীদৰঁ ৰাধ্য ছন
 । খধিকাশি ফৈকদ্রী নগ ৰাজ্জিগত জমীন যা
 পষ্টা পব দেন গেন জমীন ছন জাহি পব ও
 সৰঁ স্ৰয় গল্লা কে খেতী কৰৈত ছনাহ। নীক
 দিন মে ঙা চীনী কাবখানা ৰেঁত উগাৰঁয ৰানা
 কে এডৰাঁস দৈত ছন। মিখিনা ক্ষেত্র মে
 সোনহ ঠা চীনী কাবখানা ছন খা ও সৰঁ খছি
 : উত্তৰ ৰিহাব চীনী মিন, ৰাঘা ,স্বগৌনী চীনী
 মিন, হনুমান চীনী মিন, মোতিহাবী হবিনগব চীনী
 মিন, চঁপাবণ চীনী মিন, নৌবিয়া, নূ স্ৰদেশী
 মিন, নবকটিয়াগঁজ, মোতীনান পদমপত চীনী
 মিন, মনৌনিয়া, মোতীপুব চীনী কাবখানা,
 ক্ষজখখবপুব, সীতাপুব চীনী কাবখানা, গোৰৌন,
 ৰেঁনসঁড চীনী কাবখানা, বেগা, দবভঁগা চীনী
 কম্পনী, নোহঠ, দবভঁগা চীনী, সকৰী, ৰৈয়াম
 চীনী কঁপনী, সমস্তীপুব সেন্দ্ৰন শ্বগব কঁপনী
 সমস্তীপুব, দ নূ গাঁডিয়া শ্বগব মিন, হমনপুব,

রঁনমনখী সহকাৰী চীনী মিন পুৰ্ণিয়া । 1974-75 মে রিঁহাব সবকাব বাজ্য মে চীনী উঁদ্যাগ ক পুনবহ্ৰাব থা চৌতবহ্ৰা রিকাস নেন কঁপনী ঞ্ধিনিযম 1956 ক তহত রিঁহাব বাজ্য চীনী নিগম নিমিষ্টেড কএ নিগমিত কবি দেনক । নিগম পন্দ্রহ ঠা চীনী কঁপনী কে ঞ্ধপন নিয়ন্ত্ৰণ মে ন নেনক । এহি ক্ষেত্ৰক বয্যাম, নোহঠ, সকৰী, সমস্তীপুব, গৌৰৌন, রঁনমনখী, নৌবিয়া, মোতীপুব, গুবাক ঞ্ধা স্বগৌনী মে চীনী কাবখানা নিগম দ্বাবা ঞ্ধপন কজ্জা মে নেন গেন । নিগম এহি কঁপনী সৰঁ কএ গনত তবীকা স পুৰ্ণধিত কেনক । চীনী কঁপনী রঁদ ভ গেন । কবীৰঁ উহ নাথ গন্না উপোদক ঞ্ধা উঁদ্যাগক 40 হজাব মজদুব, কে ঙুপব মিথিনা কে এহি পৈঘ উঁদ্যাগ রঁদ ভেনা পব সীধা ঞ্ধসব পবন । জুঁঠ উঁদ্যাগ-মিথিনাক মাঠি জুঁঠ উপোদন নেন রঁহত উপহ্যজ ঞ্ধি । দনদন, নদী ঞ্ধা প্ৰাপ্ততিক রাঠাঁ সঁ রঁনন পৈঘ ঞ্ধা সঁ কাঠন জুঁঠ কে নেন নীক প্ৰাসেসিংগ রাঠব চৈল্লব উপনজ্জ কবাযন গেনয । মিথিনা মে প্ৰাচীন কান সঁ জুঁঠ কপডা । তৈযাব কবৰঁ রঁহত প্ৰচনিত উন । জুঁঠ নিমতিা পহিনে মহীন জুঁঠ কপডা । রঁনেত উনাহ, জেকব উপযোগ সামান্যতঃ সমাজক গবীৰঁ রজ্জা কৰৈত উন । জুঁঠ কে ঠাঠ কে কৌশিন কে

ৰহুত মাংগ ৰনন বহনৈ । সীমেণ্ট ফৈকট্ৰী জে
জুঠ-ৰৈগ ক ক্ষুখ্য গ্ৰাহক ছন, আৰু কম ৰৰ্ৰদী
ক কাৰণ সিংখটিক ৰৈগ তৈয়াৰ কৰেত খ্ৰিষ্টি ।
মিথিনা ক্ষেত্ৰ মে তিন ঠা জুঠ ফৈকট্ৰী খ্ৰিষ্টি-
একটা ক্ষুজাপ্ৰব (সমস্তাপ্ৰব জিনা) মে আ দূটা
মিন কটিহাব মে । বামে শ্ৰীব জুঠ মিন'ক
স্থান খনুকুন ছন, কিয়াক ত কচা মান কে
ভবমাব ছন আ পবিরহন সেহো আমান ছন ।
কটিহাব মে দূ ঠা জুঠ মিন ছন অৰ্থাতি (1)
কটিহাব জুঠ মিন নিমিষ্টেড, কটিহাব আ একটা
আওব (i i) মোতীনান চমবিয়া জুঠ মিন,
কটিহাব, একবা সবকাব কিননক, হুশ্ৰুধন ভেন
আ কংপনী ৰুঁদ ভ গেন । একটা আওব কংপনী
মোতীনান চমবিয়া জুঠ মিন ৰহুত দিন স ৰুঁদ
খ্ৰিষ্টি । হোবৰিসগজ, খববিয়া, কটিহাব,
গুনানৰুগ, কিশিনগজ, নিৰ্মনী, মধেপ্ৰবা আ
সহবসা ক মণ্ডী কোনকাতা ক ফৈকট্ৰী কএ জুঠ
ক আপুৰ্তি কবি বহন খ্ৰিষ্টি । মিথিনা ক্ষেত্ৰ মে
4.25L একড় ক্ষেত্ৰ মে জুঠ কে খেতী ভ
বহন খ্ৰিষ্টি । জুঠ খেতী কে মামনা মে গ
পশ্চিম ৰুঁগান কে ৰৌদ দোসব স্থান পব খ্ৰিষ্টি ।
এহি ক্ষেত্ৰ মে কচা জুঠ ক হুন ঔপোদন
560 হজাব গঠবী মে ৰৌসী (2011) খ্ৰিষ্টি ।
পুৰ্ণিয়া আ সহবসা জিনা মে জুঠ ঔগাৰৌ ৰানা

গনাকামে পবিরহন ক পযাপ্তি স্মৰিধা ভ বহন
 খ্ৰিষ্টি । বাজ্য মে তেযাব জুঠ সামান ক পযাপ্তি
 খ্ৰাতবিক ৰাজাব খ্ৰিষ্টি খা ফশেন শ্ৰমিক সেহো
 উপনষ্ট খ্ৰিষ্টি । হমবা নোকনিক মানৰ খ্ৰিষ্টি জে
 মিথিনা মে মৌজুদা জুঠ উদ্যাগ কে মজবুত
 কবৰাক নেন শীঘ্ৰ কাৰ্বৰাঙা উচিত খ্ৰিষ্টি ।
 কাগজ উদ্যাগ-কাগজ খা কাগজ ৰৌড কে মাত্ৰ
 তিন শ্ৰেণী ঠে জেনা (i) নেখন খা ক্ষুদ্ৰ
 কাগজ (ii) ঔদ্যাগিক কাগজ জেনা নপেঠনায
 খা পেকেজিং পেপৰ ৰৌড খাদি, (iii)
 বিশেষতা কাগজ জেনা কাৰ্বোনাগজিং ঠিথু
 ফিল্টেৰ পেপৰ, সিগৰেট ঠিথু, গল্পনেটিং পেপৰ
 খাদি দেশী ৰিধি স কাগজ কে নিৰ্মাণ পুৰ্ণিযা,
 দবভংগা, মধুৰনী খা সমস্তীপুৰ মে হোগত ছন,
 কাগজ তেযাব কবয মে প্ৰহাজ সামগ্ৰী
 সামান্যত: 'মান খা পঠ' ভূমা, ৰেকাব কাগজ
 খাদি কে গূদা ছন । মিথিনা ক্ষেত্ৰ পেপৰ
 মিন কে ৰিৰবণ নিম্ননিখিত খ্ৰিষ্টি : ঠাফৰ পেপৰ
 মিন নিমিঠেড সমস্তীপুৰ, খশৌক পেপৰ মিন
 নিমিঠেড দবভংগা, ৰৰৌনী পেপৰ গণ্ডম্ভ্ৰীজ
 নিমিঠেড ৰেগুমবায়, আৰ্যভট্ট পেপৰ মিন
 নিমিঠেড দবভংগা, জযচাডিকা পেপৰ মিন
 নিমিঠেড ৰৰৌনী, উপেন্দ্ৰ পেপৰ মিন প্ৰাগৰেট
 নিমিঠেড, ক্ষুজফফৰপুৰ, ৰিশ্ননাথ পেপৰ মিন
 নিমিঠেড পুৰ্ণিযা, ৰৈচনাথ পেপৰ মিন নিমিঠেড

পূৰ্ণিয়া ফ্ৰাফ্ৰেণ প়েপব প্ৰাগৰেঠ নিমিঠেড
 পূৰ্ণিয়া, কঠিহাব প়েপব মিন নিমিঠেড কঠিহাব,
 ঠাফ্ৰব প়েপব মিন নিমিঠেড, সমস্তীপব । ভূমা
 আ ঘাস ফ্ৰাফ্ৰ কচা মান ছন । জাপানী তকনীক
 অপনাওন গেন । কংপনী সবকাবী দখনখঁদাজী
 সে রঁদ ভ গেন । অশোক প়েপব মিন নিমিঠেড
 ক স্থাপনা 1957-58 মে দবভংগা ক হাযাঘাঠ
 মে ভেন ছন । 320 একড্ জমীনক ব্যৱস্থা
 ভেন । অমে বিকী সহযোগ স ভেন । মিন
 কে আৰ্থিক সঁকঠ কে সামনা কবয পড্ৰন আওব
 একবা সবকাব কে কজ্জী মে ন নেনক । তখন
 অসম সবকাব আ ৰিহাব সবকাব সহযোগ কেনক
 আ কংপনী পূবা ক্ষমতা মে কাগজ কে ঊপোদন
 ক বহন ছন । পুনঃ আৰ্থিক সঁকঠ কে কাবণ
 একবা রঁদ ক দেন গেন । মিথিনা মে কাগজ
 ঊদ্যাগ কে ভৱিষ্য কে ৱিকাস পব একঠা আকনন
 গ্ৰা অছি জে গ্ৰা ফ্ৰাফ্ৰ কপ স অসম কে গূদা
 কে আধাব পব রঁট্ৰী সকেত অছি (গ্ৰা ৰঁহুত
 পৈঘ স্ৰাত ভ সকেত অছি জৌ অসম মে কেঁদ্র
 সবকাব কে কিছু পৰিযোজনা ফ্ৰিয়াল্লযন কে চৰণ
 মে পহঁচ জায) আ সঁভৱ নেপান স কচা মান
 (যা গূদা) ক খবীদ সঁভৱ হো । অতঃ স্থান
 চুনাৱ মামনা মে গুদদী সে কাগজ মে
 পবিরতিত কবয পব আধাবিত পৰিযোজনা কে

স্থাপনা কে নেন মিথিলা নীক স্থিতি মে খ্ৰিষ্টি ।
 সহকাৰী ক্ষেত্ৰ ডেযৰী রিকাস-মিথিলাক পশু
 সম্পদা দৃষ্টি খাও, পনীৰ, ঘী আ খ্ৰিষ্টি উপভোজা
 দূধ উপোদক নেন ডেযৰী আ ডাউনস্ট্ৰীম দূধ
 প্ৰসংস্কৰণ আ উপোদ উদ্ভাগক রিকাসক খপাব
 সম্ভাৰনা প্ৰদান কৰেত খ্ৰিষ্টি । চাবা কে
 অপেক্ষাপ্ৰাপ্ত সন্তোষজনক আপুৰ্তি আ গায়-ভৈম
 পানন কে খনুকুন পৰিস্থিতি কে কাৰণ মিথিলা
 কে মেদান বিশেষ কপ' স দবভংগা, সমস্তীপুৰ,
 মধুৰ্ণী, সহবসা, মধেপুৰা, খববিয়া আ পূৰ্ণিয়া
 দূধ উপোদন কে ক্ষুখ্য কেন্দ্ৰ বহন খ্ৰিষ্টি ক্ষুদা
 দূধ কে অসন্তোষজনক বিপণন ব্যৱস্থা কে কাৰণ
 একব রিকাস মে ৰাধা পহুচন । ৰাজ্য সবকাব
 ৰবৌনী মে এক নাখ নীঠব দূধ/প্ৰতিদিন নেন
 দূধ সংযত্ৰ নগা বহন খ্ৰিষ্টি । ডেযৰী উপকৰণক
 কে একটা পেঘ হিম্মা স্মিডিশি ফ্ৰেডিষ্ট কে তহত
 সবকাব কে ভেঠন ঠে । সংযত্ৰ মে দূধ কে
 পৰ্যাপ্তি আপুৰ্তি স্বনিশ্চিত কবয় কে দৃষ্টি সং প্ৰযি
 পুনৰ্ৰিত্ত নিগম সং ৰেহতব কিস্ম কে ফ্ৰাম ব্ৰেড
 মৰেশী কে খবীদ কে নেন ক্ষেত্ৰ মে ডেযৰী
 খেতী মে নিকনয় ৰানা প্ৰযিকৰ্মী কে আৰ্থিক
 সহায়তা কে যোজনা তৈয়াব কেন্দ্ৰ গেনয় ।
 ক্ষুখ্য উপোদ পাশ্চুৰাগজড দূধ, ঘী, পাউডব দূধ,
 কেমিগন আ আৰ মিঠাঙা খ্ৰিষ্টি । তহিলা হমবা

সৰৈ নগ ডেযৰী প্লাণ্ট ঋষ্টি ঋ নিম্ননিখিত স্থান
 পৰ সঁচানিত ঋষ্টি । দূধ যোজনা, দবভঁগা -
 পাশ্চুৰাগভড দূধ, ঋজফফবপব ডেযৰী -
 পাশ্চুৰাগভড দূধ ঋ মিঠাঙা কে কিস্ম, সমস্তীপব
 চিনিংগ সঁষ্টব-পাশ্চুৰাগভড দূধ হাজীপব
 ডেযৰী-পাশ্চুৰাগভড দূধ, খগডাি যা চিনিংগ
 সঁষ্টব-পাশ্চুৰাগভড দূধ, একব ঋনারা, ঋন্য দূধ
 চিনিংগ সঁষ্টব পূবা ঋগ ক্ষেত্ৰ মে ঠ্ঠে । সৰৈ
 দূধ সঁয়ত্ৰ সহকাৰী ক্ষেত্ৰ মে নীক কাজ ক
 বহন ঋষ্টি । মিখিনা কে ঋধিকাশি ডেযৰী কিসান
 কে রৈসী দাম কে কাবণ পশু চাবা খবীদয মে
 দিক্কত হোগত ভুনি, পশু চাবা কে নিযতি
 নগাতাব রঁট্ৰি ক মানানা এক ঋবৰৈ ডানব
 ভ গেন ঋষ্টি । একব ঋনারা কিসান সঁ
 ঔপভোজা কে দূধ পহঁচায় কে নেন ওহি ঠাম
 সঁ কোড চেন কে স্বৰিধা কে ঋরগ্ঠকতা হোযত
 ঠ্ঠে । মূন্য রৰ্ধিত দূধ ঔপোদ'ক ঠিকরাক সময়
 রৈসী হোযত ঠ্ঠে, ঋদা তবন দূধ কে জন্দ সঁ
 জন্দ ঠঁডা কবয কে হোযত ঠ্ঠে ঋ গ্ণারতা মে
 স্বধাব'ক নেন প্ৰশীতন ঋরগ্ঠক ঠ্ঠে । মিখিনা
 মে পযাপ্তি প্ৰশীতন স্বৰিধাক গঁভীব ঋভার
 ঋষ্টি । ডেযৰী ঔদ্যাগ কে সবন ঔপকবণক কে
 ঔপযোগ কৰৈত ঔপোদকতা মে স্বধাব কে
 যোজনা রঁনারা ঋ সমৃষ্টি প্ৰাপ্ত কবয কে নেন

কিমান কে শিক্ষিত কবনায় আরথক ঠে ।
 ডেযবী উদ্যাগ ক ভরিষা উজ্জরন থছি । পর্যটন
 উদ্যাগ-পর্যটন রৈখিক গতিরিধি কে কপ মে
 কৈন জায ঠে থা মানর জাতি কে মহত্বপূর্ণ
 সামাজিক-আর্থিক থরকাশি কে সাধন কে কপ
 মে দেখন জায ঠে । ঙা রিদেদী ক্ষুদ্রা কে
 কমাঙা থা ঘবেনু বাজস্ব ঠে । পর্যটন রিকাসক
 স্তব রাস্তর মে মিথিনা ক্ষেত্রক সৌন্দর্য থা
 আকর্ষণক সূচকাংক থিক । হমবা সর নগ
 পর্যটন কে নীক সন্ভারনা থছি, ধর্ম স জুডন
 পর্যটন স ন ক রণ্যজীর থা প্রগতি পর্যটন
 তক । পর্যটন স ছোট-ছোট নিরেশে স পৈঘ
 ফাযদা হোগত থছি । মিথিনা মে পর্যটনক
 নীক সন্ভারনাক রাঁদো থপযাপ্তি বুন্যাদী টাঁচা থা
 একীপ্রত পর্যটন নীতিক থভার মে সক্ষতি
 দোহন নহি ভ সকন । পর্যটন রিকাস মে
 আরথক বুন্যাদী টাঁচা কে স্বরিধা কে কমী স্পষ্ট
 থছি । কিছু প্রক্ষথ চিতা নিম্ননিখিত বহন ঠে:
 থবার চিকিসো সেরা, থপযাপ্তি রিশেষ বুন্যাদী
 টাঁচা, জেনা হোঠন থা বেস্টারেষ্ট কে কমী,
 পর্যটন কে দেন জায রানা প্রাথমিকতা মে
 মিথিনা কে কোনো স্থানে নৈ, হান হান মে
 হৈদবারাদ মে প্রদর্শিত রিহাব পর্যটন নিগম কে
 রিত্তাপন মে মিথিনা কে কোনো চর্চ নহি ছন

। জনতা কে লাভ নিম্ননিখিত ছৈ: মহত্বপূৰ্ণ
 ঐতিহাসিক বোজগাব, দূৰস্থ পৰ্যটন স্থান পৰ
 গ্রামীণ আঁৱাদী কে সামান্য বিকাশ, গবীৰী উন্নয়ন,
 সামান্যত: কমাঙা ক্ষমতা মে স্বধাব, ক্ষেত্ৰীয়
 কনা, সংস্কৃতি আ হস্তশিল্প কে প্ৰচাৰ-প্ৰসাৰ,
 ক্ষেত্ৰক নেন একটা ছবি নিৰ্মাণ, বন্যজীৱ
 পৰ্যটন-চম্পাৰণ ৰাঘ পৰিযোজনা-হিমানয় কে
 সোমে শ্বিৰ বেজ-ৰেণুসবায কে কৌখাব মিত-
 পক্ষী ঐতিহ্যবাহ্য-এক শীৰ্ষ শ্ৰেণী কে পক্ষী
 ঐতিহ্যবাহ্য মে বিকসিত ভ সকলোয়ে,
 কুশোদ্যবস্থান-পক্ষী ঐতিহ্যবাহ্য বিহাব মে
 ঠাঙগব ফাউণ্ডেশ্যন কে স্থাপনা মে ৰাষ্ট্ৰীকী
 ঠাঙগব বিজৰ্ৰ স জুডন পৰিযোজনা কে
 দেখেথ হেতু আ ঠাঙগব বিজৰ্ৰ নেন ধন
 জুটৰৈ নেন ঐনগ-ঐনগ এজেন্সী, সবকাৰী আ
 গৈব-সবকাৰী দূনু সংগ সমন্বয় কবতে ।
 গোগাৰিন পক্ষী ঐতিহ্যবাহ্য-কট্টিহাব আ শাহপুৰ
 পঠেবী পক্ষী বিহাব-সমস্তীপুৰ জিনা মে পৰ্যটন
 কেন্দ্ৰ ৰনি সকত । ধাৰ্মিক-ৰাষ্ট্ৰীয়গব- প্ৰথম
 কৰি ৰাষ্ট্ৰীকি কে নাম পৰ-সীতা ঐন জীৱন
 নৰ আ কুশি কে সংগ ৰিতা দেননি । গান্ধী স্মৃতি
 স্থান-ভীতিহাবৰা ঐশ্বৰ্য-পাণ্ডৱ ঐতিহ্যতৰাস-
 মহাস্থান, ৰেণুগট্ এৰ ৰবিজন 'স্বৰ্ণ ত্ৰিকোণ'
 ঐতিহ্য জিনা, দেদাৰবী মন্দিৰ-কালিবিৰামগজ,

বজ্রকানী এর মহাজোগী মন্দির-মহিষী, মহাবসা, মন্ডন ধাম-মহিষী, মহাবসা-মন্ডন এর শংকবাচার্য সে সম্বন্ধিত, উগ্রতাবা-মহিষী, মহাবসা-মৈনা-মহেশ্বরা-কাব খিবহরী-ব্রহ্মা, মহাবসা, নক্ষত্রীনাথ গোমাণ্ডা-মহিমী, মহাবসা, নোকদের নৌবিক গট-হবদী গাম, কপিনেশ্বর স্থান, স্বখাসন-নোকদের 'খেদান মহাবাজ-মধেশ্বর, সাঙ্গগট-গুপ্ত কান, মধেশ্বর, দ্বর্জো-বৃক্ষকান, মধেশ্বর, সিংহেশ্বর স্থান-রথবা সনোনা-জাদু ঠেনা, খগড়া যা সিমবিয়া-গংগাস্নান, রৈগুমবায-খহিন্যাস্থান কে নিয়ে প্রসিদ্ধ, গৌতম ঋষি/খা খহিন্যা স্থান, উটঠ-কানিদাস-দেবী ভগবতী-মধুরনী জিনা মে, মধুরনী জিনা কে যাত্রাকো বৃক্ষ কে জগরান-খাশ্রম। মধুরনী জিনা কে ভরানীপুব-উগনা মহাদেব, পুনোবা-সীতামটী জিনা মে দেবী সীতা জন্মস্থান, প্রাণতিক শীতননগব স্নান, মত্মগংধা পবিযোজনা-পর্যটন পবিসব, মহাবসা-বিশান পকবীগট-মহিষী, মৈত্রী সরোরব-রীবপুব খনৌনীগট-সেরেয়ামণি স্নান-পশ্চিম চংপাবণ। মোতী স্নান-পূর্ব চংপাবণ, সরোত্তব স্নান-কেশবিয়া প্রখড-পূর্ব চংপাবণ। চিমাপানী-জয়নগব রীব সিংহ ঐতিহাসিক কিনা-রীবনগব রিমহবিয়া বাজোখবী-মহাবাজা শিরসিংহ দ্বিতীয়-ঘোবদৌব পোখবী-মণিগাছী খঁচন

জবহতিয়া-মহাবাজ ভৈবর সিংহ-পোখৰী,
 রনিবাজগড় মে ভাবতীয় প্ৰবাতন্ব সৰ্বেক্ষণ
 কে তহত গুমা-মসীহ সে 200 বর্ষ পূর্ন স্থান,
 মধুরী কে মহেশে ঠাকুর কী ভৌব-বাজধানী,
 মন্দর কে বাজধানী মে ভীঠ-ভগরানপুব,
 সবিসর পাহী-পক্ষধব মিশ্রি এরং খ্যাচী মিশ্রি জন্ম
 স্থান, -মধুরী জিনা মে চমনিয়া পোখব,
 ঋধবাঠারী-রাচস্পতি মিশ্রি-ভামতী ঠীকা কে
 জন্মস্থান এতয নিখন গেন ছন, পানী-মধুরী
 জিনা মে জ্যাতিশ্বেব ঠাকুর-বর্ণ-বনোকব কা
 জন্ম স্থান। মংরৌনী-গংগেশে উপাধ্যায় কা জন্ম
 স্থান। রিস্থী-মহান করি রিধ্যাপতি কা
 জন্মস্থান। দ্বনখ-গংগদের পুত্র বাজা নাগদের
 রীগান কে পুত্র রিল্লান কে এতয পবাজিত
 কেননি। কবিযন- উদযনাচার্য সে সম্বন্ধিত।
 খরৌনাডীহ-এতিহাসিক স্থান, উথেনন কেপী
 জাযসরান শৌধ সংস্থান, পঠনা সম্পন্ন ভেন।
 হবিহব ক্ষেত্র-গজেন্দ্র মোক্ষ কিংরদন্তী কে
 ঋনুসাব সোনপুব ও জগহ ঋষ্টি জতয রিষ্টি বন
 কে স্রামী (হাখী) খা জন কে স্রামী (মগবমছ)
 কে রীচ ঐতিহাসিক নড়াগা কে সমাপ্ত কেনে
 ছনাহ-কার্তিক পূর্ণিমা- এশিয়া কে সরস পৈঘ
 পশু মে না। রৈশানী-গুমা পূর্ন ছঠম শিতাঙ্গী
 মে রৈশানী মে রিশ্বক পহিন নোকতাব্রিক

গণবাজ্য মে সঁ এক ছন। গহো ওতহি ঋষ্টি
 জতয ভগরান মহারীব, 24ম ঋ ঋতিম 'জৈন
 ত্রিখকব' কে জন্ম ভেন ছন। ঋষ্টি এতয ঋপন
 ঋতিম প্ররচন দেননি জতয ঋগ-কান্হি 'কৌব্বহা
 পবিসব' কে খঁডহব পড়ন ঋষ্টি। সরসঁ
 উল্লখনীয ঋষ্টি 2300 বর্ষ পুবান ঋশোক স্তম্ভক
 ঙুপব ফনীন শেব, 3 কিমী দূব খঁডহব কে
 এক দিশে মে একটা স্তূপ ঋষ্টি জতয ঋষ্টি কে
 ঋষ্টি কে ঋঠম হিম্মা (দাহ সংস্কার কে রাঁদ
 নাশি কে হিম্মা রাঁচি গেন) ভেঠেন ছন। নগহি
 মে একটা ছোট সন সংগ্রহানয ঋ চমকৈত
 জাপানী পীস পৈগোডা ছৈ, ঋভিষেক পৃষ্কণী-
 40 কিমী। কেসবিয়া- জতয মরৈত ঋষ্টি ঋপন
 ভীখ কঠেবা দান কেনে ছনাহ। এতs
 পুবাতব্বরিদ সঁভরত: দ্ণিয়া কে 2 সরসঁ ঙুঁচ
 রৌহু স্তূপ, জে পান কান কে ছৈ, ঙুপব সঁ
 425 মীঠব কে পবিধি রানা রিশোনকায রৌহু
 তাব্রিক মঁডন ঋরেখ সঁ নৌ ঋদ্বিতীয় ঋকাব
 কে ছত (সাত বর্তমান মে ঙুজাগব), চকিয়া
 নগ পূরী চঁপাবণা মে স্থিত সূর্য মঁদিব-সূর্য পৃথ্বী
 কে জীরন ঋ ঙুঁজা কে ঋতিম স্রাত মানন
 জাগত ঋষ্টি। বৈদক সরসঁ নোকপ্রিয় গায়ত্রী
 স্তাব্র সূর্য ভগরান সঁ প্রার্থনা ঋষ্টি। রাস্তুর মে
 সূর্য কে ঋস্তিব্র সমগ্র সৃষ্টি কে স্রাত ছৈ ঋ,

প্রত্যন্ত মানব জাতি খনাদি কান স সূৰ্য কে
 পূজা ক বহন ছৈ । মিথিনাক শাস্ত্ৰক মহান
 বিদ্বান বদ্রধব নগভগ 600 বৰ্ষ পূৰ্ণ ছঠি পৰ
 পব খূৰ নিখনে ছনাহ । হুনকা নেন এহি
 পাৰনিক কথা আ খন্য বিন্নবণ স্কন্দ পুৰাণ সঁ
 নেন গেন খছি । সূৰ্য কে পূজা স একটা হিম্মা,
 গ পাৰনি মাত্ৰ দেৱী স্কন্দা মাতা যানী পাৰ্ৱতী
 (ছঠী মৈয়া) কে পূজা কে নেন মনাওন জাগত
 খছি । এক তবহে গ পাৰনি খদ্বিতীয় খছি,
 কাৰণ সূৰ্যক পূজা ছঠী মৈয়াক পূজাক সং
 মিশ্ৰিত খছি । এহি ব্ৰত (ব্ৰত) কএ ভক্ত কএ
 সৰ বোগ আ খতবা স ক্ষুজি মানন জাগত খছি
 । কাৰ্তিক মাসক শুক্ল পক্ষ কে ছঠম দিন গ
 পাৰনি মনাওন জাগত খছি । সৰ সূৰ্য মন্দিব
 কএ আধুনিক পৰ্যটন স্থান ক কপ মে বিনিসিত
 কবৰাক খছি তাকি এহি মন্দিব স কাহী বাজস্ব
 ভেঠ সকএ । এহি ক্ষেত্ৰ মে সাত ঠা সূৰ্য
 মন্দিব খছি আ ও নিম্ননিখিত খছি : কানীৰাগ
 মন্দিব-ৰেঁতিয়া : বৰ্ষ 1664 মে ৰেঁতিয়া বাজ
 দ্বাৰা স্থাপিত , নৌনখা মন্দিব-বক্সান : জনবৰী,
 1993 মে স্থাপিত , কন্দাহা-সহবসা :1431
 মে কিংগ ৰশিধব দ্বাৰা নিৰ্মিত-মহিষী
 নগ,সীতামটী-নক্ষ্মণ নদীক তঠ পব,
 ক্ষুজখবপব,এতয তিন ঠা সূৰ্য মন্দিব খছি,

জাহি মে সঁ চতুর্ভুজ স্থান মন্দিব রঁহুত শ্রমিহ
 ঋহি । পর্যটন ক্ষেত্র মে রোজগাব ঋ পূজী
 নিরেশি ঋনুপাত সরঁ স রঁেমী ঋহি । উদ্যোগক
 ক্ষমতাক দোহন কবরী মে ঋসমর্থতা ত' মিথিনা
 কেঁ কতেকো সৌ করোডক ঋতিবিজ বাজস্ব
 উপেন্ন কবরী মে ত' ন্বকমান পহঁচাওত, মংগহি
 হজারো নোক কেঁ রোজগাবক ঋরসব সঁ সমান
 কপ সঁ রঁচিত ক' দেত, জে দ্নু রঁদনা মে
 এহি ক্ষেত্রক ঋর্থিক রিকাস পব শ্রতিকূন শ্রভার
 পডত । মিথিনা কে নেন ছুরি নিমণি রঁহুত
 মহত্বপূর্ণ ঋহি, ঋ পর্যটন কে একটা শ্রভারী
 মাধ্যম কে কপ মে উপযোগ কবরঁ পবম
 ঋরশ্ঠক ।

খুদবা ক্ষেত্র র্যাপাব-মিথিনা শ্রাবঁভিক কান মে,
 একটা পেঘ রাশিজ্যিক কেন্দ্র ছন । স্বরিধা যা
 স্বচাক সঁচাব যগোঁ স সঁভারিত র্যাপাব কে
 জীরন বজ বহন ছে । চুঁকি এহি ভূমি কেঁ
 নগভগ 20 ঠা নদী ঋ রঁহুত বাস পোখবি
 ছন, তাহি নেন মিথিনা মে র্যাপাবক স্থিতি
 সমৃহ ছন ঋ রিভিন্ন স্থান পব সামান পহঁচেরাঁক
 নেন ঋনেক ভূমি ঋ নদী মাত্রা ছন । শ্রাচীন
 সাহিব সন্নদী ঋ কাবরাঁ র্যাপাব কে সঁদর্ভ স
 ভবন ছে, জেকবা স ঙা সিহ হোয ছে কি

सम्पद के संग संग स्थनीय मात्रा के उपयोग
 अंतर्वाष्ट्रीय राजीय के राजमात्रा के रूप में
 प्रांभिक कान में मैथिल द्वारा स्वतंत्र रूप में
 कैन जाय छैनै । महर्षपूर्ण नदी मात्रा गंगा,
 कोसी आ गंडक के धारा के माध्यम में इन जे
 अंतर्वाष्ट्रीय र्यापार के माध्यम धमनी बनैत
 छै । र्यापारक एकठा पैघ केंद्र हौराक कारणे
 मिथिला में छोट-छोट र्यापारी नौकनिक
 आरागमन होत छन । हमरा नौकनि के कहन
 गेन छै जे रूढ़क शिष्य नौकनि गाडी-
 भावक रस्तु न क र्यापारक नैन रिदेह
 गेनाह । मिथिला बाजगठ, गया, चंपा आ
 पाठनीपत्र सन प्रमुख शहर सँ कछा सड़क सँ
 जुड़न छन, जेना सरँ ठाम अधिकशि प्राचीन
 वस्तु संग छन । सम्पदी-र्यापार के संदर्भ छै
 जे मिथिला के राजीय के एकठा महर्षपूर्ण अंग
 रूमागत छै । 'अंतरेय-ब्राह्मण' में अक्षर
 सम्पद आ सम्पद जाय राना जहाज द्वारा
 नौकायन के संदर्भ देन जाय छै । जातक
 उद्घाटन करै छै कि सम्पद में र्यापार करै
 राना र्यापारी के संख्या रूढ़ छैनै, आरो
 र्यापारी नैन-देन के कारोबार नैन रिदेशी
 भूमि पव रहै छै । रिभिन्न अन्य श्रात सँ
 पता चनेत छै जे मिथिलाक चीन, तिब्बत,

নেপাল, শিৰাংগ, ৰোম, খবৰ, ফাবস আ ৱেঁৱিনোন
 মঁ ৰাপাবিক মঁৱধ ছন। ঙ ৰাপাব প্ৰায়:
 ৰাজিগত ৰূপ ম কৈন জায ছেতৈ ক্ষুদা সামেনদাবী
 সেহো প্ৰসিদ্ধ ছেতৈ আ ৱাৱহাব মে ছনৈ ।
 ৱেশীনী একটা মহত্বপূৰ্ণ ৰাপাবিক কেন্দ্ৰ ছন।
 কোশিন কে শ্ৰীৱস্তী ম খংগ কে চংপা আ মগধ
 কে ৰাজগৃহ তক মহামাত্মা পব পড়ন ছন।
 শ্ৰীৱস্তীমঁ ৰুসিনাবা ধৰি ৰাপাবী গঁডক পাব কএ
 ৱেশীনীমে বকি গেন আ হাজীপুৰ নগ গংগা
 পাব কএ ৰাজগৃহ গেন। ৱেশীনী উত্তৰী
 পহাড়ী মঁ একটা আওব মাত্মা মঁ জুড়ন ছন
 জাহি মঁ খশৌক খপন যাত্ৰা মে নেপাল উপলকা
 মে ননিতাপষ্টনম (পাঠন) যাত্ৰা কেনে ছনাহ।
 ৱেশীনী মঁ ভিখনা ধৰি এহি ৰাজমাত্মা পব
 খশৌকক শিনানেখক চাবি ঠা পাখবক স্তম্ভ
 ভেঠন খছি। ধূমৰ ৱঁৱখা পাখব মঁ ৱঁৱন
 খশৌকক খঁভা নদী মাত্মা গংগা-গঁডকক সং
 চ্চনাব মঁ খানন গেন হোযত। মিখিনা সেহো
 গৌব (ৱঁগান) মঁ খপন ৰাপাব কৰৈত ছন।
 পান ৰাজাক সময় মে স্নাবখল্ড আ মগধ ৱাঁদ
 মে ক্ষুস্মিম কান মে ক্ষুৰ্শিদাঁৱাদ আ ডক্কা
 (খখন ৱঁগ্লাদেশে) মঁ ৰাপাবক ৱিকাস ভেন।
 17ম শতাব্দী মে পুৰ্তগালী, ডচ, ফ্ৰান্সীসী আ
 খংগ্ৰেজী ৰাপাবী কে আগমন কে সং হমবা

লোকনিক সামান-কপড়, চীনী, তিনহন, তম্বাকু, মিচি আদি কে কাফী পৈমানা পব রিদেহে মে আশী কযন গেন ছন। মিথিনা পহিনে নিযতি আ আযাত কৰৈত ছন। মিথিনাক ঋখ্য নিযতি ছন : চারন, গছম, দান, তেন, ঘী, মসানা, তম্বাকু, জুঠ, বেশিম, বেশিম-রস্ত্র, রৌবা, ঠাঠ, কপাস, চীনী আ কপাস-রস্ত্র, হাখীদাত, রঠন, জড়ী-রুঠী, সিঁদূব, মাড্ড, চমড়, আ চমড়, আদি এহি রস্ত্র সন্তক নিযতি ঋখ্যত: রঁগান, বাজগৃহ, রাবাণসী আ অন্য স্থান পব হোগত ছন। নমকীন, মিচি আ নীন জে পহিনে নীক স্থান পব ছন সে উনীসম শিতাল্লীক খঁত ধবি পব হমবা লোকনিক নিযতি সঁ গায়রঁ ভ গেন। হম মগধ কে জুঠ, জুঠ কে সামান, হৈডনুম প্রাডকঠ, গুব, চীনী, মিচি, তম্বাকু, মাড্ড, হুড্ডী, চমড়, আ খান কে নিযতি কৰৈত ছনহঁ। হম গোবখপুব আ কানপুব কচা জুঠ নিযতি কৰৈত বহী, স্বপাবী কে পত্তা (পান) সে রাবাণসী, গনাহারাঁদ এঁ নখনডু, মখানা সে ভোজপুব, খরধ, আগবা, দিল্লী, পঁজারঁ, বাজস্থান, মধ্য প্রদেশী, গুজবাত এঁ মহাবাষ্ট্র, হম কানপুব, খহমদারাঁদ আ রঁম্বঁগা সঁ কপাসক সামান আ সূত, কানপুব, পঁজারঁ আ ঝঁরঁগা সঁ উনী সামান, কানপুব, আগবা, ঝঁরঁগা আ কোনকাতা সঁ

চমড়া ক সামান আয়াত কৰৈত ছী; মাৰখাড
 স আযবন এড স্টীল, দক্ষিণা বিহাব আ মধ্য
 প্ৰদেশে স চূনা আ সীমেণ্ট, পশ্চিম বঁগান, ঝাঁৰঙা
 আ গুজৰাত স মাগকিন, ড্ৰগ্‌স আ সুপাবী,
 জখন কি পহিনে হম আপন কাৰীগব আ কিসান
 দ্বাৰা উপোদিত উপভোজা বস্তু কএ নিৰ্যতি কৰৈত
 ছনহঁ। হম আগ কচা মান নিৰ্যতি কৰৈত ছী
 আ তৈয়াব সামান আয়াত কৰৈত ছী। হম সৰ
 চমড়া আ খান, জুঠ আ তিনহন কে
 কোনকাতা আ কানপুব পঠা দৈত ছী আ ওতয
 স চমড়া আ জুঠ কে সামান প্ৰাপ্ত কৰৈত
 ছী। হমবা সৰ কে কোনকাতা, ঝাঁৰঙা,
 অহমদাৱাদ, দিল্লী, কানপুব আ অন্ত ক্ষেত্ৰ মে
 উদ্যাগ কে ফীডব মে বঁদনি দেন গেন অছি
 । পহাড় স হমব সৰহক ৰাপাব কম ভ
 গেন অছি। হমব সৰহক নদী-জহাজ ৰাপাব
 অপগ ভ গেন অছি। হমব আন্তৰিক ৰাপাবক
 মহত্বপূৰ্ণ কেন্দ্ৰ অছি ৰেঁতিয়া, মোতিহাবী,
 নবকটিয়াগজ, বঁগহা, বক্সান, বৈবগিনিয়া,
 সীতামটী, জয়নগব, নহান, বাজৰিবাজ,
 হনুমাননগব, ধবান, বিৰাঠনগব, ফোবৰিসগজ,
 বঁনমনখী, ঝাবনীগজ, মধেশ্বব, মহবসা, পূৰ্ণিয়া,
 কিশেনগজ, কটিহাব, কাবাগোনা, বিহপুব,
 খগড়াঁ যা, হাজীপুব, ঝজ্জবপুব, দবভঁগা,

সংস্কারপূৰ্ব, নিৰ্মলী, ৰোসৰা, দলসিংগসৰায, সমস্তীপুৰ, গুনাৰাঁগ আদি গ্ৰামীণ ক্ষেত্ৰ মে হমৰ ৰূপাৰক একটা পেঘ হিমা সাপ্তাহিক আ দ্বিসাপ্তাহিক হাট মে না চাৰি-পাঁচ গাম মে সময়-সময় পৰ খৰীদাৰী কে নেন অখন হাট ছৈ । পড়ামী গাম আ ৰাজাবক ৰনিয়া সন্ত নিধাৰিত দিন-নিধাৰিত স্থান পৰ অখন দোকান খোলেত অছি । কিসান আ কাৰীগৰ ওতয অখন উপোদ ৰেচয আ অখন ৰোজমৰা কে উপযোগ কে নেন সামান খৰীদয নেন অৰৈত ছথিহ । ৰাৰ্ষিক মে না অনেক ধাৰ্মিক স্থান পৰ হোগত অছি । সমস্তীপুৰ, ৰেতিয়া, ফশেব্ৰস্থান, সিহেব্ৰস্থান, জষ্ঠমনপুৰ, কাৰাগোনা, আদি মে ৰাৰ্ষিক মে না ৰহুত মহত্বপূৰ্ণ অছি । গাম-গাম মে ৰূপাৰ খুদৰা চনিত ৰূপাৰী দ্বাৰা কযন জাগত অছি । গা সৰ ৰতন, কপড়া, তেন আ দৈনিক উপযোগ কে অন্য সামান কে কাৰোৰ কৰৈত ছথি । হানাকি হান কে সান মে গ্ৰামীণ ক্ষেত্ৰ মে ছোট-ছোট ৰাজাব কে ৰটনা সং হুনকৰ কাৰোৰ প্ৰভাৰিত ভেন অছি । হমৰ গামক নোক অখন খৰীদাৰী কে নেন জতেক ৰেব ৰাজাব পৰ জাগত ছনাহ, ওহি সং ৰেমী ৰেব জাগত ছথি । মিথিনা কে ভৌগোনিক স্থিতি

একবা একটা এহন ক্ষেত্র কে কেন্দ্র মে বসেত
 থাছি জাহি মে পূরী যুপী, নেপান, পশ্চিম বঁগান
 আ বঁগাদেশে শামিত থাছি । পশ্চিম বঁগান আ
 নেপান স খপন নিকটতা আ নঁরা সর্ধ ক কাবণ
 মিথিনা এহি দূনু রাজাব স ব্যাপাব আ অন্য
 আদান-প্রদান ক নেন সেহো অন্বকুন স্থিতি মে
 থাছি । ওনা, বর্তমান মে পূবা ক্ষেত্র কম
 খপত রানা রাজাব থাছি, ক্ষুদা একব আবাদী
 বিশান থাছি । জেনা-জেনা এহি ক্ষেত্রক
 অর্থব্যবস্থা কে প্রামোহন ভেট্টেত ঠেক আ বিস্তাব
 হোগত জাগত ঠেক, মিথিনা সন ক্ষেত্র নেন
 জে খপন জনসংখ্যাক রাজাবক সংগ এহন
 উদ্যোগক রিকাস ক' সকেত থাছি আ পড়া সী
 ক্ষেত্র মে পেঘ রাজাব সেহো তাকি সকেত
 থাছি, জখন কি স্থানীয় লোক সেহো উপভোগ
 ক সকত । । হমব ব্যাপারী সামূহিক প্রয়াস
 নেন সংগঠিত নহি ভেন থাছি । পবিরহন,
 বৈকিংগ, বীমা আদি কে কঠিনাঙা হুনকা সৰ কে
 সংযুক্ত প্রয়াস কে নেন প্রেবিত নে কেনক থাছি ।
 হমবা সর্ধক বিশান সমাধনক বাবে মে হুনকা
 লোকনি কে খবায় সময় ছনি, হুনকা সৰ কে
 সলী লাগন পব শিক্ষিত কবয় কে থাছি আ আগু
 জে সমৃদ্ধি থাছি তাহি সং অরগত কবারয় কে
 থাছি ।

মাগফাফাগনেঁস থা সেলফ হেপ্প গ্রুপ-একব
 উদ্দেগে ছন জে গবীৰ গবীৰী বেখা পব আপন
 রিতপোষণ কে নেন সস্তা ফ্ৰেডিষ্ট কে উপযোগ
 ক সক্য। এহি দৌবান নেশিনন ব্ৰেক ফাৰ
 এথীকলচব এণ্ড কবন ডেরনপমেণ্ট (নাবাৰ্ড) শোধ
 অধ্যয়ন কে এগো শ্ৰীখনা কৈনকৈ জেকবা স পতা
 চননৈ কি গ্রামীণ গবীৰ কে সেৱা দৈ ৱানা গ্রামীণ
 ব্ৰেক শাখা কে ব্যাপক নেটৱৰ্ক কে ৱাৰজুদ ৱহুত
 ৱড্ সংখ্যা মে গবীৰ কে গুনা স ৱাহব হী
 বহনৈ ঔপচাৰিক ব্ৰেকিং প্ৰণালী কে। ঐ
 অধ্যয়ন স ঐহো পতা চননৈ কি মৌজুদা ব্ৰেকিং
 নীতি, প্ৰণালী থা প্ৰফিয়া, থা জমা থা ঋণ
 উপাদ শাযদ গবীৰক কে সৰ স তকোন
 জকবতক কে পূৰা কবয় কে নেন উপহাজ নহি
 ছন। ঐহো নগনৈ কি গবীৰ কে সচ মে সস্তা
 কবজ কে ৱজায়, ঐ সেৱা থা উপাদ তক
 ৱেহতব পহুঁচ কে জকবত ছৈ। এহি পৃষ্ঠাভূমি
 মে ব্ৰেকস্পিক নীতি, প্ৰণালী থা প্ৰফিয়া, ৱচত
 ক জকবত মহসূস কৈন গেন থা ঋণ উপাদক,
 অন্ত পূবক সেৱাক, থা নৱ রিতবণ তন্ত্ৰ, জে
 গবীৰক কে আৱশ্যকতাক কে পূৰা কবতয়,
 খাসকব ঐহন ঘবক কে মহিনা সদস্যক নেন।
 স্বয়ং সহায়তা সমূহ(SHG) 10 স 20 লোকক

কে সমূহ ঠে, খামতৌব পব সমান রত্না থা ক্ষেত্র
 কে মহিনা'ক জে এক সাথ খারি'ক রঁচত থা
 ঋণ সংগঠন রঁনাযত । ও সদস্যক কে ছোট
 রাজা রানা ঋণ দেৱা'ক নেন রিত্তীয় সংসাধনক
 কে একত্রিত কবত । ও প্রফিয়া ঠে জে পহিনে
 রঁচত পব ধ্যান কেন্দ্রিত কবৈত ঠে । একব
 ত্ববঁত রাঁদ খাবরী'খাণ্ডা রাশিজ্যিক রৈঁক সৰ' কে
 সনাহ দেনকৈ কি SHG কে নোন স্বরিধা দেন
 জায । রিত্তীয় ক্ষেত্র স এসএচজী ক সংৰ্ধ দ্ৰু
 পক্ষ নেন নীক বহন । রৈঁক একটা পেঘ রাজাব
 সে রাপাব কবরী মে সক্ষম ছন, যানী কম
 খায় রানা ঘব, নেনদেন ক নাগত কম থা
 রাপসী'ক রৈঁসী সংভাৱনা ছন । এসএচজী অধিক
 রিত্তপোষণ কে সং খপন সঁচানন কে পেঘ
 পৈমানা পব কবয মে সক্ষম ছন থা রৈঁসি
 উপোদক তক পহঁচ প্রাপ্ত কবয মে সক্ষম
 ছন । মহিনা সদস্যক কে খপন মদদ নেন সামা
 হিত সমূহ উপনষ্টি উল্লখনীয় ঠে, ইদা এসএচজী
 কে কর্মচাৰীক কে ক্ষমতা কে নিৰ্মাণি কে নেন
 রঁহুত বাস বস্তা তয কবরীক হেতু ।
 সহায়তা প্রদান কবয কে নেন গৈব সবকাৰী
 সংগঠনক কে ভূমিকা এসএচজী কে সহনতা কে
 কহানী কে নেন খাৱথক ঠে । মিথিনা মে গৈব
 সবকাৰী সংগঠন ভাৱতীয় থা বিদেশী দ্ৰু তবহক
 ফাণ্ডিং সংস্থান কে মদদ স এসএচজী কে স্থাপনা

केनक खड्डि ।

मिथिना नेन बाज्य

रिषम आ असहज बाज्य रिहाव आ ओकर संरिधान
सँ अनग भ' क' मिथिना केँ भावतीय संघक
अंतर्गत बाज्य रैना देरँ ओकर भोजन, स्वास्थ्य,
आवास, शिक्षा आ संचार के जरूरी समस्याक
एकमात्र समाधान खड्डि । तखने लोक नदी के
रशे मे कबय के काज तुरंत क सकय छथिन्ह
आओर अपन खेती मे सुधार क सकय
छथिन्ह । नदी गडक, रागमती, कमला, कोसी,
महानंदा आ ओकर सहायक नदी के रशे मे
कबना स रौट पब नियंत्रण होयत, रहुत बाम
महामारी के प्रभाव नै होयत, खाद्य फसल
रहुत, संचार मे सुधार आ हमब उद्योग आ
काबखाना के संचालन के नेन सस्ता जनरिद्धत
के आपूर्ति होयत । जे कहै छथि जे मिथिना
बाज्यक रूप मे अपन दम पब ठाट नहि
भ' सकैत खड्डि, ओ अपन এখন धरि अरिकसित
आ उपेक्षित प्राकृतिक संसाधन मे ओकर अपाव
संभारित सम्पत्ति केँ ध्यान मे बाखौत । उचित
देखभाल से ओकर लोक केँ स्वारनश्वी आ समृद्ध
त' रैनेरै कबत, संगहि भावतीय संघ के एकठा

সম্পত্তি সেহো বঁনত । বাজ্যক কপ মে মিথিনাক
 ব্যৱহাৰ্যতা পব কোনো সন্দেহ নহি । একব
 ক্ষেত্ৰখন ভাবতীয় সংঘক বঁহুত বাস বাজ্যসঁ
 পেঘে খ্ৰিষ্টি । 2011 কে জনগণনা কে অনুসাব
 একব জনসংখ্যা 5.55Cr খ্ৰিষ্টি, ভাষাঙা,
 ভৌগোলিক আ সাংস্কৃতিক গকাঙা কে কপ মে
 নেন জায যা আপন ক্ষেত্ৰ কে রিস্তাব পব রিচাব
 কযন জায যা আপন ক্ষেত্ৰ কে রিস্তাব পব যা
 আপন জনসংখ্যা কে তাকত পব রিচাব কযন
 জায ত' মিথিনা কে বাজ্য কে নীক দাৱা খ্ৰিষ্টি ।
 নঙা দিনী আ পঠনা কে শীসক কে হাথ স আপন
 নোক কে উপেক্ষা, শৌষণ আ দুখ কে দেখৈত
 বাজ্য ভেটৰীক গ দাৱা একঠা জবৰী আৱশ্যকতা
 খ্ৰিষ্টি । ওহি দাৱা কে স্লীকাব কবয সঁ মনা
 কবনা কে পৰিণাম মাত্ৰ হমব নোক কে নঁৱা
 সময় তক দুর্দশী বহত । মিথিনাক নোক হুনকব
 হুশীমনক শিকাৱ খ্ৰিষ্টি । বঁহুতো নোক মানৈত
 ছুথি আ কহৈত ছুথি জে ভাবতীয় সংঘক ভীতব
 স্নায়ত্ত বাজ্যক কপ মে আপনা কেঁ চনাৱঁয নেন
 মিথিনা মে এতেক সঁসাধন নহি খ্ৰিষ্টি । মিথিনা
 মে স্লয্য এতেক ত্ৰান খ্ৰিষ্টি জে গা ৰৌধ ছনি
 জে মিথিনা কে সঁসাধন হুনকব আকাবক কোনো
 আন বাজ্য সঁ কম নহি ছনি । 5.55 কৰোড
 কে মানৱ শক্তি আ 25,000 ৰত্না মীন কে

जमीन के रिसुवाब मे उपजाऊँ गाद स ठकन
 सम्झम धवती स्रुयं एकठा रिशान संसाधन अछि ।
 मान भव हिमानय सं पानि न क नियमित अंतवान
 पव नदी जे पूवा जमीन के सिंचाग कवय नैन
 पर्याप्ति अछि आ हव घब के नैन ट्रेन आ रस
 के संग-संग छोष्ट आ पैघ उद्याग के नैन
 जनरिहृत उपनह्व कवारैत अछि । संसाधन
 काही अछि । उत्तरी सीमा पव स्रुयं हिमानय जे
 सर तवहक खनिज आ रारहार्य नकड्ीक संग
 जंगन धावण करैत अछि । मिथिना मे उद्यागक
 अन्तार रा गवरी कहीयो संसाधनक अन्तार मे
 नहि होगत छैक । शीमक नहि चाहित छथि
 जे एहि क्षेत्रक विकास हो । कोनो
 साम्राज्यरादी कहीयो नहि चाहित छन जे ओकव
 उपनिवेशी तकनीकी रूप स विकसित हो ।
 तकनीकी उन्नति सामान्य शैक्षिक आ आर्थिक प्रगति
 के संग-संग चनेत अछि । जँ हमवा सभ नग
 ग सभ अछि तँ हमवा सभकेँ शीही मानिक क
 कोनो काज नहि अछि जिनकासँ हम सभ मात्र
 दूब बहए चाहित छी । एकठा चतुव मानिक तेँ
 चाहत जे अहाँ पिछड्न बही । अहाँक
 जनशक्ति अप्रशिक्षित आ अहाँक प्राकृतिक संसाधन
 अवरिकसित । हुनका नग अहाँ के मात्र अपन
 कूनी या दुकान के खरास आ कार्यालय मे

বজিস্টব এমহব ওমহব কেনিহাব সস্তা মজদুব চাহী । হমব সরহক উদ্গাগ এক কে রৌদ এক সফায়া ভ' গেন । 27 জুনাগ 1952 কএ মিথিনরাসী দবভংগা ঠাউন হাঁন মে ভাবতীয় সংঘ ক ঋতজ্ঞাত মিথিনা বাজ্য ক মাংগ সার্বজনিক কেনক । পুনঃ 26 জুনাগ 1953 কএ ওহী হাঁন মে মাংগ কএ প্রভারী নিষ্কর্ষ পব পহুঁচেরৌ নেন একঠা বিশেষ সম্মানন ক আয়োজন কৈন গেন । 22 নবম্বব 1953 কে কোনকাতা মে অখিন ভাবতীয় মৈথিন সংঘ কে আয়োজন মে একঠা বিশান প্রদর্শন-আধা মীন নরা জুনুস আ কোনকাতা কে 15 হজাব মৈথিন কে গিবীশি পার্ক মে ডা নক্ষ্মণা না কে নেত্ব মে রৈসাব ভেন । গা খরব কোনকাতা কে অখরৌ মে আ রৌহব ব্যাপক রূপ স আয়ন ছন । পঠনা'ক শাসক নোকনি একব সন্তান নৈত উপায় কবয নগনাহ । জানকী নন্দন সিংহ কে নেত্ব মে কাংগ্রেসী ভ্রাপন দেইয নেন কোনকাতা রঁটন । 22 জনরবী 1954 কএ রিহাব সবকাব ক আগ্রহ পব পশ্চিম রঁগান পুনিস দ্বাবা অচানক আমনমোন বেনরে স্টেশিন পব 56 গোষ্ঠে কএ গিবহতাভ ভেন । সবকাবক গা কাজ মিথিনাক নোক কেঁ জতয-জতয ছন, ভডকা দেনক । কোনকাতা, পঠনা, দবভংগা আ গাম-গাম মে

आन्धानित म्त्री-प्रवर्षक रिशोन जमघट सबकाव
 के खलाचार के निंदा करैत मिथिना बाज्य के
 गठन के नडाँडा जारी बखराक संकल्प
 लेननि । 22 दिसम्बर 1953 कए संसद द्वारा
 बाज्य पुनर्गठन आयोग क निह्यक्ति केन गेन
 जाहि मे संसद फज्जत अनी कए अध्यात्म आ
 हृदयनाथ फज्जक के त्तापन देन गेन ह्मदा हम
 सरँ ह्मेव धोखा था गेनहँ । कोनो प्रतिद्विधा
 नहि भेटैत । तखनो दिल्ली आ पठना मे शोमक
 या त दुश्मन रैनन अछि या उदासीन आ एहन
 रूमागत अछि जे ह्मकब दुश्मनी आ उदासीनता
 जारी अछि । हम सरँ आरँ अपना पब रिश्नास
 कवरँ आ अमगरे नहरँ तखने प्रगति क सकरँ ।
 तै हम सब अपन बाज्यक माँग करैत छी ।
 मिथिना के ह्मखारजा देरँय के जकबत अछि
 । रबेरी स रिकाम'क कमी के कावण जे प्रबल्क
 कप स बाज्य आ केन्द्र सबकाव के उपेक्षा के
 कावण भेन । हम एहि स्फेत्रक लोकक संग
 मिथिना स्फेत्रक समान रिकामक लेन न्यायिक
 दृष्टिकोण अपनारँय के आग्रह करैत छी ।

अपन

मंतरा

editorial.staff.videha@gmail.com
 म पब पठाउ ।

১.১২.প্রণব স্মা- নরেন্দ্র স্মা: সীএ, মৈথিল আর্থিক-
সামাজিক লেখক আ মিথিলা অভিযানী

প্রণব স্মা

নরেন্দ্র স্মা: সীএ, মৈথিল আর্থিক-
সামাজিক লেখক আ মিথিলা অভিযানী

সীএ নরেন্দ্র স্মাক নাম মিথিলা আ মৈথিলীক লেন
সমর্পিত একটা এহন লোক কে কপমে লেন জা
সকৈত খুন্টি জিনকব লেখনী খুন্টেলী আ
মৈথিলী ভাষাক মাধ্যমসঁ মিথিলাক সম্প্রতি জ্বলন্ত

সমস্যা সম্ভ কে উঠেনক খছি। একটা চাৰ্টেড
খকাউণ্টেণ্ট হেৰাক সংগে ও মিথিনাক গতিহাস,
সংস্কৃতি আ আৰ্থিক ৰিকাসক শ্ৰৱন পক্ষধব বহনাহ
খছি।

হুনকব চৰ্চিত পুস্তক "মিথিনা বাগজিংগ"
মিথিনাচনক সৰ্গাণ ৰিকাস আ ঐ ক্ষেত্ৰকে
একটা খনগ ৰাজ্যক ৰূপমে স্থাপিত কবৰাক
মাংগকে ৰুনন্দ কৰেত খছি। পুস্তকমে শ্ৰী নৰেন্দ্ৰ
মা ঐ ৰাতপব ৰিস্তাবসঁ প্ৰকাশি দেনে ছথি কি
কে তবহে নগাতাব উপেক্ষাক কাৰণ মিথিনা
ৰিকাসক ৰেসমে পিছডন খছি আ একটা খনগ
ৰাজ্য ৰননে কে প্ৰকাবসঁ ঐ ক্ষেত্ৰকে ৰিকাস
হেতে আ মিথিনা কে প্ৰকাবসঁ ৰাষ্ট্ৰ নিৰ্মাণমে
সেহো খপন মহত্বপূৰ্ণ যোগদান দহ সকেত
খছি।

নৰেন্দ্ৰ মা জীক জন্ম 1934 মে দবভংগা জিনাক
তৰৌনী গামমে ভেন ছন। তৰৌনী সংজোগসঁ
হমব মাতৃক সেহো খছি। ঙা গাঁৱ সংস্কৃত
খধ্যনক একটা প্ৰাচীন কেন্দ্ৰ বহন খছি।
হুনকব পিতাজী ৰিছাৱাচম্পতি পণ্ডিত উপেন্দ্ৰ
মা সেহো একটা উদ্ভট সংস্কৃত ৰিছান ছনাহ
জিনকা ৰাষ্ট্ৰপতি পুৰস্কাবসঁ সেহো সম্মানিত
কৈন গেন ছন। ঐ গামসঁ কেএক ঠা উদ্ভট
ৰিছান ৰহবাযন ছথি। এহন ৰাতাৰবাণমে

পনন-ৰৈঠন নৱেন্দ্ৰজীকে মিথিনাক সমূহ পৰ্বপৰা
ৰিবাসতমে ভেঠন ছন। য়েহ কাৰণ ঠেক জে
হুনকব নেখনমে মিথিনা ক্ষেত্ৰ কে উথোনক গাঁৱ
সন্দেশি নিহিত বহন অস্থি।

অপন শিক্ষা গাঁৱসঁ শ্বক কেনাক ৰাঁদ ও উচ
শিক্ষা নেন দবভংগা এনাহ আ ফেব কনকতামে
চাৰ্টড অকাউণ্টেণ্ট ৰঁনএ নেন গেনাহ।

কনকতামে 10 মান তক অস্থাস কবৰাঁক পশ্চাত
ও 1975মে পঠনা আৰি গেনাহ। ও 1996 মে
গঁস্টীঠাঠ আঁফ চাৰ্টড অকাউণ্টেণ্টস আঁফ গাঁডিয়া
কে পঠনা শাখা কে অধ্যক্ষ সেহো ৰঁনন ছনাহ।

মিথিনা-মৈথিনীক কাজমে শ্ৰী নৱেন্দ্ৰ না জী
1954 সঁ নাগি গেন ছনাহ জখন ও গঁঠব
কাঁমৰ্ম কে পৰীক্ষা পাস কেনে ছনাহ। এহি

কাজ নেন হুনকা ডাঁ০ নক্ষ্মণ না আ ডাঁ০
নক্ষ্মীনাৰাষণ সিঁহ সন দিগ্গজক সান্নিধ্য আ
প্ৰেৰণা ভেঠন ছন। ৰঁক্ৰ ৱন শ্ৰী নৱেন্দ্ৰ না,
ডাঁ০ নক্ষ্মণ নাক নেত্ৰত্ৰমে 'পায়া আঁদোনন'
হুনকব পহিন সামাজিক আঁদোনন ছন।

1956মে জখন ও কনকতাত সীএ কে পদ্ধি
নেন গেন ছনাহ ত ওতহ হুনকা প্ৰাঁ০ প্ৰৰোধ
নাৰাষণ সিঁহক সান্নিধ্য প্ৰাপ্ত ভেন ছন জিনকা
সংপৰ্কমে শ্ৰী নাকে অঁদব মিথিনা-মৈথিনী কে

প্রতি সমর্পণ খাব দৃঢ় ভেন ছন। কনকত্তামে
 রঁগ ভাষী সরঁ কে খপন ভাষা কে প্রতি প্রেম
 আ সম্মান দেখ হিনকা ভীতব মাতৃভাষা মৈথিলী
 কে প্রতি প্রেম খাব রেসিএ ঙ্কেষ্ট ভেন ছন ।
 মৈথিলী একটা প্রাচীন আ স্বয়ংমে একটা সমৃদ্ধ
 ভাষা ঠেক। রাজপেয়ী জীক সবকাবমে একবা
 সঁরিধানক খাঠম সূচীমে সেহো সমাহিত কএন
 গেন। তথাপি মৈথিলীমে নিখন-ছপন কদাচিত
 খান-খান ভাবতীয় ভাষাসঁ কম খন্বরাদ হোগত
 খছি। কদাচিত শিষ্ট কে প্রয়োগ ঐ দুখারে
 কৈন জে ভহ সকেত খছি জে গা রাঁত গনত
 সেহো হো। কিএ কী হমবা খপনা দেখরঁমে
 বহন খছি জে রঁহুত বাস কিতারঁ খনগ-খনগ
 রিষযমে যা সাহিব করিতা, কথা, উপন্যাস খাদি
 ছপন তহ খছি ক্ষুদা কতৌ গমনামীমে হেবা কহ
 বহি গেন খছি। একব মূন কাবণ জে হমবা
 রঁমনা জাগত খছি সে খছি i) দেশীক ঔসত
 তননামে মিথিনামে সাক্ষাবতা র পঙ্ক ৷গ (খাস
 কহ গঁটব পাস) কে কমী ii) গবীরী, জে
 কাবণ পোখী কিনরাঁক খাদত নোকমে রঁনিএ নৈ
 পারঁয ঠৈ iii) মিথিনা ক্ষেত্রমে সবকাবী যা
 প্রাগভেষ্ট প্ৰস্তুকানয কে খাভার। এনামে খক্লব
 হোগত ঠেক জে কোনো রিশিষ্ট, রিষয পব
 মৈথিলীমে নেখন কে খভার ঠেক। জেনা মানি

নিয জে স্বাতন্ত্র্যোত্তব মিথিনাক আর্থিক-সামাজিক রিষয় পব হমরে চাহে আরো কিযৌ নোক কে মোনমে ভ২ সকেত খ্টি জে প্তস্তক কে খ্ভার ঙ্কে । হ্দা জখন আশীষ জী আ রিদেহ কে পেঠাব ঙ্গনটাওন ত২ দেখন জে নব্দ্ ন্না নাম কেব একটা চাট্টি একাউণ্টে 60-70 কে দশেকেসঁ ঐ সত্ত রিষয় পব মেথিনীমে নিখনাগ আ সামাজিক পবিচর্চা শ্বক ক২ দেনে হ্নাহ । 90 আ 2000 কে দশেকমে মিথিনাক আর্থিক-বাজনৈতিক পহনু পব খোজয়া-খোজয়া ছোড় । ক২ নিখনে হ্খি । মিথিনাক ভৌগৌনিক, আর্থিক আ সমসাময়িক সামাজিক ব্নারষ্ট পব রিস্তাব পূরক নিখন গেন হ্ে ।

কোনো বাজ্য কে নেন সরসঁ মহব্রপূর্ণ রাঁত ঙ্ হোজত হ্কে জে ও আর্থিক কপসঁ কতেক স্বদৃহ খ্টি আ ওতয বহনিযাব নোক সর কতেক স্বথ-স্বরিধা আ খ্ধিকাব কে ভোগ কৰে হ্খি । পিছনা দসেক রষসঁ মিথিনা বাজ্য কে মাঁগ জোড পকড়ি বহন খ্টি । ভ২ সকেত খ্টি জে ভরিষ্যমে দেব-সরেব মিথিনা সেহো একটা খনগ বাজ্য রঁনি জাএ । হ্দা খনগ বাজ্য ওতেক রঁকা রাঁত নৈ হেতেক জতে কি মিথিনাকৈ আমেনিভব আ স্বখী-সম্পন্ন বাজ্য রঁনাযারঁ । ঙ্ কাজ রঁনা স্বরিচাবিত আর্থিক

নীতি আ উপনষ্ট সঁসাধনক সঙ্কচিত উপযোগকৈ
 সঁভৰ নৈ ভহ সঁকৈত আঁহি । আ তাহি নেন
 আৰণ্থক আঁহি জে সবকাব আ মিথিনামে কাৰ্যবত
 উদ্যমী, নেতা, সামাজসেৰী আ সবকাবী কাৰ্মিক
 সঁভকৈ এ ক্ষেত্ৰ কে নদী, খেত, উদ্যগ,
 সামাজিক ব্যৱস্থা আদি কে নীক ভ্ৰান হো ।
 মিথিনামে নদীতঁত্ৰ কে একটা জান বঁনন ঠৈক ।
 আ প্ৰাচীন কানসঁ গ্ৰ এ ক্ষেত্ৰ কে সমৃষ্টি আ
 ৰিপত্তি দ্ৰু কে কাৰণ বহন আঁহি । গতিহাসমে
 জৈ কানমে নোক-সমাজ এ তঁত্ৰ কে সমন বঁনা
 কে একব সদুপযোগ কেনক নোক কে সমৃষ্টি
 ভেঠেন আ নৈ তহ নদী কে বাঁট্ৰী কপমে
 ৰিপত্তি । মিথিনাক নদীতঁত্ৰ কে ৰিষয়মে হমবা
 ৰিস্তুত জনতৰ সঁসঁ পহিনে শ্ৰী দিনেশি মিশ্ৰ
 দ্বাৰা হিন্দী ভাষামে লিখন কিতাৰ সঁ কে মাৰ্ফত
 ভেন ঙ্গন, জকব বাঁদমে শ্ৰী গজেন্দ্ৰ ঠাকুৰ
 দ্বাৰা মৈথিলী কপান্তবণ সঁভ সেহো ৰিদেহমে
 পঠেন । হম জখন নৰেন্দ্ৰ জীক প্ৰস্তুক
 পঠেনহ্ তহ ভ্ৰাত ভেন জে "মিথিনামে জন-
 সঁসাধন এৰ প্ৰবঁধন" আ "মিথিনাক আৰ্থিক ৰিকাস"
 নাম কে প্ৰস্তুকমে নৈ খালী মিথিনা কে নদীতঁত্ৰ
 কে ৰিস্তুত ৰিবৰণ মৈথিলী ভাষামে দেনে ঙ্গথিন
 আঁপিত্ত সমকালীন জিনাৰাব আৰ্থিক ব্যৱস্থা,
 ভৌগোনিক আ সামাজিক স্থিতি কে সেহো

বিস্তারিত চর্চা কেনে ছিথি। নিশ্চিত এতেক
নিখরী কে নেন ঞপন সীএ কেব পেশীসঁ কতেক
বাস সময় নিকানি কহ বিসর্চ কেনে হেতা সে
হুনকব মিথিনা ক্ষেত্র ঞা মেথিনী ভাষা ঞা ঐ
বিষয় কে প্রতি প্রেম ঞা নগার কে নিধাবিত
করিত ঞ্চি।

একটা বস্তু জে হম ঞাগ কে সময় কে রঁহুত
বাস মেথিন হরামে দেখে বহন ছী, জে কিছু
হরা জতয় বাজনৈতিক কপসঁ সক্ষিয় ভহ
মিথিনাক বিকাস কে সঁভারনা খোজি বহন ছিথি
ওতয় কিছু উদ্যমী ঞা ঔঁঠবপ্ৰেণ্যাব মানসিকতা
রঁনা মেথিন হরা ঞা ঞন্বভরী নোক সঁ সেহো
মিথিনা কে বিভিন্ন ক্ষেত্ৰমে সক্ষিয়তাসঁ প্ৰাষি,
কৃষ্টীব উদ্যগ ঞা তকনীকী ঞাধাবিত কারোঁরাব
ঠাট্ কবরী কে প্রয়াসমে ছিথি। হমব
বিশেষজ্ঞতা নে বাজনীতিমে ঞ্চি ঞা নে
র্যাপাবমে। হুদা ঞপন সঁহ্ৰান্তিক জ্ঞান ঞা
ঞন্বভর কে ঞাধাব পব হমব মানরঁ ঞ্চি জে ঙা
দ্বন্ মাধ্যমমে ঞপন ঞা ক্ষেত্র কে প্রগতি নেন
কাজ কবহ কে গছুক নোক নেন ঙা ঞারণ্ঠক
ঞ্চি জে ক্ষেত্র কে গতিহাস (ঞর্থিক ঞা
সামাজিক পবিপ্ৰেক্ষ্যমে), ভূগোন, সঁসাধন ঞা
তঁ কে বিষয়মে ঠীক-ঠাক সময় রঁনা নী।
তখনে বাজনীতি ঞা কি উদ্যম র্যাপাব কে

মাধ্যমসঁ ৰিকাস কে পথ পৰ অগ্রসৰ ভ২ সকেত
 ছী। আ হম অৱন পাঠকীয় অন্তৰ কে আধাব
 পৰ কহি সকেত ছী জে ঐ কে নেন নৰেন্দ্ৰ না
 দ্বাৰা নিখন উপৰোক্ত দু ঠা পোখী কে অতিবিজ্ঞ
 "মিথিনাক জনপদীয় ৰিকাস" আ "ৰিকাস ও
 অর্থতন্দ্ৰ" কে অধ্যয়ন কবৱাক চাহিএন। ওনা
 ঐ তবহক সামাগ্ৰী অঙ্গ্ৰেজীমে সেহো ভেঠ
 জেতনি (স্বয়ং নৰেন্দ্ৰ না কে সেহো সাহিব
 অঙ্গ্ৰেজীমে উপনষ্ট্ৰ অষ্টি), কদাচিত হিন্দীমে
 সেহো, ক্ষুদা জখন মাত্ৰভাষা মৈথিনীমে নোক
 ঐ প্ৰকাৰ কে সামাগ্ৰী কে অধ্যয়ন কে নেন অগ্রসৰ
 হেতা ত২ ভাষা কে ৰূপমে মৈথিনী কে সেহো
 ৰিকাস হেতে আ মৈথিনীমে অধ্যয়নসঁ মিথিনা কে
 প্ৰতি ভাৱনামেক নগাৰমে সেহো বৃষ্টি সঁভৰ
 ঠেক। শ্ৰী না কে নেখনীমে নে খানী ভাবতক
 সীমা ক্ষেত্ৰ কে মিথিনা কে ভূগোন, সামাজিক-
 বাজনেতিক-আর্থিক পৰিস্থিতি কে চৰ্চা কৈন গেন
 ঠেক অপিভূ নেপান কে অঁতস্ৰাত আৱঁয় ৰনা
 মিথিনা কে বিষয়মে সেহো সাবগৰ্ভিত আনেখ
 উপনষ্ট্ৰ ঠেক।

অঁতিকা প্ৰকাশনসঁ 2008 মে ছপন হুনকৰ প্ৰস্তুক
 "ৰিকাস ও অর্থতন্দ্ৰ" জকবা ও মৈথিনী আঁদোনন
 আ সাংস্কৃতিক আনোডনসঁ সফ্ৰিয় ৰূপসঁ সৰ্গ্ৰহ
 আঁদোননকৰ্মী আ বংগকৰ্মীকে সমৰ্পিত কেনে ছথি

তকবা চাৰি ভাগমে বিভক্ত কৰা নিখনে ছথি-
 "মিথিনা: বাজ্য ও বাজনীতি", "মিথিনাক বিকাশ
 মান্ধ", "ঋত্বতন্ত্ৰ" আ "স্মৃতি শৈব" ঐ মোঠ-
 মোঠ বিষয় কে ঋত্বতন্ত্ৰ 90 আ 2000 কে
 দশক কে বীচ কে মিথিনা কে বাজনীতি ঋত্বতন্ত্ৰ
 আ বিকাশ পৰ নিখন সাবগৰ্ভিত ত্ৰেখ পঠনীয
 ঋত্বি আ ঋজুক মন্দৰ্ভমে সেহো বঁহুত বঁাতমে
 প্ৰামাণিক। ঐ প্ৰস্তুকমে 2005 কে বিহাব
 বিধানসভা চুনাৰ কে মিথিনা কে এক এক সীঠ
 কে কেঁডীডেঠ আ পৰিস্থিতি কে বিস্তাবসঁ বৰ্ণন
 কেনে ছথি জে হুনক ঐ মন্দৰ্ভমে পকড় কে
 দ্যাতক ঋত্বি।

বিদেহ 1 জুন 2024 কে ঋক 'শ্ৰী নৰেন্দ্ৰ মা'
 বিশেষাংক কে কপমে প্ৰকাশিত কবৰাক নিযাবনক
 ঋত্বি ঙা স্নাগত যোগ্য বঁাত ঋত্বি। এহি প্ৰকাবক
 দ্বিযাকনাপসঁ মেথিনীমে নিখিত সাহিত্যক
 পোখবিমে হেবাযন-বুকাযন ত্ৰেখন সভ পৰ
 প্ৰকাশি পড়ত ঠেক জেসঁ নে খানী হমবা মন
 পাঠক মৰ কে নৰ-নৰ বিষয় পৰ মেথিনী সাহিত্য
 পড়ৰাক প্ৰেবণা ভেঠে ঠেক ঋপিত্ত ভৱিষ্যক
 পাঠক ত্ৰেন সেহো মেথিনী সাহিত্য কে পেঠাব কে
 মূহ ফুজে ঠেক। আ মৰসঁ বেসী বঁটা ক২
 ঙা বঁাত জে ঋত্বব্যবস্থা, উদ্যাগ, বিজ্ঞান, তকনীকী
 ঋদি বিষয় পৰ লোক কে মেথিনীমে পঠৰা-

निखरौक प्रेवणा सेहो भेटै छै जैसँ कि
मैथिनी भाषा आ ओकर साहित्य सेहो समय के
संग-संग समृद्ध हेटैक । बिदेह के संपादक
मन्दन आ पाठकगण के 'श्री नरेन्द्र ना'रिशेर्षक
के नैक रहित बाम रंधाग आ शुभकामना ।

अपन मंतरा
editorial.staff.videha@gmail.com
पब पठाऊ ।

१.१३.बमेशे- मिथिनाक अर्थरारम्भाक रिबन ब्याख्या
करैत लेखक: नरेन्द्र ना, सी.ए.

बमेशे (संपर्क-दबङ्गा)

মিথিনাক ঋথ্যৱ্যৱস্থাক ৱিবন ৱাখ্যা কৰৈত নেথ
ক: নৱেন্দ্ৰ মা, সী.এ

সাহিত্যকাৰো নেথক হোথি, তেঁ 'গৈব-সাহিত্যিক
নেথন' কেনিহাব নোক, 'নেথক' নহি হোথি, সে
ৱাঁত নহি ! ঙ্গা সব ঙ্গা তথ্য নহি থিক ।
'গৈব-সাহিত্যিক নেথন কেনিহাব', 'ঋসনী নেথক'
ঙ্গা 'নেথকে ঠা' হোগত ছুথি ! মৈথিনী ভাষা
মে, সে গৈব-সাহিত্যিক নেথন, ঋদৌকান সঁ
কমজোব বহন, ঙ্গা এহেন নেথকক সঁখ্যা দযনীয
বহন । কাবণ, সাহিত্য-নেথনে মাত্ৰ,
সাহিত্যকাবগণক 'সমৰ্পণপবক জিদ্দ ঙ্গা নিজী
ৱ্যয' সঁ হোগত বহন, তঁ 'সাহিত্যতব ঙ্গান
ক্ষেত্ৰক নেথন' পব ৱিদ্ৱান সৰঁ, সামূহিক বৰ্পে,
কোনা সক্ষিয় হোগতথি ? সমাজ, শাসন ঙ্গা
মিথিনাক প্ৰজাতান্ত্ৰিক ধন্যমেঠ সৰঁহক, কোনো
সহযোগ নহি বহন, সাহিত্য ৱা সাহিত্যতব নেথন
কে । তেঁ, ভাষা, ভাষা ঙ্গান্ধানন, সামাজিক
ৱ্যৱস্থা, ঋথ্যৱ্যৱস্থাক নেথন, ৱাজনৈতিক মীমাংসা
কৰৈত নেথন, সমাজক ঋভগদশোক ঙ্গা
ধৰ্মক্ষেত্ৰক নেথন, দেস-দুনিয়াঁ ঙ্গা ৱিত্তান-
ঙ্গাধাৰিত নেথন, মিথিনাক প্ৰাণ্ঠতিক ঙ্গা মনুষ্য
নিৰ্মিত ঙ্গাপদাক নেথন, ঙ্গাদি ক্ষেত্ৰ পব ঙ্গানেথ
ঙ্গা পোথী-নেথনক ধাৱা, জে কোনো সমাজক,
'প্ৰলক্ষ ঙ্গা ৱাস্তৱিক ঙ্গযনা' হোগত ঙ্গছ্টি, সে

উপেক্ষিত বহন, মিথিলা সমাজ আৰু মৈথিলী ভাষা
মে ! গুৰুত্ব দৃষ্টিগোচৰ, লেখন-ঘটনা ভেদ
খাঙি !

এনে সন দয়নীয় স্থিতি মে, জে কিছু
গোটে, ফাঁড়ি ৰাখি ক', গৈব-সাহিত্যিক লেখনক
মাটি স্নান কৰে কেনি, তাছ মে অগ্ৰগণ্য ছবি, শ্ৰী
নৰেন্দ্ৰ না, সী.এ, পঠনা ! ও জহিয়া কহিযো,
কতহু ভেটনা, ভেটিতে দেৱী সৰি দিন, পহিন
পাতি কহনি- 'হম ত' 'লেখক' নহি ছী, খল
সৰি জকা ! ' হুনকৰ গু পাতি, হমৰ সাহিত্যিক
পৰ প্ৰভাৱ কৰে বহন, আ হমৰা হীয়া সানৈত
বহন, মৈথিলী ভাষাক গৈব-সাহিত্যিক লেখনক
দয়নীয় দশা পৰ, আ নৰেন্দ্ৰ না এনে বিশেষত্ব
লেখকক উপেক্ষা পৰ ! হুনকৰ লেখনক উচিত
সংগ্ৰহ নহি নে জায়ৰ, উচিত মূল্যায়নক কোনো
ঠা আয়োজন আগ ধৰি নহি কয়ন জায়ৰ,
মৈথিলী ভাষাক লেখন-সংগ্ৰহক ৰিড্কা ত্ৰুটি
থিক । আগ পৈঘ আগৰ অভিযোগক, আগ
উত্তৰ থিক, 'গু-বিদেহ'ক' গু আয়োজন !
জখনি ও 'মৈথিলী লেখন সংঘ', পঠনাক,
সংস্থাপক আ অধ্যক্ষ ছবি, হুনকা গু অৱিন্যেদ
আগ ধৰি কিএ ছনি, জে মৈথিলী-সংগ্ৰহ হুনকা
'লেখক' কিএ নহি মাননক ? তকৰ একমাত্ৰ
কাৰণ থিক, হুনকৰ লেখনক মূল্যায়ন নে,

লেখন-সংস্কারক কনম নহি উঠৰ। মৈথিলী মে কোনো লেখকক উপেক্ষাক ও পৰিস্থিতি, বহুতে বন্ধনদায়ক খুঁজি ! হম স্ফূৰ্ত্তা, হুনকা সৰ্গ দিন কহনিয়েনি, জে 'হম খহী কে 'খসনী লেখক' মানেত ছী, সাহিত্যকাৰ লোকনি কে, 'সাহিত্যকাৰ' মানেত ছিয়েনি' ! ও কহথি, 'লিখি ক' কহিও' ! সহ লিখি ক' কহৰাক, খাগ হমবা খরসব ভেটন খুঁজি, 'বিদেহ'ক খগ সার্থক খায়োজন মে ।

লেখক নৱেন্দ্ৰ না, মৈথিলী খান্দানন মে সেহো, খুঁৰ সফিয় বহনাহ, খপনা জীৱন মে । দবভংগা মে বহথি, ত' ডা. লক্ষ্মণা নাক সংগ কাজ কেননি, খা স্মৃতিভাৱত: 'মিথিলা ৰাজ্য নিৰ্মাণ'-খান্দাননক সমর্থক ৰননাহ । সে পঠনো মে, খা কোনকাতা মে সেহো । তেঁ, পেঘ খান্দাননী, স্মৃ.ৱাৰু সাহেৰ চৌধৰী, খা স্মৃ.প্রবোধ না.সিংহ সঁ ঘনিষ্ঠতা বহননি । তহিলা কোনকাতা খা দবভংগা মে নিবন্তৰ, খাজীৱন, খান্দাননামেক খায়োজন কেনিহাব, 'মিথিলা সংঘৰ্ষ সমিতি, দবভংগা' খা 'সাক্ষৰ', দবভংগা, কে কৰ্ত্তা-ধৰ্ত্তা, একটা খান্দাননী শ্রী কমনেশী না, সেহো ছুথি । ও হমবা চাৰি-পাঁচ ৰথ্য পূৰ্ব কহননি, জে 'ৰচা বৌ, খগ ৰেবক ৰিদ্দাপতি পৰ মে, হম কিনকা সম্মানিত কৰিয়েনি ? কোনো তেহেন সমৰ্পিত নাম 'স্বমার' হমবা ! ' হম ছুটিতে কহনিয়েনি- 'নৱেন্দ্ৰ না, তৰৌনী/পঠনা(সীএ)খা

হুনকব কথাকাব পনৌ ডা.পল্লা ন্না(খাৰঁ স্ন.) ! ' ভাগ কমনেশী ন্না, খা হম সৰঁ ৰঁজৌনিযনি, খ.ভা.মৈ.সা. পবিষদ, দবভংগাক, ডীহ পব (দিগ্ঘী পষ্টিম, দবভংগা) খা মিথিনাচন ৰিকাস পবিষদ, নহেবিয়াসবায় (ডা.এস এম নৱাৰঁ/ডা.শঁভুনাথ মিশ্ৰী/শ্ৰী কমনেশী ন্না ৰঁনা সংস্থা) দিস সঁ হুনকা দ্নু ৰেকতী (খাৰঁ স্ন.ডা.পল্লা ন্না, মৈথিনীক কথাকাব)ক স্নাগত কৰৈত, একঠা মযাদিত সাদা সমাৰোহ মে "ৰৈগ্ঘনাথ মিশ্ৰী 'যাত্ৰী' সম্মান", 2019 গ্ৰা. খাল্লাদপূৰ্ৰক দেন গেন।

তহিয়া, হুনকব সমস্ত নেখন, জীৱন, খা খান্দাননী কাৰ্যকনাপ পব, প্ৰথমহি চৰ্চা ভ' সকন ! পবম খাশ্চৰ্যক গম্প জে, জাহি মৈথিনী নেখক সংঘ, পষ্টনাক ও খধ্যক্ষ ছনাহ খা খপন নিজী কাৰ্যনিয মে, নেখক সংঘ কে, কাৰ্যনিয খা ৰৈসাব নেন, একঠা কোঠনীযো দেননি, মে হুনকব সমগ্ৰ নেখন পব, কম সঁ কম ওছ কোঠনী মে, একঠা 'সমীক্ষা-গোষ্ঠী' ধবি, খাযোজিত নহি ক' সকন, খপন 'নেখক-খধ্যক্ষ' নেন ! ক্ষদা ও কাৰ্যক্ৰম-সমাপ্তিক ৰাঁদ কহননি- 'খগ সঁ হম কমনেশী জী কে ত' মোজব খা ধন্যবাদ দ' দেৱঁনি,ক্ষদা, খহাঁ কে নহি ! খহাঁ নিখৰঁ হমবা পব, তখনে মোজব দেৱঁ হম ! ' হম ফেব গঙনিযনি। খাগ খামেসঁতোষ ভ' বহন খঙি,

জে, হুনকব নেখন পব, নীথি পাৰি বহন ছী !
ও খা হুনকব খন্বজ খল্লিপ্পুস্প জী, হমব এহেন
খপন সাট্ ক পিতিওত ছথিন, জে হুনকব
ঘবাডী যো ছীনি নেনখিন, গাম মে ! তকব
ৰাখা, হমবা, হুনকা নগ নজ্জিত ক' দৈত
খছি ! হুদা খাৰঁ সে হমব তকব খৰিনখেদ,
কহিযো দূব নহি ভ' সকত !

হুদা, তকব কহিযো, খপন পিতিওতক
শিকাগতি, হমবা নগ নহি কেননি । পঠনা-
দিল্লীক এম এন এফ (মৈথিলী সাহিব উমের)মে
ভেঠনাহ, ত' কহননি- হম দেখেত ছী, জে
কহিয়া খহাঁ হমবা, নিখিত বপে, নেখক মানৈত
ছী.. ? খাণ 'রিদেহ'ক গা খাযোজন, হুনকা
পব নহি হোগতয, ত' 'জুন্ম' ভ' জগতয !
নেখক নবেন্দ্র নাক নেখন-ক্ষেত্রক চয়ন, খুঁৰ
তৰ্কসংগত, খা হুনক বিশেষজ্ঞতা-খাধাৰিত
খছি । মিথিনাক অর্থব্যৱস্থা-খাধাৰিত পাঁচ-পাঁচ
টা পোখী, কোনো গৈব-সাহিবিক নেখকক খাৰঁয,
সে খপনা-খাপ মে, 'খসাধাৰণ ঘঠনা' হোগত
খছি ! খা তকব সমীক্ষা-মূল্যাকন নহি হোখয,
সে মৈথিলী মে 'সাধাৰণ ঘঠনা', ভেন কৰৈত
খছি ! তদ্বিষয়ক হিনকব মহত্বপূৰ্ণ পুস্তক সৰঁ
খছি :-

1. মিথিনাক আর্থিক ৱিকাস (2000 গা.) 2.

মিথিনাক জনপদীয় রিকাস (2005 গ্ৰ.) 3. মিথিনা মে জন সঁসাধন ও শ্ৰেঁধন (2006 গ্ৰ.) 4. রিকাস ও অর্থতঁত্র (2008 গ্ৰ.) 5. অর্থতঁত্র ও ভ্ৰগ্ৰাচাব (2012 গ্ৰ.) । নৰেন্দ্ৰ নাক অর্থৰাস্থা-আধাবিত লেখনক, অনেক আযাম অষ্টি । জেনা, মিথিনাক ভূগোন, রিকাস, ভ্ৰগ্ৰাচাব, অর্থতঁত্র, জন সঁসাধন আ তকব শ্ৰেঁধন ! তাছ মে, 'রিকাস'ক দু ক্ষু আযামক, হিনক দু ঠা স্ততঁত্র পোখীএ অষ্টি :-

1. আর্থিক রিকাস আ 2. জনপদীয় রিকাস ।

প্ৰস্তুক সৰঁ, আনেখে সঁগ্ৰহ সৰঁ অষ্টি । হিনকব, আপন চযনিত বিষযক, এতেক বাস মাত্ৰামেক লেখন, পাঠক কে চকরিদোব নগা সকেঁত অষ্টি, জখনকি সৰঁঠা ছপিযো নহি সকলনি অষ্টি । মিথিনাক অর্থতঁত্র পব 'খুঁৰ জমি ক' কাজ কেনিহাব লেখক নৰেন্দ্ৰ নাক রিকাসক অৰধাবণা স্বস্পগ্ৰ আ তাকিক ছনি । আনেথ-লেখন মে, হুনকব দৃষ্টিকোণ, সামান্যত: সমাজবাদী ছনি । ও 'অনিযোজিত রিকাসক' 'দৃষ্টিবিণাম' সঁ 'রাকিহ' ছথি, আ হবদম, 'মিথিনাক নিযোজিত রিকাস'ক পক্ষ মে, (আপন অনেক আনেথ মে) বহেত ছথি । 'রিকাস আ অর্থতঁত্র'ক 'অন্তুসম্বন্ধ' হো, অথরা 'অর্থতঁত্র আ ভ্ৰগ্ৰাচাব'ক 'অন্তুসম্বন্ধ'

হো, এক-দোসবাক খন্তুর্মন্ত্ৰক শ্রমংগ মে, হনকব 'দৃষ্টি', মাফ ছনি । ও কোনো নেখক নেন পহিন শিতি হোগত খছি, জকবা ও পূবা কৰেত ছথি । অর্থতত্ত্ব পব নেখনকার্য কেনিহাব নেখকক পবিশ্রম অপবিমিত হোগত খছি, জতেক মৌনিক নেখন কেনিহাব নেখক কে পবিশ্রম নহি হোগত খছি । কাবশ, মৌনিক নেখন মে, 'নৈসঙ্গিক আ অর্জিত সৃজন-প্রতিভা', রেসী মহল্পপূর্ণ ভেন কৰেত খছি ! আদা, 'অর্থতত্ত্ব-পবক নেখন' মে, 'আঁকড়া ১-জুঠানী' সঁ ন' ক', 'অর্থব্যবস্থাক ক্ষেত্রীয়তাক অধ্যয়ন' আ 'স্থানীয়তাক উপহ্যক্তা' দেখ' পড়়ত ছে, তাহি নেন অনেকানেক জমীনী যাত্রা কবয পড়়ত ছে ! তখন জা ক' কোনো আনেখ আঁকড়া ১-পূবিত আ তথ্যপূবিত ভ' পৰেত খছি । তেঁ, এতেক 'পবিশ্রমসাধ্য নেখন' কেনিহাব, 'নেখকে নহি, প্রশম্য দেবতা', ভেন কৰেত ছথি ! সে তাহি অর্থ মে রিবন আ একন নেখক ছথি, নরেন্দ্র না ! অগ বিষয়ক আন কোনো নেখকক নেখন/পোখী/আনেখ, খাহে ত' অংগেজী/হিন্দী মে ছনি, অথরা, এতেক সংখ্যা মে পোখী নহি ছনি, অথরা, মেথিনী মে, এহেন গুণরত্নাক পোখী সর নহি ছনি । নরেন্দ্র না, অপনা বিষয়ক, মেথিনীক সর স' পেঘ নেখক ছথি । হিনকব

আবৃত্তিকো নেখন, 'মিথিনাক আর্থিক রিকাস
'(2000 গ্ৰ.) খপনা বিষয়ক সংগ ন্যায় কেনক
খুষ্টি, জাহি মে, মিথিনা মে আর্থিক রিকাসক
রিবিধ আয়াম সৰহক, সঙ্ঘাত্তিক নিৰূপণক সংগ,
তকব সৰহক দয়নীয় জমীনী স্থিতি সেহো র্পিত
ভেন খুষ্টি । তহিনা, মিথিনাক ক্ষেত্রীযতাক প্রতি
ন্যায় কৰেত, 'মিথিনাক জনপদীয় রিকাস'(2005
গ্ৰ.) মে, উপ-ক্ষেত্রীয উপস্থাপন, আনেখ সৰ
মে কেননি খুষ্টি । সেহো, 'স্থানীয় অর্থ-
রিশেষতা' সৰহক চিত্রণ কৰেত !

মিথিনা মে জন সমাধনক কহিযো 'নিযোজিত
প্ররঞ্জন' ভেরে নহি কয়ন । অনিযোজিত বপে,
হঠাত্, বাজনেতিক লাভক দৃষ্টি সঁ, অনারণ্যক
বপে, কহিযো নদী সৰহক তটরঞ্জন-সংস্কৃতি, আম
জনজীরন পব থোপি দেন গেন, আ কহিযো
'চাবি-দশেকীয' / 'পাচ- দশেকীয' 'নহবি-
পবিযোজনা' চনা ক', নৃষ্টি-নটরাক রহন্বা রনা,
পবিযোজনাক অর্থে, নিবর্থক ক' দেন গেন,
জখন কি মিথিনাক ভূগোন জন সমাধন সঁ,
সদা ভবন-পুবন বহন । তাহি ঠাম, অর্থতন্ত্রক
রিশেষত্ব নেখক নবেন্দ্র মা, স্মভারত: 'জন
সমাধনক ন্যায়পূর্ণ রিতবণ' কে, 'তার্কিক প্ররঞ্জন'
দ্বাবা, স্বনিশ্চিত কবয চাহিত ভুখি, জে একদম
রিগ্ৰহ্ন রৈত্তানিক সোচ থিক ও রর্থজিন, নদী-

জন, স্নান আৰু ৰাঁঠা ক জন, সৰু তবহক জনক প্ৰৱৰ্ত্তনক বস্তু দেখোননি খুছি, সেহো মৈথিলী মে ! খুগ বিষয়ক গ্ৰাহো পোখী, মৈথিলী মে, অসগৰে ভেঠেন খুছি, এখন ধৰি ! ('মিথিনা মে জন সঁসাধন ও প্ৰৱৰ্ত্তন', 2006 গ্ৰ.)

স্বাভাৱিক খুছি, জে নৱেন্দ্ৰ না সন জমীনী নেথক, মিথিনা ৰাজ্যক পক্ষ মে হোখি, আ ৰাজ্য- নিৰ্মাণে মে, মিথিনাক সৰু সমস্যা সমাধান দেখেত হোখি ! সে কোনো খুৱচিতো ৰাত নহি থিক, জখন কি প্ৰায়: হিনকব সৰু পোখীক কৰব-ফুপ পব, খপন খুৱশঁসা নিখনিহাব খুৱজ, মৈথিলীক কৰি ভাগ খল্লিপুস্প জী, মিথিনা ৰাজ্যক খৰধাবণাক ৰিবোধী ছথিন ।

'ৱিকাস ও অৰ্থতন্ত্ৰ' (2008 গ্ৰ.)ক পহিন খুডক পহিন নিৰুঁধ, 'স্বথ-সমূহিক নেত খপন ৰাজ্য', 'মিথিনা ৰাজ্য নিৰ্মাণ'ক মাগক ওঁচিল সারিত ক দৈত খুছি । খলী খুড মে, ও মৈথিলীসেৰী সঁস্থা সৰু কে, 'কিছু' কহেত ছথি, মিথিনা সঁ 'প্ৰতিভা-পনাখনক কাৰণ' পব ৰিমৰ্শ কৰেত ছথি, আ 'মিথিনা মে পঁচাযতী ৰাজ ৰায়স্থাক' মূৰ্য্যাকন সেহো কৰেত ছথি ! যদ্যপি খুগ পোখী মে সঁস্বৰণ-আনেথক স্থান উচিত নহি ছন, তথাপি, ডা.নক্ষ্মণ না, স্ন.ৱাৰু সাহেৰ চৌধৰী, আ ডা.প্ৰবোধ না.সিংহ, জে নোকনি মিথিনা-মৈথিলী

নেল খপন-খপন জীৱন হোম ক' দেননি,
 তিনকব সৰহক সামাজিক কাৰ্যকলাপক সংস্থাপন,
 কতহুঁ মঁ খপ্ৰাসংগিক নহি বৃদ্ধাগত খুছি।
 'মিথিনাক সৰ্বতোদ্ধাৰী ৰিকাসক যাত্ৰা' পৰ,
 জতেক খানেখ নেখক নৰেন্দ্ৰ না নিখননি খুছি,
 ততেক মৈথিনী মে ক্যা একগোষ্ঠে নহি নিখননি
 খুছি।

মিথিনাক সমন্বিত ৰিকাস হো, মিথিনাক আৰ্থিক
 ৰিকাস মে গ্ৰামিক ভূমিকা হো, পট্টোণীক
 সমস্যা/সমাধান হো, নদী যোজনা, গাংক
 পৰিযোজনা, সপ্তকৌশিকী ডেম পৰিযোজনা, সৰ
 মান ৰিকাস কে পোষ্টেইট ৰাষ্ট্ৰ ক বিনাশী-নীনা,
 খাদ্য সংকট, বিদ্যুত খৰাৱস্থা, জৰ্জৰ মডক,
 চীনা উদ্যোগ খৰাৱা গ্ৰাম-আধাৰিত উদ্যোগক
 সমস্যা হো, মথানক ব্যৱসায়, মতাম্বপানন
 ব্যৱসায় হো, খৰাৱা, সংগঠিত উদ্যোগক
 পৰিকল্পনা, নৰেন্দ্ৰ না, ৰিকাসক কোনো আঁসংগ
 কে বিশ্লেষণ ছোডোত নহি উথি। সেহো,
 খানেখক সংগ ন্যায় কৰেই নৰেন্দ্ৰ না, সমস্যা
 আধাৰভূত কাৰণ, স্বম্মাৰ, আ সমাধানক প্ৰাৱধান
 সেহো, কৰেই উথি! মিথিনাক 'ৰিকাসক বিনিৰ্ধ
 আঁসংগ'ক, ও 'মাস্টৰ-নেখক' উথি! সাহিত্যেতব
 নেখক নৰেন্দ্ৰ না, জহিনা মিথিনাক সৰ্বতোদ্ধাৰী
 ৰিকাসক সৰ আঁসংগ, তকব পৰিস্থিতি, দিশা, আ

সমাধান পৰ খুৱঁ নিখনি অছি, তহিনা মিথিনাক
 অৰ্থতঁত্ৰক ঘূন (ভ্ৰষ্টাচাব)পৰ, খুৱঁ ধবগৰ আ
 ধুবমাব নিখনি অছি । ভ্ৰষ্টাচাব আ কাৰী ধন,
 ৰিকাসক পেঘ ৰাঁধক তৰু থিক, আ ৰাঁজাবৰাদ
 তকবা আৰ প্ৰশ্ৰিয় দৈত অছি । গা মহগী কে
 চবম পৰ পহুঁচা দৈত অছি । নেথকক এহেন
 ৰিচাব অকাঠ্য অছি ! মিথিনাক অৰ্থতঁত্ৰক এতেক
 ৰিশেদ্ পৰিচয়, আগ ধৰি কোনো নেথক মেথিনী
 মে দেৱেঁ নহি কেননি অছি, জতেক আৰ্থিক
 ৰিশেষত্বে নেথক নৰেন্দ্ৰ মা দেননি অছি ।
 কমনা-কোমীক ৰাঁঠা, তকব ৰাখা-আনেথ,
 অনাৱৃষ্টি আ বৌদী-দালী, ৰিহুত সংকষ্ট আ
 মাওৱাদ সঁ তৰাঁহ মিথিনা, খাঢ় অস্ববক্ষা আ
 ৰিহুন ভূমি স্বধাব সঁ ৰেঁদম ভেন মিথিনা,
 মিথিনাক এক-সঁ-এক কষ্ট যথার্থ, হিনকব আনেথ
 মে প্ৰথমহি উতবন অছি !

মূন্যৱৃষ্টি সঁ পীড়া ত জনমানস, ফেব ৰৈশ্লীকবণ
 সঁ থফচন জাগত অছি । গবীৰীক মাপদ'ড
 দোষপূৰ্ণ অছি, সে আগ ধৰি মেথিনীক কোনো
 আন নেথক, আনেথ নিথি ক' নহি কহনি ।
 'নোকপান ৰিন' কে ধোখপান কহি, আনেথো ত'
 নৰেন্দ্ৰ মা নিখনি ! আৰ্থিক উদাবীকবণক
 দুষ্পৰিণামক, এতেক নীক ৰিহ্লীষণ কেননি অছি,
 জে মেথিনী মে ৰিবন অছি 'আবঠীআগ'ক

রৈচেনী, সঁ ন' ক', 'মহগী খা রিকাসক চুনৌতীক
 রীচ সুনৌত রিতমন্ত্রীক রঁজঠ' ধবিক যথার্থক
 আনোচনামেক রিরেচন, পট' যোগ্য খ্ছি ।
 অর্থতঁত্রক অর্থনীতিক রঁহল্ল, কিছ বাজনৈতিক
 আনোথ সেহো ও নিখননি খ্ছি, জে মোনগব
 খ্ছি ! জেনা, 'তঁপমুন কাংগ্রেসক বেন রঁজঠ',
 'ভঁরব মে মনমোহন সিংহক অর্থনীতি', 'নিতীশিক
 শাসন মে খোঠহি-খোঠ', 'দিরানিয়া নান দ্খা
 মে মমতা রঁনজী', 'লোকতঁত্রক মহাপর্' আ
 মিথিনা' !

উপর্যুজ নিরঁধ সরঁ, বাজনৈতিক স্নাদ ত'
 রিনহনক, ঝদা, 'উদাসীন পাঠক' আ 'ভৌতিক-
 স্বথ-ভোগীন্দ্র পাঠক' নেখে, ধৈনি সন !
 'মিথিনা মে নদী, সংম সঁ সমৃদ্ধি তক', রঁহুত
 নীক রাঠ দেখরঁেত খ্ছি, সমৃদ্ধিক ! ঝদা
 সবকাব নেখে ধৈনি সন ! 'সবকাবী জোড-
 তোড' মে ঘুবিয়াগত মিথিনাক রিকাস',
 মিথিজনক ভ্রম তোড'ত খ্ছি । ঝদা
 ফলকর্পী নিদ মে সূতন মিথিজন নেন, ধৈনি
 সন ! মিথিনাক অর্থতঁত্র পব নিখন, এহেন-
 এহেন মহল্লপূর্ণ পাঁচ ঠা পোখীক, সাহিবকাবগণ
 আ খান ক্ষেত্রীয় বৃহ্মজীরীগণ দ্বাবা সন্তান নহি
 নেন জায়রঁ, মেথিনী নেখন-জগতক রিডরঁনাপূর্ণ
 পবিস্থিতি থিক, জে রাখিত কবৈত খ্ছি !

যদ্যপি, আ.নেথক নবেন্দ্ৰ না, অনেক ৰেঁব 'মিথিলা' শিষ্টক পৰ্য্যায়ৰাচী ৰনা ক' 'মিথিলাচন' সন ৰিখাডনৰাদী শিষ্টক প্ৰয়োগ কেননি খ্ৰিষ্টি, জে আনোচা খ্ৰিষ্টি আ হুনকা সঁ অপেক্ষিত নহি খ্ৰিষ্টি। তখন খ্ৰগ সঁ কোমিকাচন, কমনাচন, সীমাচন, আদি মিথিলাক ভূগোনক ৰিখাডনৰাদী শিষ্ট-সমূহ কে, খ্ৰনচিত ওঁচিল আ খ্ৰনচিত প্ৰশ্নীয় ভেট' নগৈত ঠৈ। সে নহি হেৰাক চাহী। তহিলা, অনেক আনেথ কনেক 'ৰিস্তাব'ক মাংগ কৰেত ছন, আ 'সংক্ষিপ্ত' বহি গেন! হুদা আজুক পৰিস্থিতি মে, জখন কি হুনকা সঁ নেথনক অপেক্ষা, আৰঁ নহি কখন জা সকেছ, হুনকা দ্বাৰা প্ৰত-কাৰ্য আ হুনকব প্ৰতিক সম্যক মূৰ্ণ্যাকনে, হুনকব নেথনক প্ৰতি, প্ৰতত্ততা-ত্ৰাপন ভ' সকেছ!

এতেক মূৰ্ণ্যৰান অৰ্থক্ষেত্ৰীয় নেথক, মেথিলা সঁসাব সঁ, 'ততৰী নূনতম অপেক্ষা', ত' বাখিএ সকেত ছথি!

অপন

মন্তৱ্য

editorial.staff.videha@gmail.com
পব পঠাউ।

२.१४.मधुकांत मा- नरेन्द्र मा निथित मिथिनाक
आर्थिक संवचनापव प्रकाशित पुस्तक-एक
ऐतिहासिक दस्तारेज

मधुकांत मा (संपर्क-9934916785)

नरेन्द्र मा निथित मिथिनाक आर्थिक संवचनापव
प्रकाशित पुस्तक-एक ऐतिहासिक दस्तारेज

नरेन्द्र मा, एक प्रसिद्ध चार्टर्ड एकोनटेन्ट जे
पठनामे लगभग 50 वर्षसँ अपन चार्टर्ड
एकोनटेन्ट्स फर्म केब सरेसर्वा छथि । श्री मा
अपन रिद्यार्थी जीरनसँ मैथिली भाषा आ मिथिना
बाज्य अभियानी डा. नम्मा मा, राबूसाहेब
चौधरी, प्रबोध नावायण सिंह एरं उदय नावायण
सिंह नचिकेता खादि के संपर्कमे बहन छथि ।

শ্রী মা মিথিনাক আর্থিক দশা, দিশা আ দৃশা
পব অনেক পুস্তক মৈথিনীমে নিখননি । হিনকব
মিথিনাক প্রতি কচি, প্রেম, আ আকর্ষণ
অনুবর্ণীয় অছি । শ্রী মা কে নিম্ননিখিত পুস্তক
স্বাত: প্রসিদ্ধ অছি-

ক) মিথিনাক আর্থিক রিকাস

খ) মিথিনামে জন সমাধন ও প্রবন্ধ

গ) রিকাস ও অর্থতত্ত্ব

ঘ) অর্থতত্ত্ব ও ভূগোচাব

চ) মিথিনা বাগজিং (অগ্রজীমে)

নবেন্দ্র রাঁরুঁ পহিনে মৈথিনীমে আর্থিক স্থিতি
পব আন কিযো নিখননি সে হমবা জাত নহি ।

হঁ, শ্রী এস কে মা এরম্ রাঁ এন মা দ্বা এক
পুস্তক অগ্রজীমে "দি গকোনামিক হেবিষ্টেজ
ওফ মিথিনা" জকব প্রকাশিত অছি । একব
পশ্চাত মৈথিনীমে মধুকান্ত মা নিখিত "আর্থিক
তত্ত্ব আ বাজনীতি" প্রকাশিত ভেন অছি । স্পষ্ট
অছি জে অখন রিশিষ্ট যোগ্যতা তথা অন্তর
কে অন্তর নবেন্দ্র রাঁরুঁ মিথিনাক ভূমি, জন,
সডক, সিঁচাঙা পবিযোজনা, রিহৃত পবিযোজনা,
কন কাবখানা কে হানাত কে রিস্তৃত রিবর্ণী
অখন পুস্তকমে প্রস্তুত কয়ননি অছি জে
মিথিনাকে এক বাজ্য কে কপমে প্রতিষ্ঠাপিত
করৈছ ।

প্ৰস্তুকমে মিথিনাক আৰ্থিক স্থিতি সূক্ষ্মসঁ সূক্ষ্মতম
 আঁকড়া। প্ৰস্তুত কঃ মেথিন কে আঁখিপবসঁ
 মোন হঠেৰোমে সফল ভেনাহ আঁছি। মিথিনা
 দবিদ্ৰ নহি ছন ওকবা ষডাংপূৰ্ৱক ভিখাবি
 বঁনাওন গেন আঁছি সে প্ৰমাণিত হোঙছ। নৰেন্দ্ৰ
 বঁৰুঁক সত্ৰপ্ৰযাসক জতেক সবাহনা কখন জায,
 কম হৈত। হুনকব দেন বিষয়বাব আঁকড়া।
 তকব প্ৰমাণ আঁছি। ঙা ডাঠা ভৰিষ্যমে মিথিনাক
 উথোন নেন কোনো অভিযানক পথপ্ৰদৰ্শক
 বঁনত। নেকিন হিনকব প্ৰস্তুত পোখী সত্ৰকে
 পঠনাসঁ জে এক বঁত হমবা মোনমে খঠকৈত
 আঁছি ও আঁছি জে নৰেন্দ্ৰ বঁৰুঁ মিথিনামে, জে
 ছন বা আঁছি, তকব আঁকড়া। সঁকননমে জতেক
 ধ্যান দেননি ওতেক ধ্যান মিথিনাক বৰ্তমান
 সমস্যা, চুনৌতী আ সমাধান পব নহি দঃ
 সকনাহ। ঙা হিনকব প্ৰযাসকে ছছুন কৰৈত
 ছনি।

প্ৰথমতঃ দবভঁগা মহাবাজা জমীদাৰী কে
 বিফলতা আঁছি জাহি পব লেখক ক্ষুখব নহি
 ভেনাহ। মিথিনাক আৰ্থিক সমস্যা কে মূনমে
 শীসক দবভঁগা মহাবাজক জমীদাৰী বহন
 আঁছি। এহি শীসন কে গুণ-দোষ পব নজবি
 নহি দেবঁ তঁ সত্ৰ নিষ্কৰ্ষ নিবৰ্থক হৈত।
 মহাবাজা 1962 কে হুহুক সময় সবকাব কে 13

মন সোনা দান দেননি। কনকভা, পঠনা, কাশী, প্রয়াগমে মহন নিৰ্মাণ কয়ননি। ঐ ধন মিথিনাক জনতা কে বজু চুমন ধন নহি ছন? থকান রাটি দূৰ্ভিক্ষ কে সময় নগান, মানগুজাবী নহি দেৱাক কাবণে কিসানক জমীন নীনাম কs দেন গেন। থনাথ কিসান পবদেশে পনায়ন কবয নগনাহ। মোবংগ, ৰঁগান, কনকভা নোক প্ৰাণ বক্ষা হেতু ভগনাহ। আশ্চৰ্য ঐ জে কোনো মৈথিনী সাহিলকাব বাজক এহি জঘন্য অপবাদ পব থাগ ধৰি কল্লা নহি থনগোননি। সাহিল জঁ সত্তাসঁ নহি নডত তঁ ও কহিযো সমৃদ্ধিশালী নহি ৰঁনি সকেছ। নৱেন্দ্ৰ জী ঙ্গ পৰিপাঠী কে ৰবকবাব বখেত ৰুমাগত ছথি। মিথিনাক বৰ্তমান গবীৰী, অশিক্ষা, ৰৌজগাবী, আৰ্থিক অসমানতা আ ভয়ংকৰ পনায়নক শিকাৰ কে সমস্যা পব গঁভীৰতাসঁ ৰিচাব নহি কয়ননি।

মিথিনামে দু তিহাঙা নোক ভূমিহীনক নজদীক অছি। জমীন কিছু সামন্ত কে হাথমে অছি। ভূমি স্বধাব নহি ভেন। জনসংখ্যা অধিক, পীঠী দৰ পীঠীসঁ ৰিভাজিত খেত থনাভকাৰী জোত ভs গেন। কোনো স্বধাব নহি ভs বহন। মিথিনামে মহাবাষ্ট্ৰ গুজবাত সদৃশী কোঅপৰেষ্টিৰ সংস্থা নহি জে খেতী কে আধুনিক ৰঁনা সকয়। মিথিনামে হুসিয়াব, পঠীৰা কে খেতী কে কোনো

প্ৰামোহন নহি। মাছ, খাম, জাম্বুন, নতাম, নীচী, মখান কে ৰাশিজ্যিক স্তবপব ঊপোদন, প্ৰসংস্কৰণ ঊদ্যাগ কে নেন জমীন, পূঁজী, সংব্ৰ খা তকনীকী মানৰ ৰঁন কে খভাৰ মিথিনাক ৰিকাস কে নকৰাথস্ত কs বখনে খছি জাহি পব ৰিদ্দান নৰেন্দ্ৰ ন্না জী ঊচিত ধ্যান নহি দেৱনি সে প্ৰতীত হোগছ।

নিষ্কৰ্ষত: ঙা কহন জা সকেছ জে হিনকব অধিকশি প্ৰস্তুক মাত্ৰ সবকাৰী, গৌবসবকাৰী স্ৰাতসঁ প্ৰাপ্ত ঝাঁকড়া। কে দস্তাৰেজ থিক জকবা আধাব পব ৰতমান সমস্যা কে নিদান হেত্ত সন্মুচিত ঊপচাব কে খোজ কযন জা সকেছ। হঁ, মেথিনী ভাষামে আৰ্থিক প্ৰস্তুক লেখন, প্ৰকাশনমে নৰেন্দ্ৰ ৰাঁৱুক যোগদান সবাহনীয বহত। আশী খছি জে নৰেন্দ্ৰ ৰাঁৱুক অন্বকৰণ কৰৈত মিথিনাক ৰিদ্দান নোকনি আনো আনো ৰিষয়ক পোখী নিখতা তথা মেথিনী ভাষা কে সত্তাসঁ সংঘৰ্ষ কে পথ প্ৰশিস্ত হৈত।

সংবাদকীয় ঠিঙ্গী- খলী ৰিশেষাকমে খশৌক জীক আনেখসঁ স্পষ্ট হোগত খছি জে নৰেন্দ্ৰ ন্নাসঁ পহিনেহো মেথিনীমে আৰ্থিক লেখন ছন। ওনা এহি ৰিষয়পব আৰো শৌধ কেব আৱশ্যকতা খছি।

अपन

मंतरा

editorial.staff.videha@gmail.com
पब पठाऊ ।

१.१३. शैलेन्द्र मिश्र- श्री नरेन्द्र झा : मिथिलाक
अर्थतंत्रक जानकारी बखनिहाब एकठा रिशेषत
अर्थशास्त्री

শীলেন্দ্র মিশ্র-সংস্পৰ্ক-7600744801

শ্ৰী নৰেন্দ্ৰ মা : মিথিনাক ঋত্বতঁত্ৰক জানকা
বী বখনিহাব একঠা বিশেষত্ব ঋত্বশীলেন্দ্ৰী

মিথিনা ভূমিক জানকাব নেথকক জখন কখনো
ৰাত কএন জেতে তখন শ্ৰী নৰেন্দ্ৰ মাক নাম
ৰহুত শ্ৰদ্ধতা সঁ নেন জাযত । হিনকব দৃষ্টি-
সংপন্নতা হিনকা দ্বাৰা নিখিত পোখী সন্ত মে
স্পষ্টতাক সংগ ভেটি জাযত । কোনো ভাষাক
সমৃদ্ধতাক মানদণ্ড গহো হোগ ঠে জে সাহিৰ
সঁ গতব ওগ ভাষা মে ত্ৰান-ৰিত্তান ঋা ৰিভিন্ন
সম -সাময়িক ৰিষয় পব কতেক নিখন জা
বহন ঠে । মেথিনী মে ৰেসী গোঠে সাহিৰ নেথন
কহ বহনাহ ঋষ্টি । তাহি দৃষ্টিকোণ সঁ শ্ৰী নৰেন্দ্ৰ
মা একঠা ৰিশিষ্ট নেথক ঠেথ জিনকব মেথিনী
ঋ ঋগ্গ্ৰেী মে নিখন পোখী সন্ত মিথিনাক
সমগ্ৰ চিঁতন শ্ৰস্তুত কৰেত ঋষ্টি ।

হিনকব ঋপন গপ নিধোথ ভহ ঋা সোম ভাষা
মে শ্ৰস্তুত কবৰাক শীলী পাঠক কে একদম
ঋগ্গ্ৰ কৰেত ঠে ঋা ৰান্হি কহ বখেত ঋষ্টি ।
হিনকব ৰিত্তান ৰহুত নমহব ঠেহ ঋা ৰিশিষ্টতা
এতেক জে মিথিনাক সম্বন্ধ মে নদী-নানা সঁ নহ
কহ গ্ৰষি যোগ্য ভূমি, জংগন ঋা ৰতমান
সমস্ৰাক পূৰ্ণ ঋধ্যন ঠেহ । কোনো ৰাত কে

খালী মনগড় ত ঠংগ সঁ নে কহিত ঠৈথ, ওকব তর্কপূর্ণ রিহ্নেষণা থা ঝাঁকড়া । প্রস্তুত কৰৈত ঠৈথ জে হিনকব লেখন কে রিহ্নেসনীয থা গভীৰ বঁনবঁত ঝ্টি । হিনকা লগ মিথিনা, রিহাব, দেশে থা দুনিয়াঁ মে চনি বহন বাজনীতি কে জানকাবী ঙনি লেকিন হিনকব লেখনক কেন্দ্র মে মিথিনা ঝ্টি ।

হম ঙা বর্তমান ঝানেথ শ্রী নরেন্দ্র মাক দু গোষ্ঠ কিতার্ক ঝধ্যযনক ঝাধাব পব নিথ বহন ঙী জকব শীর্ষক 'Mi th i l a Ri s i n g' (ঝংগ্ৰেজী ভাষা মে) ও 'ঝর্থতব্র ও ভ্রষ্টাচাব' ঝ্টি । জাহি ঝাধাব পব নিধোথ ভহ কহন জা সকেত ঠৈ জে হিনকব দৃষ্টি-সংপন্নতা এতেক ঠৈন্থ জে কোনো রিষয হিনকব ঝন্বভরী ঝাঁথি সঁ নে ব্রকাযন বহি সকেত ঝ্টি । ওনা তঁ হিনকব চিত্তন মে সমগ্র ভাবতে ঝ্টি হ্রদা মিথিনাক বর্তমান সমস্যা থা ওকব নিদান কী হেরাঁক চাহী তাহি লেন হ্রথব ভ' নিখেত বহনাহ ঝ্টি ।

একটা ঝানেথ 'Statehood For Mi th i l a' মে নিখেত ঠৈথ জে 'Separation of Mi th i l a from the heterogeneous and unwieldy State of Bihar and its constitution into a state

under the Indian Union is the only solution to its pressing problem of food, health, housing, education and communication. Only then the people there can take up promptly the work of river-taming and improve their agriculture.' (Mithila Rising, pp-161)

(মিথিনাকে রিহাব জকাঁ রিষম ও রৌমিন রাজ্য সে পৃথক ক' ভাবত দেশীক খঁতজাত একটা খনগ রাজ্যক রূপ মে গঠিত কেনাও ঠা ভোজন, স্বাস্থ্য, খারাম, শিক্ষা আ সঁচাব জেহন মিথিনাক জ্বনঁত সমস্যা'ক একমাত্র সমাধান খঁছি । তখনে এতুকা লোককে নদী সন্ত কেঁ নিয়ন্ত্রিত করে কে কাজ তেজী সে শ্বক ভ সকেত ঠে আ খপন খেত-পথাব কেঁ উপজাউ রঁনাএন জা সকেত খঁছি ।)

সচ কহী ত' মিথিনাক উপেক্ষাক আ পিছুড়ন বহরঁক খসলী কাবণ ত গএহ বহন খঁছি জে মগধ কে শাসক গণ জানি-বুঁমি মিথিনা কে আগ্ন নৈ রঁধ' দেবঁ চাহিত খঁছি । সন্ত দিন রিকাসক ধাবা ওহি পাব তক সীমিত বহন ।

আর্থিক বপ সঁ দরী কে বখরীক কাবণ একুঠা ডব ঠে জে যদি মিথিনা ক্ষেত্র মশীজ ভহ জাযত ত মত্তাক পাঁজসঁ নিকনি কে একুঠা পৃথক বাজ্যক নিৰ্মাণি কহ নেত । মিথিনাক হিম্মাক মরুঠা সমাধন কেঁ দোসব তবফ মোড়ি দেন জাগ ঠে । মেথিনী ভাষা কে সেহো বাজ্য ভাষা কে দব্জ । নে দেনাগ কে পাছ সেহো রএহ ডব ঠে ।

শ্রী নবেন্দ্র না অগ্রমোচী সেহো ঠেথ কাবণ জে আগ সে কবীর 12 বর্ষ পূৰ্ণহি মে নোকপান আঁদোনন কে ভরিষ্য দেখি নেনে বহথ জে ডুপব সঁ জে হুএ, মভ বাজনীতিক দনক মূন স্বভার একুঠি ঠে । তেঁ এতেক সময় রীত গেন ক্ষুদা এখন তক নোকপান কানুন নে রঁনি সকন ঞ্ছি ।

"ভ্রষ্টাচাবক বিবক্ষ নোকপান নহি ধোখাপান" নেথ মে বাজনীতি দনক পোন-খোন কয তকোণীন সবকাবক পোন-খোন কেনে ঠেথ -" ভাবতক বাজধানী দিল্লীমে অর্থশাস্ত্রী দেশীক ক্ষুথিয়াক আঁথিক সামনে ভ্রষ্টাচাবক গংগোত্রী রঁহত বহন থা ক্ষুথিয়া স্বয়ং ফিয়াহীন । দেশীক মহাবানী থা হুরবাজ দর্শক, কিংকর্তব্য, রিদ্ধথ, অকর্মণ্য । দেশীক নাগবিক উন্মীদ হাবি চুকন ছনাহ থা বৈবাগ্যক শিবণ নেৰীক কগাব পব ছনাহ । জখন 2011 মে থোক ভার মে

মাননীয় নোকনিক গজ্জতি মাটি মে মীনি বহন
 ছননি । মহাবাষ্ট্রক এক ছোট গাম
 বানেগণ সিফিক এক গাধীরাদী খনশেন কযন,
 রৈনগাম সত্তাধাৰী কে ননকাবননি, জেন গেনাহ,
 মধ্য রক্ষকে ওকব খাবামদায়ক জড়তা সঁ
 জগায়ন, হৰা ও খাদৰ্শীরাদী কে বাজনীতিক গনী
 সঁ সড়ক পব উঁতাবন তথা ভ্ৰষ্ট দিল্লীক সত্তাক
 বুনীয়াদ হিনা দেননি জে সত্তাধাৰী নগাতাব
 শীৰ্মসাব হোগত ছনাহ, খপনা নাগষ্টপন কে
 মাঁপয মে নাগন বহনাহ তখনি বানেগণক 74
 রৰ্ষীয় যোছা সাহস ও খাফমকতা সঁ নর
 গতিহাস বচননি । "(খৰ্থতঁত্র ও ভ্ৰষ্টাচাব, পৃষ্ঠা
 সংখ্যা -173)

হিনকা মিথিনাক খৰ্থতঁত্রক রিবাষ্ট জানকাৰী ঢেই
 কিয়াক তহ জিনাৰাব উঁদ্যাগ-ধঁধা মে ন' কহ
 ওকব মজগুত পক্ষ ওকব কমজোব পক্ষ খা
 কেনা কহ সৰ্গাণী রিকাস হুএ জে মিথিনা পুন:
 খপন গৌবরশানী গতিহাস কে দোহবাযত ।
 একষ্টা খন্য নেখ 'সবকাৰী জোড়-তোড় মে
 ঘূৰিয়াগত মিথিনাক রিকাস' মে নবেন্দ্র না
 মিথিনাক আৰ্থিক রিকাসক রাঁধা কে রাঁৰে মে
 মহত্বপূৰ্ণ ঝাঁকড়া ক মাধ্যমসঁ মহত্বপূৰ্ণ জানকাৰী
 প্রস্তুত করে ঢেখ । মিথিনা জে মূন কপসঁ গ্রষি

আধাবিত ঋত্বিত্ত বহন ঋদা গ্ৰষকক হান সৰ্ৱ
 দিন খবাবে বহন। ও নিখেত ঙ্গেখ- "
 মিথিনাক 65 প্ৰতিশিত জনসংখ্যা গ্ৰষি পব আশ্ৰিত
 ঋষ্টি। এতয ঋত্বিৱস্থা মে গ্ৰষি ক্ষেত্ৰক সৰ্ৱসঁ
 পেঘ যোগদান। ঋদা এহি সঁ জুড়ন গ্ৰষক
 সৰ্ৱসঁ ৱেসী হুঠেহান। পঙ্কিনা কিছু ৱৰ্ষ মে
 দিনান্ৱদিন কাস্তকাবক পেঘ ভাগ গ্ৰষক মজদূব
 মে ৱঁদনি গেৱাহ। গ্ৰামীণ ক্ষেত্ৰ মে সৰ্ৱসঁ
 ঋধিক সীমাঁত ও ঁপ সীমাঁত কিসান ৱঁদনি
 গেৱাহ। গ্ৰামীণ ক্ষেত্ৰ পূৰ্ণিতঃ কংগান ভ' গেৱ
 ঙ্গে। ঋনাভকব গ্ৰষি কাবণে ঙ্গেঠ-ঙেঠ
 কাস্তকাব জমীন ৱেঁচি ক' গ্ৰামীণ ক্ষেত্ৰ সঁ
 ৱোজগাবক হেতু পনাযন ঋথৱা ঋপনা ঘবক
 জনী-জাতি পব খেতীক কাজ ঙ্গেড়ি দোসব
 ৱাজ্য মে নোকবীক তনাশি মে চন গেৱ ঙ্গুথি।
 স্থিতি গঁভীৱ ঋ ভযানক। " (ঋত্বিত্ত ও
 ভ্ৰগ্ৰাচাব, পৃষ্ঠা সংখ্যা -19)

মিথিনা মে নদী সংগম সঁ সমৃষ্টি তক ৱিষযক
 ঋনেখ মে মিথিনা যা কহী তহ্ সঁপূৰ্ণ ৱিহাবক
 সমস্যা জাহি মে কিছু ক্ষেত্ৰ ৱাঁটি সে তৱাঁহ
 বহত ঋষ্টি তহ্ কিছু ক্ষেত্ৰ স্ৱখাড় মে।
 নদী পৱিযোজনা কে ঋতজ্ঞাত নদী সভকে ঋপস
 মে জোড়ি কহ্ এৱঁ ঁচিত প্ৰৱঁধন সঁ এক সংগে
 দ্ৱ সমস্যাক নিদান সঁভৱ ঙ্গে। হিনকব ঋনেখ

"मिथिनामे नदी संगमसँ समृद्धि तक" मे निथेत छथि जे "रौंठि आ सुखाड सँ रिहाब मबि बहन अछि । मिथिनामे 76 प्रतिशत खेती योग्य भूमि रौंठि सँ प्रभावित छैक । शेष रिहाब मे 68 प्रतिशत जमीन रौंठा आ सुखाड सँ यथामाध्य ऋजि भेटैय । हिमानयीय नदी सरकै जोजौरौक 10 निंक परिवोजना अछि जाहिमे पाँचठा मिथिना से संरक्षित छैक । " (अर्थतंत्र ओ भ्रष्टाचार , पृष्ठा संख्या -34)

अंत मे गएह कहन जा सकैत अछि जे श्री नरेन्द्र मा एकठा एहन राजि आ लेखक छैथ जिनका मिथिनाक रिशिष्ट, जानकाव आ अर्थतंत्रक ओ राजनीतिक रिबन अन्वभर छैन्ह । हिनकर पोथी सभ मे मिथिना क्षेत्रक समस्या आ ओकर समाधान देन गेन छै जाहि पब यदि शासन-तंत्र अमन करै तह रहूत जन्दी आ क्षेत्र सम्पन्न भह जायत । आ मैथिनी भाषाक साहित्येतर रिधाक एकठा स्थापित लेखक छैथ । हम अपन आ आनेथ श्री नरेन्द्र मा जीक मिथिना-मैथिनीक प्रति रिशेष उद्भावक नेन समर्पित करैत छियेन्ह ।

संदर्भ ग्रंथ:-

1. Jha, Narendra. Mithila

Ri s i n g , S a s t a S a h i t y a M a n d a l , N e w
D e l h i , 2014

2. मा, नरेन्द्र. अर्थतंत्र ओ भ्रष्टाचार, अपर्णा
प्रकाशिन, पठना, 2012

अपन मंतरा
e d i t o r i a l . s t a f f . v i d e h a @ g m a i l . c o
m पब पठाउ ।

१.१७.डॉ केनाशि रुमाव मिश्र- अर्थतंत्र ओ
भ्रष्टाचार: नरेन्द्र मा केव पोथी सँ रिषय रस्तु
आ र्याजि केव र्याजिन्न पब चिंतन

डॉ. कैलाश कुमार मिश्र

अर्थतंत्र ও ভূগোচাৰ: নৰেন্দ্ৰ না কেব পোখী সঁ
ৰিষय रस्तु खा राजि केव राजिह पव चिंतन

শ্রী নৰেন্দ্ৰ না কেব এক পোখী হস্তগত ভেন
খক্তি: "অর্থতন্ত্র ও ভূগোচাৰ"। হিনকা সঁ পৰিচয়
হমব খতৰে খক্তি জে 2018 কেব মেখিনী
নিঠবেচব ফেস্টিবলন কেব সময় হমবা হিনকা সঁ
কিছু ক্ষণ হেতু ভেঠ ভেন খক্তি। ভেঠ মে
কোনো সাহিব খথরা হিনক রিষय पव चर्च नहि
ভেন খক্তি ।

যেব ! আপন রিধা কেব খন্বকুন হম হিনকা
 রাৱে মে কিছু সাহিত্যকাব নোকনি সঁ চৰ্চা কএন ।
 হিনকা পব কিছু পছন । উপৰোক্ত পোখী পছন
 আ হিনকা সঁ প্ৰভাৱিত হোগত হিনকা পব এক
 নঘু নিৰ্ৰধ নিখৰাক নিৰ্ণয় নেন । এ নেথ তকৰে
 প্ৰমাণ থিক । হিনকা হম আপনা হিসাৱে আ এক
 প্ৰৱাসী মেথিন কেব হিসাৱে ৰুমৰাক যনে কএন
 অছি । আশা কৰৈত ছী পাঠক নোকনি কে হমব
 প্ৰযাস নীক নগতনি ।

সাহিত্য নিখনা সঁ ভাষা মে নানিহ অৱৈত ঠেক,
 ওকব সৌন্দৰ্য দেখাব হোগত ঠেক, নাট্য, গায়ন,
 কল্পনা, ধৰ্ম, কৰ্তব্য, পৌৰুষ, দেশেভক্তি, প্ৰেমক
 অন্নিৱ্যক্তি ৰটৈত ঠেক । হুদা কোনো ভাষা আ
 সংস্কৃতি অথবা ভাষা কেব ৰাঞ্জয় অগৰি সাহিত্য
 সঁ সংভৱ নহি ঠেক । মবাঠী, ৰাংগা, আ তমিন
 কেব ৱিকাস মে এক ৰাত জে সৰিৱিদিত ঠেক
 সে ঠেক ওহি ভাষা সৰি মে গণিত, ৱিত্তান,
 ঐতিহাস, পুৰাতন, মীমাংসা, দৰ্শন, ৰাজনীতি,
 কলা, আদি পব প্ৰচুৰ মাত্ৰা মে উপনষ্ট নিখিত
 প্ৰমাণিক দস্তাৱেজ জে পোখী, শোধ গ্ৰন্থ,

পান্ডুনিপি, জৰ্নন আদিক ৰূপ মে ঊপনষ্ট্ৰ টেক। ৰকাঠক বাজৰংশি কেব দ্বাৰা এনোৰা মে এক পাথৰ সঁ নিৰ্মিত দুৰ্মজিনা কৈনাশিনাথ মন্দিৰ (গুহা)। ঐ আপন স্থাপনকনা, মূৰ্তিকনা আদি নেন ৰিশ্নে ৰিখ্যাত খ্ৰিষ্টি। এহি ৰিষয় পৰ মহাবাষ্ট্ৰ বাজ্য কেব পুৰাতত্ত্ব ৰিভাগ কেব নিৰ্দেশিক সঁ হম ৰিস্তুত চৰ্চ কৰৈত বহী। ও হমৰ চৈনন ফোকলৰেঁন পৰ এক ৰিস্তুত ঞ্জনাগন লেকচৰ দেনে ছুনাহ। জখন হুনকা সঁ মন্দিৰ কেব স্থাপন, গতিহাস, ৰিশেষতা আদিক সম্বন্ধ মে হম সন্দৰ্ভ কেব ৰাত কএন তঁ ও কহননি জে অধিক প্ৰমাণিক সন্দৰ্ভ মৰাঠী ভাষা মে ঊপনষ্ট্ৰ খ্ৰিষ্টি। শীতি নিকৈতন যাত্ৰা কেব এম মে পতা চনন জে অৰ্থশাস্ত্ৰ মে নোৱৈন পুৰস্কাৰ ৰিজৈতা দেশেবনে প্ৰাফেসৰ অৰ্মি সেন অৰ্থশাস্ত্ৰ কেব গভীৰ ৰিষয় পৰ এক পোখী ৰংগালী ভাষা মে লিখনে ছুখি। সংযোগ দেখু জে হিনক পোখী আপন ৰিষয় কেব মূন, প্ৰমাণিক আ ৰেঁজোড় গতি মানন জাগত খ্ৰিষ্টি। ৰাদ মে কোনো গভীৰ শৌধকৰ্মী এহি পোখী কে ৰংগনা সঁ অংগ্ৰেজী মে

অনুবাদ কেননি । উদাহাৰণ অনেক খন্ডি আ
তকব উদ্দেশ্যে মাত্ৰ খতৰেঁ জে ভাষা মে সাহিল
কেব খতিবিজ্ঞ খান বিষয় কেব মহত্বৰু বুমি
সকী । মগহী ভাষা কেব নেখন পক্ষ জেনা-
জেনা বিন্ধপ্ত ভেন গেন তহিনা-তহিনা আহৰ্বেদ
কেব অনেক সূত্ৰ ক্ৰমে ভেন গেন । খেব ! ঙ
খনগ বিষয় খন্ডি একবা পব খতএ চৰ্চ কবৰ
জববী নহি ।

আগ-কান্দি দেখ বহন ছী জে মেথিন, বিশেষ
ৰূপ সঁ প্ৰাসী মেথিন সৰ মেথিনী সাহিল নেখন
মে আগাঁ আৰি বহন ছুথি । নিশ্চিত ৰূপ সঁ
ঙ উমোহক বিষয় খন্ডি ক্ষদা এহি মে এক সমস্তা
খন্ডি । মেথিনী ভাষা কেব আগন মে একবংগী
ফুন ফুনা বহন খন্ডি । গংজীনিযব, প্ৰৰ্ধ বিষয়
কেব জানকাব, ডাংকটব, সমাজশাস্ত্ৰ,
মনোৰিজ্ঞান, বাজনীতি, পাবিস্থিতিকী,
মানৰাধিকা, জেঁডব, দনিত, পত্ৰকাবিতা, নগব
নিৰ্মাণ, আদি কে বিষয় সঁ সম্বন্ধিত খধিকশি
লোক সাহিল নিখ বহন ছুথি । যদ্যপি কিছু
লোক আনো বিষয় পব নিখ বহন ছুথি ক্ষদা

এহেন নেথক আ নেথনী রহুত কম খভবেত
 খছি। হমবা নগেত খছি জে গংজীনিযব
 মিথিনা কেব ভূমি মে খভিযাট্ৰিকী কেব সম্ভাৰনা
 পব নিখথি, চিকিসেক স্বাস্থ্য পব নিখথি, কনা
 সমীক্ষক কনা পব; কিয়োক জন প্ৰৰ্ধন পব
 নিখথি, বাজনীতী, পব গংভীব নেথন হোৱাক
 চাহী। মাৰখল্ড আন্দানন কেব সময় মাৰখল্ড
 কেব তমাম দিগ্গজ মাৰখল্ড বাজ্য কেব
 আৱশ্যকতা কিয়েক ঠেক তাহি বিষয় পব অনেক
 ভাষা মে নিখেত হুনাহ। তহিনা মিথিনা কে
 নোক কে কেনা ক্ষেত্ৰীয় দ্ভৰি কেব কাৰণ
 মিথিনা ৰিকাস কেব গতি মে ৰাধিত ভহ বহন
 খছি তাহি পব নিখথি আ প্ৰমাণিকতা এৰ
 সন্দৰ্ভপবক নেথ, পোখী নিখথি। পোখী খথৱা
 নেথ খতেক আৱশ্যক হো জকব চহুঁ দিস চৰ্চ
 হো, নোক বুমএ, সবকাব আ নিতি নিধবিক
 নোকনি তক ৰাত পহুঁচয। সে কখন হএত ?
 তখন জখন ওহি বিষয় কেব সম্বন্ধিত নোক ওহি
 পব গংভীবতা সঁ নিখতা। এক ৰেব সাহিব
 খকাদমী কেব এক কাৰ্য্যক্ৰম কেব আননাগন

প্ৰসাৰণ দেখেইত বহী। বিষয় বৈক "মেথিনী
মে পৰ্যাবৰণ পৰ ফল তবহক কাজ ভেন
টেক ? " ৰজা ওহি বিষয় পৰ উপনষ্ট তমাম
গুণন ডাঙা সঁ ৰাজি বহন ছনাহ। সৰু কিছু
ছন ফুদা মেথিনী মে নিখন পোখী, নেখ খাদিক
চৰ্চ নহি ছন। সঁচানক সেহো শোযদ এহি ৰাত
পৰ গভীৰ নহি বহথি ! তখন একৰ গএহ
সমাধান খছি।

হমবা স্মৰণ খৰেইত খছি ভোগেন্দ্ৰ না সঁদৈৰ
কমনা খা কোসী কেব জন প্ৰৰ্ধন কেব ৰাত
কৰেইত ছনাহ, জন প্ৰৰ্ধন মে কোনা ভাবত কেব
মিথিনা খা নেপান কেব মিথিনা কেব ভাগ্যদয
ভহ সকেইত খছি তকব ৰাত কৰেইত ছনাহ।
ফুদা হনকা স্থানীয় নীতিকাৰক, জানকাৰ নোকনি,
খভিযঁতা, ৰৈভানিক, পৰ্যাবৰণ কেব ভাতা, খাদি
কেব সহযোগ যথেষ্ট নহি ভেট্টেইত ছননি।
গহো এক সৰ ৰাত টেক জে খপন খনেক
যোজনা মে ভোগেন্দ্ৰ জী পছন-নিখন সফদায

কেব সহযোগ সঁ ভাৰহ-ভেঁস্বৰ কেব সৰ্ব্বক্ষ
 বখেত ছনাহ আ সৰঁ কাজ যুনিয়ন মোড পব
 কৰেত ছনাহ জকব সাক্ষাত উদাহৰণ অখিন
 ভাবতীয মিথিলা সংঘ কেব বৰ্তমান স্বৰূপ অছি
 ! খেব ! এহি বিষয় সৰঁ পব কহিয়ো
 গভীৰতা সঁ নিভীক লেখনী সঁ লিখন জা সকেত
 অছি ।

এখন ৰাত কহ বহন ছী শ্ৰী নৰেন্দ্ৰ না কেব
 লেখনী, হুনক ব্যক্তিহ্ন আ হুনক এক পোখী কেব
 মাদে হুনক মেথিলা ৰাংগম্য মে যোগদান পব ।
 নৰেন্দ্ৰ জী শিক্ষা সঁ চাৰ্টেড অকাউণ্টেণ্ট ছথি ।
 অৰ্থশাস্ত্ৰ আ বাজনীতি কে বুঝেত ছথি ।
 মেথিলা সাহিল কে ফনো সাহিলকাব সঁ অধিক
 পঠেত ছথি । সাহিল, সংস্কৃতি, সংস্কৃত সঁ জন্মহি
 সঁ জুড়ন ছথি । সাহিল কেব বিন্যাস সঁ নহ কহ
 ওকব বাজনীতি তক কেব গতি, মতি, স্বগতি,
 দ্বগতি সৰঁ কিছু বুঝেত ছথি । সাহিল-সংস্থা
 লেন কাজ কৰেত ছথি । সাহিলকাব লোকনি সংগ
 তাবতম্য ৰনৰেত বহেত ছথি । আ ভেন হুনক

স্বভাব থা মৈথিলী সাহিব সঁ নগার । জখন
 নিখরাক রাত হোগত খুছি তখন ঙা বাজনীতি
 থা মিথিনা ওহি মে কোনা কাত কহ দেন জৈত
 খুছি, পানি কেব সমস্যা, নদী মে রাঁধ রঁনেরাক
 ওচিব, রিকাস আর্থিক রিকাস থা ভ্রষ্টাচাব,
 স্থানীয় নদী কেব স্বরূপ থা তদনুকূল বৈজ্ঞানিক
 থা তথ্যপবক চিন্তন সংগ স্বম্মার খাদি পব
 মৈথিলী ভাষা মে নিখৈত ছুথি । চুনার, চুনার
 কেব ধাঁধনী থা ওহি মে মিথিনা কেব যোগদান
 থা খরস্হা পব নিখৈত ছুথি, কেনা মগধ থা
 থান ঠামক নোক, অধিকাৰী, ক্ষুখ্যমন্ত্রী, নেতা,
 নিয়ন্তা নোকনি জোড়-তোড়ক মাধ্যম সঁ মিথিনা
 কে রিকাস কেব ডেগ মে পৈব খীচ নেত ছুথি,
 তাহি পব নিখৈত ছুথি । মিথিনাক মাষ্টিক থা
 খগন রঁগন কেব নদীক সংগম ভেনা সঁ মিথিনা
 থা খতয কেব নোক কোনা সমৃদ্ধ জীরন জীৰি
 সকেত ছুথি, তাহি পব নিখৈত ছুথি । হিনক
 সোচরঁ ছুনি জে রাঁটি থা মিথিনা ভূমি এক
 দোসবক পূবক খুছি । এক কেব রিনা দোসব
 কেব খুস্তিব্ব নহি । তঁগ খদৌ সঁ মিথিনাক

জীৱন, সংস্কৃতি, ৰূপাৰ, প্ৰাণি কৰ্ম আদি তাহি
 অন্বকূনে চিনি বহন হুৱ। এহি পৰ স্থানীয় জ্ঞান
 কেব ৰিনা মোচৰঁ আ নিৰ্ণয় নেৰঁ সতত ঘাতক
 বহন খুন্দি। স্থানীয় জ্ঞান, জৈৱ পৰম্পৰা, শ্ৰুতি
 সংস্কৃতি সংবাদ সঁ নিৰ্ণয় নেৰঁ হিতকৰ বহত।
 গা মোচৰঁ হুনি নৰেংদ জী কেব। বাহত কেব
 নাম পৰ কোনা ধাণী হোগত খুন্দি। কোমী
 কোনা কহৰ উতপন্ন কৰেত খুন্দি। তাহি পৰ
 হিনক চিন্তা একক নহি অপিত্ত নোকক খথৰা
 জনমানস কেব চিন্তা নগেত খুন্দি। মাওৱাদী
 নেতা, আন্দোলন আদি কোনা মিথিনা কেব সৌহাৰ্দ
 আ সামাজিক সমবসতা আ শান্তি কে সলনাশি
 কহ বহন খুন্দি তাহি পৰ হিনক আনেথ গভীৰ
 চেতাৱনী দহ বহন খুন্দি। নৰেংদ জী মিথিনা
 মে ৰিহুত সমস্যা, অসফল ভূমি স্বধাব, বৌদী-
 দাহী কেব সমস্যা, নীতিশী ৰূমাৰ কেব শাসনকান
 কোনা মিথিনা ক্ষেত্ৰক হানি কহ বহন খুন্দি আদি
 বিষয় পৰ জনমানস কেব মনোভাৱ কেব
 প্ৰতিনিধি স্বৰ দহ বহন হুথি। এহন প্ৰতিনিধি
 জে প্ৰবন্ধদৰ্শী থিকাহ। জ্ঞানী হুথি। শিক্ষা

আ রাহবী পবিরেশী কেব সোচ আ ডেগ সঁ পবিচিত ছুথি । এহন প্রতিনিধি জিনকা নেন মিথিনা কেব সরোন্নিত রিকাস মিশেন স্টুঠম্বেঠ ছুনি । ঙা হিনক পোখী কেব USP ছুনি । ঙা রাঁত সরঁ, রিঁদু সরঁ, রিষয সরঁ, সোচ সরঁ হমবা সন সমান্য পাঠক কেব ধ্যান ঋপনা দিস খাঁচেত ঋচ্চি ।

হিনক লেখনী কেব ধাব, হিনক সোচক মাৰ ঋগব রুমক হো তঁ এহি পোখী মে সম্মিনিত ঋনেথ সরঁহক নামকবণা পদ্ধনে জাউ ঋ হমব রাঁত স্পষ্ট ভেন জাযত । ঋনেথ সরঁহক নাম এক পাঠক কে এহি পুস্তক কেব লেখক কেব সোচ, চিন্তা, জ্ঞান, গবিমা, মেথিনী, মেথিন ঋ মিথিনা প্রেম সঁ পবিচিত কবরৈঁত জাযত ঋ পাঠক ঋগব গভীৰ ছুথি তঁ হিনক পোখী পদ্ধরাঁ নেন ঋরথ ঋগু রঁঠতাহ । ঋরাঁ কনে লেথ সরঁহক নামকবণা দেখন জায: নোকতঁত্রক মহাপরঁ ঋ মিথিনা; সবকাবী জোড়-তোড় মে ঘূবিযাগত মিথিনা

রিকাস; কোসী কহব ও রাঁঠি বাহত; মিথিনা মে
 নদী সংগম সঁ সমৃদ্ধি তক; মিথিনা মে রাঁঠি
 ঋত্বেত বহত; মিথিনা মে রাঁঠিক রাখা কথা;
 মিথিনাচন মে রিদ্দুত সংকষ্ট; মিথিনা মে অসফল
 ভূমি স্বধাব; মাওরাদীক প্রভার ক্ষেত্র মে মিথিনা;
 আশী মে জীৱিত মিথিনা; খনরূপ্তিক চপেঠ মে
 মিথিনা; খাচু অস্ববক্ষা এং হবিত ফাঁতি; বৌদী-
 দাহী সঁ তরাঁহ মিথিনা

আর অর্থব্যৱস্থা সঁ সম্বন্ধিত আনেখ সঁ দেখন
 জায: মূন্য রূপ্তি সঁ পীড়িত জনমানস; বৈশ্বিক
 মন্দী, মূন্যরূপ্তি আ হম সঁ; ভ্রষ্টাচাব এং
 কাবীধন; মহগী কম নহি হোযত; দিৱানিয়া নান
 দৃষ্টি মে মমতা; ভ্রষ্টাচাব আ কাবীধন প্রগতিক
 বোধক; নীতিশীক শাসন মে খোটে খোটে; দিখারঠী
 স্ববক্ষক বিফলতা; বৈশ্বিকবণ সঁ জনমানসক
 অধোগতি; গবীৱী কেব মাপদংড মে গড়বঁড়ী;
 আবঠীআগাক বৈচৈনী; মহগী আ ভ্রষ্টাচাব
 রাজাববাদক দেন; ভ্রষ্টমূন কাগ্রেসক বেন বঁজটে;
 মহগী ও রিকাসক চুনৌতী মে নুনেত রিতমংত্রী

কেব রঁজঠ; রিহাব শিতাঙ্গী বর্ষ- পোন-খোন;
 আর্থিক উদারীকবণক দৃষ্টিবিধাম; ভঁরব মে
 মনমোহনক অর্থনীতি; নোকপান নহি ধোখাপান
 ।

পোখী মে যত্বেপি জেনা হোঙত ঠেক, নেখক কে
 দন বিশেষ সঁ অন্বাগ থা দ্বষ ভাৱ এক সং
 দেখাব ভহ বহন ছনি তথাপি আপন রাতক থা
 কথ্যক পুষ্টি নেন প্রমাণ রৈব-রৈব নরৈত ছথি ।
 কতহুঁ হিনক মিথিনা প্রেম তঁ কতহুঁ পানিষ্টিকনী
 কৰেকঠ রাত সৰ উভরৈত বহৈত অছি । বিষয়
 সৰ যত্বেপি রহুত প্রমাণিক থা মিথিনা কেব
 সন্দৰ্ভ মে ওচিব বখৈত অছি । ভাবত কেব
 গণতান্ত্রিক থা প্রজাতান্ত্রিক স্বৰূপক খোজ
 বৈদিক কান থা বুদ্ধকান সঁ কৰৈত নবেন্দ্ৰ জী
 নিখৈত ছথি: "বিশ্বিক সৰস পেঘ জনতংব ভাবত
 চুনারী মহাসমব মে ছন । 70 কৰোড মতদাতা
 545 সদস্যতা রানা নোক সভা চুনারক তৈয়াৰী
 মে ছনাহ । ভাবত ঋগ্বেদিক কান সঁ জনতান্ত্রিক
 অছি । বৈদিক কান মে সভা সমিতি ছন তথা

রুহুকান মে গণতন্ত্র ছন । " কহরাক অর্থ জে পোখী প্রমাণিকতা অনৈত অছি ।

ভ্রষ্টাচার কেব রাত কে প্রমাণিত কবরী নেন নরেন্দ্র জী দী এক্সামিন্স্ট পত্রিকা সঁ সন্দর্ভ নৈত নিখৈত ছথি জে ডেমোফ্রেসী কেব সূচকাঁক পাঁচ মানক পব কএন জাগত অছি:

1. চুনার প্রক্রিয়া
2. নাগরিক অধিকার
3. শাসনক কার্য ফলনতা
4. বাজনীতিক ভাগীদারী
5. বাজনীতিক সংস্কৃতি ।

রাত কে আগাঁ রটরৈত ফেরো কহৈত ছথি জে উপরোক্ত অধ্যয়ন মে নোকতান্ত্রিক দেশে কে দৃ শ্রেণী মে বাখন গেন অছি:

1. অসুপূৰ্ণ নোকতন্ত্ৰ আ, 2. দোষপূৰ্ণ নোকতন্ত্ৰ ।

ভাৰত কেব নোকতন্ত্ৰ কে দোসব শ্ৰেণী অৰ্থাতি দোষপূৰ্ণ নোকতন্ত্ৰ মে বাখন গেন অছি ।

অতেক পুথি প্ৰমাণ সং পোখী কেব শুকখাত কএন গেন অছি জে অসুপনা আপ মে একব বিশিষ্ট গুণ ভেনৈক । অহি তবহক পোখী সঁ মেখিনী কেব সম্মান ৰট্টেত অছি । হমবা নোকনি আজুক সময় মে গহন চিন্তন কহ বহন ছী জে নগভগ সৰ প্ৰকৃত ভাষা মে সাহিব সঁ গত্তব বচনা সৰ আৰি বহন অছি । মেখিনী মে সেহো এৰাক চাহী । কিছু নিখা বহন অছি ক্ষুদা ততৰে সঁ কাজ নহি চনত । বাজনীতি পব, জননীতি পব, জন সঁসাধন পব, চুনাৰ পব, নোকপান পব, ক্ষেত্ৰীয় বিকাশ পব, সঁৰিধান পব, ভূগোন পব, ভাৰ ভূগোন পব, ৰাঁধ পব, পুন পব, ৰোজগাব পব, উদ্যম পব, পনায়ন পব নিখৰ জকৰী অছি । কেরন নিখনা সঁ নহি হএত ওহি বিষয় সৰ পব সাহিব অকাদমী ভাৰত সবকাব, মেখিনী

ভোজপুৰী ঋকাদমী দিল্লী (সবকাব), মৈথিলী ঋকাদমী রিহাব (সবকাব) বিভিন্ন স্থানীয় ঋক প্ররাসী মৈথিলী সংস্থা সৰ চৰ্চা পৰিচৰ্চা কবৰথি। গৰ্ভীৰ রঁনথি। ঋখিন ভাবতীয মিথিলা সংঘ, মিথিলা স্টুডেন্ট যুনিয়ন, সখী রঁহিনপা সংগঠন ঋকাদি ঋকি তবহক পোখী, নেখক, রিচাবধাবা কেব নোক সৰ সঁ তথ্য গ্রহণ কবথি। তাহি সঁ হিনকা নোকনি কেব ডেগ ঠোস হেতনি। ঐ সৰ ভরিষ্যক যোজনা রঁনা সকেত ছুথি। ঋকাদমিক স্তব পব রিশ্বিছানয ঋক শৌধ সংস্থান কেব নোক ঋকপন রিছার্থী কে ঐহি তবহক রিষয পব নূতন শৌধ নেন ঔমোহিত কবথি। নীক প্ররঁধন সংস্থান কেব শৌধকৰ্মী, রিছার্থী কে সহজতা সঁ জোড়ন জা সকেত ঋকি। তাহি তবহক কার্যকৰ্ম মে নৰেন্দ্র ন্না ঋক হুনক পোখী নেযোঁ কেব নিৰ্মাণি কহ সকেত ঋকি। সৰ সঁ পেঘ রাঁত ঐ জে নৰেন্দ্র জীক সৰ পোখী জতৰাঁ হমবা জানকাৰী ঋকি তাহি হিমাৰেঁ রিদেহ কেব পোঠন পব রিনা কুনো শ্বক্ক কে ঔপনছ্ট্ৰ টেক। কিযো নহ সকেত ঋকি, পৰ্হি সকেত

খন্ডি । ফেব পোখী দিস খৰৈত ছী । পোখী
মে স্থানীয় খখৰা ক্ষেত্ৰীয় খাঁকড়া । খনগ-
খনগ সময় কেব খনগ-খনগ বিষয় পব
সাৰগৰ্ভিত টংগ সঁ দেন গেন ঠেক । সৰঁ ডাঠা
সংগ ওকব প্ৰেজেন্টেশ্যন খা ওকব বিৱেচন মিথিনা
সম্মত ঠেক । ওহি খাঁকড়া । সৰঁ কে ফেৰো
দেখন জা সকৈত খন্ডি । নৱ ডাঠা পূন ৰনাএন
জা সকৈত খন্ডি । হিনক কাজ পব ৰহুত খাগাঁ
কেব নীতি খা বণনীতি তৈয়াব কএন জা সকৈত
খন্ডি । হিনকা খা হিনকা এহন খান নোক
সৰহক বচনা কেব পুনপাঠি সঁ হমবা নোকনি
তাৰ্কিক মেথিন ভহ সকৈত ছী মিথিনাৱাদী ভহ
সকৈত ছী ।

এখন সময় কেব ঘনঘোব দিক্ৰত খন্ডি তঁগ
খতৰেঁ কহি সকৈত ছী জে নৱেন্দ্ৰ ন্যা পব
বিদেহ কেব গা কাজ জে হিনক কেন্দ্ৰিত খানেখ
কেব এক ৱিস্তৃত খঁক ছপত মে খপনে খাপ
মে ৰহুত পেঘ কাজ খন্ডি । বিদেহ কেব ঠীয়
ৱিশেষ ৰূপ সঁ গজেন্দ্ৰ ঠাফব খা খাশীষ
খনচিন্তাব ধন্যৱাদ কেব পাত্ৰ থিকাহ হুদা বিদেহ

के एक डेग आबो आगाँ एरौक चाही हिनक
बचना केन्द्रित संगोष्ठी केब आयोजन हो आ
ताहि पब किछ नीतिगत रौत हो । काबण
नरेन्द्र मा सन लोकक मिथिना के सही अर्थ मे
मिथिना भूमि पब आ प्रवास मे दबकाव डैक ।

अपन

मंतरा

editorial.staff.videha@gmail.com पब पठाऊ ।

২.১৭. আশীষ খনচিহ্নাব- ক্রপোষিত মেথিनी
ভাষা-সাহিত্য নেন একটা অনিরায পৌষ্টিক তহ্ন:
নরেন্দ্র মা

আশীষ খনচিহ্নাব-সংপর্ক-8876162759

ক্রপোষিত মেথিनी ভাষা-সাহিত্য নেন একটা
অনিরায পৌষ্টিক তহ্ন: নরেন্দ্র মা

1.

রিহাবক পঠনামে I CAI - The

Institute of Chartered Accountants of India কেব ব্রাঁচ হো তাহি নেন নরেন্দ্র মাক বিশেষ যোগদান খুছি । পঠনামে ব্রাঁচ বঁননাক বাদ ও এহি শাখা কেব শীর্ষ পদপব মেহো বহনাহ খুছি ।

20 দিসবঁব 2023 কেঁ বিদেহ নরেন্দ্র মা জীক ডুপব বিশেষাক প্রকাশিত কবরাক নির্ণয় নেনক আ 23 জনবঁবী 2024 কেঁ The Institute of Chartered Accountants of India দবভঁগামে আপন ব্রাঁচ খোনরাক নির্ণয় নেনক । এহি নির্ণয়কেঁ এহি নিকপব দেখি সকেঁত ছী-

<https://resource.cdn.icai.org/78807rba-040224-darbhanga.pdf>

বিদেহক বিশেষাক আ ICAI কেব দবভঁগা ব্রাঁচ খুনরাক ব্রাঁচ কোনো সঁবঁধ নহিযো হো তেযো ও দুনু এহন সময়মে ভেন খুছি জাহিসঁ নরেন্দ্র মা জীক মহল্ল পতা চনেঁত খুছি । নিশিত তৌবপব হমবা নোকনি নরেন্দ্র মাজীক যোগদানকেঁ বিদেহক এহি বিশেষাকক মাধ্যমে বেখাকিত কং বহন ছী ।

2.

সামান্যতঃ কপোষণ মানে শিবীব নেন জে
 ঞনিরার্য তন্ন ভোজনক মাধ্যমে জে জাগ ঙ্টে
 সে কম ভন্ন জাগেঁ ঙ্টে, ক্ষদা হম ঞপন
 ঞন্বভরমঁ কহেঁ জে শিবীবমে কোনো ঞনিরার্য তন্ন
 কেব ঞধিকতা সেহো কপোষণ হোগত ঙ্টে ।
 শিবীবমে সভমঁ রেঁসী ভন্ন জাগেঁ রঁনা ঞনিরার্য
 তন্ন চরী ঙ্টে । ভোজনক মাধ্যমে ঞহাঁ জতেক
 চরী নেঁরেঁ সে সভ দেহমে জমা ভন্ন জাগত
 ঙ্টে ঞা ঞনেক কাবশমঁ কোনো নোকক পেঁঠে,
 কোনো নোকক জাঁঘ, কোনো নোকক হাথ রা
 কোনো নোকক পূবা দেহমে চরী জমি জাগত
 ঙ্টে । চরী জমনাগ কেব প্রক্ষিয়া ততেক কম
 হোগত ঙ্টে জে একব ঞসবি রঁহৃত রাঁদমে দেখাব
 হোগত ঙ্টে । ঞা জখন দেখাব হোগত ঙ্টে
 তখন পূবা দেহকেঁ রেঁডোন ঞা রোগগ্রস্ত রঁনা
 দৈত ঙ্টে । এহন নেঁ ঙ্টে জে দেহমঁ চরী ঘটেঁনাগ
 সম্ভর নহি ক্ষদা চরী জমনাগ কেব প্রক্ষিয়া
 জতরেঁ কম হোগত ঙ্টে চরী ঘটেঁনাগ কেব প্রক্ষিয়া
 তাহ্রমঁ রঁহৃত রেঁসী কম হোগত ঙ্টে । ঙা মাত্র
 হম চরী কেব উঁদাহরণ দেনহঁ দেহ নেন জে-
 জে ঞনিরার্য তন্ন ঙ্টে সে জঁ দেহমে রেঁসী ভন্ন
 জাগেঁ তঁ রিভিন্ন রোগ ভন্ন জাগত ঙ্টে । ঞা
 উপচাবমে ডাকঠবী দরাগ সহিত ওহি রেঁসী ভেন

তহুকেঁ ছোড়া দেৱী নেন সেহো কহন জাগত
 ছৈ ।

কোনো ভাষা, কোনো সাহিব দেহে জকাঁ হোগত
 ছৈ । জঁ অনিৱাৰ্য তহু কম ভেন তেযো
 অপোষিত আ জঁ ৱেঁসী ভহ গেন তেযো বিভিন্ন
 ৰোগ । জঁ মেথিনী সাহিবকেঁ দেখী তহ
 ৱৰ্তমানমে কথা-কৱিতা-সংস্বৰণ ও তীনু ৰিধাকেঁ
 চৰী মানু । ও তীনু ৰিধা মেথিনী সাহিবমে
 ততেক নে জমা ভহ গেন অছি জে মেথিনীক
 দেহ ৱেঁডোন ভহ গেন অছি, একবামে বিভিন্ন
 ৰোগ সন্ত আৰি গেন ছৈ । অহী তীনু ৰিধাক
 কাৰণে মেথিনী সাহিবমে সাহিবিক ৰাজনীতি,
 মঁচা-মঁচী, ঘিনমা-ঘিনৌখনি হোগত অছি ।
 দেহে জকাঁ মেথিনী সাহিবকেঁ দৱাগ তহ চাহৱেঁ
 কৰী সংগে-সংগ ৱেঁসী ভেন কথা-কৱিতা-সংস্বৰণ
 ৰিধাকেঁ লাগি দেৱহ পড়ত এক নিশ্চিত অৱধি
 ধৰি নেন । দেহক নেন সন্ত অনিৱাৰ্য তহু চাহী,
 সাহিব নেন সন্ত ৰিধা চাহী, সন্ত ৰিধাক সম্মান
 ও চৰ্চা ভেঠৱাক চাহী । মেথিনী সাহিবমে জে
 এক অনিৱাৰ্য তহু ৱহুত দিনসঁ ছুঠন অছি ও
 তহু ও ৰিধা অছি 'আৰ্থিক নেখন' । আ জঁ
 মেথিনীমে 'আৰ্থিক নেখন' কেব ৱাত কৰী তহ
 এহিমে জগজিযাব নৱেন্দ না ছুথি ।

ঐ কহেঁ তহঁ উচিত নহি জে নৱেন্দ্র না
মৈথিনীক একমাত্র আর্থিক নেথক ছুথি তঁগ, ঐ
রাত হম উচিত মানৈত ছী জে নৱেন্দ্র না ওহি
রিধামে নিখনাহ জাহি রিধামে পঠনাহ, জাহি
রিধাসঁ উপার্জন কেনাহ তাহী রিধামে ও নিখরৌ
কেনাহ । আ এহন নেথক মৈথিনীমে কস্ম ভেন
ছুথি ।

নৱেন্দ্র না আর্থিক নেথন খুঁ কেনাহ, জমি কহ
কেনাহ । জঁ হনক ব্যক্তিগত রাত কএন জাএ
তহঁ প্রচুব মাত্ৰামে আর্থিক নেথন কেনাহ হুদা
জঁ সম্পূর্ণ মৈথিনীক হিসারৌ দেখন জাএ তহঁ ঐ
সমস্ত আর্থিক নেথন রঁহুতোসঁ রঁহুত রৈসী কম
খুদ্বি, তঁগ মৈথিনীমে আর্থিক নেথন কেব নে
নীক রঁনি পেনৌ আ নে ভরিষ্য ।

তহঁ কী নৱেন্দ্র না এহি নেন দোষী ছুথি ?

নৱেন্দ্র না নৌ, হম সন্ত দোষী ছী এহি রূপোষণ
নেন । হমবা নোকনি গনা ফাড়াঁ কহ
চিচিয়াগত ছী জে মৈথিনীমে সাহিত্যেতব নেথন
নৌ ভহঁ বহন খুদ্বি হুদা জখন কিযো সাহিত্যেতব
নেথনমে খুঁরৈত ছুথি তহঁ হনকব রঁহিস্কাব হমহী
সন্ত কৰৈত ছী । হনকব হিম্মাক মঁচ-মানা-
মাগক-সন্মান-পুবস্কাব কথা-করিতা-সংস্বৰণ
রঁনা সন্ত হড়াপি নৌত খুদ্বি । জেনা মোঠ-

সোঠ নোক খুঁ খাগত খুঁ, ঠুঁসি-ঠুঁসি কহ
খাগত খুঁ। চৰী হাজ খাহাব নৈত খুঁ
তহিনা মৈথিনী সাহিব বিভিন্ন বোগগ্ৰস্ত ভেনাক
ৰাদো এহি সাহিবমে কথা-কৰিতা-সংস্ৰবণ কেব
নেখন ভহ বহন খুঁ।

IIT মে পঠৰৈত কোনো প্ৰাফেসৰ জঁ
মৈথিনীমে মনেজমেণ্ট কেব পোখী নৈ নীখে ছথি,
প্ৰশাসনিক সেৱামে বত নোক প্ৰশাসনিক কাৰ্যপৰ
পোখী নৈ নীখে ছথি, গতিহাস কেব প্ৰাফেসৰ
মৈথিনীমে খব্ৰবাদ কেব পোখী ছাপে ছথি হুদা
গতিহাস কেব নৈ, ঋগ্বেদীক প্ৰাফেসৰ জঁ
মৈথিনী-ঋগ্বেদী বেপীডেক্স পোখী নৈ নীখি জঁ
ৰংগ্য নীখে ছথি তহ গা সভ মৈথিনী সংগে
মজাক ভেনে। হম মাত্ৰ কিছু উদাহৰণ দেন
খানো নোক নেন হমৰ ভাৱনা এহনে খুঁ।
অপন মূন ৰিধা ছোড়া কথা-কৰিতা নীখৰ
শাৰ্ট-কৰ্ট ছৈ প্ৰবন্ধাব নেন। গা শাৰ্ট-কৰ্ট
ৰিত্তানসঁ জুড়ন নোক সেহো কৰে ছথি জখন
কি ও ৰিত্তানক পোখী নৈ নীখি ৰিত্তান কথা
নীখে ছথি।

মৈথিনী সাহিবকৈ জা ধৰি দৰাগ নৈ ভেঠন ছৈ
তা ধৰি গা উচিত জে খাৰথকতাসঁ ৰেমী ভেন
ৰিধাপৰ বোক নাগএ খা জে ৰিধা কম খুঁ

তাৰিমে নেখন কৰী। ওহিপব চৰ্চা কৰী আ
ওহিপব মংচ-মানা অৰ্পিত কৰী।

নোঠ- জে নোক অখন দেহক চৰী কম কবং
চহিত ছথি মে ৰিদেহক মংপাদক গজেন্দ
ঠাফবক স্বান্ধভূত অন্ধভৰ ৰিদেহক
অংক 354 মে পঠা সকে ছথি জে গজেন্দ
ঠাফব অখন ওজন কম কোনা কেনাহ আ পাঠক
এহিম্ন নাভ উঠা সকে ছথি।

THE INSTITUTE OF CHARTERED ACCOUNTANTS OF INDIA
(Set up by an Act of Parliament)

(TO BE PUBLISHED IN PART III SECTION 4 OF GAZETTE OF INDIA)

NOTIFICATION

(Chartered Accountants)

No. 1-CA (7)/216/2024

23rd January 2024

In pursuance of the Regulation 159 (1) of the Chartered Accountants Regulations, 1988, the Council of the Institute of Chartered Accountants of India is pleased to notify the setting up of a Branch of Central India Regional Council in Darbhanga (Bihar) with effect from January 3, 2024.

The Branch shall be known as Darbhanga Branch of Central India Regional Council and its Headquarters shall be at Darbhanga (Bihar). The Jurisdiction of the Branch shall besides Darbhanga city, include the following cities/towns falling within a radius of 50 kms from the city limits of Darbhanga: -

1. Darbhanga Sadar
2. Bahadurpur
3. Keoti
4. Singhwara
5. Jale
6. Manigachhi
7. Tardi
8. Baheri
9. Hayaghat
10. Hanuman Nagar
11. Benipur
12. Alinagar
13. Biraul
14. Ghanshyampur
15. Kusheshwar Asthan
16. Kusheshwar Asthan East
17. Kiratpur
18. Gaura Bauram
19. Samastipur
20. Madhubani

As prescribed under sub-regulation (3) of Regulation 159, the Branch shall function subject to the control, supervision and directions of the Council through Central India Regional Council and shall carry out such directions as may, from time to time, be issued by the Council.

CA. (Dr.) Jai Kumar Batra
Secretary

मंतरा editorial.staff.videha@gmail.com पर पठाऊ ।

